

Impactevaluatie youth engagement: fase 3 (2020)

EINDMETING

Maart 2022

Jan Van Ongevalle & Elena Briones Alonso

KU LEUVEN

HIVA

ONDERZOEKSINSTITUUT VOOR
ARBEID EN SAMENLEVING

IMPACTEVALUATIE YOUTH ENGAGEMENT: FASE 3 (2020) Eindmeting

Jan Van Ongevalle & Elena Briones Alonso

Maart 2022

Onderzoek in opdracht van Directorate General for Development Cooperation
- Special Evaluation Office, ACODEV, NGO Federatie & FIABEL

*“Zonder vrijwilligers of NGO’s zo er heel veel talent in de wereld
verloren gaan” (Vrijwilliger KIYO)*

Gepubliceerd door
KU Leuven
HIVA - ONDERZOEKINSTITUUT VOOR ARBEID EN SAMENLEVING
Parkstraat 47 bus 5300, 3000 LEUVEN, België
hiva@kuleuven.be
<http://hiva.kuleuven.be>

© 2022 HIVA-KU Leuven

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.
No part of this book may be reproduced in any form, by mimeograph, film or any other means, without permission in writing from the publisher.

Samenvatting

Dit rapport beschrijft de methodologische aanpak en de resultaten van de endline impactmeting van het project ‘youth engagement’. Deze meting kadert binnen de impactevaluatie die HIVA-KU Leuven uitvoert over de periode 2017-2021. De baseline en de midterm meting werden respectievelijk uitgevoerd in 2018 en 2019. De endline meting werd grotendeels uitgevoerd in 2021 en spitst zich voornamelijk toe op het werkjaar 2020 en deels op het werkjaar 2021. De endline meting omvat tevens een overkoepelende analyse van de data verzameld tijdens de drie metingen (baseline, midterm en endline)

Doelstelling van het project

Het project ‘youth engagement’ wordt uitgevoerd door Solidagro, KIYO en Viva Salud. Via dit project willen deze NGO’s het draagvlak en het engagement voor de rechtenbenadering bij jongeren vergroten, en dit voornamelijk voor de thema’s kinderrechten, gezondheidszorg en duurzame landbouw. Het gaat om jongeren (15+) en jongvolwassenen in zowel Vlaanderen, Brussel als Wallonië die zowel individueel (in hun gemeente of stad, of binnen het consortium) als binnen andere organisaties actief (willen) zijn.

Doelstelling van de impactevaluatie

De evaluatievragen voor deze impactmeting hebben betrekking op de contributie van het consortium tot het verbreden en verdiepen van hun sociale basis. Hierbij ligt de focus op de volgende twee causale vragen die refereren naar twee belangrijke mechanismen binnen de veranderingstheorie van het project:

Causale vraag 1: In welke mate en op welke manier heeft het consortium kunnen bijdragen tot het mobiliseren van leden vanuit het grote publiek (met focus op jongeren en jongvolwassenen) tot sympathisant en/of vrijwilliger?

Causale vraag 2: In welke mate en op welke manier heeft het consortium via haar aanbod van educatieve activiteiten bij de vrijwilligers bijgedragen tot een verhoogde capaciteit en versterkt engagement inzake de rechtenbenadering?

Mixed methods aanpak

Gezien de complexe verandering die het Youth Engagement programma nastreeft wordt voor de impactevaluatie gebruik gemaakt van een quasi-experimenteel design dat een mixed approach hanteert die zowel kwantitatieve als kwalitatieve onderzoeksmethoden omvat, zoals elementen van contributieanalyse en ‘proces tracking’. Een dergelijke aanpak zorgt ervoor dat er binnen het evaluatieproces rekening wordt gehouden met de persoonlijke perceptie van de relevante actoren, waardoor de verschillende rivaliserende oorzakelijke mechanismen en beïnvloedende factoren die kunnen bijdragen aan zowel verwachte als onverwachte veranderingen in de doelgroepen worden verkend.

Zoals bij de baseline en de midterm, omvat de endline meting een kwantitatief en kwalitatief luik. Binnen het kwantitatief luik werd een online vragenlijst voorgelegd aan het volledige adressenbestand van het consortium met voornamelijk sympathisanten en vrijwilligers (9506 adressen). 313 personen hebben de enquête ingevuld. Daarnaast werden de deelnemers aan een selectie van 5 activiteiten uit

het aanbod van het consortium (of uit het aanbod van de leden van het consortium) via een online vragenlijst bevestigd. Binnen het kwalitatieve luik werden 54 diepte-interviews afgenomen van een kwalitatief representatieve steekproef van deelnemers, sympathisanten en vrijwilligers van de drie organisaties.

Voor het onderzoeken van de contributie van het programma aan de geobserveerde veranderingen werd gebruik gemaakt van elementen van contributieanalyse en 'proces tracking'. Hiertoe werden twee Excel tabellen ontwikkeld. In een eerste tabel (zie bijlage 5) wordt voor elke causale vraag de mogelijke bijdrage van het project (primair mechanisch) beschreven, alsook de mogelijke rivaliserende mechanismen en factoren. In een bijkomende tabel (zie bijlage 6) worden deze mechanismen afgezet tegenover de beschikbare data en bevindingen en wordt hun bijdrage bevestigd of weerlegd. Ook wordt de validiteit en betrouwbaarheid van de gegevens van de beschikbare data afgewogen. Op basis van deze analyse wordt dan een uitspraak gedaan over de bijdrage van de interventie ten opzichte van rivaliserende verklaringen.

Resultaten van de impactmeting

- De resultaten overheen de baseline, midterm en endline meting tonen aan dat het consortium erin geslaagd is om haar sociale basis tegenover de baseline in stand te houden en zelfs lichtjes uit te breiden en te verdiepen. Dit kan worden aangetoond door een stijging van het aantal sympathisanten (=personen die een nieuwsbrief ontvangen) van 6428 in 2018 tot 7036 in 2020 en een toename in het aantal vrijwilligers van 276 in 2018 tot 748 vrijwilligers in 2020.
- Het is moeilijk om conclusies te trekken over de mate waarin het consortium erin geslaagd is om meer jongeren (15-30 jaar) te werven. Informatie over leeftijd binnen de database van de organisaties is heel beperkt. Bovendien zien we overheen de drie metingen aanzienlijke fluctuaties in het aandeel jongeren dat deelnam aan de jaarlijkse bevestigingen. Tegelijkertijd verwijzen meerdere jongeren die deelnamen aan de enquêtes of de interviews naar specifieke acties van het consortium als motiverende factor om deelnemer of sympathisant te worden of om zich te engageren als vrijwilliger.
- Zoals reeds was vastgesteld in de baseline en midterm meting, bevestigen de resultaten van de endline meting de veelheid aan motivaties en contextfactoren, die het engagement van deelnemers, sympathisanten of vrijwilligers beïnvloeden. Uit de contributieanalyse leren we bovendien dat het consortium met succes kon inspelen op deze verschillende motieven dankzij een divers en flexibel aanbod. Op die manier kon het immers een antwoord bieden op de noden en verwachtingen van verschillende vrijwilligersprofielen. Hierbij speelt de mix van projectstrategieën een belangrijke rol die verschillende routes toelaten langs waar mensen vanuit het brede publiek kunnen aangezet worden om deelnemer en vandaar sympathisant en/of vrijwilliger te worden. De volgende vier routes konden geïdentificeerd worden:
 - **Eigen initiatief:** Deze route verloopt via mensen uit het brede publiek (voornamelijk jongeren) die zelf proactief contact opnemen met een NGO van het consortium en op die manier geëngageerd raken als deelnemer, sympathisant of vrijwilliger. bv. jongeren die op zoek zijn naar stageplaats of op zoek zijn naar specifieke informatie in het kader van hun studies.
 - **Actieve outreach door organisaties:** Een tweede route omvat het actief outreachend werken van de organisaties om mensen te bereiken die zich nog niet binnen hun achterban bevinden. (bv. via het aanbieden van inleefreistrajecten, lezingen in hogescholen en samenwerking met scholen,)
 - **Acties voor een breed publiek:** Een derde route omvat acties voor het grote publiek waardoor mensen op een laagdrempelige manier in contact komen met de organisaties (bv. via info standen op festivals, manifestaties, fondsenwervingscampagnes,).

- **Via het bredere netwerk van de organisaties:** Het bredere netwerk waartoe de organisaties behoren vertegenwoordigt een vierde route langs waar mensen vanuit de bredere achterban in contact kunnen komen met de organisaties van het consortium.
- Wat betreft verdieping van de sociale basis tonen de resultaten aan dat dat het consortium via haar activiteiten en evenementen kon bijdragen tot een versterking van de kennis en vaardigheden van de vrijwilligers en sympathisanten inzake de rechtenbenadering. De bevindingen tonen ook aan dat zulke capaciteitsversterking de vrijwilligers motiveert en in staat stelt om op een bewuste manier de rechtenbenadering vaker toe te passen tijdens hun vrijwilligerswerk of tijdens de initiatieven die ze zelf opzetten. We zien gelijkaardige trends bij de sympathisanten die in sommige gevallen via deelname aan de activiteiten of door interactie met de medewerkers van de organisaties doorgroeien tot vrijwilliger.
- Tegelijkertijd heeft de evaluatie inzichten opgeleverd over de bevorderende en belemmerende factoren voor vrijwilligers en waar het consortium ook in de toekomst rekening mee dient te houden in het uitbouwen van hun educatief aanbod.:
 - belang van concrete actiemogelijkheden die inspelen op maatschappelijk relevante problematieken en die ook een globale dimensie bevatten. Een focus op de rechtenbenadering is hierbij een sterke meerwaarde. Men wordt duidelijk minder en minder aangesproken door een louter caritatief discours.
 - Vrijwilligers willen goed geïnformeerd worden via diverse media (met groeiende nood aan communicatie via diverse sociale media), willen weten wat hun engagement precies zal inhouden, willen weten waar de organisatie voor staat en wat ze concreet doet.
 - De mate waarin vrijwilligers en sympathisanten zich erkend en welkom voelen is sterk bepalend of iemand vrijwilliger wil worden of wil blijven. Dit betreft de toegankelijkheid van het vrijwilligersaanbod en de persoonlijke relaties die worden opgebouwd en onderhouden tussen vrijwilligers en medewerkers alsook tussen vrijwilligers onderling. Het betreft eveneens de mate waarin vrijwilligers zich deel voelen van een team waarin zij erkend worden voor hun bijdrage en expertise en in sommige gevallen ook betrokken worden bij het inhoudelijk uittekenen van activiteiten.
 - Bovendien zijn er tal van praktische factoren die de toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het vrijwilligerswerk beïnvloeden. Zo mag voor velen het engagement niet te tijdsintensief zijn en geen lange verplaatsingen vergen.

Aanbevelingen

De impactevaluatie formuleert de volgende inhoudelijke aanbevelingen die zowel relevant zijn voor de organisaties van het consortium alsook voor de bredere sector van organisaties die werken rond wereldburgerschapeducatie alsook voor de federaties en DGD..

- Inzetten op de uitbouw van een divers en flexibel aanbod met een mix van laagdrempelige acties die een breed publiek kunnen bereiken alsook activiteiten die een dieper leerproces beogen en die zich richten op meer specifieke doelgroepen.
- Belangrijk om werk te maken van een up-to-date database van de achterban met voldoende achtergrondinformatie zoals leeftijd en gender alsook informatie rond specifieke motivaties en interesses. Zulke up-to-date database biedt immers een management tool die organisaties kan helpen bij het uitwerken van een aanbod dat zoveel mogelijk aansluit bij de diverse noden en verwachtingen die leven binnen de achterban.
- Inzetten op voldoende variatie in de manier van communiceren en dit zowel naar inhoud, vorm alsook het medium dat wordt gebruikt, met specifieke focus op sociale media en digitale tools. Deze tools ook inzetten voor opvolging en voor het onderhouden van relaties met de vrijwilligers en sympathisanten.

- Het is aangewezen om vrijwilligers waar mogelijk te betrekken in het mee uitdenken of inhoudelijk mee vormgeven van nieuwe acties in samenwerking met medewerkers en andere vrijwilliger.
- Invetten op een gevarieerd aanbod inzake vormingen dat aansluit bij diverse profielen van vrijwilligers (in de diepte vs. op snelle manier grote lijnen meegeven). Ook invetten op mix van offline en online tools.
- Verder uitbouwen van partnerschappen met intermediaire actoren (bv. hogescholen en scholen) en verdieping en mogelijk verbreding van het netwerk van organisaties waarmee men samenwerkt (bv. andere NGO's, socio-culturele organisaties, jeugdorganisaties, diaspora, vluchtelingencentra, ...). Zulke samenwerking biedt sterke opportuniteiten voor het poolen van expertise, voor het verbreden van het bereik alsook voor het diversifiëren van het bereik naar moeilijk bereikbare groepen.
- Onderzoeken in welke mate de sociale basis kan geïnternationaliseerd worden. Daar is sterk draagvlak voor, zowel bij jongeren vanuit de partnerlanden als bij het doelpubliek in België. Zulke internationalisering laat toe om jongeren vanuit het globale zuiden meer actief te betrekken in wereldburgerschapseducatie programma's in België. Bovendien kan het ook helpen om sterker de link te maken tussen de mondiale en lokale dimensies van de thematieken die tijdens het leerproces aan bod komen. Vanuit haar onderliggende principes van 'leaving noone behind' en 'interlinkages' biedt het SDG-kader trouwens een interessant handvat om zulke internationalisering aan te moedigen.

Geleerde lessen rond methodologische aanpak

- **Een actor gerichte veranderingstheorie.** Zoals ook was vastgesteld tijdens de evaluatie van ontwikkelingseducatie interventies in de programma cyclus (2014-2017), uitgevoerd in opdracht van de bijzondere evaluator, is het uitwerken van een actorgerichte veranderingstheorie een belangrijke meerwaarde gebleken voor de impactevaluatie. Dit bevordert een duidelijker en meer realistische visie over de actoren die men via het programma probeert te ondersteunen of te beïnvloeden alsook over de veranderingen die men bij deze actoren beoogt.
- **Verduidelijken van de outcomes binnen de veranderingstheorie.** De visualisering van de veranderingstheorie volgens het invloedsferenmodel maakte het gemakkelijker om de veranderingstheorie met de medewerkers van het consortium te bespreken en te gebruiken als referentiekader voor de impactevaluatie. Zo werd bij de start van de impactevaluatie voor elke outcome binnen de directe invloedssfeer met de medewerkers van het consortium nagedacht over welke observeerbare veranderingen ze hoopten te zien bij de doelgroepen (deelnemers, sympathisanten of vrijwilligers) onder deze outcomes. Hiervoor werd gebruik gemaakt van de 'progress markers' tool vanuit de outcome mapping methode. De progress markers alsook de datacollectie instrumenten die op basis van de progress markers werden ontwikkeld, blijven na de impactevaluatie bruikbaar voor het monitoring en evaluatie werk van de organisaties van het consortium. Deze instrumenten kunnen ook nuttig zijn voor andere organisaties die werken rond de rechtenbenadering en de sensibilisering en mobilisering van jongeren beogen.
- **Contributieanalyse als praktische tool voor diepere analyse van monitoring en evaluatie data.** De pragmatische wijze waarop contributieanalyse in combinatie met een lichte vorm van process tracing werd toegepast tijdens de midterm evaluatie, toont aan dat zulke aanpak nuttige inzichten kan opleveren over de bijdrage van het programma aan de geobserveerde veranderingen bij de doelgroepen (= outcomes). Een belangrijke voorwaarde weliswaar is de beschikbaarheid van voldoende data vanuit verschillende bronnen die de nodige triangulatie toelaat. Zo bleek de triangulatie van de bevindingen vanuit de interviews, online bevraging, korte bevragingen na specifieke activiteiten en de monitoring data van het consortium een essentiële voorwaarde om de contributie analyse op een geloofwaardige manier te kunnen uitvoeren.

Belangrijk voor de bredere sector van organisaties die werken rond ontwikkelingseducatie is ook de bevinding dat zulke pragmatische aanpak van contributieanalyse niet heel ingewikkeld hoeft te zijn. Mits de mogelijkheid voor triangulatie moet het voor heel wat organisaties mogelijk zijn om zelf binnen het interne monitoring en evaluatiewerk zulke contributieanalyse toe te passen.

Dankwoord

We willen alle respondenten die hebben deelgenomen aan de diepte-interviews en de online bevraging van harte bedanken voor hun vrijwillige bijdrage aan dit onderzoek. Zonder hun medewerking had dit onderzoek nooit tot stand kunnen komen. Voorts willen we alle medewerkers van Solidagro, Viva Salud en KIYO bedanken voor hun constructieve medewerking aan het onderzoek, het aanleveren van relevante programma documenten en monitoring informatie alsook voor hun feedback op verschillende drafts van het onderzoeksrapport. Onze dank gaat ook uit naar de leden van de stuurgroep en Syspons voor hun constructieve feedback en opvolging.

We hopen dat de resultaten van dit onderzoek kunnen bijdragen tot de verdere strategiebepaling binnen het educatiewerk van Solidagro, Viva Salud en KIYO. Het is ook onze wens dat de geleerde lessen rond de methodologische aanpak van deze impact meting nuttig zullen zijn voor de organisaties van het consortium maar ook voor andere organisaties die werken rond wereldburgerschapseducatie en jongeren hier rond trachten te engageren.

De auteurs nemen de volledige verantwoordelijkheid voor de inhoud en de argumenten in dit document.

Voorwoord

In 2017 werd een samenwerkingsverband opgericht tussen KIYO, Solidagro en Viva Salud om samen op te komen voor ieders rechten. Het consortium wil zich ook inzetten om de betrokkenheid bij jongeren te vergroten. Het project 'Youth Engagement' wil op een laagdrempelige manier inzetten op het verbreden en sensibiliseren van de sociale basis, en op een meer verdiepende manier bijdragen tot een sterker engagement van jongeren voor het consortium. Hierdoor trachten ze het draagvlak voor de rechtenbenadering bij jongeren te vergroten. HIVA-KU Leuven werd gevraagd om dit project op te volgen gedurende vier jaar. De evaluatieperiode werd opgesplitst in drie fases: baseline, midterm en end-of-term.

Dit rapport is een verslag van de endline meting (fase 3) dat zich voornamelijk toespitst op het werkjaar 2020 en deels op het werkjaar 2021 aangezien interviews ook tot halfweg 2021 werden afgenomen. Het biedt ook een overkoepelende analyse van de data verzameld tijdens de drie metingen (baseline, midline en endline).

Inhoud

Samenvatting	3
Dankwoord	9
Voorwoord	11
1 Inleiding	15
1.1 De evaluatievragen en de veranderingstheorie	16
2 Methodologische aanpak	21
2.1 Omgaan met complexe verandering	21
2.2 Een quasi experimenteel design met elementen van contributieanalyse en 'process tracing'	21
2.3 Contributieanalyse en process tracing	22
2.4 Kwantitatief onderzoeksluik	26
2.5 Kwalitatief onderzoeksluik	27
2.6 Sensemaking en rapportering	29
2.7 Wanneer meten leren wordt	29
3 Het profiel van participanten, sympathisanten en vrijwilligers	33
3.1 Definiëring van participant, sympathisant en vrijwilliger	33
3.2 Profiel van de respondenten aan de online bevraging tijdens de endline meting	33
3.3 Socio-demografische en andere kenmerken van de deelnemers aan de jaarlijkse online midterm bevraging	35
3.4 Representativiteit van de midterm online bevraging	37
3.5 Profiel van de respondenten aan de kwalitatieve interviews	39
4 In welke mate is het consortium erin geslaagd om haar sociale basis te verbreden?	41
5 Motivatie en aanleiding om sympathisant of vrijwilliger te worden	45
5.1 Welke factoren maken dat een lid van het grote publiek een sympathisant (en/of een vrijwilliger) wordt?	45
5.1.1 In welke mate krijgt men informatie via de nieuwsbrief of sociale media	45
5.1.2 Waarom schrijft men zich al dan niet in voor de nieuwsbrief?	47
5.1.3 Bereik van het consortium – aantal deelnemers aan activiteiten	50
5.1.4 Redenen waarom men deelneemt aan evenementen of acties.	52
5.1.5 In welke mate draagt deelname aan activiteiten bij tot het ondernemen van acties of initiatieven op basis van de rechtenbenadering?	58
5.1.6 In welke mate is men bewust van de meerwaarde van de rechtenbenadering?	60
5.2 Waarom blijven sommige sympathisanten en worden ze geen vrijwilligers?	63
5.3 Welke factoren maken dat een vrijwilliger actief blijft of niet?	70
6 Sensibilisering van de rechtenbenadering bij participanten, sympathisanten en vrijwilligers	74
6.1 Hoe krijgen deelnemers of sympathisanten informatie over de rechtenbenadering?	74
6.2 In hoeverre was het consortium in staat om binnen haar sociale basis de kennis en het bewustzijn rond de rechtenbenadering te versterken.	76

6.2.1	Eigen definitie van de rechtenbenadering	76
6.2.2	Zelfevaluatie kennis en vaardigheden	78
6.2.3	Zelfevaluatie verhoogde kennis en vaardigheid dankzij het consortium	81
6.3	Aandacht voor gender en milieu	86
6.3.1	Zelfevaluatie van inzicht in de relatie mensenrechten en milieu/gender	86
6.3.2	Mate waarin het consortium in hun werking rekening houdt met milieu en gender	87
6.3.3	In welke mate kan het consortium bijdragen tot een verhoogde kennis rond gender en milieu?	88
7	De impact van het consortium op het hanteren van de rechtenbenadering door vrijwilligers	90
7.1	Bewust toepassen van de rechtenbenadering	90
7.2	Op welke manier passen vrijwilligers de rechtenbenadering toe in hun acties?	93
7.3	In welke mate voelen de vrijwilligers zich ondersteund door het consortium?	96
7.4	Hoe dragen vrijwilligers bij tot een verhoogd bewustzijn rond de rechtenbenadering bij de leden van de sociale basis?	100
8	Conclusies	103
8.1	In welke mate kon het consortium bijdragen tot de mobilisatie van leden van het grote publiek tot sympathisant of vrijwilliger?	103
8.1.1	Werving van vrijwilligers en sympathisanten	103
8.1.2	Belang van een divers en flexibel aanbod	104
8.1.3	Omgaan met verschillende vrijwilligersstijlen en mogelijke drempels	106
8.1.4	Inzetten op diverse motieven waarom men sympathisant of vrijwilliger wil worden	108
8.2	Capaciteitsversterking van vrijwilligers en sympathisanten rond de rechtenbenadering	110
9	Aanbevelingen	114
9.1	Inhoudelijke aanbevelingen voor de organisaties van het consortium en voor de sector in het algemeen	114
9.2	Inhoudelijke aanbevelingen voor DGD en de federaties	119
9.3	Methodologische aanbevelingen inzake impact evaluatie (voor de NGO sector, DGD en de Dienst Bijzondere Evaluatie)	122
	bijlage 1 Profiel van de respondenten aan de kwalitatieve interviews	127
	bijlage 2 Overzicht activiteiten consortium in 2019 voor verbreding en mobilisering sociale basis	129
	bijlage 3 Interview guides	131
	bijlage 4 Verband rollen en geslacht, onderwijsniveau, taal en uitnodigende organisatie	134
	bijlage 5 Evidence table (resultaten contributie analyse en process tracing)	136
	bijlage 6 Analyse verklarende en rivaliserende hypothesen en factoren (resultaten contributie analyse en process tracing)	155
	bijlage 7 Vragenlijst – jaarlijkse bevraging	162
	bijlage 8 Referentietermen	163

1 | Inleiding

In 2017 werd een samenwerkingsverband opgericht tussen KIYO, Solidagro en Viva Salud om samen op te komen voor ieders rechten. Het consortium wil zich ook inzetten om de betrokkenheid bij jongeren te vergroten. Het project 'Youth Engagement' wil op een laagdrempelige manier inzetten op het verbreden en sensibiliseren van de sociale basis, en op een meer verdiepende manier op het engageren van jongeren bij het consortium. Hierdoor trachten ze het draagvlak voor de rechtenbenadering bij jongeren te vergroten.

De doelgroep van het project Youth Engagement bestaat voornamelijk uit jongeren vanaf 15 tot 30 jaar en jongvolwassenen buiten de schoolcontext (als onderdeel van het brede publiek) die een rol (kunnen) spelen als sympathisant of vrijwilliger bij de promotie en toepassing van de rechtenbenadering via de insteek van het recht op gezondheid, voedsel en kinderrechten. Zij kunnen op hun beurt hun omgeving informeren, sensibiliseren en waar mogelijk mobiliseren. Het gaat om jongeren en jongvolwassenen in zowel Vlaanderen, Brussel als Wallonië die zowel individueel (in hun gemeente of stad, of binnen het consortium) als binnen andere organisaties actief (willen) zijn.

Het educatief aanbod om de achterban te verbreden en te sensibiliseren richt zich op het begeleiden van jongeren die hebben deelgenomen aan een sensibiliserende activiteit van het consortium en jongeren die zich na een project op school blijvend willen inzetten voor de organisatie. Zij vormen een kerngroep die op hun beurt andere vrijwilligers en sympathisanten kan sensibiliseren en mobiliseren. Het educatief aanbod voor de verbreding van de achterban bestaat uit lezingen rond de rechtenbenadering, gebaseerd op getuigenissen van Zuidpartners en resultaten van de programma's in het Zuiden; debatten rond actuele thema's in samenwerking met sprekers van andere organisaties; info-standen op evenementen ter bekendmaking van de werking, en sensibilisering; en sensibiliserende acties door de jongeren zelf, bv. petities, discussies online, info-standen, opinie papers, beeldmateriaal door en voor jongeren.

Met het verdiepen van de achterban wil het consortium gedragsverandering, capaciteitsversterking en engagement stimuleren. Het consortium zet hiervoor vormings-, stage- en internationale inleeftrajecten in voor jongeren. Het gaat om vormingstrajecten met weekends waarbij deelnemers verschillende workshops kunnen volgen; stagetrajecten in samenwerking met hogescholen en Zuidpartners van het consortium; didactisch materiaal dat op een participatieve manier wordt aangemaakt (al dan niet digitaal); capaciteitsversterking van vrijwilligers in sociale organisaties en/of capaciteitsversterking van vrijwilligers binnen eigen organisatie om gefundeerde kennis te verwerven en visieontwikkeling te stimuleren rond de rechtenbenadering.

HIVA-KU Leuven werd gevraagd om dit project op te volgen aan de hand van een impactevaluatie over een periode van vier jaar (eind 2017 – begin 2021). Deze evaluatie heeft de volgende twee doelstellingen:

- 1) Evaluatie van de impact van het programma aan de hand van drie meetmomenten: nulmeting (baseline), tussentijdse evaluatie (midline) en eindmeting (endline). Naast de beoordeling van de impact van het project heeft de evaluatie ook als doel om een analyse te maken van de

bijdrage van het programma aan deze impact en van de causale mechanismen die binnen de veranderingstheorie van het programma een rol spelen.

- 2) Daarnaast is het de bedoeling dat de impactevaluatie nuttige inzichten oplevert die kunnen worden gebruikt voor het overkoepelende leertraject inzake impactmeting dat door de federaties (Acodev, Ngo-federatie en Fiabel) in samenwerking met de bijzondere evaluatie werd opgezet en waarvan deze impactevaluatie deel uitmaakt. Het is de bedoeling dat lessen over het design, de organisatie, uitvoering en bruikbaarheid van deze impactevaluatie kunnen worden gedeeld met de bredere sector van de niet gouvernementele actoren en institutionele actoren.

Dit rapport is een verslag van de endline meting (fase 3) en bevat een overkoepelende analyse van de resultaten vanuit de drie metingen (baseline, midterm en endline). Het budget voor deze evaluatie bedraagt 167.343 Euro (inclusief 21% BTW). (Het subsidiebudget voor de programma-activiteiten waarop deze evaluatie betrekking heeft, namelijk de activiteiten onder specifieke doelstelling drie en deels specifieke doelstelling één, bedraagt respectievelijk 1.071.552,91 Euro voor specifieke doelstelling drie en 1.086.083,39 Euro voor doelstelling één).

1.1 De evaluatievragen en de veranderingstheorie

De evaluatievragen werden aangereikt door de opdrachtgever en zijn gebaseerd op de ToC (Theory of Change) van het consortium voor specifieke doelstelling 3¹ binnen het project Youth Engagement: *“De verbrede sociale basis van het consortium komt op voor het vergroten van het draagvlak voor de rechtenbenadering in ontwikkelingssamenwerking”*.² Het subsidiebudget voor deze specifieke doelstelling bedraagt 1.071.552,91 Euro.

Vanaf de midterm meting en dus ook tijdens de endline meting werden eveneens activiteiten die onder doelstelling 1 vielen (bv. inleefreizen) meegenomen aangezien zij ook bijdragen tot het vergroten van het draagvlak voor de rechtenbenadering in OS. Specifieke doelstelling 1 is in het programma document als volgt geformuleerd: *“Leerlingen in België komen ongeacht hun achtergrond (gender, religie en socio-economische status) op voor hun individuele en de collectieve rechten, en engageren zich door solidaire actie te ondernemen”*. Het subsidiebudget voor de programma-activiteiten onder specifieke doelstelling één bedraagt 1.086.083,39 Euro.

De evaluatievragen hebben betrekking op het verbreden en verdiepen van de sociale basis. Meer bepaald wordt er gekeken naar de motivatie en aanleiding om sympathisant of vrijwilliger te worden; sensibilisering van de rechtenbenadering bij participanten, sympathisanten en vrijwilligers; en de impact van het educatief aanbod van het consortium op het hanteren van de rechtenbenadering door vrijwilligers (zie tabel 1.1). Voor elke evaluatievraag werden passende indicatoren ontwikkeld (zie terms of reference). Gegevens voor deze indicatoren kunnen op verschillende manieren verzameld worden: via deskresearch, interviews en/of (online) vragenlijsten, observatie tijdens activiteiten en monitoring data van het consortium.

¹ Specifieke doelstelling 3 betreft één van de vier specifieke doelstellingen binnen het project Youth engagement. SD 1: Leerlingen in België komen ongeacht hun achtergrond (gender, religie en socio-economische status) op voor hun individuele en de collectieve rechten, en engageren zich door solidaire actie te ondernemen. SD 2: Sociale organisaties en Belgische actoren van OS zijn versterkt en mobiliseren zich voor het laten gelden van kinderrechten, het recht op voedsel en het recht op gezondheid met focus op de rechtenbenadering. SD4: Beleidsmakers reageren op aanbevelingen van netwerken om de rechtenbenadering te integreren en voorop te stellen in het beleid.

² Vanaf de midterm meting en dus ook tijdens de endline meting werden eveneens activiteiten die onder doelstelling 1 vielen (bv. inleefreizen) meegenomen aangezien zij ook bijdragen tot het vergroten van het draagvlak voor de rechtenbenadering in OS.

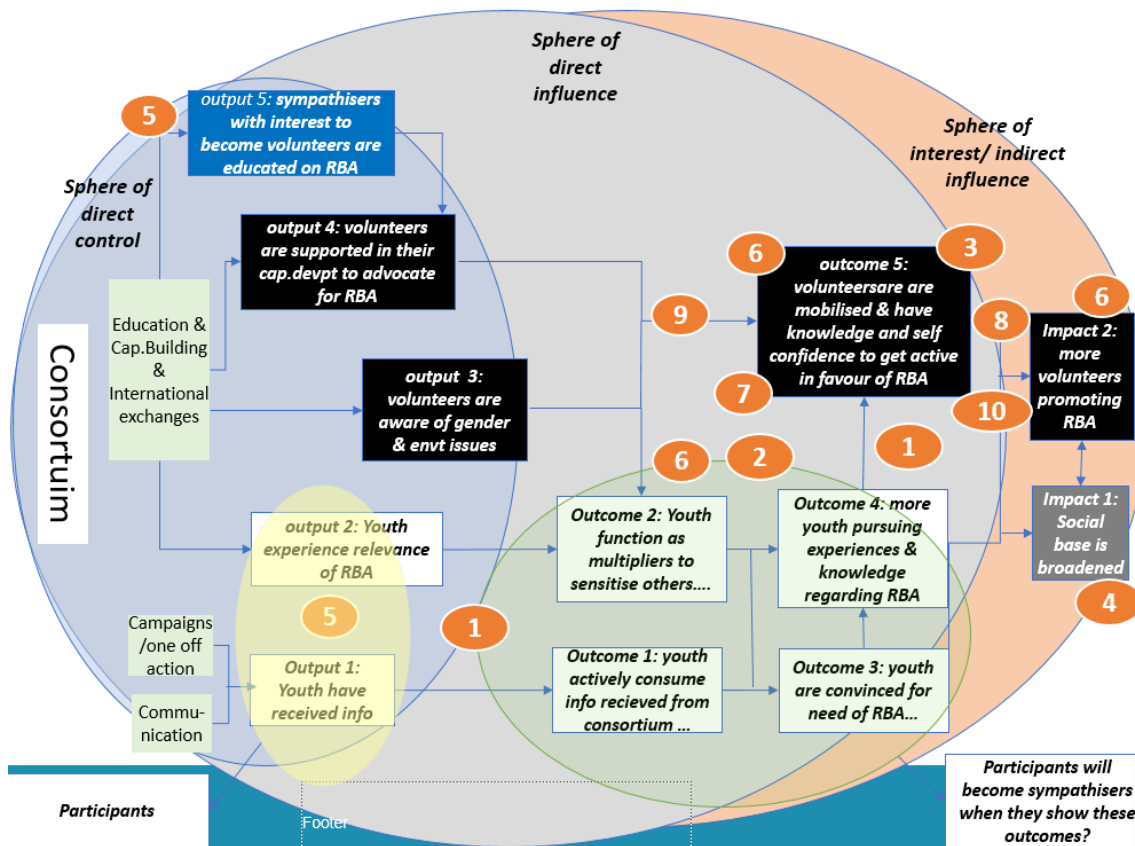
Tabel 1.1 Evaluatievragen voor het project Youth Engagement

Evaluatievragen voor het project Youth Engagement	
<i>Motivatie en aanleiding om sympathisant of vrijwilliger te worden</i>	
1.	What factors makes a member of the general public become a sympathiser and/or volunteer ³ ?
2.	Why do some sympathizers stay sympathizers and not become volunteers?
3.	What factors make a volunteer stay active or not?
4.	To what extent has the consortium been effective in increasing the social base?
<i>Sensibilisering van de rechtenbenadering bij participanten, sympathisanten en vrijwilligers</i>	
5.	How do participants or sympathisers receive information about the rightsbased approach?
6.	To what extent was the consortium able to spread the right understanding/awareness on the rights-based approach in its social basis through its interventions?
7.	To what extent has the intervention increased the knowledge on gender & environmental issues in development cooperation within the consortium's volunteers base?
<i>De impact van het educatief aanbod van het consortium op het hanteren van de rechtenbenadering door vrijwilligers</i>	
8.	How does the increased knowledge of the rights-based-approach reflect in the volunteers' activities?
9.	To what extent did the capacity building and educational activities of the consortium support the volunteers in their actions?
10.	How do volunteers contribute to an increase in the awareness of the rights based approach in the social basis?

In overleg met het consortium werd de veranderingstheorie op basis van de principes van de outcome mapping methode gereconstrueerd volgens de invloedssferen van het programma (controle sfeer, directe invloedssfeer en interesse sfeer of indirecte invloedssfeer) (zie figuur 1.1). De cijfers in de figuur verwijzen naar de evaluatievragen vanuit tabel 1.1 die betrekking hebben op specifieke aspecten binnen de veranderingstheorie.

³ zie pagina 25 voor een definitie van sympathisanten en vrijwilligers

Figuur 1.1 Veranderingstheorie (theory of change - ToC) van het youth engagement programma

- **De controlesfeer** bevat de actoren die controle hebben over de activiteiten van het project, d.w.z. de organisaties van het consortium. Zij plannen de projectactiviteiten en waken over de uitvoering ervan. De activiteiten richten zich enerzijds op de leden van de sociale basis van het consortium. Het gaat hierbij om educatieve acties (bv. inleefreizen, vormingsweekends, seminars, info avonden, ...) die een dieper leerproces beogen en er op gericht zijn om de kennis, bewustzijn en vaardigheden van sympathisanten en vrijwilligers rond de rechtenbenadering alsook rond milieu en gender te versterken. Anderzijds zijn er de activiteiten die gericht zijn op jongeren in het algemeen en dus ook de jongeren die niet reeds tot de sociale basis behoren en ook niet noodzakelijk interesse hebben in deze activiteiten⁴. Het gaat hierbij om educatieve campagnes, standjes op festivals, info acties op school, algemene communicatie via sociale media, website of print, ...
- **De directe invloedssfeer** bevat de directe doelgroepen van het project. Dit zijn enerzijds de sympathisanten die mogelijk interesse hebben om vrijwilliger te worden, de vrijwilligers en de jongeren die deelnemen aan de activiteiten maar mogelijk nog geen deel uitmaken van de sociale basis van het consortium. Bij de doelgroepen in de directe invloedssfeer hoopt het consortium bij te dragen tot de volgende outcomes:
 - Sympathisanten met interesse voor sterker engagement groeien dankzij versterkte kennis, zelfvertrouwen en vaardigheden door tot vrijwilligers.

⁴ Dit laatste kan het geval zijn wanneer men vanuit de school aan een activiteit deelneemt, bijvoorbeeld een Youca Week op school of een lezing op een hogeschool.

- De kennis, zelfvertrouwen en vaardigheden van de vrijwilligers is versterkt en draagt ertoe bij dat zij zich meer zouden engageren rond de rechtenbenadering. Daarnaast is er ook de verwachting dat vrijwilligers een ambassadeursfunctie opnemen door zelf andere jongeren proberen te stimuleren om sympathisanten te worden en engagement op te nemen, eventueel als vrijwilligers.
 - Daarenboven zoals aangegeven in outcomes 1 tot 4, hoopt het consortium via sensibiliserings- en communicatieactiviteiten jongeren (participanten) te motiveren om de aangeboden informatie rond de rechtenbenadering actief te consumeren en zo hen te overtuigen over de noodzaak van de rechtenbenadering. Tevens is er ook de verwachting dat sommige jongeren gemotiveerd zullen worden om zelf andere jongeren te sensibiliseren rond de rechtenbenadering. Via deze veranderingen wil het programma bijdragen tot een verbreding van het aantal jongeren dat zich actief wil engageren rond de rechtenbenadering en mogelijk wil doorgroeien tot vrijwilliger.
- **De indirecte invloedssfeer of interessesfeer** bevat de eindbegunstigden van het project. In dit programma zijn dat de leden van de sociale basis van de drie organisaties van het consortium, namelijk sympathisanten en vrijwilligers. Op dit niveau binnen de veranderingstheorie is het de verwachting dat de outcomes bij de verschillende actoren in de directe invloedssfeer kunnen bijdragen tot een duurzame verbreding en verdieping van de sociale basis en dit zowel voor het aantal sympathisanten als voor het aantal vrijwilligers die zich actief inzetten voor de rechtenbenadering.

2 | Methodologische aanpak

2.1 Omgaan met complexe verandering

Zoals het geval is met de meeste programma's die werken rond wereldburgerschapseducatie, probeert het 'Youth Engagement' programma van KIYO, Solidagro en Viva Salud bij te dragen aan complexe veranderingen. Het programma beoogt namelijk de actieve betrokkenheid van jongeren en jongvolwassenen bij het bevorderen van voedselzekerheid, kinderrechten en gezondheid, op basis van een mondiale rechtenbenadering. Het meten van de impact van een dergelijk programma is een aanzienlijke uitdaging. Eventuele impact wordt immers bepaald door vele persoonlijke, sociale en contextuele factoren. Ook de onderlinge relatie tussen deze factoren is zelden eenvoudig en vaak dynamisch. Bovendien kunnen bepaalde programma-activiteiten zelfs binnen dezelfde doelgroep zeer uiteenlopende effecten teweegbrengen. De historische en sociale context van mensen bepaalt immers in sterke mate hoe ze hun kennis ontwikkelen en hoe ze zullen handelen en dus zullen reageren op specifieke interventies (Mowles, 2010⁵, Liddy, 2010⁶). Dit verklaart de vaak niet-lineaire en onvoorspelbare relatie tussen projectactiviteiten (outputs) en de effecten (outcomes) van deze activiteiten en de impact waartoe deze outcomes kunnen leiden.

Om een antwoord te bieden op deze complexiteit, wordt voor de impactevaluatie gebruik gemaakt van een quasi-experimenteel design dat een mixed approach hanteert die zowel kwantitatieve als kwalitatieve onderzoeksmethoden omvat, zoals elementen van contributieanalyse en 'process tracing'. Een dergelijke aanpak zorgt ervoor dat er binnen het evaluatieproces rekening wordt gehouden met de persoonlijke perceptie van de relevante actoren, waardoor de verschillende rivaliserende oorzakelijke mechanismen en beïnvloedende factoren die kunnen bijdragen aan zowel verwachte als onverwachte veranderingen in de doelgroepen worden verkend. In de volgende paragrafen worden de verschillende elementen van de methodologie nader toegelicht.

2.2 Een quasi experimenteel design met elementen van contributieanalyse en 'process tracing'

Experimentele benaderingen (of counterfactual approaches) werken door het vergelijken van veranderingen in een groep die een interventie ontvangt met een groep die dat niet doet. Het verschil wordt dan toegeschreven aan de interventie. In een volledig experimentele benadering worden de eenheden willekeurig toegewezen aan twee groepen - een die de interventie ontvangt en een die dat niet doet. Bij een quasi-experimenteel opzet worden mensen, in tegenstelling tot bij experimenten, niet willekeurig geselecteerd voordat een interventie plaatsvindt, maar worden zij verdeeld in niet-equivalente groepen die een verschillende behandeling of helemaal geen behandeling krijgen. Door middel van statistische technieken die op de enquêtegegevens worden toegepast (zie paragraaf 2.4), kunnen niet-equivalente groepen met elkaar worden vergeleken. Deelnemers, sympathisanten en vrijwilligers worden dus vergeleken om kenmerken vast te stellen die de drie groepen van elkaar

5 Mowles, C. (2010) 'Successful or not? Evidence, emergence, and development management'. *Development in Practice*, 20 (7), 757–70.

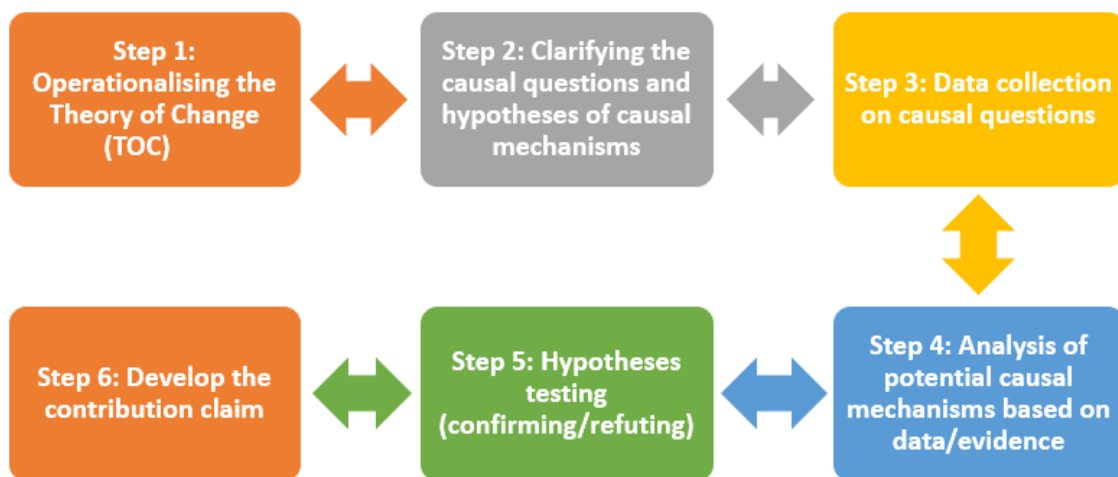
6 Liddy, A. (2010) 'Editorial'. *Policy and Practice: A Development Education Review*, 11, 1–6

onderscheiden. Bijvoorbeeld, sympathisanten of vrijwilligers die deelnemen aan activiteiten kunnen vergeleken worden met sympathisanten en vrijwilligers die niet hebben deelgenomen aan activiteiten. Op die manier kunnen verschillende causale hypothesen binnen de veranderingstheorie van het consortium getest worden.

2.3 Contributieanalyse en process tracing

Naast het quasi-experimenteel design werd eveneens gebruik gemaakt van een vereenvoudigde vorm van contributieanalyse en ‘process tracing’ die in combinatie werden toegepast om een diepere analyse te kunnen maken van de contributie van het programma en eventueel andere factoren aan de geobserveerde impact (effecten). Het combineren van deze methoden biedt nuttige tools om met een hogere mate van betrouwbaarheid te bepalen of en hoe de interventie, of andere factoren, hebben bijgedragen aan waargenomen resultaten of impact. Deze gecombineerde aanpak maakt ook de bewijsbasis voor eventuele causale beweringen die tijdens de evaluatie worden gedaan, transparanter. Bij de voorgestelde methodologische aanpak worden in eerste instantie de causale vragen beschreven die onderzocht dienen te worden. Dit gebeurt aan de hand van de veranderingstheorie en de onderliggende causale hypothesen (assumpties over hoe de interventie kan bijdragen tot verandering alsook de mogelijke rol van rivaliserende mechanismen of factoren). Vervolgens worden deze hypothesen en mechanismen afgezet tegenover de beschikbare monitoring en evaluatie data die verzameld wordt, bv. via surveys, interviews, focus groepen, observaties, ...). Op basis daarvan wordt dan de bijdrage van bepaalde mechanismen en factoren bevestigd of weerlegd en wordt uitspraak gedaan over de bijdrage van de interventie ten opzichte van rivaliserende verklaringen.

De onderstaande figuur toont de verschillende stappen die tijdens de impactevaluatie hierrond werden gezet.

Voor de praktische toepassing van de contributieanalyse maakten we gebruik van inzichten van Mayne en Befani (2014)⁷, die aantonen dat de combinatie van contributieanalyse en process tracing een beter inzicht geeft in de bijdrage van een interventie aan de impact), Lemire et al. (2012)⁸, die een kader hebben ontwikkeld voor het gebruik van mechanismen, rivaliserende verklaringen en

⁷ Befani, B. and Mayne, J. (2014) Process Tracing and Contribution Analysis: A Combined Approach to Generative Causal Inference for Impact Evaluation. IDS Bulletin 45(6): 17-36. <https://opendocs.ids.ac.uk/opendocs/handle/20.500.12413/7348>

⁸ Lemire, S. T., Nielsen, S. B., & Dybdal, L. (2012). Making contribution analysis work: A practical framework for handling influencing factors and alternative explanations. Evaluation, 18(3), 294-309.

beïnvloedende factoren) en Delahais en Toulemonde (2012)⁹, dat het gebruik van een ‘evidence’ database weergeeft).

Hiervoor ontwikkelden we een set van tabellen (zie bijlage 5 en bijlage 6). Daarin worden de causale vragen beschreven alsook de mogelijke bijdrage van het project (primary causal hypothesis gelinkt aan het veronderstelde causale mechanisme van de interventie) en van rivaliserende causale hypothesen en factoren (zie bijlage 5). In een bijkomende tabel worden deze hypothesen dan afgezet tegenover de beschikbare data en bevindingen en worden hun bijdrage bevestigd of weerlegd en wordt ook de validiteit en betrouwbaarheid van de gegevens van de beschikbare data afgewogen (zie bijlage 6). Op basis daarvan wordt dan de bijdrage van bepaalde mechanismen en factoren bevestigd of weerlegd en wordt uitspraak gedaan over de bijdrage van de interventie ten opzichte van rivaliserende verklaringen.

De contributieanalyse en process tracing spitst zich toe op de volgende twee causale vragen:

1. **Causale vraag 1:** In welke mate en op welke manier heeft het consortium kunnen bijdragen tot het mobiliseren van leden vanuit het grote publiek (met focus op jongeren en jongvolwassenen) tot sympathisant en/of vrijwilliger?
2. **Causale vraag 2:** In welke mate en op welke manier heeft het consortium via haar aanbod van educatieve activiteiten bij de vrijwilligers bijgedragen tot een verhoogde capaciteit en versterkt engagement inzake de rechtenbenadering?

Elke causale vraag onderzoekt een aantal assumpties of hypothesen over het mechanisme waarop bepaalde strategieën van het consortium of andere factoren bijdragen tot de beoogde verandering bij de doelgroepen. Box 2.1 toont de types hypothesen of factoren alsook de process tracing tests (Collier 2011)¹⁰ voor causale inferentie die hiervoor worden gebruikt. Tabel 1.2 specificeert vervolgens de eigenlijke causale hypothesen die effectief worden onderzocht via de contributieanalyse en testing tools vanuit process tracing. Het betreft de hypothesen gelinkt aan de interventie alsook de rivaliserende hypothesen en beïnvloedende factoren.

Bijlage 5 toont de ‘evidence table’ waarin wordt nagegaan in welke mate de beschikbare data vanuit verschillende databronnen (survey, interviews, monitoring informatie, ...) de verschillende causale hypothesen vanuit tabel 1.2 al dan niet ondersteunen. Per hypothese gebeurt deze analyse voor elke type van data afzonderlijk. Met andere woorden, voor elke hypothese wordt afzonderlijk nagegaan in welke mate de survey data, de interview data, de monitoring data etc., deze hypothese bevestigen of weerleggen. De resultaten vanuit bijlage 5 (‘evidence table’) worden daarna voor elke hypothese samengebracht in bijlage 6 (hypothesis testing table) om dan op basis van het beschikbare bewijsmateriaal en het resultaat van de hypothese testing tool vanuit process tracing de bijdrage van bepaalde hypothesen over causale mechanismen en beïnvloedende factoren te bevestigen of te weerleggen. De resultaten van deze analyse vormen vervolgens de basis om in het conclusiehoofdstuk uitspraken te doen over de bijdrage van de interventie ten opzichte van rivaliserende verklaringen.

9 Delahais, T., & Toulemonde, J. (2012). Applying contribution analysis: Lessons from five years of practice. *Evaluation*, 18(3), 281–293. <http://doi.org/10.1177/1356389012450810>

10 Collier, D. (2011). Understanding process tracing. *PS: Political Science & Politics*, 44(4), 823–830.

Box 2.1. : Types hypothesen en causale inferentie tests

Voor de contributieanalyse wordt een onderscheid gemaakt tussen de volgende types hypothesen of factoren:

- primary explanation (mechanism related to the intervention)
- direct rival (different mechanism that undermines the contribution story of the intervention)
- commingled rival (other mechanism that occurs alongside target mechanism, that both contribute to and explain observed outcome)
- implementation rival - influencing factors (that modify the outcomes)

Voor het bepalen van de mate van contributie werd ook waar mogelijk gebruik gemaakt van de process tracing test voor causale inferentie: Straw in the wind, Hoop, Smoking gun, double decisive.

Process tracing test for causal inference (Source Collier 2011)

		SUFFICIENT FOR AFFIRMING CAUSAL INFERENCE	
		No	Yes
		1. Straw-in-the-Wind	3. Smoking-Gun
NECESSARY FOR AFFIRMING CAUSAL INFERENCE	No	a. Passing: Affirms relevance of hypothesis, but does not confirm it.	a. Passing: Confirms hypothesis.
		b. Failing: Hypothesis is not eliminated, but is slightly weakened.	b. Failing: Hypothesis is not eliminated, but is somewhat weakened.
		c. Implications for rival hypotheses: Passing <i>slightly</i> weakens them. Failing <i>slightly</i> strengthens them.	c. Implications for rival hypotheses: Passing <i>substantially</i> weakens them. Failing <i>somewhat</i> strengthens them.
	Yes	2. Hoop	4. Doubly Decisive
		a. Passing: Affirms relevance of hypothesis, but does not confirm it.	a. Passing: Confirms hypothesis and eliminates others.
		b. Failing: Eliminates hypothesis.	b. Failing: Eliminates hypothesis.
		c. Implications for rival hypotheses: Passing <i>somewhat</i> weakens them. Failing <i>somewhat</i> strengthens them.	c. Implications for rival hypotheses: Passing <i>eliminates</i> them. Failing <i>substantially</i> strengthens.

Tabel 1.2 Overzicht causale hypothesen gelinkt aan de causale vragen

Causale vraag 1: In welke mate en op welke manier heeft het consortium kunnen bijdragen tot het mobiliseren van leden vanuit het grote publiek (met focus op jongeren en jongvolwassenen) tot sympathisant en/of vrijwilliger?	
1) Communicatie via nieuwsbrief en/of sociale media (facebook, website, whatsapp, ...) draagt bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden.	- Primary explanation: mechanism related to the intervention)
2) Publieke evenementen/one-off acties (acties breed bereik) dragen bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden.	- Primary explanation: mechanism related to the intervention)
3) Inleeftrajecten & educatieve activiteiten/vormingen (acties gericht op dieper leerproces) dragen bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden, inclusief sensibiliseren van anderen rond RBA (multiplierfunctie).	- Primary explanation: mechanism related to the intervention)
4) Versterkte kennis, overtuiging of engagement wordt gevoed door activiteiten van andere organisatie die rond RBA werkt.	Direct rival (different mechanism that undermines the contribution story of the intervention)
5) Tijdsgebrek (studies, werk, familie, andere verplichtingen en VW, ...) belemmeren doorstroming sympathisant tot vrijwilliger	Implementation rival (influencing factors that modify the outcomes)
6) Jongeren gaan op zoek naar meer informatie en ervaringen rond RBA omwille van specifieke gebeurtenissen (oorlog, ramp, problemen in de buurt, ...) of interesse (ervaring willen opdoen in buitenland, zich willen inzetten voor een goed doel, ...) eerder dan omwille van de activiteiten van het consortium	Commingled (other mechanism that occurs alongside target mechanism)
7) Jongeren worden gemotiveerd door opportuniteiten voor professionele carrière of sociale contacten i.p.v. interesse of overtuiging rond RBA	Commingled rival (other mechanism that occurs alongside target mechanism)
8) Engagement wordt belemmerd omdat jongeren liever concrete hulp bieden (liefdadigheid) i.p.v. bezig zijn met structurele oorzaken van globale problemen die hen overstijgen	Implementation rival (influencing factors that modify the outcomes)
9) Engagement wordt belemmerd omdat Jongeren zich niet voor langere termijn voor één zaak of één organisatie engageren	Implementation rival (influencing factors that modify the outcome)
Causale vraag 2: In welke mate en op welke manier heeft het consortium via haar aanbod van educatieve activiteiten bij de vrijwilligers bijgedragen tot een verhoogde capaciteit en versterkt engagement inzake de rechtenbenadering?	
10) Inhoudelijke activiteiten leiden tot versterking van kennis en vaardigheden rond RBA en Gender/evt. waardoor ze met meer zelfvertrouwen zich engageren rond RBA	Primary explanation
11) Vrijwilligers worden ondersteund door activiteiten van andere organisatie die rond RBA werkt en is niet noodzakelijk gevolg van project	Direct rival (different mechanism that undermines the contribution story of the intervention)
12) Vrijwilligers nemen zelf hun capaciteitsversterking rond RBA in handen omwille van intrinsieke motivatie of omwille van specifieke gebeurtenissen (oorlog, ramp, problemen in de buurt, ...)	Direct rival (different mechanism that undermines the contribution story of the intervention)
13) Volunteers zijn gemotiveerd maar vinden niet de tijd om zich blijvend te engageren	Implementation rival (influencing factors that modify the outcomes). Redenen: professionele of familiale verplichtingen, studies, sociale activiteiten, persoonlijke situatie (bv. gezondheidsproblemen) of engagement bij andere organisaties.
14) Vrijwilligers engagement wordt belemmerd omdat Jongeren zich niet voor langere termijn voor één zaak of één organisatie engageren	Implementation rival (influencing factors that modify the outcomes)

2.4 Kwantitatief onderzoeksluik

Het kwantitatief onderzoeksluik omvat een online vragenlijst die werd voorgelegd aan het volledige adressenbestand van het consortium met voornamelijk sympathisanten en vrijwilligers¹¹. Daarnaast werden de deelnemers aan een selectie van 5 activiteiten uit het aanbod van het consortium (of uit het aanbod van de leden van het consortium) via een online vragenlijst bevestigd meestal op het einde van de activiteit. Tabel 2.1 geeft een overzicht van deze activiteiten.

Tabel 2.1 Activiteiten waarbij deelnemers een online enquête konden invullen

Activiteit	Aantal respondenten online bevestiging
Vorming raad van bestuur Youca ism KIYO (18/11/2020): Inhoudelijke vorming rond youth empowerment vanuit een rechtenbenadering en visie op ontwikkelingssamenwerking	5
Vorming achterban Viva Salud (reeks van 3 webinars september - oktober 2020): Vorming rond impact van Corinacrisis op het werk van gezondheidswerkers in Filipijnen, Palestina, DRC en België, in het kader van de campagne 'Only Fighters Win: Allemaal helden van de zorg!'	10 (6NL4FR)
Vormingsdag Solidagro en Viva Salud (28/11/2020): Vorming rond rechtenbenadering, communicatie en sociale media	22(19NL3FR)
(Virtuele) kick-off: aftrap van het nieuwe YOUCA-jaar ism KIYO (23/03/2021): Vorming door KIYO rond gelijke kansen en non-discriminatie.(Weblink)	12
Webinar Viva Salud (31/03/2021) "Vaccin-apartheid in Palestina en wereldwijd": Presentaties en debat over toegang tot Covid 19 vaccinatie in Palestina en wereldwijd.	5 NL0FR

De bekomen gegevensbestanden

- De online enquête bedoeld voor het volledige adressenbestand (9506 personen die deel uitmaken van de volledige sociale basis) van het consortium werd uitgestuurd en ingevuld tijdens de periode van 8 januari 2020 tot 26 februari 2020. In totaal hebben 313 respondenten de enquête ingevuld (response rate van 3,3%), waarvan 226 Nederlandstaligen en 87 Franstaligen. Dit is meer dan bij de midterm meting waar 201 respondenten bereikt werden (2,6% response rate) en in lijn met de baseline studie waar 239 respondenten deelnamen (response rate van 3,4%). Jammer genoeg moeten we ook, zoals het geval was bij de vorige metingen, een aanzienlijke uitval tijdens het invullen vaststellen. We noteren een voltooiingspercentage van 72% aan Nederlandstalige kant en 67% aan Franstalige kant. Bij de jaarlijkse bevestiging wordt een unieke code toegekend aan elke respondent. Dit gebeurt aan de hand van de volgende informatie die aan elke respondent wordt gevraagd: geboortjaar, twee eerste letters van de voornaam van de moeder, twee eerste letters van de geboortestad. Op die manier hoeven de onderzoekers de naam van de respondenten niet te weten en blijft de bevestiging anoniem. Via deze unieke code kon ook tijdens de eindmeting worden nagegaan wie van de respondenten van de endline ook had deelgenomen aan de jaarlijkse bevestiging tijdens de baseline en/of de midterm. Tabel 2.2 toont het aantal respondenten dat deelnam aan opeenvolgende bevestigingen.

¹¹ Vragenlijst endline meting 2021 - impactevaluatie youth engagement (NL en FR). Open Access: to be added

Tabel 2.2 Aantal respondenten dat aan meerdere bevragingen deelnam

Deelname aan opeenvolgende bevragingen	Respondenten
Baseline + Midterm +endline	7
Midterm + Endline	18
Baseline + Endline	21
Baseline + Midterm	35

- Naast de jaarlijkse vragenlijst werd bij elk van de 5 activiteiten die werden opgevolgd door het evaluatieteam een specifieke vragenlijst aangeboden aan de deelnemers. Tabel 2.1 geeft een overzicht van het aantal respondenten aan de vijf activiteiten.

Analyse

In een eerste fase van analyse van de kwantitatieve gegevens werden de relevante variabelen gecontroleerd op inconsistenties en andere fouten, en werden zo nodig correcties geïmplementeerd. Voor deze rapportage werden op deze gegevensbestanden zowel univariate (frequentietabellen) als bivariate analyses (kruistabellen) uitgevoerd, naast verwerking van de open vragen. In geval van bivariate analyses werden statistisch significante verbanden geanalyseerd door middel van de Fisher's exact test of de Cramer's V test, afhankelijk van de aard en statistische verdeling van de variabelen. Statistisch significante verschillen tussen twee groepen (bijvoorbeeld tussen respondenten die wel de rechtenbenadering hebben toegepast en zij die dit niet hebben gedaan) werden geanalyseerd met behulp van de Student's t-test. De p-waarde die hoort bij deze statistische tests geeft de graad van zekerheid aan. Een p-waarde van 0.10 geeft bijvoorbeeld aan dat er een statistisch significant verband is met 90 % zekerheid (i.e. er is een foutenmarge van 5 %). In de tabellen wordt het niveau van zekerheid weergegeven aan de hand van sterretjes. Drie sterretjes verwijzen naar het significantieniveau 0.1% (p-waarde ≤ 0.001); twee sterretjes naar het significantieniveau 1 % (p-waarde ≤ 0.01) en één sterretje naar het significantieniveau 5 % (p-waarde ≤ 0.05). Voorts worden frequenties in regel onder vorm van percentages weergegeven, tenzij bij de beschrijving van de steekproef of bij het weergeven van antwoorden waar het totaal aantal dat de vraag beantwoord heeft niet gekend is.

2.5 Kwalitatief onderzoeksluik

Er werden 56 personen geïnterviewd (van de 87 gecontacteerde personen). Respondenten werden telefonisch geïnterviewd, waarvan 2 respondenten via video link . Tabel 2.2 toont de verdeling van deze 56 respondenten per categorie en organisatie (51% vrouwen en 49% mannen). 9 van deze 56 respondenten zijn mensen die reeds tijdens de baseline (2018-2019) werden geïnterviewd. De meerderheid van de respondenten komt uit de achterban van Viva Salud (wiens database van sympathisanten ook de grootste is van de drie consortiumleden), gevolgd door Solidagro en KIYO.

Tabel 2.2 Aantal interviews per categorie en per consortiumorganisatie

	Vrijwilligers	Deelnemers	Sympathisanten	Totaal
KIYO	6	4	5	15
Viva Salud	13	2	8	23
Solidagro	10	5	3	18
Totaal	29	11	16	56
Geslacht	(15 vrouwen/ 14 mannen)	(10 vrouwen/ 1 man)	9 vrouwen/ 7 mannen)	61%vrouwen 39% mannen
Uit panel 2018	4	1	1	9
Uit panel 2019	9	4	2	15

Het minimum aantal kwalitatieve interviews dat in de methodologische nota is voorzien (54), werd zoals ook het geval was in de midterm bereikt. Om tot een voldoende aantal respondenten te komen werden de volgende bijkomende stappen ondernomen:

- In de jaarlijkse online bevraging naar de volledige sociale basis werd expliciet gevraagd aan de respondenten of ze bereid zouden zijn om deel te nemen aan een interview en om desgevallend hun contactgegevens mee te geven.
- Door het consortium werd een specifieke database ter beschikking gesteld van vrijwilligers en deelnemers die hun bereidheid tot deelname aan het onderzoek hadden bevestigd.
- Tijdens de bevraging van de deelnemers aan de vijf activiteiten die met een online enquête werden opgevolgd, werd ook telkens gevraagd of men bereid was om deel te nemen aan een interview en om contactgegevens achter te laten.
- Bijkomende activiteiten georganiseerd door YOUCA en Dwagulu Dekente (sociale organisaties met wie respectievelijk KIYO en Solidagro nauw samenwerken) werden ook meegenomen in het onderzoek. Hierdoor konden meer jonge deelnemers en vrijwilligers bereikt worden. Zo werd een vorming en kick-off event van YOUCA opgevolgd tijdens de endline meting via vragenlijsten voor de deelnemers. Langs deze weg konden ook een aantal jongeren gevonden worden die bereid waren om aan een vervolginterview deel te nemen. Bijkomend toonden een aantal jongeren die deelnamen aan een ontmoetingstraject met jonge bewoners uit een opvangcentrum voor vluchtelingen, zich eveneens bereid voor deelname aan de interviews.

Zie bijlage 4 voor de interview guides en bijlage 1 voor een overzicht van de profielen van de respondenten aan de interviews.

Analyse van de kwalitatieve data

Voor de analyse van de kwalitatieve gegevens werd gebruik gemaakt van de "constant comparative method" voor het coderen en categoriseren ((Strauss & Corbin, 1998¹²; Robinson & Bradley, 2004¹³). Dit houdt een proces in waarbij de informatie (in dit geval transcripts van de antwoorden van de geïnterviewden) wordt gelezen en 'opgesplitst' in delen die betrekking hebben op een specifieke kwestie die van belang is voor de evaluatie. Deze delen worden dan nauwkeurig onderzocht en vergeleken op gelijkenissen en verschillen, volgens een "open coderingsproces" zoals beschreven door Strauss & Corbin (1998). Dit proces helpt om verschillende fragmenten van de gegevens te groeperen in verschillende categorieën. Dit categoriseringsproces wordt deels gevoed door een aantal vooraf gedefinieerde categorieën die geïdentificeerd werden op basis van het evaluatiekader alsook

¹² Strauss, A. L. & Corbin, J. (1998). Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory. Thousand Oaks, CA: Sage Publications

¹³ Robinson, T. T. & Bradley C. J. (2004). Internal participatory evaluation as an organisational learning system: A longitudinal case study. Studies in Educational Evaluation, 30, 1–22.

de veranderingstheorie en inzichten vanuit de deskstudie en inzichten vanuit voorbereidende interviews. Voor het coderen en analyseren van de kwalitatieve gegevens werd voornamelijk gebruik gemaakt van Microsoft Word en Excel.

Desk studie

Bij elke fase van de impactmeting, en dus ook tijdens de eindmeting, werden een lezing uitgevoerd van relevante programmadocumenten zoals jaarverslagen of interne monitoring rapporten alsook recente academische literatuur rond wereldburgerschapeducatie, vrijwilligerswerk en het engagement voor jongeren in ‘buitenschoolse contexten’ alsook onderzoek rond de impact van educatieve campagnes en mobiliseringswerk. Het evaluatiekader alsook de veranderingstheorie en de causale hypothesen gelinkt aan de interventie van het programma alsook de rivaliserende hypothesen werden gebruikt als bouwstenen voor het leeskader dat tijdens de deskstudie werd gebruikt.

2.6 Sensemaking en rapportering

Resultaten van de analyses vanuit het kwalitatief en kwantitatief onderzoeksluik werden regelmatig besproken binnen het onderzoeksteam. Ook werd een sensemaking workshop georganiseerd (19/10/2021) met vertegenwoordigers van de verschillende organisaties van het consortium om de bevindingen vanuit een eerste draft van het eindrapport te bespreken, te valideren of waar mogelijk te verdiepen. Op basis van de resultaten van deze sensemaking workshop werd een tweede draft uitgewerkt van het rapport die vervolgens werd becommentarieerd door de leden van de bredere stuurgroep (incl. Syspons, de organisaties van het consortium, de federaties, DGD en de Dienst Bijzondere Evaluatie). De commentaren van de stuurgroep werden besproken tijdens een restitutie meeting (02/12/2021) en vervolgens geïntegreerd in de finale versie van het rapport.

2.7 Wanneer meten leren wordt

In deze sectie beschrijven we een aantal overkoepelende methodologische lessen die we hebben kunnen trekken vanuit de baseline, midterm en endline meting en die met het oog op toekomstige evaluaties relevant kunnen zijn voor de bredere ngo-sector en beleidsmakers die werken rond wereldburgerschapeducatie.

1. **Een actor gericht veranderingstheorie.** Zoals ook was vastgesteld tijdens de evaluatie van ontwikkelingseducatie interventies in de programma cyclus (2014-2017), uitgevoerd in opdracht van de bijzondere evaluator, is het uitwerken van een actorgerichte veranderingstheorie een belangrijke meerwaarde gebleken voor de impact evaluatie. Dit bevordert een duidelijker en meer realistische visie over de actoren die men via het programma probeert te ondersteunen of te beïnvloeden alsook over de veranderingen die men bij deze actoren beoogt. De ontwikkeling van deze veranderingstheorie gebeurde in eerste instantie door medewerkers van de verschillende organisaties van het consortium onder de begeleiding van een extern adviesbureau¹⁴ dat ook verantwoordelijk was voor het uitwerken van de referentietermen voor deze impactvaluatie. Vervolgens werd de veranderingstheorie op basis van het invloedsferenmodel vanuit de outcome mapping methode gestructureerd (zie figuur

¹⁴ Syspons - <https://www.syspons.com/en/who-we-are/>

1.1). Het voordeel van zulke visualisering is dat het duidelijk maakt op welke actoren en respectievelijke outcomes het programma een directe invloed heeft (=directe invloedssfeer) dan wel een eerder indirecte invloed heeft (interesse- of indirecte invloedssfeer). Dit model maakt ook een duidelijk onderscheid tussen de outcomes (= de beoogde veranderingen bij de doelgroepen) en de outputs van het programma die direct gelinkt zijn aan de programma-activiteiten en die zich in de controlesfeer van het programma bevinden.

2. **Verduidelijken van de outcomes binnen de veranderingstheorie.** De visualisering van de veranderingstheorie volgens het invloedssferenmodel maakte het gemakkelijker om de veranderingstheorie met de medewerkers van het consortium te bespreken en te gebruiken als referentiekader voor de impactevaluatie. Zo werd bij de start van de impactevaluatie voor elke outcome binnen de directe invloedssfeer met de medewerkers van het consortium nagedacht over welke observeerbare veranderingen ze hoopten te zien bij de doelgroepen (deelnemers, sympathisanten of vrijwilligers) onder deze outcomes. Hiervoor werd gebruik gemaakt van het de 'progress markers' tool vanuit de outcome mapping methode. Progress markers beschrijven een set van observeerbare gedragingen bij de doelgroepen en bieden een tool om gedragsveranderingen bij deze actoren op te volgen. Box 2.2 illustreert zulke set van progress markers die geformuleerd werden voor één van de programma outcomes. De progress markers konden vervolgens gebruikt worden bij de ontwikkeling van de datacollectie instrumenten voor de impactevaluatie, bv. de vragenlijst voor de jaarlijkse online bevraging, kleine online vragenlijsten gelinkt aan specifieke activiteiten alsook de interview guides voor diepte-interviews. De progress markers alsook de datacollectie instrumenten blijven na de impactevaluatie bruikbaar voor het monitoring en evaluatie werk van de organisaties van het consortium maar ook voor andere ontwikkelingseducatie organisaties die werken rond de rechtenbenadering en de sensibilisering en mobilisering van jongeren beogen.

Box 2.2 Progress markers als tool om gedragsverandering op te volgen

Outcome 1: youth actively consume information received from consortium

- **Progress markers:**

- zelf verder informatie gaan opzoeken
- leergierigheid aantonen, doorklikken in de nieuwsbrief
- Brochures meenemen en deze achteraf gebruiken
- een blog schrijven op basis van wat ze gelezen hebben of gehoord hebben tijdens een lezing
- een stage gaan volgen, zich inschrijven voor een inleefreis

3. **Contributieanalyse als praktische tool voor diepere analyse van monitoring en evaluatie data.** De pragmatische wijze waarop contributieanalyse in combinatie met een lichte vorm van process tracing werd toegepast tijdens de midterm en endline meting, toont aan dat zulke aanpak nuttige inzichten kan opleveren over de bijdrage van het programma aan de geobserveerde veranderingen bij de doelgroepen (= outcomes). Een belangrijke voorwaarde weliswaar is de beschikbaarheid van voldoende data vanuit verschillende bronnen die de nodige triangulatie toelaat. Zo bleek de triangulatie van de bevindingen vanuit de interviews, online bevraging, korte bevragingen na specifieke activiteiten en de monitoring data van het consortium een essentiële voorwaarde om de contributie analyse op een geloofwaardige manier te kunnen uitvoeren. Belangrijk voor de bredere sector van organisaties die werken rond wereldburgerschapeducatie is ook de bevinding dat zulke pragmatische aanpak van contributieanalyse niet heel ingewikkeld hoeft te zijn. Mits de mogelijkheid voor triangulatie

moet het voor heel wat organisaties mogelijk zijn om zelf binnen het interne monitoring en evaluatiewerk zulke contributieanalyse toe te passen. Ook voor toekomstige programma evaluaties kan het gebruik van contributieanalyse wellicht een meerwaarde zijn voor het evaluatiedesign en voor het verdiepen van de analyses van de beschikbare data. Zulke analyses laten immers toe om dieper in te gaan op het proces of het mechanisme waarop bepaalde veranderingen zich konden voordoen en welke factoren hier al dan niet hebben kunnen toe bijdragen. Voor wereldburgerschapseducatieprogramma's die complexe en onvoorspelbare verandering beogen die beïnvloed wordt door veel (vaak ongekennde) factoren en actoren, is dit wellicht meer haalbaar en/of nuttiger dan het louter kwantificeren van impact.

4. Deze impactevaluatie was een belangrijk leerproces waarbij zowel het evaluatieteam als het consortium geconfronteerd werd met heel wat onvoorziene uitdagingen die gaandeweg dienden opgelost te worden. Hierbij werden belangrijke praktische lessen getrokken die ook nuttig kunnen zijn voor toekomstige (impact)evaluatie van wereldburgerschapseducatieprogramma's. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste uitdagingen waarmee het evaluatieteam tijdens de baseline geconfronteerd werd en van de manier waarop deze uitdagingen tijdens de midterm meting werden aangepakt.

- **Uitdaging:** Overschatting van de populatiegrootte van de sociale basis in de TOR en een weinig up-to-date adressenbestand van de organisaties.
 - *Totale populatie in de verschillende adressenbestanden wordt online bevestigd, ongeacht de leeftijd (dus niet alleen jongeren).*
 - *Deelnemers van zo veel mogelijk relevante evenementen bevestigen en geleidelijk aan meer potentiële deelnemers in het adressenbestand van het consortium opnemen.*
 - *De te evalueren doelstellingen (SD's) uitbreiden waardoor ook meer relevante evenementen en dus ook deelnemers onderwerp van de studie konden zijn.*
 - *Niet langer kijken naar gezamenlijke activiteiten van het consortium, maar ook naar de activiteiten van de afzonderlijke organisaties die inhoudelijk relevant kunnen zijn waardoor ook meer relevante evenementen en dus ook deelnemers onderwerp van de studie konden zijn.*
 - *De logistiek van de bevestiging tijdens de extra evenementen die niet opgenomen zijn in het onderzoeksvoorstel (max. 3 per fase) wordt door het consortium/betrokken organisaties op zich genomen.*
- **Uitdaging:** Doelgroepen (deelnemers, sympathisanten, vrijwilligers) van het te evalueren project waren in de praktijk niet duidelijk af te bakenen in tegenstelling tot de vooronderstelling van de evaluatie-indicatoren die werden meegegeven.
 - *Voorgeschreven steekproefgroottes per type doelgroep loslaten.*
 - *Bij de kwantitatieve data-analyses wordt gebruik gemaakt van 'gemengde' profielen (bv. respondenten kunnen zowel sympathisant alsook vrijwilliger en deelnemer zijn).*
- **Uitdaging:** Enorme diversiteit aan samenstelling van doelgroepen en de te evalueren activiteiten waardoor vergelijkbaarheid over de tijd heen moeilijk is.
 - *Telkens opnieuw een vragenlijst op maat maken met minimale verschillen tussen de verschillende bevestigingen.*
- **Uitdaging:** Gebrek aan monitoringgegevens (bv. aantal deelnemers aan activiteiten, contact gegevens, ...)
 - *De organisaties hebben hun lijst met relevante activiteiten uitgebreid en bij relevante activiteiten werd door het consortium enkele monitoringgegevens bijgehouden. (bv. aantal deelnemers, contactgegevens van deelnemers die bereid waren om deel te nemen aan het onderzoek, ...).*
- **Uitdaging:** Moeilijk te bereiken deelnemers voor interviews en vragenlijsten
 - *Waar mogelijk, interviews en vragenlijsten afnemen op het einde van de activiteit zelf en vragen om contactgegevens voor een vervolginterview.*
 - *Bij elke vragenlijst contactgegevens opvragen van respondenten voor een eventueel interview.*

- **Uitdaging:** Het programma betrof een nieuw samenwerkingsverband tussen drie organisaties waarbij gezamenlijke, te evalueren activiteiten, op het moment van de baseline, nog niet volop uitgewerkt waren. Hierdoor was de veranderingstheorie tijdens de baseline deels eerder theoretisch en nog niet helemaal operationeel. Bepaalde activiteiten voorzien in de veranderingstheorie werden immers nog niet uitgevoerd. Het consortium had dus nog tijd nodig om zich volledig te organiseren en te operationaliseren.
 - *Niet langer kijken naar gezamenlijke activiteiten van het consortium, maar ook naar de activiteiten van de afzonderlijke organisaties die inhoudelijk relevant kunnen zijn.*
 - *De te evalueren doelstellingen (SD's) uitbreiden daar de verschillende organisaties de focus leggen op verschillende SD' en outcome- en output-indicatoren.*
- **Uitdaging:** Een uitgewerkte TOC en evaluatie-indicatoren die niet helemaal in lijn waren met de realiteit van het programma
 - *De TOC aangepast via een sense-making workshop en de evaluatie-indicatoren geordend volgens thema's/ doelstellingen van het project.*
- **Uitdaging:** Respondenten van de vragenlijsten zijn mensen met al een zekere, positieve attitude ten aanzien van de rechtenbenadering en engagement. Dit maakt vergelijking over de tijd moeilijk – hoeveel ruimte is er nog mogelijk voor groei?
 - *We werken in de vragenlijsten met schalen met zeven antwoordcategorieën om nog ruimte voor groei of opschuiven op de schaal bij een volgende meting mogelijk te maken.*
 - *We werken in de vragenlijsten ook met groeivragen waarbij de respondenten expliciet moeten aangeven of ze volgens zichzelf gegroeid zijn dankzij activiteiten van het consortium.*
 - *Via vervolginterviews wordt nagegaan of er sprake is van groei.*

3 | Het profiel van participanten, sympathisanten en vrijwilligers

3.1 Definiëring van participant, sympathisant en vrijwilliger

Samen met het consortium werd nagedacht over de kenmerken en definiëring van participant, sympathisant en vrijwilliger. Hoe onderscheiden deze groepen zich van elkaar? Wanneer is men sympathisant en wanneer is men vrijwilliger? Op basis van deze denkoefening werden de vragen in tabel 3.1 gesteld om de verschillende rollen af te bakenen.

Tabel 3.1 Vragen ter afbakening van de rollen participant, sympathisant en vrijwilliger

Vragen ter afbakening van de rollen participant, sympathisant en vrijwilliger
<i>Participant</i> Heeft u ooit deelgenomen aan een evenement of vorming van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud? Bv. een inleefreis, een vormingsweekend, een manifestatie, een workshop op school of buiten de school, ...
<i>Sympathisant</i> Heeft u ooit een nieuwsbrief of informatie via de sociale media of de website van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud gelezen?
<i>Vrijwilliger</i> Heeft u ooit vrijwilligerswerk gedaan bij KIYO, Solidagro en/of Viva Salud? Bv. helpen bij het organiseren van een evenement of activiteit, administratief werk, deelname aan een Algemene Vergadering, ... Heeft u ooit op eigen initiatief een actie ondernomen ten voordele van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud? Bv. fondsenwerving, een blog schrijven, anderen overtuigen om deel te nemen aan activiteiten, een petitie organiseren, ...

3.2 Profiel van de respondenten aan de online bevraging tijdens de endline meting

In tabel 3.2 wordt het aantal respondenten vermeld per categorie of rol, zowel de rol die ze ooit hadden als de rol die ze in 2020 ('afgelopen jaar') hadden. De tabel maakt ook de vergelijking met de midline en baseline meting. Uiteraard kunnen bepaalde respondenten meerdere rollen opnemen, bv tegelijk sympathisant als vrijwilliger zijn, zodat wanneer men de percentages optelt men op meer dan 100% uitkomt.

Tabel 3.2 Aantal en aandeel respondenten per rol: vergelijking 2020, 2019 en 2018

Rollen	Aantal in 2020	Aantal in 2019	Aantal in 2018	Aantal ooit 2020	Aantal ooit 2019	Aantal ooit 2018
Participant	72 (23%)	83 (41%)	71 (32%)	173(*) (55%)	127(*) (63%)	119 (54%)
Sympathisant	250 (80%)	160 (80%)	183 (82%)	273 (87%)	171 (85%)	192 (87%)
Vrijwilliger	73 (23%)	52 (26%)	59 (27%)	187(*) (60%)	134(*) (66%)	80 (36%)
Totaal respondenten	313	201	222	313	201	222

(*) respondenten die ook deelnamen of vrijwilliger waren bij een consortium partner en/of andere organisatie

Opvallend:

- In de steekproef van de eindmeting ligt het aandeel van participanten in 2020 (23%) in vergelijking met de baseline (32%) en de midterm meeting (41%) een stuk lager. Deze daling komt niet geheel onverwachts aangezien een aanzienlijk deel van de geplande activiteiten niet kon doorgaan omwille van de covid-19 lockdown.
- Het aandeel sympathisanten en vrijwilligers (mits een lichte daling voor deze laatste groep) toont zich relatief stabiel in de tijd. Voor wat betreft de vrijwilligers is dit, gezien de coronapandemie, eerder verrassend. Het biedt een indicatie dat een aanzienlijk deel van de vrijwilligers zich toch hebben kunnen engageren niet tegenstaande de lockdown periode.
- Ook binnen het panel van 9 respondenten die deelnamen aan de baseline, midterm en endline meting, zien we dat minder respondenten hebben deelgenomen aan activiteiten van het consortium in 2020 (nl. 3 respondenten) tegenover 6 respondenten in 2019 en 5 respondenten in 2018. Een gelijkaardige trend zien we in het panel van 21 respondenten die deelnamen aan zowel de baseline als de endline meting waarvan 2 respondenten deelnamen aan een activiteit van het consortium in 2020 tegenover 7 respondenten in 2018. Het aandeel van vrijwilligers binnen deze groep blijft eerder stabiel met 3 vrijwilligers in 2020 tegenover 2 vrijwilligers in 2018.

We kunnen ook de respondenten tot een aantal unieke rollen of rolcombinaties herleiden (zodat de totaalsom wel 100% vormt) en daarbij eveneens de vergelijking met de baseline (2018), de midterm (2019) en de endline (2020) maken. Dit zien we hieronder in tabel 3.3.

Tabel 3.3 Aantal en aandeel respondenten per rol afgelopen jaar: vgl. 2018, 2019 & 2020

Rol of rolcombinatie	Aantal 2018	% 2018	Aantal 2019	% 2019	Aantal 2020	% 2020
Niet sympathisant - niet participant - niet vrijwilliger	34	15.32	22	10.95	37	11,82
Niet sympathisant - participant - niet vrijwilliger	2	0.90	7	3.48	1	0,32
Niet sympathisant – niet participant - vrijwilliger	2	0.90	1	0,50	2	0,64
Niet sympathisant – participant - vrijwilliger	1	0.45	1	0,50	0	0,00
Sympathisant – niet participant – niet vrijwilliger	98	44,14	86	42.79	169	54,00
Sympathisant – participant – niet vrijwilliger	29	7.66	34	16.92	33	10,54
Sympathisant - niet participant - vrijwilliger	17	13.06	9	4,48	33	10,54
Sympathisant - participant - vrijwilliger	39	17.57	41	20.40	38	12,14
Totaal	222	100.0	201	100.0	313	100,0

Opvallend

- De overgrote meerderheid van de participanten zijn ook sympathisanten. Dit is in lijn met de bevinding in hoofdstuk 5 van dit rapport, dat deelname aan activiteiten een stimulerende factor is om sympathisant te worden.
- Net als bij de baseline en de midline zijn bijna alle vrijwilligers tijdens de endline sympathisant.
- Een niet onaanzienlijke groep respondenten neemt geen specifieke rol op, namelijk 11,8% tijdens de endline tegenover respectievelijk 10,95% en 15,32% tijdens de midline en de baseline. Dit is wellicht mede een gevolg van het feit dat de organisaties ook respondenten hebben aangeschreven die op een of andere manier betrokken zijn bij de werking van de organisaties maar niet noodzakelijk deelgenomen hebben aan educatieve activiteiten binnen het programmaluik België noch een nieuwsbrief hebben ontvangen of zich hebben ingezet als vrijwilliger voor deze organisaties. Uit de interviews leren we dat dit bijvoorbeeld het geval is voor medewerkers of vrijwilligers van partnerorganisaties in de partnerlanden die ingegaan zijn op een uitnodiging voor deelname aan de enquête. Later in het rapport (zie hoofdstuk 5) wordt ingegaan op een aantal belangrijke opportuniteiten om deze doelgroep op een meer actieve manier te betrekken in de educatieve werking en zo de sociale basis van het consortium te internationaliseren.

3.3 Socio-demografische en andere kenmerken van de deelnemers aan de jaarlijkse online midterm bevraging

De kenmerken die in deze bevraging zijn opgenomen zijn: leeftijd, geslacht, onderwijsniveau, taal. Voorts beschikken we ook over de rol waaronder een respondent valt (cf. hierboven) en de NGO via dewelke de respondent was gevraagd deel te nemen aan deze enquête.

Tabel 3.4 Verdeling van respondenten naar geslacht, onderwijsniveau en taal: vergelijking met midterm en baseline enquête

Kenmerk	% 2018	% 2019	% 2020
Mannen	55.5	48.6	57,5
Vrouw	43.5	49.3	41,7
X	1.1	2.1	0,9
	100.0	100.0	100,0
Geen hoger onderwijs diploma	18.0	36.4	18,5
Hoger onderwijs diploma	82.0	63.6	81,5
	100.0	100.0	100,0
Nederlandstalig	71.5	76.6	72,2
Franstalig	28.5	23.4	27,8
	100.0	100.0	100

Wat bovenstaande parameters betreft, zien we tijdens de endline meting een hoger aandeel van mannelijke respondenten. Tevens daalt het percentage lager- en middengeschoolden bij de eindmeting naar het niveau van de baseline, na een aanzienlijke stijging tijdens de midterm. Een mogelijke verklaring hiervoor is de terugval van het aandeel jongeren tijdens de endline alsook een groter aandeel van respondenten van 61 jaar of ouder (zie tabel 3.5).

Tabel 3.5 Verdeling van respondenten naar leeftijd: vergelijking met baseline en midterm

Leeftijdscategorie	% steekproef 2018 (baseline)	% steekproef 2019 (midterm)	% steekproef 2020 (endline)
15-30 jaar	7,9	17.4	9,6
31-45	20,5	23.4	22,04
46-60	26,8	24.9	22,04
61 jaar of ouder	44,8	34.3	46,33
Totaal	100.0	100.0	100,0

Opvallend:

- De enquête heeft tijdens de eindmeting beduidend minder jongeren bereikt in vergelijking met de midterm meting. Het bereik naar de jongeren situeert zich tijdens de eindmeting iets hoger dan tijdens de baseline (9,6% t.o.v. 7,9%) maar lager ten opzichte van de midterm meting waar 17,4 van de respondenten behoorden tot de leeftijdscategorie 15-30 jaar. Er werden tijdens de eindmeting ook beduidend meer ouderen bereikt (46,33% t.o.v. 34,3% bij de midterm en 44,8% bij de baseline).
- De terugval in het aantal jongeren dat deelnam aan de enquête kan mogelijk gelinkt worden aan het feit dat een aantal van de activiteiten die in 2019 nog de mogelijkheid boden om jongeren te motiveren om deel te nemen aan de bevraging (bv. evenementen zoals Villa Pace en Manifesta, inleefreizen,), omwille van corona niet konden doorgaan in 2020. Dit heeft er mogelijk toe bijgedragen dat, in vergelijking met de midterm, minder jongeren hebben deelgenomen aan de online bevraging tijdens de endline meeting.

Tabel 3.6 Het verband tussen rollen en leeftijd

	30 jaar of jonger			31-45			46-60			61 jaar of ouder			Totaal		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018	2020	2019	2018	2020	2019	2018	2020	2019	2018
Geen rol (niet symp-niet participant-niet vrijwilliger)	6,67	5,7	11,8	14,29	19,1	11,9	14,49	6,0	9,8	10,42	11,6	13,7	11,82	10,9	12,7
Niet sympathisant - participant-niet vrijwilliger	0,00	14,3	0,00	0,00	2,1	0,00	1,45	0,0	0,00	0,00	1,4	0,00	0,32	3,5	0,00
Niet sympathisant – niet participant – vrijwilliger	0,00	0,00	0,00	2,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,64	0,00	0,00
Niet symp – participant – vrijwilliger	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Symp – niet participant – niet vrijwilliger	40,00	28,6	23,5	45,71	31,9	7,1	57,97	54,0	26,2	59,03	49,3	30,4	53,99	42,8	24,3
Symp – participant – niet vrijwilliger	16,67	25,7	23,5	11,43	14,9	26,2	11,59	10,0	16,4	8,33	18,8	13,7	10,54	16,9	17,6
Sympathisant – niet participant – vrijwilliger	6,67	2,9	5,9	10,00	8,5	9,5	7,25	6,0	4,9	13,19	2,9	11,8	10,54	5,0	9,0
Sympathisant - participant - vrijwilliger	30,00	22,9	35,5	15,71	23,4	45,2	7,25	24	42,6	9,03	15,9	30,4	12,14	20,9	36,9
Totaal (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	30	35	17	70	47	42	69	50	61	144	69	102	313	201	222

Opvallend:

- In tegenstelling tot de midterm en de baseline is het verband tussen leeftijd en rollen statistisch niet significant. Ook waren er geen jongeren die louter participant waren in 2020, tegenover 14,3 % van de jongeren in 2019.
- Wanneer we binnen de verschillende leeftijdscategorieën kijken naar het aandeel van respondenten die zich engageerde als vrijwilliger (al dan niet ook als participant), dan scoren de jongeren bij elke meting (endline, midline en baseline) telkens hoger dan de respondenten in de andere leeftijdscategorieën. Dit wijst erop dat de jongeren die deelnamen aan de bevraging een actieve rol opnemen. En zoals ook reeds het geval was bij de midterm en de baseline vertegenwoordigen ze in vergelijking met de andere leeftijdsgroepen, ook de meest actieve subgroep.

In relatie tot de rollen werd, net als bij de midterm, geen significant verband vastgesteld met geslacht, onderwijsniveau, taalgroep en uitnodigende organisatie (zie bijlage 5 voor de data rond deze kenmerken).

3.4 Representativiteit van de midterm online bevraging

Om een inschatting te kunnen maken van de representativiteit van de resultaten van de online bevraging is het belangrijk om te kijken in welke mate de respondenten een afspiegeling vormen van de populatie van de huidige sociale basis van het consortium.

Hiervoor kijken we naar de mate waarin de verhouding van bepaalde kenmerken van de respondenten overeenkomt met de verhouding binnen de sociale basis.

Verhouding van leeftijdsgroepen. Tabel 3.7 toont de verhouding van de leeftijdsgroepen binnen de sociale basis van het consortium alsook de verdeling naar leeftijd van de respondenten aan de baseline, midterm en endterm online bevraging. Hieruit blijkt dat de verdeling naar leeftijd tijdens de endline bevraging, in vergelijking met de midterm, minder in lijn is met de verdeling binnen de sociale basis. Dit geldt vooral voor de categorieën 15 tot 30 jaar en 61+ die respectievelijk onder- en oververtegenwoordigd lijken binnen de endline steekproef. Echter, zoals ook aangegeven bij de midterm rapportering, is het lastig om op basis van deze gegevens al te sterke conclusies te trekken over de representativiteit van de steekproef. Binnen de databestanden van de drie NGOs zijn leeftijdsgegevens immers heel beperkt. Zo beschikte Viva Salud over leeftijdsgegevens van 1203 mensen, of 18% van een totaal bestand van 6576 personen. Binnen de database van Solidagro is de leeftijd bekend bij 308 personen, of 22,3% van een totaal databestand van 1381 personen. In de database van KIYO waren geen leeftijd gegevens beschikbaar. Echter, zoals reeds werd gesuggereerd tijdens de midterm, kan de fluctuatie in de verhouding van de leeftijdsgroepen overheen de drie metingen mogelijk deels verklaard worden door het feit dat de organisaties tijdens de midterm (2019) extra inspanningen hebben gedaan om de jongeren die deelnamen aan activiteiten of die behoorden tot hun achterban aan te sporen om de midterm enquête te beantwoorden. Vandaar ook het groter aandeel jongeren tijdens de midterm online bevraging. In 2020 was zulke mobilisatie, omwille van Covid-19, een stuk moeilijker. Dit kan dan ook helpen verklaren waarom de verhouding tijdens de endline meting terug sterker aansloot bij die van de baseline. Tegelijk is er in vergelijking met de baseline een lichte stijging (van 7,9% naar 9,6%) in het aandeel jongeren dat deelnam aan de endline online bevraging.

Tabel 3.7 Verdeling van respondenten endline bevraging naar leeftijd: vergelijking met baseline, midterm, endline en met sociale basis consortium

Leeftijdscategorie	% steekproef 2018 (baseline)	% steekproef 2019 (midterm)	% steekproef 2020 (endline)	% sociale basis (midterm)	% sociale basis (endline)
15-30 jaar	7,9	17,4	9,6	23,1	19,26
31-45	20,5	23,4	22,04	34	34,88
46-60	26,8	24,9	22,04	16	16,48
61 jaar of ouder	44,8	34,3	46,33	27	29,38
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100

- **Verhouding man/vrouw.** In vergelijking met de beschikbare gender informatie binnen de sociale basis (namelijk 45,3% man, 54,72% vrouw, en 0,1% x) lijken de mannelijke respondenten tijdens de endterm online bevraging oververtegenwoordigd. Bij deze laatste kwam de verhouding namelijk op 57,5% man, 41,7% vrouw en 0,9% x. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat een aanzienlijk aantal respondenten (85 van de 313 respondenten) de vraag rond gender niet hebben beantwoord. Bovendien zijn er binnen de databestanden van het consortium slechts gendergegevens over 56% van de personen die deel uitmaken van de sociale basis.
- **Verhouding sympathisanten bevraging/sympathisanten sociale basis** Tevens was tijdens de endline online bevraging 80% van de respondenten sympathisant wat iets hoger ligt dan de 74% van de personen binnen de sociale basis van het consortium die de nieuwsbrief of magazine toegestuurd krijgen. (Ter vergelijking, tijdens de midterm was 80% van de respondenten sympathisant tegenover 81% van de personen binnen de sociale basis

die in 2019 de nieuwsbrief toegestuurd kregen). Het percentage van vrijwilligers is minder nuttig als kenmerk om mee te nemen in de reflectie rond representativiteit. Zij zijn over het algemeen meer bereid om een vragenlijst in te vullen waardoor hun aandeel in het totaal aantal respondenten dat deelnam aan een bevraging geen goede afspiegeling zal zijn van de populatie.

Zoals ook het geval was tijdens de midterm, kunnen we op basis van deze vaststellingen niet concluderen dat de endterm online bevraging representatief is voor de sociale basis van het consortium. We kunnen echter wel argumenteren dat het geen onredelijke afspiegeling vormt van de sociale basis. We hebben immer minstens een voldoende vertegenwoordiging van de verschillende profielen (vrijwilligers, sympathisanten, deelnemers) vanuit de drie organisaties en dit zowel in de online bevraging als in de kwalitatieve interviews (zie tabel 2.2 en bijlage 1). Op die manier kunnen we de bevindingen trianguleren vanuit observaties uit de online bevraging, interviews en monitoring gegevens van het consortium.

3.5 Profiel van de respondenten aan de kwalitatieve interviews

Zie bijlage 1 voor een overzicht van het profiel van de respondenten per categorie: geslacht, leeftijd, consortiumorganisatie, andere categorieën waartoe zij behoren en andere engagementen.

4 | In welke mate is het consortium erin geslaagd om haar sociale basis te verbreden?

Indicatoren	Volgens monitoring data consortium
* % toename van het aantal vrijwilligers	+ 472 vrijwilligers (van 276 in 2018 tot 472 in 2020) =+4,6% tegenover de baseline in het procentueel aandeel van het aantal vrijwilligers binnen de sociale basis (exclusief donateurs) =+2,2% tegenover de midterm in procentueel aandeel van het aantal vrijwilligers binnen de sociale basis (inclusief donateurs)
* % toename van het aantal sympathisanten (personen die nieuwsbrief krijgen)	+554 sympathisanten ¹⁵ = 8,6% stijging (overheen de drie metingen) (= - 11,7% tegenover de baseline in procentueel aandeel van het aantal sympathisanten binnen de sociale basis indien donateurs niet meegerekend worden in de sociale basis) (= -7% tegenover de midterm in het procentueel aandeel van het aantal sympathisanten binnen de sociale basis indien donateurs wel meegerekend worden in de sociale basis)

Tabel 4.1 toont verschillende categorieën van personen die op verschillende manieren bij het programma betrokken zijn. Deze categorieën worden jaarlijks gemonitord door de organisaties van het consortium met als doel een zicht te krijgen op het bereik van het programma (bv. het aantal deelnemers aan activiteiten, of personen die een nieuwsbrief ontvangen) alsook in de mate waarop men de achterban kan aanzetten tot het opnemen van een engagement (bv. aantal vrijwilligers of initiatiefnemers, aantal donateurs, ...). Deze informatie wordt ook gebruikt om te

Specifieke doelstelling 3: De verbrede sociale basis van het consortium komt op voor het vergroten van het draagvlak voor de rechtenbenadering in ontwikkelingssamenwerking

Resultaat 1: De sociale basis van het consortium is verbreed en gesensibiliseerd voor het laten gelden van het recht op voedsel, gezondheid en kinderrechten

Indicator 1.1: Aantal sympathisanten en vrijwilligers (m/v) per jaar

rapporteren voor resultaatindicator 1.1 onder resultaat 1 en specifieke doelstelling 3 van het programma (zie box). Een aantal van de categorieën in tabel 4.1 worden ook meegenomen bij de jaarlijkse berekening van de sociale basis van het consortium, namelijk: aantal leden AV, aantal leden RvB, aantal vrijwilligers; aantal stagiairs; aantal deelnemers aan inleefreizen/inleeftrajecten en aantal unieke ontvangers van de nieuwsbrief. De cijfers die in tabel 4.1 voor deze categorieën staan weergegeven worden echter niet zomaar bij mekaar opgeteld om de sociale basis in tabel 4.2 te berekenen. Eenzelfde persoon kan immers in verschillende categorieën in tabel 4.1 voorkomen. Bij de berekening van de sociale basis wordt er dan ook voor gezorgd dat eenzelfde persoon die in verschillende categorieën voorkomt niet meerdere keren wordt meegeteld. Bijvoorbeeld iemand die vrijwilliger is kan ook de nieuwsbrief krijgen en kan ook in de algemene vergadering zitten. Bij het bepalen van de sociale basis wordt zulke persoon dan maar één keer meegeteld. Vandaar ook dat het

¹⁵ Deze daling is een gevolg van het op punt stellen van de database van Solidagro o.a. in het kader van de GDPR regelgeving (zie ook verdere toelichting in de tekst). Bij KIYO en Viva Salud was er een stijging vast te stellen.

cijfer voor de sociale basis in tabel 4.2 geen optelsom is van de cijfers uit de verschillende categorieën in tabel 4.1.

Tabel 4.1 Aantal personen binnen verschillende categorieën van de sociale basis van het consortium (2018 & 2019 & 2020) (op basis van monitoring data consortium)

	KIYO	2018 Soli- dagro	Viva Salud	KIYO	2019 Soli- dagro	Viva Salud	KIYO	2020 Soli- dagro	Viva Salud
Leden Algemene Vergadering (AV)	16	37	28	8	40	27	21	50	28
Leden Raad van Bestuur (RVB)	7	7	8	9	7	10	9	10	6
Vrijwilligers (cumulatief) (inclusief leden AV & RvB en personen die eigen initiatief namen) (zonder dubbeltellingen)	19	20	237	12	48	388	144	168	436
Stagiaires (cumulatief)	4	3	3	4	4	4	4	6	7
Personen die op eigen initiatief act. organiseren (inhoudelijk of fondsenwerving)	26	105	100	47	53	60	17	23	44
Deelnemers inleefreizen (cumulatief)	/	55	/16	/	79	/	/	95	/
Aantal ontvangers nieuwsbrief	156	1400	4926 ¹⁷	190 ¹⁸	789	5326 ¹⁹	152	762	6122
Jaarlijkse donateurs ²⁰	/	/	/	359	406	687 ²¹	359	302	759
Deelnemers inhoudelijke activiteiten (cumulatief)	64	72	301	136	161	860	296	423	1708

Tabel 4.2 Aantal personen in de sociale basis²² van het consortium (2018 & 2019 & 2020) (op basis van monitoring data consortium)

Sociale basis inclusief donateurs (per organisatie)	267	1587	5197	718	1323	5766	951	1366	7189
Sociale basis exclusief donateurs (per organisatie)	267	1587	5197	359	1058	5727	592	1105	7078
Sociale basis consortium inclusief donateurs (KIYO+Solidagro+Viva Salud)	7051			7807			9506		
Sociale basis consortium exclusief donateurs (KIYO+Solidagro+Viva Salud)	7051			7144			8775		

¹⁶ Viva Salud rekent deze personen bij specifieke doelstelling 2

¹⁷ Dit cijfer omvat personen die een nieuwsbrief of magazine ontvangen (geen dubbele tellingen)

¹⁸ Kiyo heeft weliswaar geen structurele nieuwsbrief maar houdt haar sociale basis wel op de hoogte via een ad hoc mailing rond nieuwjaar om hen op de hoogte te houden van bepaalde evenement en/of belangrijke ontwikkelingen bij KIYO.

¹⁹ Dit cijfer omvat personen die een nieuwsbrief of magazine ontvangen (geen dubbele tellingen)

²⁰ Het consortium besloot om in 2019 de donateurs mee te tellen omdat zij dit beschouwen als een duidelijk engagement naar de organisaties. In tabel 4.2 wordt de sociale basis ook weergegeven zonder de donateurs.

²¹ Viva Salud heeft er voor gekozen om alleen donateurs die twee keer een gift deden per jaar mee te nemen in de berekening van de sociale basis.

²² De sociale basis wordt door het consortium berekend voor indicator 1.1 onder specifieke doelstelling SD3. Hierbij worden de volgende categorieën samengegeld zonder dubbeltellingen: 1) aantal vrijwilligers sinds 2017 (inclusief leden algemene vergadering (AV), leden raad van bestuur (RVB) en personen die eigen initiatief namen) 2) aantal deelnemers aan inleefreizen/inleeftrajecten sinds 2017. 3) aantal unieke ontvangers van de e-nieuwsbrief per jaar (+ magazine voor Viva Salud)

Wanneer gekeken wordt naar de evolutie van het aantal vrijwilligers en sympathisanten dan kan op basis van tabel 4.1 en 4.2 het volgende worden vastgesteld:

- **Evolutie in het aantal vrijwilligers:** 300 nieuwe vrijwilligers werden aangetrokken in 2020 (nl. van 448 vrijwilligers in 2019 tot 748 vrijwilligers in 2020). Daardoor is het totaal aantal vrijwilligers sinds de baseline meting gestegen met 472 personen, namelijk van 276 vrijwilligers in 2018 tot 448 vrijwilligers in 2019 en tot 748 vrijwilligers in 2020. In lijn hiermee stijgt ook het procentueel aandeel van het aantal vrijwilligers binnen de populatie van de sociale basis, namelijk van 5,7% in 2019 tot 7,9% in 2020 (= 2,2% stijging in het procentueel aandeel van het aantal vrijwilligers in de sociale basis, inclusief donateurs²³). Wanneer de donateurs niet meegenomen worden in de sociale basis kunnen we ook vergelijken met de baseline en dan komt het procentueel aandeel van de vrijwilligers op 3,9% in 2018, 6,3% in 2019 en 8,5% in 2020. Dit vertegenwoordigt een stijging van 4,6% in het aandeel van het aantal vrijwilligers in de sociale basis overheen de drie metingen. Dit betekent dat het consortium er ondanks de corona lockdown in geslaagd is om een aanzienlijk aantal vrijwilligers te werven. In de volgende hoofdstukken wordt aangetoond hoe de overschakeling naar online activiteiten alsook de samenwerking met partnerorganisaties en het uitrollen van nieuwe innovatieve activiteiten hier een belangrijke bijdrage hebben kunnen toe leveren.
- **Evolutie in het aantal sympathisanten:** Op basis van de monitoring gegevens van het consortium stellen we vast dat 7036 personen vanuit de sociale basis een nieuwsbrief toegestuurd kregen in 2020. Dit is een stijging tegenover de baseline en de midline meting waarbij respectievelijk 6482 en 6305 personen een nieuwsbrief toegestuurd kregen. We kunnen dan ook stellen dat het totaal aantal sympathisanten van het consortium overheen de drie metingen met 554 personen is toegenomen. Procentueel betekent dit een stijging van 8,6%. Dit is een aanzienlijke stijging gezien de correcties die in 2019 werden doorgevoerd door Solidagro in haar adressenbestand omwille van de nieuwe GDPR-wetgeving en na de verwijdering van adressen waarop de nieuwsbrief niet meer aankwam of waarbij de link naar de nieuwsbrief niet meer werd aangeklikt. Uitgedrukt als procentueel aandeel van de sympathisanten binnen de sociale basis (inclusief donateurs) zien we in vergelijking met de midterm echter een daling van 7% in het aandeel van de sympathisanten tijdens de endline, namelijk van 81% in 2019 tegenover 74% in 2020. Aangezien het consortium in 2018 de donateurs niet mee opnam in haar sociale basis kunnen we hier niet vergelijken met de baseline. Wanneer de donateurs niet meegenomen worden in de berekening van de sociale basis dan kunnen we wel vergelijken met de baseline. In dat geval komt het procentueel aandeel van de personen die een nieuwsbrief ontvangen op 91,9% in 2018, 88% in 2019 en 80,2% in 2020. In dat geval is de daling tegenover de baseline 11,7%. Dit wijst erop dat een deel van de donateurs (voornamelijk bij Solidagro en KIYO) zich wellicht niet inschrijft voor een nieuwsbrief. Een bijkomende factor die hier mogelijk toe kan bijdragen is het feit dat deelnemers aan inhoudelijke activiteiten door het consortium worden meegerekend in het bepalen van de sociale basis. Echter, zoals ook verder in dit rapport wordt aangetoond, zullen zulke deelnemers zich niet noodzakelijk inschrijven voor een nieuwsbrief of informatie krijgen van de consortiumorganisaties en dus ook niet noodzakelijk sympathisant zijn of worden. Dit kan er dan toe leiden dat de sociale basis verbreedt terwijl het procentueel

²³ Tijdens de baseline nam het consortium de donateurs niet mee in haar berekening van de sociale basis waardoor vergelijking met de baseline niet mogelijk is wanneer de donateurs worden meegerekend.

aandeel sympathisanten (nl. personen die een nieuwsbrief krijgen) binnen deze sociale basis daalt.

Op basis van de voorgaande paragrafen kunnen we besluiten dat overheen de drie metingen (baseline, midline en endline) het aantal vrijwilligers en sympathisanten binnen de sociale basis, in absolute cijfers, licht gestegen is. Daarnaast is de verhouding van sympathisanten (donateurs niet meegerekend) vrij stabiel gebleven en is het aandeel vrijwilligers binnen de sociale basis licht gestegen. Deze vaststelling ondersteunt de stelling dat het consortium er in geslaagd is om haar sociale basis te verbreden en te verdiepen met een groter aantal vrijwilligers. In de volgende hoofdstukken gaan we na op welke manier en in welke mate het programma heeft kunnen bijdragen tot zulke verbreding en verdieping.

5 | Motivatie en aanleiding om sympathisant of vrijwilliger te worden

5.1 Welke factoren maken dat een lid van het grote publiek een sympathisant (en/of een vrijwilliger) wordt?

In deze sectie wordt, aan de hand van de indicatoren in box 5.1, nagegaan in welke mate het consortium erin slaagt om mensen vanuit het grote publiek te motiveren om een sympathisant (of vrijwilliger) te worden van een van de organisaties van het consortium. Er wordt gekeken naar de evolutie in het aantal personen die een nieuwsbrief krijgt en deze ook leest of zelf actief relevante informatie opzoekt via sociale media. Tevens worden de redenen onderzocht waarom men zich al dan niet inschrijft voor een nieuwsbrief. Daarnaast wordt ook de evolutie rond het bereik van het consortium toelicht en de redenen waarom men er voor kiest deel te nemen aan de activiteiten. Er wordt ook nagegaan in welke mate deelname aan de activiteiten de deelnemers ertoe aanzet om zelf actie te ondernemen. Tot slot wordt ook in kaart gebracht in welke mate personen vanuit de sociale basis overtuigd zijn van de toegevoegde waarde van de rechtenbenadering.

Box 5.1 Indicatoren – Evaluatievraag: Welke factoren maken dat een lid van het grote publiek een sympathisant en/of vrijwilliger wordt?

1. Aantal personen die zich al dan niet inschrijven voor de nieuwsbrief
2. Kwalitatieve redenen van de personen om zich al dan niet in te schrijven voor de nieuwsbrief
3. Aantal deelnemers aan de campagnes en acties van het consortium
4. Kwalitatieve beschrijving van de redenen waarom men deelneemt aan de campagnes of acties van het consortium.
5. Kwalitatieve beschrijving van de redenen waarom men na het bijwonen van de campagne of actie, zelf actie onderneemt in lijn met de rechtenbenadering.
6. Percentage van personen die bewust zijn van de toegevoegde waarde van de rechtenbenadering voor het werken rond voedselzekerheid, gezondheid en kinderrechten in de ontwikkelingssamenwerking.

5.1.1 In welke mate krijgt men informatie via de nieuwsbrief of sociale media

Op basis van de monitoring data van het consortium zien we dat bij de eindmeting 7036 personen (74%) vanuit de sociale basis van het consortium een nieuwsbrief toegestuurd kreeg. 2407 personen vanuit de sociale basis (26%) heeft zich in 2020 niet ingeschreven voor de nieuwsbrief (zie tabel 5.1). Terwijl het totaal aantal personen dat een nieuwsbrief ontvangt is toegenomen (namelijk van 6305 bij de midterm tot 7063 personen bij de endline meting), is het percentage van mensen die zich inschrijft voor de nieuwsbrief weliswaar gedaald van 80,8% bij de midterm naar 74% bij de endline.

Tabel 5.1 Aantal personen binnen de sociale basis die zich inschrijven voor de nieuwsbrief (op basis van monitoring data van het consortium)

	2018		2019		2020	
	Wel	Niet	Wel	Niet	Wel	Niet
Viva Salud (<i>sociale basis:</i> 2018: 5197/2019:5766/2020: 7189)	4926	271	5326 (92,4%)	440 (7,6%)	6122 (85%)	1067 (15%)
Solidagro (<i>sociale basis:</i> 2018:1587/2019:1323/2020:1366)	1400	187	789 (59,6%)	534 (40,4%)	762 (56%)	604 (44%)
KIYO (<i>sociale basis:</i> 2018:276/2019:718/2020:951)	156	120	190 (26,5%)	528 (73,5%)	152 (16%)	799 (84%)
Totaal consortium (<i>sociale basis</i> 2018:7051/2019:7807/2021:9506)	6482 (92%)	578 (8%)	6305 (80,8%)	1502 (19,2%)	7036 (74%)	2470 (26%)

Bijkomend tonen de resultaten van de endline online bevraging aan dat ongeveer 80% van de totale groep van respondenten (en ongeveer 87% van de jongeren) in 2020 de nieuwsbrief of informatie via de sociale media of website van de consortium partners gelezen heeft (zie tabel 5.2). Dit komt voor de totale groep sterk overeen met de midline en de baseline waarbij respectievelijk 80% en 81% van de respondenten dit aangaf. Het aantal jongeren dat de nieuwsbrief leest in 2020 is wel hoger dan bij de midterm, namelijk 86,7% in 2020 tegenover 73,3% in 2019.

Tevens blijkt uit de endline online bevraging dat ongeveer 51% van de respondenten in 2020 (t.o.v. 55% in 2019 en 51% in 2018) ook minstens één keer zelf actief op zoek is gegaan naar informatie over de werking of activiteiten van de consortiumpartners (zie tabel 5.3). Specifiek voor jongeren stijgt dit percentage in 2020 tot 73,3 % (t.o.v. 63% in 2019).

Zoals ook tijdens de midterm kon worden vastgesteld, is het bemoedigend dat een groot percentage van de respondenten ook tijdens de endterm online bevraging aangeeft de informatie van het consortium effectief te lezen. Het belang hiervan wordt later in dit hoofdstuk duidelijk aangetoond via de vaststelling dat sympathisanten tijdens de interviews verwijzen naar de communicatie van het consortium als een motiverende factor om zich als vrijwilliger in te zetten.

Tabel 5.2 Lezen van informatie of nieuwsbrief: alle respondenten & jongeren

Een nieuwsbrief van of informatie via de sociale media of de website van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud lezen: hoe vaak?	Niet (%)	1 tot 5 keer (%)	Meer dan 5 keer (%)	Totaal (%)	N
Totale groep 2020	20,1	54	25,9	100,0	313
Jongeren 2020	13,3	50	36,7	100,0	30
Totale groep 2019	20,4	55,7	23,9	100,0	201
Jongeren 2019	28,6	54,3	17,1	100,0	35
Totale groep 2018	18,8	57,3	23,9	100,0	234

Tabel 5.3 Zelf actief op zoek gaan naar informatie: alle respondenten & jongeren

Zelf actief op zoek gegaan naar informatie over de werking of activiteiten van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud: hoe vaak?	Niet (%)	1 tot 5 keer (%)	Meer dan 5 keer (%)	Totaal (%)	N
Totale groep 2020	48,56	39,3	12,14	100,0	313
Jongeren 2020	26,7	50,0	23,3	100,0	30
Totale groep 2019	44,3	42,8	12,9	100,0	201
Jongeren 2019	37,1	51,5	11,4	100,0	35
Totale groep 2018	58,4	35,7	15,7	100,0	235

5.1.2 Waarom schrijft men zich al dan niet in voor de nieuwsbrief?

Tijdens de jaarlijkse online bevraging werd gevraagd naar de redenen waarom men een nieuwsbrief of informatie (via website of sociale media) van de drie organisaties leest. Hieruit kunnen we deels afleiden wat mensen motiveert om sympathisant of vrijwilliger (*bijna alle vrijwilligers zijn immers ook sympathisanten*) te worden. Onderstaande tabel (5.4) toont de redenen die respondenten aanduiden (respondenten konden meer dan één reden aanduiden) en vergelijkt de resultaten met de midline en baseline enquête.

Tabel 5.4 Redenen waarom men nieuwsbrief/informatie (van website/sociale media) van de drie organisaties leest: vergelijking 2018 en 2019 & vergelijking met de jongeren

	2018 (%)	2019 (%)	2020 (%)	Jongeren 2019 (%)	Jongeren 2020 (%)
Interesse wereldproblematiek	65,8	51,2	53,5	80,0	64,3
Interesse Zuiden	45,0	45,7	49,5	60,0	60,7
Interesse maatschappelijke kwesties	64,3	63,6	61,2	76,0	75,0
Interesse activiteiten van KIYO, Solidagro of Viva Salud	40,6	61,1	51,3	80,0	50
Om bij te leren	19,8	23,4	21,6	32,0	42,9
Om na te gaan hoe ik andere mensen kan helpen	18,8	19,1	17,9	16,0	25,0
Totaal (= groep van toepassing, d.i. totaal aantal sympathisanten)	202	162	273	25	28

In tabel 5.4 valt op dat interesse in maatschappelijke kwesties en de wereldproblematiek alsook interesse in het Zuiden en de activiteiten van de organisaties van het consortium tijdens de endline bevraging het vaakst als reden worden aangeduid. Dit was ook reeds het geval tijdens de baseline en midline. Ook bij de jongeren zien we een gelijkaardige trend. Bij de jongeren lijkt interesse voor maatschappelijke thema's en wereldproblematiek mogelijk wel iets meer uitgesproken bij de endline bevraging. Zoals reeds werd aangegeven tijdens de midterm ligt deze observatie in lijn met de bevindingen vanuit onderzoek rond wereldburgerschapeducatie en waaruit bleek dat de aansluiting met maatschappelijk herkenbare problematieken een belangrijke voorwaarde kan zijn om jongeren

of leerkrachten te motiveren om rond wereldburgerschapseducatie te werken (Van Ongevalle & Knipprath 2019²⁴; Van Ongevalle et al. 2015²⁵)

Het aantal respondenten dat ‘interesse in de activiteiten van het consortium’ aanduidt ligt met 51% lager dan bij de midterm meting (61,1%) maar hoger dan de baseline (40,6%). Dit kan mogelijk deels te maken hebben met het kleinere aandeel van participanten in de totale groep respondenten tijdens de endline (27%) in vergelijking met de midterm (41%). Tijdens de midterm werd immers vastgesteld dat deelnemers aan activiteiten, zelfs indien ze nog niet behoorden tot de achterban en dus de consortium NGO’s nog niet kenden, zich toch vaak inschreven voor de nieuwsbrief en zodoende sympathisant werden. Deelname aan de activiteit lijkt dus een stimulerende factor om zich in te schrijven voor de nieuwsbrief en om zo sympathisant te worden. Een gelijkaardige tendens kon worden vastgesteld bij de endline bevraging van deelnemers aan individuele activiteiten (zie tabel 5.5). In deze tabel zien we dat het merendeel van de deelnemers die de NGO’s van het consortium meestal reeds kenden zich ook inschrijft voor de nieuwsbrief. Dit geldt in zekere mate ook voor de deelnemers die de NGO’s van het consortium vooraf nog niet kenden. Dit was bijvoorbeeld het geval bij de Youca Kick-off meeting. Ook bij deze activiteit hebben drie van de 8 deelnemers zich na deelname ingeschreven voor de nieuwsbrief. Bovendien zochten 7 van de 8 deelnemers informatie op over de consortium NGO’s die deze activiteit mee organiseerden.

Tabel 5.5 Lezen van informatie of nieuwsbrief en actief informatie opzoeken (deelnemers gevolgdde activiteiten tijdens de endline meting)

Activiteiten	Nieuwsbrief of info van een NGO gelezen	Zelf actief informatie opgezocht over een NGO	Totaal*
Vorming raad van bestuur Youca (18/11/2020):	1	1	2
Vorming achterban Viva Salud (webinar oktober 2020)	7	7	8
Vormingsdag Solidagro en Viva Salud (28/11/2020)	18	19	21
kick-off: aftrap van het nieuwe YOUCA-jaar! (23/03/2021)	3	7	8
Webinar “Vaccin-apartheid in Palestina en wereldwijd” (31/03/2021)	3	4	4
Totaal	32	41	43

(* Totaal = zij die deze vraag beantwoord hebben).

Ook de bevindingen vanuit de interviews die tijdens de endline werden uitgevoerd bevestigen deze trend. Zoals reeds het geval was tijdens de midterm, blijkt dat de grote meerderheid van de respondenten die deelnamen aan activiteiten zich ook inschrijven voor de nieuwsbrief. Echter, bij drie interviews met deelnemers aan een activiteit die georganiseerd werd in samenwerking met NGO’s van buiten het consortium (bv. de Youca Kick-off meeting), gaven de respondenten aan dat ze na de activiteit geen informatie meer kregen van de consortium NGO. Dit toont aan dat deelname niet noodzakelijk voldoende is om sympathisant te worden. Het blijft noodzakelijk om de deelnemers expliciet te vragen of ze in de toekomst verder informatie willen verkrijgen en om deze informatie ook regelmatig door te sturen.

24 Van Ongevalle, J., Knipprath, H. (2019). External Midterm evaluation – Education component KOMYUNITI Programma 2017-2021. Open Access

25 Van Ongevalle, J., Knipprath, H., Juchtmans, G., Pollet, I. (2015) Wereldburgerschap op maat. Behoeftedonderzoek in het Vlaams secundair onderwijs. Kleur Bekennen, Brussel.
http://issuu.com/kleurbekennen/docs/20150507_rapport_studie_def?e=16993686/12730716

“Ik had deelgenomen aan de Youca Kick-off day en me kandidaat gesteld voor ambassadeur maar was niet geselecteerd omwille van te ver (woont in Brussel) en te jong? 15 jaar... Tijdens de KIYO Youca Kick-off day vond ik de gesprekjes met de KIYO mensen heel interessant. Het idee van rechten sprak me erg aan want het komt overeen met mijn eigen denkwereld. Ook de gesprekjes met vorige ambassadeurs was belangrijk om interesse te krijgen alsook de gesprekken met leerkrachten en coördinatoren en in de toekomst wil ik me hierrond nog verder engageren... Na de activiteit volg ik YOUCA nog via Instagram. Van KIYO krijg ik geen informatie, behalve dan informatie over KIYO activiteiten die ik via YOUCA krijg.” (Deelnemer Youca kick off meeting_P9)

De resultaten van de interviews wijzen bovendien op het belang om voldoende variatie in te bouwen in de manier van communiceren en dit zowel wat betreft de inhoud, de vorm als het medium dat hiervoor wordt gebruikt. Zo vindt een meerderheid van de respondenten het belangrijk om op regelmatige basis gerichte communicatie te ontvangen via een nieuwsbrief (al dan niet digitaal) of via korte berichten op sociale media. Er werd tijdens de interviews meermaals op gewezen dat men op die manier ‘herinnerd wordt’ aan het werk of aanbod van de organisaties en in sommige gevallen is dit ook een trigger om deel te nemen aan bepaalde activiteiten of om zich als vrijwilliger in te zetten. De meerderheid van de respondenten zijn dan ook vragende partij om ook in de toekomst verder communicatie over de organisaties (al dan niet via sociale media) te ontvangen. Een zekere afstemming op verschillende profielen is weliswaar aangewezen. Jongeren zijn veelal voorstander voor informatie dat een jong publiek kan aanspreken (korte berichten, video’s gemaakt door en met jongeren, ...) en dat ook via sociale media kan gedeeld worden.

“Een nieuwsbrief zal wel ok zijn voor geïnteresseerden maar zal jongeren vaak niet aanspreken.... als men jongeren wil bereiken zal men de communicatie naar jongerentaal moeten omzetten... Jongeren zijn daar trouwens opmerkelijk goed in. voor die jongeren is dat geen opgave, ... zo zullen ze snel een foto met een paar woorden op sociale media zetten (bv. Instagram) en dat werkt gewoon veel beter ... (Vrijwilliger Solidagro V5)”

“Ook voor het communiceren over evenementen of activiteiten hebben de jonge gasten vaak toffe ideeën waar we zelf niet zouden opgekomen zijn. Zo hadden ze in het kader van een info sessie op school rond de inleefreis, een QR-code gemaakt voor een link naar een website met een spel en een filmpje met toffe muziek dat ze over de inleefreis hadden gemaakt. En dat werd snel heel vaak gedeeld...”. (Vrijwilliger Solidagro (V1)

Verschillende oudere respondenten blijven wel nog steeds gecharmeerd door een papieren nieuwsbrief maar begrijpen dat dit naar de toekomst toe geen duurzame optie is. Ze lijken er dan ook geen problemen mee te hebben indien de nieuwsbrief uitsluitend digitaal zou toegestuurd worden. Informatie over specifieke opportuniteiten om vrijwilligerswerk te doen of deel te nemen aan specifieke activiteiten vinden zowel jongere als oudere respondenten belangrijk. Bovendien zijn verschillende (vaak oudere) respondenten vragende partij voor inhoudelijke informatie over de thema’s waarrond de organisaties werken. Hierover stelden een aantal respondenten trouwens een positieve evolutie vast.

“Ik merk een positieve evolutie in de manier van communiceren. Ik krijg de nieuwsbrief via email want zit zelf niet op sociale media. Deze is de laatste jaren steviger geworden naar inhoud toe, ook met leuke foto’s hetgeen des te belangrijk is nu er geen fysieke activiteiten plaatsvinden (Vrijwilliger Solidagro - V27).

5.1.3 Bereik van het consortium – aantal deelnemers aan activiteiten

Op basis van de monitoring data van het consortium zien we in vergelijking met de baseline en de midterm meting een stijging in het totaal aantal deelnemers aan activiteiten in 2020 (zie tabel 5.6). Zo waren er 913 deelnemers in 2020 tegenover 744 in 2019 en 492 in 2018. Zie ook bijlage 3 voor een overzicht van de belangrijkste activiteiten van het consortium relevant voor het verbreden en mobiliseren van de sociale basis.

Tabel 5.6 Aantal deelnemers aan activiteiten (op basis van monitoring data consortium) (in tegenstelling tot tabel 4.1 p.17 zijn de cijfers in deze tabel niet cumulatief)

Deelnemers inhoudelijke activiteiten	KIYO	Solidagro	Viva Salud	Total
Endline (2020)	160	159 ²⁶	594	913
Midterm (2019)	72	113 ²⁷	559	744
Baseline (2018)	64	127 ²⁸	301	492

De stijging van het aantal deelnemers aan de activiteiten van het consortium in 2020 toont zich weliswaar niet in de resultaten van de jaarlijkse online bevraging tijdens de endline meting. Zo gaf 24,56% van de respondenten aan dat ze hadden deelgenomen aan een activiteit in 2020, tegenover 31,2% in 2018 en 41,3% in 2019) (zie tabel 5.7). Een verklaring hiervoor kan deels gezocht worden bij de Covid-19 lockdown waar tijdens de interviews door meerdere respondenten expliciet naar werd verwezen als reden waarom ze in 2020 niet hebben deelgenomen aan bepaalde activiteiten. Daarenboven weten we niet hoeveel deelnemers de vragenlijst toegestuurd hebben gekregen laat staan gemotiveerd waren om deze in te vullen. Het is immers mogelijk dat men de online activiteiten toch minder betrokkenheid stimuleren, wat zich dan ook vertaalt in een kleiner aantal van de deelnemers die zich bereid toont om deel te nemen aan een online bevraging.

Tabel 5.7 Aantal en aandeel participanten afgelopen jaar: vgl. 2018, 2019 en 2020

Categorie	Aantal 2018 (n=224)	% 2018	Aantal 2019 (n=201)	% 2019	Aantal 2020 (n=289)	2020%
Respondenten die deelnamen aan een vorming of evenement van het consortium	70	31,2	83	41,3	71	24,56

Zoals ook reeds het geval was tijdens de midterm meting zien we dat de jongeren (15 tot 30 jaar) in vergelijking met de volledige steekproef meer deelnemen aan activiteiten en vormingsmomenten. Zo blijkt dat 51,8% (14 van de 27 respondent jongeren) minstens 1 keer deelnam aan een vorming of evenement van het consortium, tegenover 24,56% van de respondenten (of 71 van de 289 respondenten) uit de hele steekproef. Ter vergelijking, tijdens de midline meeting lag deze verhouding op 68,8% van de jongeren tegenover 41,3% van de respondenten uit de volledige steekproef die minstens één keer hadden deelgenomen aan de activiteiten van het consortium.

²⁶ Dit aantal omvat geen deelnemers aan inleefreizen aangezien deze reizen omwille van covid-19 niet konden doorgaan

²⁷ Inclusief deelnemers inleefreizen

²⁸ Dit betreft het aantal deelnemers van 2017+2018, inclusief deelnemers inleefreizen

Niet helemaal onverwacht gezien de Covid-19 lockdown, zien we dat in vergelijking met de midline online bevraging respondent jongeren minder vaak hebben deelgenomen aan activiteiten. Zo heeft 18,5 % van de respondent jongeren (= 5 van de 27) meer dan 1 keer deelgenomen, tegenover 44% van de jongeren (=15 van de 35) tijdens de midline online bevraging (zie tabel 5.8). Zowel in de endline als tijdens de midterm nemen jongeren in verhouding tot de volledige groep wel vaker deel aan activiteiten.

Tabel 5.8 Deelname aan een evenement of vorming: alle respondenten & jongeren

Deelgenomen aan een evenement of vorming van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud afgelopen jaar: hoe vaak (%)?	Niet	1 keer	Meer dan 1 keer	Totaal
Totale groep 2020	75,43	12,11	12,46	100.0 (=289)
Jongeren 2020	48,2	33,3	18,5	100.0 (=27)
Totale groep 2019	58,7	25,3	16	100.0 (=201)
Jongeren 2019	31,3	25,0	43,7	100.0 (=35)
Totale groep 2018	68,4	14,7	16,9	100.0 (=225)

Voorts werd er ook gevraagd of men het afgelopen jaar had deelgenomen aan een evenement of vorming van andere organisaties dan KIYO, Solidagro en Viva Salud. 36,7% gaf aan dat ze dit inderdaad gedaan hadden (waarbij 100% staat voor de 289 respondenten die deze vraag beantwoord hebben (zie tabel 5.8). Het verschil met de midterm online bevraging waarbij 51,7% van de respondenten zich voor andere organisaties hadden ingezet kan mogelijk opnieuw deels verklaard worden door de Covid-19 lockdown die wellicht ook een weerslag had op het bereik van andere organisaties. Dit verschil is een stuk minder uitgesproken bij de jongeren, waarvan 63% (17 van de 27) zich had ingezet voor een andere organisatie tegenover 68,8% in 2020. In beide gevallen (zowel midterm als endline) kon wel worden vastgesteld dat jongeren zich sterker engageren voor andere organisaties in vergelijking met de rest van de respondenten. Dit is in lijn met een algemene maatschappelijke trend waarbij jongeren vaak druk bezet zijn en zich minder sterk identificeren met één bepaalde organisatie en gemakkelijker ingaan op verschillende opportuniteiten om zich te ontwikkelen en dus ook op het aanbod van verschillende organisaties (Hustinx, 2017)²⁹. De meest genoemde andere organisaties waren 11.11.11 (24x), Intal (17x), Oxfam (12x), Cubanismo (16x), Youca (5x), Unicef (6x), Amnesty International (3x), Broederlijk Delen (3x), Trias (2x), Dwagulu Dekente (1x). Ter vergelijking, in 2019 waren de meest genoemde andere organisaties 11.11.11 (20x), Intal (14x), Oxfam (12x), Cubanismo (9x) en Dwagulu Dekente (7x).

Tabel 5.8 Deelname aan een evenement of vorming van andere organisaties: alle respondenten & jongeren

Deelgenomen aan een evenement of vorming van andere organisaties?	Freq.	%	Totaal (N)
Totale groep 2020	111	36,7	289
Jongeren 2020	17	63,0	27
Totale groep 2019	93	51,7	180
Jongeren 2019	22	68,8	32

²⁹ Hustinx, L. (2017). De tirannie van de nieuwe vrijwilliger. In: Hambach, E., Pelsmakers, L. & Verdée, J. (red.) 40 jaar prikk(el)end vrijwilligerswerk, (pp. 25-26), Antwerpen: Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vzw

5.1.4 Redenen waarom men deelneemt aan evenementen of acties.

In deze sectie wordt nagegaan welke redenen de respondenten er toe aanzetten om deel te nemen aan een evenement of vorming van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud. Tabel 5.9 toont de redenen die respondenten aan de endterm online bevraging aanduiden. De tabel maakt ook een vergelijking met de antwoorden tijdens de baseline en de midline meting. Hierbij vallen de volgende resultaten op:

- Net als bij de redenen waarom men een nieuwsbrief leest worden ook hier interesse in maatschappelijke kwesties (68%) het vaakst aangestipt, gevolgd door interesse in het Zuiden (54,5%) en interesse in de wereldproblematiek (50,9%) . Deze drie items vormden ook telkens de top 3 tijdens de baseline en de midline meting.
- Ook bij jongeren wordt interesse in maatschappelijke kwesties (59%) en interesse in de wereldproblematiek (52%) het meeste aangeduid. Interesse in het Zuiden (37%) lijkt bij deze groep een iets minder wervend thema te zijn. Dit was trouwens ook het geval tijdens de midline.
- Zoals tijdens de baseline en de midterm is er bij de endline meting opnieuw een laag percentage bij jongeren en respondenten in het algemeen rond het item mensen helpen. Men wordt dus duidelijk minder gemotiveerd door een caritatief discours, een trend die ook werd vastgesteld in onderzoek rond wereldburgerschapeducatie (Van Bourn, 2015³⁰; Ongevalle et al. 2018³¹). Deze bevindingen bieden indicaties dat er bij de respondenten wel degelijk een draagvlak is voor een meer kritisch discours gericht op mondiale rechtvaardigheid. Dit wordt ook bevestigd door de resultaten van de interviews (zie lager).
- Tijdens de endline konden respondenten ook een aantal bijkomende redenen aanduiden die verwijzen naar het lezen van informatie of het aangesproken worden door mensen vanuit het consortium of van andere organisaties of vanuit de eigen kennissenkring. Tabel 5.9 toont aan dat een aantal respondenten deze opties effectief aanduiden als motiverende factoren om deel te nemen. Dit ondersteunt de eerdere bevinding dat communicatie via de nieuwsbrief of website en sociale media alsook de mond aan mond reclame door medewerkers of ambassadeurs kan bijdragen tot het werven van deelnemers. Het feit dat sommige respondenten ook via andere organisaties als deelnemer bij het consortium terechtkomen wijst eveneens op de meerwaarde van een breder samenwerkingsverband tussen de organisaties. Op die manier kan men immers terugvallen op een breder netwerk van waaruit potentiële deelnemers kunnen worden aangesproken en aangespoord om deel te nemen.

30 Bourn, D. (2015) A pedagogy of development education: Lessons for a more critical global education. *The State of Global Education: Learning with the World and its People*. 13-16.

31 Van Ongevalle, J., Fonteneau, B., Grega, P., Knipprath, H., Jaspers, N. (2018). Evaluatie van de ontwikkelingseducatie acties gefinancierd of gecofinancierd door de Belgische ontwikkelingssamenwerking in de periode 2014-2017. Deel 1: Audiovisuele producties, korte acties, en evenementen (Fase 1) & Deel 2: Projecten en meerjarenprogramma's (Fase 2). https://diplomatie.belgium.be/sites/default/files/downloads/ed_eindverslag_nl.pdf

Tabel 5.9 Redenen waarom men ooit deelnam aan evenement of vorming van KIYO, Solidagro of Viva Salud: vergelijking 2018 en 2019 & vergelijking met jongeren

	2018 (%)	2019 (%)	Jongeren 2019 (%)	2020 (%)	Jongeren 2020 (%)
Interesse wereldproblematiek	57.8	59.9	83.3	50,9	51,9
Interesse Zuiden	43.8	54.3	70.8	54,5	37,0
Interesse maatschappelijke kwesties	67.2	70.1	91.7	67,9	59,3
Om bij te leren of ervaring op te doen	31.3	54.3	87.5	41,8	40,7
Om na te gaan hoe ik andere mensen kan helpen	20.3	25.2	33.3	19,4	14,8
Om zinvol bij te dragen aan de maatschappij				43,0	37
Omdat het onderdeel was van mijn opleiding of werk	16.3	19.7	29.2	23,6	40,7
Omdat een nieuwsbrief, een film, informatiecampagne of brochure van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud me inspireerde				16,4	3,7
Omdat een nieuwsbrief, een film, informatiecampagne of brochure van een andere NGO me inspireerde				12,1	3,7
Omdat mensen van KIYO, Solidagro of Viva Salud me hierover aanspraken				20,6	18,5
Omdat mensen van een andere NGO me hierover aanspraken				12,1	11,1
Omdat vrienden, kennissen en/of familie die zich inzetten voor ontwikkelingssamenwerking of maatschappelijke kwesties me inspireerden.				18,2	11,1
Totaal (= groep van toepassing, d.i. totaal aantal participanten)	128	127	24	165	27

Ook tijdens de activiteiten die in 2020 werden opgevolgd door het onderzoeksteam werd aan de deelnemers gevraagd naar hun redenen om hieraan te participeren (zie tabel 5.10). Hieruit blijkt dat de kans om bij te leren en interesse in de activiteiten van het consortium het vaakst als reden worden aangeduid, gevolgd door interesse in de wereldproblematiek, interesse in maatschappelijke kwesties en om zinvol bij te dragen aan de maatschappij. Een gelijkaardige tendens kon ook tijdens de midterm meting worden vastgesteld.

Bovendien, en eveneens in lijn met de midterm, valt het op dat bij een aantal deelnemers die niet noodzakelijk tot de achterban behoorden (bv. deelnemers aan de YOUCA kick-off meeting of de vormingen van Solidagro en Viva Salud rond RBA) aangeven dat hun deelname ook deels gemotiveerd werd door een vrijwilliger van Solidagro, KIYO of Viva Salud of hun netwerk (bv. Dwagulu Dekente, INTAL) die hen over deze activiteit aansprak. Deze observatie biedt ondersteuning voor de assumptie dat vrijwilligers inderdaad mensen vanuit het publiek kunnen aanzetten om participant te worden. Dit ondersteunt eveneens de hypothese dat men langs deze weg de sociale basis kan verbreden. Eerder in het rapport (zie tabel 5.5) hebben we immers gezien dat men zich na deelname ook vaak inschrijft voor de nieuwsbrief en op die manier sympathisant wordt.

Tabel 5.10 Opgevolgde activiteiten: Waarom nam u deel?

	RVB Youca	Achterban Viva Salud	Vorming Solid & VS	Kick-off Youca	Webinar vaccin	Totaal 2020	Totaal 2019
Vanwege mijn interesse in de globale wereldproblematiek	1	7	9	4	3	24	27
Vanwege mijn interesse in het Zuiden		3	6		1	10	31
Vanwege mijn interesse in maatschappelijke kwesties zoals armoede, mensenrechten, milieu etc.	1	4	8	6	3	22	30
Omdat ik geïnteresseerd ben in de activiteiten van Solidagro, KIYO of Viva Salud		4	12	10	2	28	12
Om bij te leren	2	2	17	8	3	32	29
Om na te gaan hoe ik andere mensen kan helpen		1	3	4		8	13
Om zinvol bij te dragen aan de maatschappij	1	3	6	4	3	17	19
Omdat een vrijwilliger van Solidagro, KIYO of Viva Salud me hierover aansprak	1	2	6	4	2	15	11
Omdat een vrijwilliger van Dwagulu Dekkente, Intal of Cubanismo me hierover aansprak			6		1	7	7
Omdat een vrijwilliger van een andere NGO mij hierover aansprak			4			4	1
Omdat het binnen mijn opleiding past	1		3	3		7	8
<i>TOTAAL (aantal die deze vraag beantwoord hebben)</i>	<i>2</i>	<i>9</i>	<i>21</i>	<i>11</i>	<i>4</i>	<i>47</i>	<i>44</i>

De interviews bieden bovendien bijkomende inzichten over de verschillende manieren (reeds geïdentificeerd tijdens de midterm meting) waarop de organisaties van het consortium personen vanuit het brede publiek kunnen mobiliseren tot participant, sympathisant of vrijwilliger.

- **Eigen initiatief:** Zoals reeds waargenomen bij de midterm meting, werden een aantal respondenten (voornamelijk jongeren) via deze route sympathisant of vrijwilliger. Hierbij neemt de respondent zelf proactief contact op met een NGO van het consortium en raakt op die manier geëngageerd als sympathisant of vrijwilliger. Vaak gaat het om jongeren die op zoek zijn naar een job binnen de internationale samenwerking, die in het kader van hun studies een stage willen lopen of (nieuw element) specifieke informatie nodig hebben (bv. vraag voor interview rond kinderrechten in het kader van een master thesis). In sommige gevallen gebeurde dit als gevolg van mond aan mond reclame.

“Mijn zus was een paar jaar geleden meegegaan op inleefreis. Ik was dat eigenlijk uit het oog verloren. Maar toen ik op zoek was naar een nieuw engagement voor mezelf, botste ik via sociale media op een advertentie voor een inleefreisbegeleider die ‘geliked’ was door mijn zus. En zo heb ik me kandidaat gesteld als begeleider voor de inleefreis. Ik heb kunnend deelnemen aan het voorbereidingstraject maar de reis zelf is al twee keer uitgesteld omwille van Covid-19. Ik zit momenteel als vrijwilliger in verschillende werkgroepen. (Vrijwilliger_Solidagro_V25).

Tijdens de interviews werd ook gewezen op een aantal factoren die de transitie tot sympathisant of vrijwilliger binnen deze route hadden bevorderd. Het ging daarbij voornamelijk over het tijdig ingaan op een vraag voor informatie, een aangename en persoonlijke interactie met medewerkers of andere vrijwilligers, de sterke expertise waardoor men snel de nodige informatie kon krijgen rond specifieke thema’s, en de aanwezigheid op sociale media waardoor personen die deze organisaties nog niet kennen toch in contact kunnen komen met het beschikbare aanbod (bv. een respondent die via de INDEED website terecht is gekomen bij Viva Salud als vrijwilliger). Bovendien, zoals reeds het geval was tijdens de midterm, werd ook tijdens de endline meting doorheen verschillende interviews aangegeven dat het werken rond gezondheid of landbouw, alsook de steun aan lokale actoren en de rechtenbenadering een doorslaggevende factor was om zich voor een bepaalde NGO als vrijwilliger of sympathisant te engageren.

“J’ai toujours cherché des stages liés à la justice sociale et qui sont alignés avec mes valeurs. Le fait que ce soit une ONG fortement basée sur les échanges avec une approche humaniste et basé sur les droits. Je suis convaincue par cette approche. Cela permet d’avoir une image plus nette, plus directe du fond du problème ; de ce qui est problématique dans le fait que les gens n’aient pas accès à la santé. Je suis très impliquée dans les mouvements décoloniaux. Les formations très riches que j’ai suivies à Intal et à Viva Salud m’ont permis d’apprendre beaucoup de choses sur les luttes sociales, choses que je pourrais retranscrire dans les luttes sociales qui me concerne (antiracisme).” (Vrijwilliger Viva Salud V11)

- **Actieve outreach door organisaties:** Een tweede route die reeds in de midterm kon worden vastgesteld betreft de NGO’s die zelf actief en gericht outreachend werken naar personen die zich niet binnen hun achterban bevinden. Voorbeelden hiervan zijn de inleefreistrajecten van Dwagulu Dekente i.s.m. Solidagro, het Youca Action day traject ism KIYO of de gerichte samenwerking met hogescholen die de organisaties van het consortium de mogelijkheid biedt om specifieke vormingen voor studenten aan te bieden (bv. rond agro-ecologie, kinderrechten of toegang tot gezondheidszorg vanuit een rechten perspectief) of om studenten tijdens een internationale stage te omkaderen.

Ook tijdens de eindmeting bevestigen verschillende respondenten dat zulke actieve outreach een relevante en effectieve manier is om het aanbod kenbaar te maken aan een publiek dat deze organisaties en hun visie rond een mondiale rechtenbenadering voordien nog niet kende. Bovendien bevestigen verschillende respondenten dat het een trigger was om deel te nemen aan bepaalde activiteiten en, in een aantal gevallen, eveneens een opstap was om verder door te groeien tot sympathisant en vrijwilliger. De structurele samenwerking met scholen en hogescholen blijkt hierbij wel een belangrijke bevorderende factor. In meerdere interviews blijkt immers dat een gemotiveerde leerkracht of docent een belangrijke schakel was om het aanbod van de organisaties onder de aandacht van de leerlingen of de studenten te krijgen.

Als docent gebruik ik het aanbod van de organisaties van het consortium binnen mijn onderrichtstaken. Ik zie dit als een win-win. Op onze hogeschool bieden we stages en projecten aan waarbij studenten onderzoekservaring opdoen en zich ook kunnen engageren rond

maatschappelijke thema's, waaronder bijvoorbeeld duurzame ontwikkeling. Ik kan dan bijvoorbeeld beroep doen op Solidagro om een gastcollege rond agro-ecologie te geven en één van mijn studenten heeft bij Solidagro ook reeds een project rond dit thema kunnen doen.... het is moeilijk in te schatten wat de impact is op de studenten maar het is sowieso een belangrijke meerwaarde dat onze studenten die een professionele bachelor volgen (bv. dierenzorg, voeding,) op die manier toch met deze thema's zoals duurzame ontwikkeling in contact komen. Bovendien heeft de samenwerking met Solidagro in Sint-Niklaas een rol gespeeld in het feit dat het duurzaamheidsverhaal nu veel sterker leeft binnen onze hogeschool (V9_Vrijwilliger Solidagro).

Ik ben in contact gekomen met Dwagulu Dekente en Solidagro tijdens een infosessie op school waarna ik me ingeschreven heb voor de inleefreis naar Senegal in 2017. Het enthousiasme van de medewerkers hun specifieke boodschap en de leuke manier waarop die werd gebracht waren voor mij zeer aanstekelijk. Door de inleefreis en het contact met de organisaties ben ik me ook meer gaan interesseren voor de rechtenbenadering. Dat zou ik voordien eerder als iets saai hebben afgedaan. Ik ben me dan ook nadien blijven inzetten als vrijwilliger in de werkgroep communicatie en evenementen. Het afgelopen jaar (2020) ben ik ambassadeur geworden waarbij we zelf initiatieven opzetten met ondersteuning van Solidagro. Zo hebben we tijdens de Corona periode een Instagram initiatief opgestart om een jongerenpubliek te betrekken. Ik vond het heel fijn dat ik gevraagd werd om ambassadeur te worden. Ik ben wel niet zeker of ik het in de toekomst zal kunnen blijven combineren met mijn studies en andere activiteiten (bv. scouts). (Vrijwilliger Solidagro V5 - cohorte 2019)

Zoals ook reeds kon worden vastgesteld tijdens de baseline en de midline is een trajectmatig aanbod, waarbij deelnemers aan een eerste activiteit (bv. een infosessie of een gastles) de kans krijgen om zich in te schrijven voor specifieke vervolgactiviteiten (bv. inleefreistraject of stage traject, onderzoeksproject of specifiek vrijwilligerswerk) een belangrijke motiverende factor om door te groeien van participant tot sympathisant en vrijwilliger. Deze bevinding is in lijn met de vaststelling dat de meerderheid van de respondenten aan activiteiten die werden opgevolgd door het evaluatieteam aangeven dat hun deelname hen meer zin heeft gegeven om zich in de toekomst (meer) te engageren voor de organisaties van het consortium (zie tabel 5.11). Tabel 5.11 toont aan dat 28 van de 43 respondenten (65%) aangeven dat de activiteit hen zin gegeven heeft zich in de toekomst (meer) te engageren bij een NGO van het consortium. Dit percentage loopt nog verder op tot 74% (32 van de 43 respondenten) indien het ook om toekomstig engagement bij andere organisaties van buiten het consortium kan gaan.

Tabel 5.11 Aantal deelnemers voor wie de activiteit hen zin heeft gegeven om zich in de toekomst (meer) actief te engageren bij NGO van het consortium of bij een andere NGO

Activiteiten	Bij NGO van consortium	Bij andere NGO	Totaal engagement al dan niet bij organisaties consortium (*)	Aantal respondenten die deze vraag beantwoord hebben
Vorming raad van bestuur Youca	0	0	0	2
Vorming achterban Viva Salud (webinar oktober 2020):	5	2	5	8
Vormingsdag Solidagro en Viva Salud (28/11/2020)	14	9	17	21
(Virtuele) kick-off: aftrap van het nieuwe YOUCA-jaar! (23/03/2021)	6	4	7	8
Webinar "Vaccin-apartheid in Palestina en wereldwijd" (31/03/2021)	3	3	3	4
Totaal	28	18	32	43

(*) kolom 'totaal engagement (voorlaatste kolom) = aantal respondenten die zich in de toekomst meer zullen engageren, hetzij bij NGO van consortium, hetzij bij andere NGO). Dus van de 43 respondenten die deze vraag beantwoord hebben zijn er 32 die zich verder bij een NGO (van het consortium of elders) willen engageren.

Bovendien geven verschillende respondenten aan dat hun engagement in sterke mate werd getriggerd door de relatie die ze met medewerkers en andere vrijwilligers opbouwen tijdens zulke trajecten. Ook het persoonlijk aangemoedigd worden of uitgenodigd worden om een specifiek engagement op te nemen wordt gezien als een belangrijke motiverende factor.

- **Acties voor grote publiek:** Aangezien verschillende geplande acties voor een breder publiek (bv. Villa Pace en Manifesta festival, 20 km van Brussel, ...) niet konden doorgaan omwille van Covid-19, heeft de eindmeting geen nieuwe informatie kunnen verzamelen over het aantal sympathisanten dat langs deze route kon geworven worden. Het belang van zulke acties werd echter wel (zoals ook het geval was tijdens de midterm) opnieuw benadrukt door verschillende respondenten tijdens de interviews. Zo gaf een meerderheid van de vrijwilligers aan dat men er naar uitkeek om zich na de lockdown terug te engageren voor zulke acties. Dit ondersteunt de bevinding vanuit de midterm meting dat zulke acties opportuniteiten bieden aan sympathisanten en vrijwilligers om zich op een actieve manier in te zetten. Het belang van zulk concreet vrijwilligersaanbod mag niet onderschat worden. Verschillende respondenten geven immers aan dat dit een belangrijke reden is waarom men elk jaar opnieuw vrijwilligerswerk blijft opnemen. Tegelijk zien heel wat vrijwilligers zulke acties als een belangrijke en relevante manier om nieuwe sympathisanten te werven. Men denkt ook actief na over manieren om evenementen aantrekkelijker te maken voor verschillende profielen. Zo gaf een respondent aan dat ze er binnen hun vrijwillige werkgroep momenteel over nadenken hoe ze het Manifesta festival aantrekkelijker kunnen maken voor een jong publiek.

In onze werkgroep denken we momenteel na hoe we meer jongeren kunnen meekrijgen op Manifesta, bijvoorbeeld via een aangepast muziek aanbod en specifieke zaken die jongeren kunnen aanspreken... (Sympathisant Viva Salud S15)

- **Via het bredere netwerk van de organisaties:** Een vierde route verloopt via het bredere netwerk van organisaties waar de NGO's van het consortium deel van uitmaken. Zoals ook reeds het geval was tijdens de midterm geven meerdere respondenten tijdens de interviews aan dat ze via zulk netwerk bij de organisaties van het consortium zijn terechtgekomen. Voor

Solidagro wordt opnieuw vooral verwezen naar Dwagulu Dekente terwijl men voor Viva Salud voornamelijk verwijst naar INTAL of PVDA-PDB. Voor KIYO werd tijdens de endline meeting meerder malen verwezen naar de activiteiten van YOUCA waar KIYO in 2020 mee samenwerkte. Ook de samenwerking tussen de organisaties van het consortium wordt door meerder respondenten gezien als een meerwaarde om nieuwe sympathisanten en vrijwilligers te werven. Tegelijkertijd lijkt de complementariteit tussen de organisaties niet altijd even duidelijk.

I first learned about Intal through my cousin who invited me to a workshop from Intal. And through Intal I got to know Viva Salud and Solidagro. I particularly like the way Viva Salud and Intal engage with Philippino issues and provide in-depth information through workshops and webinars on what is happening on the ground with speakers from the Philippines. I engage myself as a volunteer for Viva Salud on an adhoc basis during webinars, workshops and awareness raising activities. (Vrijwilliger, Viva Salud V21)

Ik heb KIYO leren kennen tijdens de YOUCA kick-off day waarvoor mijn leerkracht humane wetenschappen reclame had gemaakt op school. Ik vond de gesprekjes met de KIYO mensen heel interessant. (Deelnemer KIYO P9)

Doordat de organisaties binnen het consortium zichzelf gebleven zijn blijft het voor mij duidelijk waar ze voorstaan en aan wie ik bepaalde vragen van mijn studenten kan linken, namelijk KIYO voor kinderrechten, Solidagro voor landbouw en agro-ecologie en Viva Salud voor toegang tot gezondheidszorg. Dus enerzijds vind ik dat goed, maar anderzijds valt het me op dat weinig mensen de link maken tussen de organisaties of een duidelijk zicht hebben op de complementariteit tussen de organisaties. (Sympathisant KIYO S12)

5.1.5 In welke mate draagt deelname aan activiteiten bij tot het ondernemen van acties of initiatieven op basis van de rechtenbenadering?

Om inzicht te verkrijgen in deze onderzoeksvraag werd in de oorspronkelijke referentietermen voor de impactevaluatie de volgende indicator meegegeven: “Number of persons who implement actions based on the rights-based approach (within 1 month) after attending the campaign or action”. In deze sectie wordt besproken in welke mate deelnemers aan activiteiten aangeven dat ze nadien ook acties ondernemen die gelinkt zijn aan de visie van het consortium of de rechtenbenadering. Er dient weliswaar opgemerkt te worden dat het in veel gevallen lastig is voor respondenten om zich precies te herinneren wanneer ze een specifieke actie hebben ondernomen na deelname aan een of andere actie van het consortium. En als zulke actie wordt ondernomen dan gebeurt dit vaak buiten de tijdspanne van 1 maand na deelname. Toch zien we een aantal interessante trends die erop wijzen dat deelname aan activiteiten kan bijdragen tot het ondernemen van bepaalde acties die in lijn zijn met de visie van het project en een link hebben met de rechtenbenadering.

Zo verwijzen tijdens de endline, 51 van de 187 respondenten van de jaarlijkse online bevraging die minstens één reden aanduiden waarom ze ooit vrijwilligerswerk deden, naar een actie van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud als een motiverende factor (zie tabel 5.12a). Daarvan geven 21 respondenten aan dat ze de rechtenbenadering op een bewuste manier hebben toegepast. Met andere woorden, 21 van de 51 respondenten uit de jaarlijkse bevraging die als één van de motiverende factoren voor hun engagement verwijzen naar een actie van het consortium, hebben (volgens hen) de rechtenbenadering op een bewuste manier kunnen toepassen. Dit is vergelijkbaar met de jaarlijkse bevraging tijdens de midterm waar dit het geval was voor 14 van de 48 respondenten die verwezen naar een actie van het consortium als één van de motiverende factoren voor hun engagement.

Tabel 5.12b specificeert de verschillende acties van het consortium die als motiverende factor werden aangeduid. Aangezien respondenten meerdereren factoren konden aanduiden kan de som van de scores hoger zijn dan het totaal aantal respondenten.

Tabel 5.12a Aantal respondenten die verwijzen naar acties van het consortium als reden om vrijwilligerswerk te verrichten: vergelijking 2018, 2019 & 2020; vergelijking met jongeren

	Aantal in 2018 (n=109)	Aantal in 2019 (n=138)	Aantal in 2020 (n=187)
(1) Aantal respondenten die naar een actie van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud verwijzen als motiverende factor voor hun engagement (ooit)	53	48	51
(2) Aantal respondenten die naar een actie van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud verwijzen als motiverende factor voor hun engagement (ooit) en die de rechtenbenadering op een bewuste manier hebben toegepast	/	14	21

Tabel 5.12b Aantal respondenten dat verwijst naar acties van het consortium als reden om vrijwilligerswerk te verrichten: vergelijking 2018, 2019 & 2020; vergelijking met jongeren

	Aantal 'ja' antwoorden in 2018 (n=53)	Aantal 'ja' antwoorden in 2019 (n=48)	Aantal 'ja' antwoorden bij jongeren in 2019	Aantal 'ja' antwoorden in 2020 (n=51)	Aantal 'ja' antwoorden bij jongeren in 2020
Omdat een activiteit of een evenement van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud me inspireerden	34	26	6	36	4
Omdat een nieuwsbrief, een film, informatiecampagnes of – brochures van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud me inspireerde	17	17	1	13	2
Omdat mensen van KIYO, Solidagro of Viva Salud me hadden aangesproken		27	4	19	1

Bovendien, zoals ook reeds eerder in dit rapport werd vastgesteld blijkt uit de online bevraging van deelnemers aan de activiteiten die werden opgevolgd door het onderzoeksteam, dat een meerderheid van de respondenten aangeven dat hun deelname hen meer zin heeft gegeven om zich in de toekomst (meer) te engageren voor de organisaties van het consortium (zie tabel 5.11 in hoofdstuk 5.1.4).

5.1.6 In welke mate is men bewust van de meerwaarde van de rechtenbenadering?

Het consortium heeft een bepaalde visie over wat een rechtenbenadering inhoudt en wat de meerwaarde ervan is voor het werken rond voedselzekerheid, gezondheid en kinderrechten in de ontwikkelingssamenwerking. Verschillende aspecten van deze visie werden aan de respondenten van de endterm online bevraging voorgelegd met de vraag in welke mate men ze kon onderschrijven. Tabel 5.14 illustreert de antwoorden van de respondenten uit de volledige steekproef en vergelijkt deze met de scores voor jongeren, alsook met de midline en baseline. De tabel toont aan dat een grote meerderheid van de respondenten achter de rechtenbenadering staat zoals opgevat door de consortiumpartners. Dit geldt ook voor de jongeren. Bovendien liggen de scores voor 2020 1 dicht bij de scores van 2019 en 2018. Het aandeel respondenten dat helemaal akkoord gaat ligt tijdens de endline meting in vergelijking met de baseline en de midterm, weliswaar iets hoger voor de meerderheid van de stellingen.

Tabel 5.14 Visie over de meerwaarde van de rechtenbenadering: met vergelijking tussen 2018, 2019 en 2020 en voor jongeren (op basis van jaarlijkse online bevraging)

Uitspraak	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Een beetje akkoord	Redelijk akkoord	Helemaal akkoord	Totaal
De overheden, zowel in het Z. als in het N. hebben een belangrijke rol in het realiseren van de mensenrechten in het Zuiden						
Scores alle respondenten 2020	1,62	1,21	4,05	26,32	66,8	100.0 (=247)
Jongeren 2020	0	0	0	44,44	55,56	100.0 (=18)
Scores alle respondenten 2019	2.0	0.0	3.4	33.3	61.2	100.0 (=147)
Jongeren 2019	0.0	0.0	0.0	36,8	63.2	100.0 (=19)
<i>Ter vgl.: alle respondenten 2018</i>	<i>1.0</i>	<i>1.1</i>	<i>3.9</i>	<i>30.2</i>	<i>64.0</i>	<i>100.0 (=179)</i>
Organisaties moeten beleidsmakers sensibiliseren om de rechten van iedereen te garanderen						
Scores alle respondenten 2020	1,21	0	4,85	25,1	68,83	100.0 (=247)
Jongeren 2020	0	0	5,56	50	44,44	100.0 (=18)
Alle respondenten 2019	0.6	0.0	2.0	32.4	64.8	100.0 (=148)
Jongeren 2019	0.0	0.0	21.1	36.8	42.1	100.0 (=19)
<i>Ter vgl.: alle respondenten 2018</i>	<i>0.5</i>	<i>0.5</i>	<i>4.1</i>	<i>27.9</i>	<i>67.0</i>	<i>100.0 (=197)</i>
Veranderingen kunnen pas optreden als men opkomt voor zijn eigen rechten						
Scores alle respondenten 2020	1,21	1,61	15,73	37,9	43,55	100.0 (=248)
Jongeren 2020	0.0	0.0	27,78	44,44	27,78	100.0 (=18)
Alle respondenten 2019	2.0	2.7	6.7	48.6	39.9	100.0 (=148)
Jongeren 2019	0.0	0.0	0.0	52.6	47.3	100.0 (=19)
<i>Ter vgl.: alle respondenten 2018</i>	<i>1.1</i>	<i>2.2</i>	<i>16.2</i>	<i>38.0</i>	<i>42.5</i>	<i>100.0 (=179)</i>
Burgers van landen van het Z kunnen veranderingen tweeeebrengen door op te komen voor hun rechten						
Scores alle respondenten 2020	0,81	0,4	6,07	34,42	58,3	100.0 (=247)
Jongeren 2020	0	0	0	55,56	44,44	100.0 (=18)
Alle respondenten 2019	0.6	1.3	2.0	44.6	51.4	100.0 (=148)
Jongeren 2019	0.0	0.0	5.3	26.3	68.4	100.0 (=19)
<i>Ter vgl.: alle respondenten 2018</i>	<i>0.0</i>	<i>0.5</i>	<i>7.6</i>	<i>43.7</i>	<i>48.2</i>	<i>100.0 (=197)</i>
Om sociale rechtvaardigheid te realiseren, is het belangrijk om de oorzaken van de sociale onrechtvaardigheid te kennen (2019)						
Scores alle respondenten 2020	1,22	0	2,44	22,35	73,98	100.0 (=246)
Jongeren 2020	0	0	0	33,33	66,67	100.0 (=18)
Alle respondenten 2019	1.3	0.0	1.3	18.1	79.2	100.0 (=148)
Jongeren 2019	0.0	0.0	0.0	15.8	84.2	100.0 (=19)
<i>Ter vgl.: alle respondenten 2018</i>	<i>0.0</i>	<i>0.0</i>	<i>2.3</i>	<i>17.6</i>	<i>80.1</i>	<i>100.0 (=176)</i>
Ik vind het toepassen van de rechtenbenadering in ontwikkelingssamenwerking belangrijk						
Scores alle respondenten 2020	5,79	2,89	20,25	36,37	34,71	100.0 (=242)
Jongeren 2020	0	0	29,41	52,94	17,65	100.0 (=17)
Alle respondenten 2019	4.9	4.2	4.9	52.1	34.0	100.0 (=144)
Jongeren 2019	0.0	6.1	0.0	38.9	50.0	100.0 (=16)
<i>In 2018: niet bevroegd</i>						

Zoals ook reeds kon worden vastgesteld tijdens de midterm, zien we dat de activiteiten van het consortium kunnen bijdragen tot de kennis en houding over de rechtenbenadering bij de deelnemers. Dit blijkt immers uit de bevraging van deelnemers aan een selectie van activiteiten van het consortium (zie tabel 5.15). Hieruit blijkt dat 19 van de 43 respondenten (of 44%) in eigen bewoordingen min of

meer kan omschrijven wat de rechtenbenadering inhoudt. Een meerderheid van de respondenten stellen tevens dat ze door deelname aan de vormingsactiviteit meer overtuigd zijn dat burgers uit het Zuiden invloed kunnen uitoefenen op wat in hun land gebeurt (24 van de 43), dat overheden in N en Z een belangrijke rol te spelen hebben in het realiseren van mensenrechten in het Zuiden (27 van de 43 respondenten) en dat NGO's beleidsmakers hier rond kunnen sensibiliseren (28 van de 43 respondenten). Ter nuancering toont de tabel ook aan dat een aantal respondenten (hier vroeger reeds van overtuigd waren (gemiddeld 6 van de 43 respondenten of 14%) en dat sommigen zich eerder neutraal opstelden (gemiddeld 9 van de 43 respondenten of 21%) tegenover deze stellingen.

Tabel 5.15 In welke mate heeft de activiteit bijgedragen tot jouw overtuiging over het belang van de rechtenbenadering (op basis van bevraging na activiteiten)

	RVB Youca	Achterba n Viva Salud	Vormin g Solid & VS	Kick-off Youca	Webinar vaccin	Totaal*
Aantal deelnemers die eigen definitie van rechtenbenadering kan geven	2	3	9	3	2	19
Door deelname ben ik overtuigd dat de burgers uit het Zuiden invloed kunnen uitoefenen op wat in hun land gebeurt						
Akkoord of helemaal akkoord	0	3	10	7	4	24
Neutraal	2	5	5	0	0	12
Niet akkoord of helemaal niet akkoord	0	0	1	0	0	1
N.v.t. (was al zo)	0	0	5	1	0	6
<i>Aantal respondenten die deze vraag beantwoord hebben</i>	2	8	21	8	4	43
Door deelname ben ik overtuigd dat overheden, zowel in het Z. als in het N. een belangrijke rol hebben in het realiseren van de mensenrechten in het Zuiden						
Akkoord of helemaal akkoord	2	4	10	7	4	27
Neutraal	0	3	5	0	0	8
Niet akkoord of helemaal niet akkoord	0	1	1	0	0	2
N.v.t. (was al zo)	0	0	4	1	0	5
Door deelname ben ik meer overtuigd geraakt dat NGO's beleidsmakers kunnen sensibiliseren om de rechten van iedereen te garanderen						
Akkoord of helemaal akkoord	2	4	10	8	4	28
Neutraal	0	3	4	0	0	7
Niet akkoord of helemaal niet akkoord	0	1	1	0	0	2
N.v.t. (was al zo)	0	0	6	0	0	6
<i>Aantal respondenten die deze vraag beantwoord hebben</i>	2	8	21	8	4	43

* N.B. Totaal = samentelling rij

De algemene overtuiging van het belang van de rechtenbenadering komt tenslotte ook sterk naar voor tijdens een meerderheid van de kwalitatieve interviews. De volgende extracten vanuit de endline interviews illustreren hoe respondenten de meerwaarde van de rechtenbenadering verwoorden:

“... tous mes combats sont liés à une approche bas » sur les droits, notamment lutte contre les injustices, lutte contre les inégalités. J’ai par exemple été très impliqué dans l’occupation et la grève des afghans dans l’église à Ixelles. Nous étions plusieurs bénévoles à aider concrètement (garde des enfants, etc.) mais à un moment, il fallait établir une stratégie pour sortir les gens de cette situation. Pour moi, cela a été important que ce soit les afghans qui décident de la stratégie à prendre (et pas les bénévoles, les organisations ou les personnalités qui étaient là en soutien). (participant Viva Salud, P3, panel 2019)

“Er zijn toch nog zaken die ik meeneem van het empowerment weekend waar ik in 2018 aan deelnam... zo kijk ik in mijn huidige werk veel kritischer tegenover het idee dat je mensen kan empoweren als je bijvoorbeeld als externe organisatie met veel geld en met technisch advies top-down komt vertellen hoe ze ergens hun landbouw moeten organiseren en wat ze moeten doen om uit de armoede te geraken. Zo proberen we nu veel meer te werken met lokale organisaties die de lokale context goed kunnen en nemen we een eerder faciliterende rol op om mensen samen te brengen en hen te ondersteunen in het uitwerken van hun eigen strategieën om bepaalde uitdagingen aan te gaan, bv. het stimuleren van organische landbouwpraktijken...” (P11, Participant Solidagro, panel 2018 & 2019).

5.2 Waarom blijven sommige sympathisanten en worden ze geen vrijwilligers?

Indicator: Kwalitatieve beschrijving van de redenen waarom sympathisanten al dan niet acties uitvoeren

Om beter te begrijpen waarom sympathisanten al dan niet vrijwilliger worden werd tijdens de eindmeting, tijdens de online bevraging en de interviews, opnieuw gepeild naar factoren die vrijwilligerswerk belemmeren of bevorderen.

Belemmerende factoren

Tabel 5.16 geeft een overzicht van de belemmerende factoren die door de respondenten aan de online bevraging werden aangeduid als reden waarom zij in 2020 geen vrijwilligerswerk hebben verricht of geen initiatief hebben ondernomen voor KIYO, Solidagro of Viva Salud. De tabel maakt ook een vergelijking met de redenen die tijdens de midline meting werden gegeven.

Tabel 5.16 Redenen waarom men geen vrijwilliger was in 2020 & 2019 (meerdere antwoorden mogelijk)

	% die deze reden aanstipt (100% = 201)	% van de jongeren die deze reden aanstipt (100% = 35)	% die deze reden aanstipt (100% = 279)	% van de jongeren die deze reden aanstipt (100% = 27)
	2019		2020	
Ik had geen tijd	24.9	22.8	15,05	14,81
Ik doe al vrijwilligerswerk voor andere organisaties	52.7	40.0	35,84	25,93
Ik wist niet wat ik kon doen	12.9	20.0	7,53	11,11
Ik heb geen interesse	4.0	8.5	6,45	0,00
Overige reden	11.4	14.3	8,60	0,00

Zoals reeds het geval was tijdens de midterm, blijkt ook uit de endline bevraging dat 'vrijwilligerswerk verrichten voor andere organisaties' het vaakst als reden werd aangeduid namelijk 35,84% van de respondenten tijdens de endline en 52,7% tijdens de midterm.

Dat de concurrentie van andere organisaties een belangrijke belemmerende factor is wordt ook ondersteund door het feit dat 126 respondenten (of 45% van de steekproef) aangeeft dat men in 2020 vrijwilligerswerk of initiatieven genomen heeft ten bate van andere organisaties. Tijdens de midterm was dit het geval was voor 101 respondenten of 57,4% van de totale steekproef. De meest genoemde organisaties in 2020 waar men vrijwilligerswerk voor deed waren Oxfam 18x, Intal 13x, 11.11.11 10x, Cubanismo 9x, Unicef 6x, geneeskunde voor het volk 4x (meest genoemde in 2019: Oxfam 14x, 11.11.11 10x, Intal 10x, Cubanismo 8x). Van de jongeren deed 50% vrijwilligerswerk of ondernam actie ten bate van andere organisaties (63,3% tijdens de midterm). De concurrentie van andere organisaties blijkt eveneens uit het feit dat 85 respondenten (30,47%) aangeeft dat zij het afgelopen jaar geen vrijwilligerswerk hebben gedaan voor het consortium maar wel voor andere organisaties (30,8% tijdens de midterm).

Na het engagement voor andere organisaties komt tijdsgebrek op de tweede plaats als belangrijke belemmerende factor (zie tabel 5.16). Deze belemmering wordt door 15,05% van de respondenten aangeduid, een weliswaar lager percentage dan bij de midterm (24,9 %). De toelichting die respondenten hierover geven tijdens de online bevraging alsook tijdens de interviews biedt meer inzicht in de achterliggende redenen van het gebrek aan tijd. Zo wordt meermaals verwezen naar professionele of familiale verplichtingen, studies, sociale activiteiten, persoonlijke situatie (bv. gezondheidsproblemen) of engagement bij andere organisaties. Nieuw tegenover de midterm en de baseline is dat verschillende respondenten (vooral studenten) verwijzen naar het feit dat de verplaatsing naar bepaalde activiteiten te veel tijd zou vergen en dat het daardoor moeilijk was voor hen zich als vrijwilliger in te zetten. Tegelijk wordt een toekomstig engagement vaak niet uitgesloten en geven meerdere respondenten aan dat ze bereid zijn om na hun studies toch nog een vrijwillig engagement op te nemen. Sommigen zagen ook opportuniteiten in de online activiteiten die ook tijdens de corona lockdown werden georganiseerd en die gemakkelijker vanop afstand kunnen bijgewoond worden. Een flexibel aanbod dat beter aansluit met het drukke leven van de jongeren en ook de mogelijkheid biedt voor een eerder beperkt en minder tijdsintensief engagement werd gezien als een optie.

“Omville van mijn werk en studies heb ik het momenteel te druk om me als vrijwilliger in te zetten. Ik wil nu vooral bouwen aan mijn eigen toekomst. Maar later als ik meer tijd heb zou ik wel overwegen om mij meer te engageren. In die zin is het belangrijk om via sociale media informatie te ontvangen. Ik vond de manier waarop men sociale media gebruikte tijdens de Corona rouwens heel goed.” (Sympathisant, Solidagro, S10)

“De tijd om ergens te geraken is een belangrijke belemmering voor mij om me in te zetten als vrijwilliger. Vandaag geraakte ik bijvoorbeeld niet op een activiteit in Brussel want ik moest nog studeren en ik zou geen tijd meer gehad hebben om de heen- en terugreis naar Brussel te doen. De online activiteiten tijdens de corona lockdown zijn in die zin heel handig want daar kan ik wel gemakkelijk aan deelnemen.” Wat ik ook heel goed vond is dat de treintickets van de jongeren (vanuit middelbaar onderwijs) terugbetaald werden. Op die manier was de kost om ergens te geraken alvast geen belemmering meer. (Participant, KIYO P10)

Na het traject van de jongeren gedurende twee jaar beginnen zij meestal aan hun hogere studies....Dan raken zij nog drukker bezet met allerlei zaken en hebben ze minder tijd om zich te blijven engageren voor één organisatie. Solidagro zou kunnen overwegen om bij dit profiel van sympathisanten, in deze fase van hun leven minder engagement te vragen maar wel blijven triggeren met informatie of met uitnodigingen voor specifieke acties, maar die niet veel tijdsinvestering vergen. Als de organisatie op die manier onder hun aandacht blijft komen kunnen ze zich dan later als ze afgestudeerd zijn mogelijk terug meer inzetten...Maar teveel vragen van jongeren in een periode dat ze sowieso weinig tijd hebben zou hen kunnen afschrikken.....(Vrijwilliger solidagro V6)

Ik woon niet in Brussel en daardoor is het niet altijd eenvoudig om deel te nemen aan bepaalde activiteiten. In die zin was het veel gemakkelijker om tijdens de Corona Lockdown deel te nemen aan de online activiteiten van Viva Salud aangezien ik me hiervoor niet moest verplaatsen.... (V8, Vrijwilliger & participant, Viva Salud)

Tenslotte wees één respondent op het beperkte aanbod voor jongere kinderen (13,14 & 15 jaar) als belemmering om vrijwilliger te worden. ‘Zij formuleerde het als volgt:

“ Ik zou heel graag meewerken rond thema’s zoals racisme, ongelijkheid en gender... Dit waren ook de onderwerpen die tijdens de YOUCA life sessies aan bod zijn gekomen. Als ze daar activiteiten rond doen dan zou ik mezelf dadelijk willen engageren en zou heel graag een campagne daarrond mee opzetten. Het zijn immers onderwerpen die heel belangrijk zijn voor mij. Kinderen van mijn leeftijd (15 jaar) kunnen ook al veel weten of een mening hebben over discriminatie en gender, maar niet veel organisaties hebben jammer genoeg geen aanbod voor ons om ons als vrijwilliger in te zetten.”

Deze bevindingen correleren bovendien met de resultaten vanuit de baseline meting. Immers in 2018 werd zowel bij de online enquête als bij de interviews het gebrek aan tijd, naast de beschikbaarheid van informatie, meermaals als belemmerende factor aangeduid door de respondenten.

Motieven

Tijdens de jaarlijkse online bevraging werd ook bij de endline meting opnieuw gepeild naar de motieven of bevorderende factoren waarom men vrijwilligerswerk verrichtte of zelf initiatief nam voor KIYO, Solidagro of Viva Salud. Tabel 5.17 vergelijkt de redenen die respondenten aanduiden tijdens de baseline, de midterm en de endline. Voor de baseline betreft het respondenten die ooit vrijwilligerswerk of initiatief deden voor één van de organisaties van het consortium. Voor de midterm en endline betreft het respondenten die respectievelijk in 2019 en 2020 vrijwilligerswerk verrichtten of een initiatief namen voor het consortium. We zien gelijkaardige trends overheen de drie metingen.

Zo blijkt dat interesse in maatschappelijke kwesties (67,6%) en globale wereldproblematiek (51,5%) alsook interesse in het zuiden (52,9%), net als bij de baseline en de midterm, het vaakst te worden aangeduid als reden. Dit waren ook de belangrijkste redenen voor het lezen van een nieuwsbrief en het deelnemen aan een vorming of evenement (zie sectie 5.1.2 & 5.1.4). Wel opvallend is de aanzienlijke stijging overheen de drie metingen van het percentage respondenten dat interesse in maatschappelijke kwesties als reden aangeeft. Dit toont aan dat een duidelijke aansluiting van het educatief aanbod met lokaal herkenbare maatschappelijke problematieken een belangrijke motiverende factor kan zijn (zie ook sectie 5.1.4).

In tweede instantie wordt verwezen naar de overtuiging dat NGO's (42,6%) of zichzelf (30,9%) invloed kunnen uitoefenen op wat er in het Zuiden gebeurt alsook de bezorgdheid over ongelijkheid in de wereld (41,2%) en de wil om andere mensen te helpen (27,9%).

Het consortium lijkt in bepaalde gevallen ook een motiverende factor te kunnen zijn, met 26,5% van de respondenten die een activiteit van het consortium aanduidt als reden alsook het aangesproken zijn door mensen van KIYO, Solidagro of Viva Salud (17,6%). Vrienden, kennissen en/of familie lijken eveneens een niet onbelangrijke motiverende factor. Deze factor werd door 19,1% van de respondenten aangeduid.

Tabel 5.17 Redenen om vrijwilligerswerk te verrichten voor consortiumpartners: vergelijking 2018, 2019, en 2020 (meerdere antwoorden mogelijk)

	Aantal 'ja' antwoorden in 2018 (n=84 ³²)	% 'ja' antwoord en in 2018	Aantal 'ja' antwoorden in 2019 (n=51 ³³)	% 'ja' antwoord en in 2019	Aantal 'ja' antwoorden in 2020 (n=68 ³⁴)	% 'ja' antwoorden in 2020 %
Vanwege mijn interesse in de globale wereldproblematiek	47	56,0	31	60,8	35	51,5
Vanwege mijn interesse in het Zuiden	42	50,0	26	51,0	36	52,9
Vanwege mijn interesse in maatschappelijke kwesties zoals armoede, mensenrechten, milieu etc.	51	60,7	34	66,7	46	67,6
Omdat een activiteit of een evenement van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud me inspireerden	34	40,5	17	33,3	18	26,5
Omdat een activiteit of een evenement van andere organisaties me inspireerden	10	11,9	13	25,5	18	26,5
Omdat een nieuwsbrief, een film, informatiecampaagnes of –brochures van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud me inspireerde	17	20,2	9	17,6	8	11,8
Omdat een nieuwsbrief, een film, informatiecampaagnes of –brochures van andere NGO's me inspireerden	7	8,3%	7	13,7	10	14,7
Omdat vrienden, kennissen en/of familie die zich inzetten voor ontwikkelingssamenwerking of maatschappelijke kwesties me inspireerden	21	25,0	17	33,3	13	19,1
Omdat een les of een workshop/practicum over de situatie in het Zuiden/ontwikkelingslanden me inspireerde	5	6,0	4	7,8	9	13,2
Omdat een les of een practicum/workshop over maatschappelijke kwesties zoals armoede, mensenrechten, milieu etc. me inspireerde	4	4,8	9	17,6	11	16,2
Omdat mensen van KIYO, Solidagro of Viva Salud me hadden aangesproken			18	35,3	12	17,6
Omdat een stage in een organisatie die zich inzet voor ontwikkelingssamenwerking of maatschappelijke kwesties me inspireerde	4	4,8	4	7,8	4	5,9
Vanwege een persoonlijke gebeurtenis of een gebeurtenis in mijn nabije omgeving	10	11,9	7	13,7	6	8,8
Om op deze manier andere mensen te kunnen helpen	24	28,6	20	39,2	19	27,9
Omdat er veel ongelijkheid is in de wereld	44	52,4	25	49,0	28	41,2
Omdat ik overtuigd ben dat wij invloed kunnen uitoefenen op wat er in het Zuiden/ontwikkelingslanden gebeurt	34	40,5	20	39,2	21	30,9
Omdat ik overtuigd ben dat NGO's een invloed kunnen uitoefenen op wat er in het Zuiden/ontwikkelingslanden gebeurt	29	34,5	23	45,1	29	42,6
Om bij te leren	14	16,7	12	23,5	13	19,1
Om werkervaring op te doen	6	7,1	8	15,7	9	13,2
Overige	11	13,1	3	5,9	4	5,9

Een analyse overheen de resultaten van de verschillende online bevragingen en de interviews biedt bijkomend inzicht in de specifieke redenen waarom iemand besluit om vrijwilliger te worden. We

32 Tijdens de baseline hadden 101 respondenten aangegeven ooit vrijwilligerswerk te hebben gedaan voor één van de organisaties van het consortium. Hiervan gaven 84 respondenten één of meerdere redenen hiervoor.

33 Tijdens de midterm gaven 51 respondenten die in 2019 vrijwilligerswerk of een initiatief hebben genomen voor één van de organisaties van het consortium, één of meerdere redenen.

34 Tijdens de endline gaven 68 respondenten die in 2020 vrijwilligerwerk of een initiatief hebben genomen voor één van de organisaties van het consortium, één of meerdere redenen.

kunnen hierbij een onderscheid maken tussen de intrinsieke persoonlijke overtuiging en de wervingsstrategieën van de organisaties van het consortium die er kunnen toe bijdragen dat deze persoonlijk overtuiging gestimuleerd wordt en/of zich vertaalt in het opnemen van een vrijwillig engagement.

- **Persoonlijke overtuiging:** Tijdens een meerderheid van de interviews wordt verwezen naar een persoonlijke overtuiging als belangrijke motiverende factor. Deze overtuiging is vaak gelinkt aan een sterke affiniteit of bezorgdheid rond de thema's waarrond de organisaties werken (bv. agro-ecologie en klimaat, toegang tot gezondheidszorg). Nieuw tegenover de baseline en de midterm waren verschillende respondenten ook sterk aangesproken door de thema's migratie, diversiteit en racisme. Dit was bijvoorbeeld het geval bij respondenten die deelgenomen hadden aan de Youca activiteiten in samenwerking met KIYO alsook jongeren die in samenwerking met Dwagulu Dekente en Solidagro betrokken waren bij het uitwisselingstraject met een vluchtelingencentrum (als alternatief traject voor de inleefreis die omwille van Covid niet kon doorgaan). Bij meerder respondenten is de persoonlijk overtuiging gelinkt aan een persoonlijke band met landen (bv. omwille van stage, reis, werk, afkomst, of een partner die er werkzaam is). Ook wordt meermaals gewezen naar het belang dat men hecht aan het opnemen van engagement rond de rechten van specifieke bevolkingsgroepen (bv. vluchtelingen, migranten, inwoners in de bezette Palestijnse gebieden, ...). Een aantal respondenten geven daarbij ook aan dat het vrijwilligerswerk hen een sterke persoonlijke voldoening biedt omdat men bijvoorbeeld op die manier bij kan dragen aan internationale solidariteit of omdat men daardoor kansen kan geven aan anderen.

"... solidariteit met andere mensen die het wat moeilijker hebben vind ik belangrijk en ik heb ook bijzondere interesse in het thema agro-ecologie ...Ik zie het als een beetje alternatief protest tegen mainstream gedachtegoed die zich behoorlijk rechts manifesteert Ik doe dus het tegenovergestelde en ik zie. Solidagro hierin als bondgenoot. (Vrijwilliger, Solidagro, V29)

"Als iemand engagement voor een bepaalde NGO opneemt, dan doe je dat toch omdat je dat graag doet...Via mijn vrijwilligerswerk kan ik kansen geven aan andere mensen om hun talenten te ontwikkelen, bijvoorbeeld door mee te werken aan de educatieve materialen voor de Youca ambassadeurs Zonder vrijwilligers of NGO's zo er heel veel talent in de wereld verloren gaan (Vrijwilliger KIYO V24)

- **Internationalisering van het vrijwilligersaanbod:** Meerdere respondenten, voornamelijk jongeren die vanuit de partnerlanden betrokken zijn bij activiteiten van de organisaties van het consortium, wezen op een sterke interesse om op een meer structurele manier als vrijwilliger betrokken te worden. Het kan interessant zijn voor het consortium om in de toekomst verder in te zetten op zulke internationalisering. De opportuniteit om in contact te komen en uit te wisselen met jongeren uit de Global South werd door verschillende Belgische respondenten immers gezien als een belangrijke meerwaarde. Volgens hen kunnen hierdoor meer diverse perspectieven binnengebracht worden en wordt het werken op basis van de rechtenbenadering een stuk concreter. Zoals reeds werd vastgesteld tijdens de midterm zijn er ook tijdens de endterm meting meerdere respondenten die aangeven dat zulke interactie en uitwisseling deels heeft bijgedragen tot hun huidige engagement als vrijwilliger.

Bij vormingen is er meestal wel iemand vanuit de landen waarrond Viva Salud actief is en die een getuigenis geeft. Het is heel belangrijk om mensen vanuit de verschillende landen te kunnen horen. Zulke getuigenissen laten een grote indruk na en maken het allemaal heel reëel. (Vrijwilliger Viva Salud,S13).

“Het feit dat tijdens de vormingen, mensen vanuit verschillende landen zelf aan het woord komen en hun eigen verhaal doen rond empowerment is heel sterk. Het is een soort van ‘de daad bij het woord voeren’. Dat is toch wel iets uniek. Andere organisaties doen dat minder. Uit de evaluaties met de studenten zien we dat zulke getuigenissen een sterke indruk kunnen maken. Eén van onze studenten schreef het volgende in het evaluatieformulier: ‘interactie met Filipijnse mensenrechtenactivisten was toch wel het belangrijkste. Dit is zeer sterk blijven hangen en was een absolute meerwaarde’ (Sympathisant, Viva Salud & Solidagro, S12)

Als vrijwilliger bij een Burundese NGO die werkt rond empowerment of jongeren heb ik KIYO leren kennen die met deze organisatie samenwerkt. Ik zou het heel fijn vinden om ook uitgenodigd te worden voor online trainingen. Dit zou ook een goed manier kunnen zijn om uit te wisselen met Belgische jongeren. (Sympathisant KIYO, S7)

Het is belangrijk dat personen uit de landen waarrond gewerkt wordt ook live kunnen spreken tijdens vormingen. Het was een beetje een gemiste kans dat zulke live getuigenissen in de vorming waar ik aan deelnam niet werden gegeven via teams of zoom. (Participant, KIYO, P9)

- **Responsief en ondersteunend:** Voor verschillende respondenten was de ondersteuning en warme ontvangst, na zelf contact te hebben genomen met de organisaties, een belangrijke motiverende factor om vrijwilliger te worden. Dit was bijvoorbeeld het geval bij jongeren die in het kader van hun studies op zoek waren naar een stageplaats of naar specifieke informatie over de thema's waarrond de organisaties werken. Een respondent verwees ook naar de snelle en effectieve ondersteuning die hij kreeg voor een klimaatactie die hij wou organiseren op school als een bepalende factor waarom hij vrijwilliger is geworden.

Een aantal jaar geleden heb ik deelgenomen aan een Globelink uitwisselingsreis met jongeren in Catalonië om te leren over duurzaamheid en jongerenparticipatie. Langs die we heb ik mensen van jong Groen leren kennen en via hen ook Solidagro. Toen ik op school een klimaatmars wou organiseren ben ik bij Solidagro gaan aankloppen. en zij hebben vervolgens mee nagedacht hoe we dit konden aanpakken, zowel praktisch als inhoudelijk. Ondertussen ben ik al twee jaar vrijwilliger bij Solidagro en sinds vorig jaar ook ambassadeur. Ik combineer dit nu met mijn studies geografie en hoop toch nog een paar jaar een jeugdige stem te kunnen blijven binnen de werking van Solidagro. (Vrijwilliger, Solidagro V7)

- **Persoonlijk aangesproken worden:** Het persoonlijk benaderen van sympathisanten door medewerkers of vrijwilligers met de vraag om zich als vrijwilliger voor de organisatie in te zetten werd tijdens de interviews door 6 respondenten expliciet aangeduid als een belangrijke motiverende factor om vrijwilliger te worden. Men geeft aan dat men zich hierdoor erkend voelt in wat men kan bijdragen. Tevens voelt men zich hierdoor ook meer onderdeel van een grotere groep waarmee je zaken kan verwezenlijken. Het persoonlijk in gesprek gaan met sympathisanten of participanten biedt ook een mogelijkheid om dieper in te gaan op de visie en de manier van werken van de organisatie wat voor verschillende respondenten ook een belangrijke reden was om zich te willen engageren.

“Ik vond het heel fijn dat ik hiervoor gevraagd werd.... en dat je die naam kon dragen...en dat naar de andere mensen te vertellen vanuit de positie van ambassadeur, je bent meer deel van een grotere groep en het feit dat je iets uit de grond kan stampen.... het is echt wel fijn om die rol op te nemen en je engagement zo naar anderen over te brengen... (Vrijwilliger, Solidagro V5))

“eerst twijfelde ik om vrijwilliger te worden maar na gesprekken met ambassadeurs begon ik me wel geïnteresseerd te voelen... alles wat zij interessant vonden vond ik ook interessanten ook de gesprekken met leerkrachten en medewerkers hebben me nieuwsgierig gemaakt...” (P9 deelnemer Youca kick-off day, KIYO)

“niets zo opwekkend dat je werk geapprecieerd wordt.... als ik mijn tijd steek in acties of in evenementen dan wordt mijn werk steeds heel erg geapprecieerd en dat loont enorm en werkt sterk motiverend.... wat ik moet doen is ook altijd heel duidelijk maar niet op een verplichtende manier.... je neemt zoveel engagement als je wilt maar je wordt nergens toe verplicht

5.3 Welke factoren maken dat een vrijwilliger actief blijft of niet?

Indicator: Kwalitatieve beschrijving van de redenen waarom vrijwilligers al dan niet doorgaan met het uitvoeren van acties.

Om inzicht te krijgen in de factoren die het toekomstig engagement van de vrijwilligers beïnvloeden werd tijdens de jaarlijkse online bevraging gevraagd naar aanbevelingen over wat KIYO, Solidagro en/of Viva Salud zouden moeten doen om de respondent te overtuigen vrijwilligerswerk te (blijven) verrichten bij een van deze organisaties. Op deze vraag kwamen tijdens de endterm meeting 107 reacties, zowel van vrijwilligers in 2020 als van vroegere vrijwilligers. Tabel 5.18 geeft een overzicht van het aantal respondenten die een bepaalde aanbeveling suggereerde tijdens de endline, midterm en baseline meting.

Tabel 5.18 Aanbevelingen om mensen te overtuigen vrijwilligerswerk te (blijven) verrichten voor de partners van het consortium: vergelijking 2018, 2019 & 2020

Aanbevelingen	Aantal in 2018	Aantal in 2019	Aantal in 2020
Persoonlijk aanspreken	6	11	12
Zichtbaarder worden via (sociale) media	5	6	7
Nabijheid - vrijwilligerswerk in de buurt organiseren	5	4	5
Concrete resultaten, doelstellingen, analyses van de globale problematiek en/of win- winsituatie aantonen	3	6	14
Aard van het werk (inhoudelijk interessant, niet alleen logistiek, op maat van mijn vaardigheden)	2	5	2
(Onkosten)vergoeding	2	0	1
Beter informeren (transparantie, concreet maken wat je precies doet, concreet aangeven wat je van vrijwilligers verwacht)	2	17	13
Interessante activiteiten organiseren, groepsgevoel creëren	2	9	4
Overige (niet gebonden zijn aan een politieke partij, regelmatig impuls blijven geven, rekening houden met de lokale (Zuidelijke) organisaties, meer lokale betrokkenheid (in het Noorden, samenwerken met andere organisaties.)	9	8	14
Doe zo voort - appreciatie huidige werking	4	18	23

Zoals tijdens de baseline en de midterm is de algemene teneur positief, en blijft men voornamelijk wijzen op het belang van concretiseren en informeren. Mensen willen persoonlijk aangesproken worden, willen beter geïnformeerd worden, willen weten wat hun engagement precies zal inhouden, willen weten waar de organisatie voor staat en wat ze concreet doet. Daarnaast mag voor velen het engagement niet te tijdsintensief zijn, geen lange verplaatsingen vergen, en niet bovenop andere engagementen komen. Bij de jongeren (7 jongeren die deze vraag tijdens de endline survey beantwoordden) waren de drie vaakst gehoorde reacties: doe zo voort, beter informeren en concrete voorstellen doen. Tijdens de midterm verwezen jongeren bijkomend naar het belang om meer gebruik te maken van sociale media en digitale aanpak, een aanbeveling die ook tijdens de endline interviews door respondenten naar voor werd geschoven (zie lager). Een aantal respondenten van de endline survey wijzen ook op het belang om bredere partnerschappen aan te gaan met andere organisaties:

“plaatselijke aansluiting vinden via andere groeperingen over heel België en daarmee samenwerkingsakkoorden sluiten om de ivoren torenwerking en het getto te doorbreken” (respondent online bevraging eindmeting)

“Il faudrait élargir le champ d'action et recruter d'autres partenaires” (respondent online bevraging eindmeting).

Gelijkaardige aanbevelingen werden naar voorgeschoven door deelnemers aan de activiteiten die werden opgevolgd door het evaluatieteam. Op de open vraag wat hen kan overtuigen om zich in de toekomst als vrijwilliger in te zetten waren de meest gehoorde antwoorden (9 respondenten die deze vraag beantwoordden): persoonlijk aangesproken worden, een concreet voorstel krijgen wat het vrijwilligerswerk zou inhouden, geapprecieerd worden door de organisatie en zich welkom voelen

De bevindingen vanuit de interviews laten bovendien toe om een aantal van de hierboven vermelde aanbevelingen iets meer uit te pakken. Bovendien werden er tijdens de endterm interviews ook nog een aantal bijkomende factoren naar voor geschoven die als bepalend werden gezien om vrijwilligers te overtuigen om zich te blijven engageren. Deze factoren worden hieronder toegelicht:

- **Communicatie:** Naar communicatie toe leggen meerdere respondenten de nadruk op het belang van sociale media. Men ziet vooral opportuniteiten om nog sterker in te zetten op communicatie via Instagram en TikTok aangezien dit de kanalen zijn die jongeren momenteel gebruiken (in tegenstelling tot facebook). Jongeren (in België en in partnerlanden) zelf aan het woord laten (bijvoorbeeld via korte filmpjes) en zelf laten vertellen wat ze hebben meegemaakt werd eveneens gezien als een mogelijke manier om meer jongeren mee te krijgen.

“cibler davantage par plus de petites vidéos sur les media sociaux, ça donne beaucoup de travail mais c'est une manière de toucher les jeunes : Instagram, tik tok, (pas le face book pas pour les jeunes) ...il faut utiliser les codes des jeunes... (Vrijwilliger Viva Salud V26)

Het gebruik van diverse sociale mediakanalen kan ook helpen om de nodige follow up te verzekeren na bepaalde activiteiten. Zo werd er in een aantal interviews op gewezen dat het niet voldoende is om tijdens een activiteit het vrijwilligersaanbod van de organisatie kenbaar te maken. Ook na de activiteit is het belangrijk om deelnemers hierover terug aan te spreken en sociale media bieden hiervoor een nuttig medium. Tegelijk blijft zulke aanklappende communicatie een evenwichtsoefening. Een respondent wees er immers op dat het al teveel bestoken van mensen met communicatie na deelname aan een activiteit ook afstotend kan werken. Daarom is het belangrijk om de communicatie en het hiervoor gebruikte medium zo goed mogelijk af te stemmen op het doelpubliek. Sommige vrijwilligers zijn bovendien duidelijk

sterk vragende partij voor inhoudelijke informatie over de projecten en over thema's waar rond men werkt en de resultaten die men als organisatie behaalt. Anderen staan meer open voor korte berichten en korte video of audio fragmenten die men snel terug kan delen binnen een sociaal netwerk.

De communicatie is mogelijk nog iets te 'sec' om jongeren te blijven aanspreken...de nieuwsbrief zal wel ok zijn voor geïnteresseerden maar zal jongeren niet aanspreken.... als men jongeren wil bereiken dan zal men iets meer moeten doen met het verjongen van de communicatie en naar jongerentaal omzetten.... men is er nu wel mee bezig. (Vrijwilliger Solidagro V6)

- **Omkadering.** Vrijwilligers vinden het belangrijk om zich gewaardeerd te voelen door de NGOs alsook om deel uit te kunnen maken van een team. De appreciatie door de NGO medewerkers en de omkadering die zij bieden alsook het actief onderhouden van de relatie met de vrijwilligers speelt hierbij een belangrijke rol. Bovendien werd het betrekken van de vrijwilliger bij het inhoudelijke werk van de organisaties door sommige respondenten gezien als een aanpak die motiverend kan werken voor vrijwilligers. Dit biedt immers ruimte voor verschillende perspectieven en kan er voor zorgen dat men zich niet uitgesloten voelt indien men een andere mening zou hebben.

.. De medewerkers zijn heel gemotiveerd en gedreven, en dit werkt heel aanstekelijk om me als vrijwilliger in te zetten. (Sympathisant Vrijwilliger Solidagro S11)

... Ik voel me heel comfortabel in de groep, ook de begeleiding die je krijgt van andere mensen geeft me een goed gevoel en ook het zelfvertrouwen en de motivatie om mij in de toekomst als vrijwilliger te blijven engageren. (Vrijwilliger Viva Salud V27)

.. Naar de toekomst zou ik graag meer op een inhoudelijke manier betrokken zijn bij de werking van de organisatie... ik heb bijvoorbeeld niet het gevoel dat ik 100% betrokken ben bij wat er gebeurt in de projectlanden. Op een of andere manier zou die barrière moeten doorbroken worden, bv. via uitwisseling of connectie met wat er daar gebeurt. (Vrijwilliger Solidagro V7)

'Het feit dat ik inhoudelijk betrokken was rond het thema 'integriteit', tijdens raad van bestuur, alsook tijdens workshops met personeelsleden en partners vond ik heel motiverend... (Vrijwilliger KIYO V10)

- **Specifieke aanpak vanuit de rechtenbenadering en gericht op jongeren:** De specifieke aanpak van de NGO's wordt ook meerdere malen vermeld als een belangrijke reden waarom men zich wil blijven inzetten als vrijwilliger. Vrijwilligers verwijzen hierbij naar de leuke maar tevens leerrijke activiteiten waardoor ze zich toch op een zinvolle manier kunnen engageren. Tegelijk is de visie om te werken vanuit de rechtenbenadering (voorbij een caritatieve aanpak) voor meerdere respondenten een doorslaggevende factor om zich te blijven inzetten als vrijwilliger.

De visie van de organisatie vind ik een belangrijke reden om te blijven engageren, namelijk het versterken van sociale bewegingen, geen korte termijn oplossingen zoals noodhulp, maar werken aan lange termijn oplossingen op basis van diepe reflecties over de oorzaken van bepaalde problemen en hoe die op een meer structurele manier kunnen aangepakt worden... (Sympathisant Viva Salud SKIYO S13)

- **Uitbreiden partnerschappen:** Een aantal respondenten zagen opportuniteiten in het uitbouwen van een sterkere link met andere jongerenorganisaties en hogescholen of universiteiten om bredere uitwisseling mogelijk te maken binnen een groter netwerk.

“engage young people with a long term view, e.g. linking up with youth organisations form e.g. universities....I wonder if there is a way to more closely link up with existing youth organisations so there is some kind of exchange.... so you become part of a bigger network” (Vrijwilliger KIYO V20)

“het is belangrijk dat de organisaties blijven inzetten op communicatie, maar de scholen blijven zo belangrijk voor jongeren om ervaringen op te doen. Het is via de school dat ik Dwagulu en Solidagro heb leren kennen en in de toekomst wil ik me zeker nog engageren als vrijwilliger. Jammer genoeg wordt er op school nu heel weinig aandacht gegeven aan mondiale kwesties zoals de groeiende ongelijkheid. Indien dit op school meer zou worden aangereikt dan bestaat de kans dat jongeren er zich meer zouden rond engageren. Het is wel belangrijk om genoeg tijd te voorzien voor de interactie met de leerlingen. Bij ons had de leerkracht ons tijdens een les warm gemaakt voor Dwagulu kwam en daardoor hebben zich meer leerlingen ingeschreven voor het inleefreistraject in vergelijking met andere klassen. Een inspirerende leerkracht kan een groot verschil maken en het is daarom belangrijk voor de organisaties om te blijven inzetten op de relatie met de scholen. (Deelnemer Solidagro P6)

6 | Sensibilisering van de rechtenbenadering bij participanten, sympathisanten en vrijwilligers

In dit hoofdstuk wordt nagegaan in welke mate het consortium erin slaagt om haar achterban te sensibiliseren rond de rechtenbenadering. Er wordt gekeken naar de manier waarop men informatie ontvangt alsook naar de mate waarin de kennis en het bewustzijn bij de sociale basis kon versterkt worden. Er wordt ook gepeild naar de mate waarin het consortium in haar werking rekening houdt met de transversale thema's gender en milieu. Tevens wordt onderzocht of het consortium kon bijdragen tot een verhoogde kennis rond deze transversale thema's. Doorheen het hoofdstuk worden de bevindingen vanuit de midterm meting, waar mogelijk, afgezet tegenover de baseline.

6.1 Hoe krijgen deelnemers of sympathisanten informatie over de rechtenbenadering?

Indicator: % van de deelnemers of sympathisanten die informatie hebben ontvangen over de rechtenbenadering binnen de ontwikkelingssamenwerking inzake de thema's voedselzekerheid, gezondheid en kinderrechten.

Op basis van het bereik van het consortium via de nieuwsbrief (zie hoofdstuk 5.1) en via inhoudelijke activiteiten (zie hoofdstuk 5.3) kunnen we een inschatting maken van het aantal personen die in 2020 informatie hebben gekregen over de rechtenbenadering:

Via inhoudelijke activiteiten

- In hoofdstuk 5.1.3 (zie tabel 5.6) werd op basis van de monitoring data van het consortium vastgesteld dat gedurende 2020, 913 personen deelgenomen hebben aan inhoudelijke activiteiten via de welke zij informatie hebben gekregen over de rechtenbenadering. In de baseline en de midline werden respectievelijk 492 en 744 personen bereikt via inhoudelijke activiteiten. Dit betekent dat het consortium via diverse inhoudelijke activiteiten een bereik van 2149 personen heeft gerealiseerd overheen de periode 2018-2020.
- In vergelijking met de baseline heeft het consortium met andere woorden haar bereik via inhoudelijke activiteiten bijna verdubbeld. (i.e. een verbreding van 186%). Deze stijging in het bereik toont zich weliswaar niet in de resultaten van de jaarlijkse online bevraging tijdens de endline meting. Zo gaf 24,56% van de respondenten aan dat ze hadden deelgenomen aan een activiteit in 2020, tegenover 31,2% in 2018 en 41,3% in 2019). Zoals reeds aangegeven in hoofdstuk 5.3 ligt de verklaring hiervoor wellicht deels bij de Covid lockdown waardoor een aanzienlijk aantal respondenten die de online bevraging hebben ingevuld niet hebben deelgenomen aan activiteiten van het consortium. Daarenboven weten we niet hoeveel deelnemers de vragenlijst überhaupt hebben gekregen laat staan gemotiveerd waren om deze in te vullen.

Via de nieuwsbrief en sociale media

- Daarnaast hebben we in hoofdstuk 4, op basis van de monitoring data van het consortium kunnen vaststellen dat 7036 personen (74%) vanuit de sociale basis van het consortium een nieuwsbrief of magazine toegestuurd kreeg in 2020. Terwijl het totaal aantal personen dat een nieuwsbrief ontvangt overheen de drie metingen toegenomen is (namelijk van 6305 personen bij de midterm tot 7063 personen bij de endline meting, is het percentage van mensen die zich inschrijft voor de nieuwsbrief weliswaar gedaald van 80,8% bij de midterm naar 74% bij de endline. (zie tabel 5.1)
- 2470 personen vanuit de sociale basis (26%) heeft zich in 2020 niet ingeschreven voor de nieuwsbrief (zie tabel 5.1). Bij de midterm en de baseline lag dit percentage respectievelijk op 19,2% en 8%.
- Bijkomend tonen de resultaten van de endterm online bevraging aan dat ongeveer 80% van de totale groep van respondenten en ongeveer 87% van de jongeren in 2020 de nieuwsbrief of informatie via de sociale media of website van de consortium partners gelezen heeft. Dit komt voor de totale groep sterk overeen met de midline en de baseline waarbij respectievelijk 80% en 81% van de respondenten dit aangaf. Het aantal jongeren dat de nieuwsbrief of informatie via de sociale media of de website leest in 2020 is wel hoger dan bij de midterm, namelijk 86,7% in 2020 tegenover 73,3% in 2019. (zie tabel 5.2).

Via mond-aan-mond reclame

- In hoofdstuk 7 (zie sectie 7.4 en tabel 7.6 verder in dit rapport) wordt aangetoond dat een aanzienlijk deel van de respondenten aan de endterm online bevraging die vrijwilligerswerk verrichtten in 2020 een ambassadeursfunctie opnemen door informatie te verspreiden in hun nabije omgeving (47,7%, n=30) of via sociale media (54%, n=34). Dit kan ook gebeuren tijdens het bemannen van infostands (31,7%, n=20) en tijdens deelname aan manifestaties (41,3%, n=26) welke ook als populaire acties werden aangestipt door de vrijwilligers. Gelijkaardige trends werden ook waargenomen tijdens de midterm meting. Bovendien hebben we in hoofdstuk 5.5 gezien dat een meerderheid van de deelnemers tijdens interviews aangaf dat ze door deelname aan de activiteiten werden aangezet om zelf actie te ondernemen. Vaak werd hierbij verwezen naar het opnemen van een ambassadeursfunctie waarbij men informatie over het consortium deelt met vrienden en familie alsook met collega's op het werk.

Zoals reeds kon worden vastgesteld tijdens de midterm, wijzen de bovenstaande bevindingen vanuit de eindmeting eveneens op een positieve evolutie inzake het aantal sympathisanten of deelnemers dat via verschillende kanalen binnen het project (activiteiten, communicatie via nieuwsbrief of sociale media, en via mond aan mond) informatie ontvangt die verband houdt met de rechtenbenadering.

6.2 In hoeverre was het consortium in staat om binnen haar sociale basis de kennis en het bewustzijn rond de rechtenbenadering te versterken.

Indicatoren:

- % van de vrijwilligers die zich bewust zijn van de rechtenbenadering op het gebied van voedselzekerheid, gezondheid en kinderrechten in de ontwikkelingssamenwerking, gedifferentieerd naar de activiteiten waaraan zij hebben deelgenomen (bv. lezingen, debatten, opleidingen, enz.).
- % van de vrijwilligers die een grotere kennis hebben inzake de rechtenbenadering op het gebied van voedselzekerheid, gezondheid en kinderrechten in de ontwikkelingssamenwerking, gedifferentieerd volgens de activiteiten waaraan zij hebben deelgenomen (bv. lezingen, debatten, opleidingen, enz.).
- % van de sympathisanten die zich bewust zijn van de rechtenbenadering op het gebied van voedselzekerheid, gezondheid en kinderrechten in de ontwikkelingssamenwerking, gedifferentieerd naar de activiteiten waaraan zij hebben deelgenomen (bv. lezingen, debatten, opleidingen, enz.).
- % van de sympathisanten die een grotere kennis hebben inzake de rechtenbenadering op het gebied van voedselzekerheid, gezondheid en kinderrechten in de ontwikkelingssamenwerking, gedifferentieerd volgens de activiteiten waaraan zij hebben deelgenomen (bv. lezingen, debatten, opleidingen, enz.).

6.2.1 Eigen definitie van de rechtenbenadering

Zoals bij de baseline en midterm werd tijdens de endline meting aan de respondenten gevraagd de term rechtenbenadering te definiëren om inzicht te krijgen in hun vertrouwdheid met het begrip. Om de antwoorden te kunnen analyseren, werd gekeken naar de definitie die de partners van het consortium hanteren³⁵. Drie elementen komen hier sterk naar boven: (1) het belang van mensenrechten voor iedereen en het verdedigen hiervan, (2) empowerment van de rechthebbenden; (3) de rol van de overheid. Op basis van deze drie componenten werden de antwoorden van de respondenten gecodeerd. Tabel 6.1 categoriseert de antwoorden van de respondenten onder deze subcategorieën maakt een vergelijking met de baseline. Om een realistisch beeld van de kennis te krijgen worden de percentages genomen van zowel degenen die deze vraag beantwoord hebben (kolom 1, 3 en 5) als van de totale groep (inclusief zij die dit gedeelte van de enquête niet meer ingevuld hebben) (kolom 2, 4 en 6).

³⁵ Hiervoor werd informatie gehaald op de websites van de drie partners: <https://nl.vivasalud.be/news/wat-een-rechtenbenadering>; <https://www.kiyo-ngo.be/nl/onze-aanpak>; <https://www.solidagro.be/nl/>.

Tabel 6.1 Eigen definitie van de rechtenbenadering: vergelijking 2018, 2019, 2020

Hoofdelement of -verwijzing in de zelf geformuleerde definitie	2018: respondenten die de vraag beantwoord hebben (%)	2018: alle respondenten (%)	2019: respondenten die de vraag beantwoord hebben (%)	2019: alle respondenten (%)	2020: respondenten die de vraag beantwoord hebben (%)	2020: alle respondenten (%)
Mensenrechten voor iedereen doen naleven	32.0	26.4	33.1	24.3	43,05	23,32
Empowerment & ondersteuning van de rechthebbenden	26.0	21.4	16.9	12.4	17,22	9,18
Plicht van de staat, overheid en internationale organisaties om rechtvaardige verdeling tot stand te brengen	5.0	4.2	8.1	5.9	4,64	2,12
Weet niet/geen antwoord/overige	37.0	48.1	41.9	51.2	35,09	65,37
Totaal	100% (=191)	100% (=235)	100% (=148)	100% (=201)	100% (=151)	100 % (n=283)

Opvallend:

- Van de groep respondenten die deze vraag heeft beantwoord is 64,91% in staat een valide (zij het vaak onvolledige) definitie te formuleren van de rechtenbenadering. Ter vergelijking, tijdens de baseline en de midterm was dit respectievelijk 63% en 58,1%. Tegenover de volledige steekproef waarin ook de respondenten worden meegenomen die de vraag niet hebben beantwoord, valt dit percentage terug op ongeveer 34%. Dit valt lager uit dan bij de baseline 52% en midterm 42,6% en is deels te wijten aan de grotere uitval bij het beantwoorden van de endline survey.
- Het belang van mensenrechten en het verdedigen ervan worden zoals ook het geval was bij de baseline en de midterm het vaakst vermeld (iets minder dan de helft van de groep die deze vraag beantwoord heeft)
- De rol van de staat wordt door het minst aantal respondenten vermeld.
- Uit de screening van de antwoorden op deze open vraag konden we opmaken dat slechts weinigen (4 respondenten) een volledige definitie konden geven van de rechtenbenadering. 13 respondenten raakten twee van de drie hoofdelementen aan in hun definitie. In bovenstaande tabel werd het element gekozen waarop de nadruk lag. Ook tijdens de midterm konden slechts weinig respondenten een volledige definitie geven.
- De verdeling van de respons over de drie hoofdelementen (mensenrechten, empowerment, rol van de staat) is vrij consistent over de drie metingen (baseline, midline en endline).

Er werd ook nagegaan hoe de jongeren op deze vraag antwoordden (zie tabel 6.2).

Tabel 6.2 Eigen definitie van de rechtenbenadering: vergelijking tussen alle respondenten en jongeren (2020)

Hoofdelement of -verwijzing in de zelf geformuleerde definitie (%)	Respondenten die de vraag beantwoord hebben (%)	<i>Alle respondenten (%)</i>	Jongeren die de vraag beantwoord hebben (%)	<i>Alle jongeren (%)</i>
Mensenrechten voor iedereen doen naleven	43,05	23,32	30,00	13,04
Empowerment & ondersteuning van de rechthebbenden	17,22	9,18	10,00	4,35
Plicht van de staat, overheid en internationale organisaties om rechtvaardige verdeling tot stand te brengen	4,64	2,12	10,00	4,35
Weet niet/geen antwoord/overige	35,09	65,37	50,00	78,26
Totaal	100% (=151)	100 % (n=283)	100% (=10)	100% (=23)

Opvallend:

- In het algemeen lijken jongeren (als we kijken naar de volledige groep van jongeren) een minder goed besef te hebben van wat de rechtenbenadering inhoudt dan oudere leeftijdsgroepen.
- Bij die jongeren die wel een definitie van de rechtenbenadering konden geven, zijn er twee jongeren die ook verwijzen naar de rol van de staat.
- Net als bij de midterm kunnen we bij een aantal respondenten die deelnamen aan opeenvolgende bevestigingen een positieve evolutie vaststellen in de manier waarop zij de rechtenbenadering definiëren. Zo kon een van de jonge vrijwilligers die deelnamen aan de midterm en de endline bij deze laatste een meer omvattende definitie geven dan bij de midline. Tijdens de endline was de respondent ook sterker overtuigd van het feit dat het consortium had kunnen bijdragen aan haar kennis over de rechtenbenadering.

“Que ce sont les droits avant les besoins. Que se battre pour ses droits et pousser les responsables politiques à respecter leurs devoirs va pouvoir amener plus de justice sociale.” (definitie rechtenbenadering door panel respondent online enquête midterm_R1, 30 jaar)

Approche de travail qui se base sur le respect des droits humains de toutes - en revendiquant des droits plutôt que des besoins, - en basant ces revendications sur la base d'une analyse des causes sous-jacentes des problèmes - en responsabilisant l'Etat qui est au centre de ces revendications, - en implémentant une stratégie d'empowerment qui vise à sensibiliser, organiser et mobiliser la population et les mouvements sociaux. (definitie rechtenbenadering door panel respondent online enquête eindmeting_R1, 31 jaar)

6.2.2 Zelfevaluatie kennis en vaardigheden

Tijdens de midterm online bevestiging werd ook gepolst naar de zelfevaluatie van de kennis en vaardigheden omtrent de rechtenbenadering. Tabel 6.3 illustreert hoe sympathisanten, vrijwilligers (ooit & in 2020) en jongeren (15-30 jaar) hun eigen kennis en vaardigheden rond een aantal voorgelegde uitspraken inschatten. De tabel maakt ook een vergelijking met de scores van de baseline en de midterm studie.

Tabel 6.3 Zelf-evaluatie van de kennis en vaardigheden rond de rechtenbenadering: vergelijking voor jongeren en vrijwilligers

Uitspraak	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Een beetje akkoord	Redelijk akkoord	Helemaal akkoord	Totaal
Ik ben in staat om anderen uit te leggen wat de rechtenbenadering is (algemene scores endline)	21,49	10,33	22,73	35,13	10,33	100.0 (=242)
Scores voor jongeren endline	11,76	11,76	17,65	47,06	11,76	100.0 (=17)
Scores voor sympathizers ooit endline	21,4	10,7	21,86	34,89	11,16	100.0 (=215)
Scores voor vrijwilligers 'ooit' endline (*)	13,21	14,15	20,75	41,5	10,38	100.0 (=106)
Scores voor vrijwilligers afgelopen jaar endline (2020) (**)	8,77	12,28	21,05	43,86	14,04	100.0 (=57)
Algemene scores midterm	23.6	11.1	13.2	43.8	8.3	100.0 (=144)
Scores voor jongeren midterm	6.3	18.8	31.3	43.8	0.0	100.0 (=16)
Scores voor sympathizers midterm	23.3	11.6	13.2	44.2	7.8	100.0 (=129)
Scores voor vrijwilligers 'ooit' midterm	23.4	14.4	12.6	41.4	8.1	100.0 (=111)
Scores voor vrijwilligers afgelopen jaar midterm (2019)	20.0	8.9	22.2	42.3	6.7	100.0 (=45)
<i>(ter vgl.: scores voor 2018 ganse steekproef)</i>	<i>14.7</i>	<i>8.5</i>	<i>27.7</i>	<i>43.5</i>	<i>5.6</i>	<i>100.0 (=177)</i>
Ik kan anderen uitleggen waarom de rechtenbenadering in ontwikkelingssamenwerking belangrijk is (algemene scores)	19,42	9,92	23,14	31,82	15,7	100.0 (=242)
Scores voor jongeren endline	17,65	11,76	5,88	35,29	29,41	100.0 (=17)
Scores voor sympathizers ooit endline	19,07	10,23	22,79	31,62	16,28	100.0 (=215)
Scores voor vrijwilligers 'ooit' endline (*)	11,32	13,21	16,98	41,51	16,98	100.0 (=106)
Scores voor vrijwilligers afgelopen jaar endline (2020) (**)	7,02	14,04	15,79	38,59	24,56	100.0 (=57)
Algemene scores midterm	21.5	9.7	11.8	44.4	12.5	100.0 (=144)
Scores voor jongeren midterm	12.5	0.0	12.5	50.0	18.8	100.0 (=16)
Scores voor sympathizers midterm	21.7	10.1	11.6	44.3	12.4	100.0 (=129)
Scores voor vrijwilligers 'ooit' midterm	21.6	11.7	9.9	43.2	13.5	100.0 (=111)
Scores voor vrijwilligers afgelopen jaar midterm (2019)	17.8	8.9	13.3	48.9	11.1	100.0 (=45)
<i>(ter vgl.: scores voor 2018)</i>	<i>12.4</i>	<i>7.5</i>	<i>29.8</i>	<i>42.9</i>	<i>7.5</i>	<i>100.0 (=177)</i>
Ik heb een goed inzicht in de oorzaken van sociale onrechtvaardigheid (algemene scores)	3,72	7,02	19,84	48,35	21,07	100.0 (=242)
Scores voor jongeren endline	0	0	29,41	52,94	17,65	100.0 (=17)
Scores voor sympathizers ooit endline (**)	3,26	6,05	18,14	50,7	21,86	100.0 (=215)
Scores voor vrijwilligers 'ooit' endline (***)	0,94	3,77	12,26	57,55	25,47	100.0 (=106)
Scores voor vrijwilligers afgelopen jaar endline (2020) (**)	1,75	5,26	10,52	52,64	29,82	100.0 (=57)
Algemene scores midterm	6.9	7.6	9.7	61.1	14.5	100.0 (=144)
Scores voor jongeren midterm	0.0	6.3	0.0	68.8	25.0	100.0 (=16)
Scores voor sympathizers midterm	7.0	7.8	9.3	61.2	14.7	100.0 (=129)
Scores voor vrijwilligers 'ooit' midterm	7.2	9.0	7.2	60.3	16.2	100.0 (=111)
Scores voor vrijwilligers afgelopen jaar midterm (2019)	6.7	6.7	6.7	66.7	13.3	100.0 (=45)
<i>(ter vgl.: scores voor 2018)</i>	<i>0.0</i>	<i>5.6</i>	<i>19.2</i>	<i>58.8</i>	<i>16.4</i>	<i>100.0 (=177)</i>

Opvallend:

- We zien bij elk van deze drie uitspraken dat de meerderheid van de respondenten een positieve inschatting geeft over hun kennis omtrent de rechtenbenadering en hun vaardigheid om deze kennis met anderen te delen.
- In vergelijking met 2019 en 2018 is het percentage van respondenten binnen de volledige steekproef die zichzelf een aanzienlijke tot goede kennis toedicht lichtjes gedaald. Het

omgekeerde is echter het geval wanneer we de endline en midline scores vergelijken voor de vrijwilligers (zowel zij die ooit vrijwilliger waren als het afgelopen jaar).

- Het verschil tussen de scores van vrijwilligers (zowel vrijwilligers ooit als vrijwilligers in 2020) en de rest van de groep is statistisch significant bij de drie uitspraken. Vrijwilligers hebben met andere woorden een hogere kennis en vaardigheid omtrent de rechtenbenadering in vergelijking met de rest van de groep. Bij de midline meting kon er geen significant verschil worden vastgesteld.
- Zoals ook het geval was tijdens de midterm lijkt de positieve zelfevaluatie door middel van de scores (helemaal en redelijk akkoord) op deze uitspraken (respectievelijk 45,46%, 47,52% en 69,42%) geen zelfoverschatting wanneer we zien dat 64,91% in staat is een definitie (of essentiële elementen ervan) te geven van de rechtenbenadering.
- Zoals ook tijdens de midline zien we bij de endline meting opnieuw statistisch significante verschillen wanneer we een onderscheid maken tussen vrijwilligers die wel of niet deelnamen aan activiteiten van het consortium (zie tabel 6.4). Bij de eerste twee uitspraken (zoals ook tijdens de midline) zien we dat vrijwilligers die wel deelnamen aan activiteiten van het consortium hun kennis en vaardigheden over bepaalde aspecten van de rechtenbenadering hoger inschatten dan vrijwilligers die daar het afgelopen jaar niet aan deelnamen. We zien een gelijkaardige trend bij de derde uitspraak maar het verschil is in dit geval niet statistisch significant (ter vergelijking tijdens de midline was er wel een statistisch significant verschil voor deze uitspraak).

Tabel 6.4 Zelf-evaluatie van de kennis en vaardigheden rond de rechtenbenadering: vergelijking voor 'vrijwilligers niet-participanten' en 'vrijwilligers participanten' (2020)

Ik ben in staat om anderen uit te leggen wat de rechtenbenadering is (significant $p=0.0281$)	Vrijwilliger – niet participant %	Vrijwilliger – participant %	Totaal % (vrijwilligers 2020)
Helemaal niet akkoord	13,64	5,71	8,77
Niet akkoord	13,64	11,43	12,28
Een beetje akkoord	27,27	17,14	21,05
Redelijk akkoord	36,36	48,58	43,86
Helemaal akkoord	9,09	17,14	14,04
Totaal	100.0 (=22)	100.0 (=35)	100.0 (=57)
Ik kan anderen uitleggen waarom de rechtenbenadering in ontwikkelings-samenwerking belangrijk is (significant $p=0.0370$)	Vrijwilliger – niet participant %	Vrijwilliger – participant %	Totaal %
Helemaal niet akkoord	13,64	2,86	7,02
Niet akkoord	13,64	14,29	14,04
Een beetje akkoord	18,18	14,28	15,79
Redelijk akkoord	36,36	40	38,59
Helemaal akkoord	18,18	28,57	24,56
Totaal	100.0 (=22)	100.0 (=35)	100.0 (=57)
Ik heb een goed inzicht in de oorzaken van sociale onrechtvaardigheid (niet significant $p=0.2206$)	Vrijwilliger – niet participant %	Vrijwilliger – participant %	Totaal %
Helemaal niet akkoord	4,55	0	1,75
Niet akkoord	4,55	5,71	5,26
Een beetje akkoord	9,09	11,43	10,52
Redelijk akkoord	54,54	51,43	52,64
Helemaal akkoord	27,27	31,43	29,82
Totaal	100.0 (=22)	100.0 (=35)	100.0 (=57)

- Zoals ook het geval was tijdens de midterm scoren sympathisanten die hebben deelgenomen aan activiteiten van het consortium in 2020, hun kennis en vaardigheden omtrent bepaalde aspecten van de rechtenbenadering hoger dan zij die niet deelnamen. Nieuw tegenover de midterm is dat deze verschillen statistisch significant zijn voor de eerste twee uitspraken (zie tabel 6.5).

Tabel 6.5 Zelf-evaluatie van de kennis en vaardigheden rond de rechtenbenadering: vergelijking voor 'sympathisanten niet-participanten' en 'sympathisanten participanten' (2020)

Ik ben in staat om anderen uit te leggen wat de rechtenbenadering is (significant, p-waarde < 0.001)	Sympathisant – niet participant %	Sympathisant – participant %	Totaal % (sympathisanten 2020)
Helemaal niet akkoord	25,97	8,47	21,13
Niet akkoord	10,39	11,86	10,8
Een beetje akkoord	21,43	22,03	21,6
Redelijk akkoord	32,46	42,37	35,22
Helemaal akkoord	9,74	15,25	11,27
Totaal	100.0 (=154)	100.0 (=59)	100.0 (=213)
Ik kan anderen uitleggen waarom de rechtenbenadering in ontwikkelings-samenwerking belangrijk is (significant, p-waarde < 0.001)	Sympathisant – niet participant %	Sympathisant – participant %	Totaal % (sympathisanten 2020)
Helemaal niet akkoord	23,38	6,78	18,78
Niet akkoord	11,04	8,47	10,33
Een beetje akkoord	22,73	22,03	22,54
Redelijk akkoord	28,57	40,67	31,93
Helemaal akkoord	14,29	22,03	16,43
Totaal	100.0 (=154)	100.0 (=59)	100.0 (=213)
Ik heb een goed inzicht in de oorzaken van sociale onrechtvaardigheid (niet significant)	Sympathisant – niet participant %	Sympathisant – participant %	Totaal % (sympathisanten 2020)
Helemaal niet akkoord	3,25	1,69	2,82
Niet akkoord	5,84	6,78	6,1
Een beetje akkoord	20,13	13,56	18,31
Redelijk akkoord	51,29	49,15	50,7
Helemaal akkoord	19,48	28,81	22,07
Totaal	100.0 (=154)	100.0 (=59)	100.0 (=213)

6.2.3 Zelfevaluatie verhoogde kennis en vaardigheid dankzij het consortium

De respondenten werden niet alleen bevraagd over hun kennis en vaardigheden ten aanzien van de rechtenbenadering, maar ook over de rol die het consortium daarbij gespeeld kan hebben. In welke mate vinden ze dat ze door het consortium beter inzicht hebben gekregen in de inhoud en het belang van de rechtenbenadering en dat ze vaardiger zijn geworden in het toepassen van de rechtenbenadering? Tabel 6.6 geeft een overzicht, vergelekt met de scores van 2019 en 2018, en vergelekt ook voor jongeren, participanten en vrijwilligers.

Tabel 6.6 Impact van het consortium op de kennis en vaardigheden rond de rechtenbenadering: vergelijking voor jongeren en vrijwilligers (2020)

Dankzij KIYO, Solidagro en/of Viva Salud	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Neutraal	Akkoord	Helemaal akkoord	Totaal
Begrijp ik beter wat rechtenbenadering inhoudt						
Alle respondenten endline	10,78	5,60	34,91	37,93	10,78	100.0 (=232)
Jongeren	5,88	5,88	29,41	35,29	23,53	100.0 (=17)
Participanten (***)	1,72	8,62	22,41	44,83	22,41	100.0 (=58)
Vrijwilligers ooit (***)	2,97	9,90	22,77	48,51	15,84	100.0 (=101)
Vrijwilligers afgelopen jaar (***)	1,82	5,45	16,36	52,73	23,64	100.0 (=55)
Alle respondenten midterm	10.7	9.3	32.1	39.3	8.6	100.0 (=140)
<i>Ter vgl.: scores in 2018</i>	<i>3.5</i>	<i>8.2</i>	<i>40.6</i>	<i>37.1</i>	<i>10.6</i>	<i>100.0 (=170)</i>
Jongeren	7.1	7.1	21.4	57.1	8.3	100.0 (=14)
Participanten (***)	1.7	6.7	18.3	60.0	13.3	100.0 (=60)
Vrijwilligers ooit	11.0	11.0	27.5	41.3	9.3	100.0 (=109)
Vrijwilligers afgelopen jaar	6.7	11.1	17.8	53.3	11.1	100.0 (=45)
Heb ik meer inzicht in de oorzaken van sociale onrechtvaardigheid						
Alle respondenten endline	4,76	2,60	32,47	44,59	15,58	100.0 (=231)
Jongeren	0,00	0,00	37,50	37,50	25,00	100.0 (=16)
Participanten (***)	0,00	3,45	18,97	46,55	31,03	100.0 (=58)
Vrijwilligers ooit (***)	2,00	5,00	18,00	51,00	24,00	100.0 (=100)
Vrijwilligers afgelopen jaar (***)	0,00	0,00	14,55	49,09	36,36	100.0 (=55)
Alle respondenten midterm	3.6	7.1	28.6	47.1	13.6	100.0 (=140)
<i>Ter vgl.: scores in 2018</i>	<i>0.6</i>	<i>2.4</i>	<i>27.6</i>	<i>57.1</i>	<i>12.4</i>	<i>100.0 (=170)</i>
Jongeren	7.1	0.0	21.4	42.9	28.6	100.0 (=14)
Participanten (**)	0.0	3.3	20.0	56.7	20.0	100.0 (=60)
Vrijwilligers ooit	4.6	7.3	26.6	49.5	11.9	100.0 (=109)
Vrijwilligers afgelopen jaar	4.4	6.7	15.6	55.6	17.8	100.0 (=45)
Durf ik meer anderen te overtuigen dat zij een rol kunnen spelen in het doorvoeren van sociale verandering in de wereld						
Alle respondenten endline	6,47	9,05	37,07	36,21	11,21	100.0 (=232)
Jongeren (*)	0,00	5,88	35,29	35,29	23,53	100.0 (=17)
Participanten (***)	0,00	6,90	18,97	50,00	24,14	100.0 (=58)
Vrijwilligers ooit (***)	2,97	11,88	22,77	45,54	16,83	100.0 (=101)
Vrijwilligers afgelopen jaar (***)	1,82	5,45	16,36	54,55	21,82	100.0 (=55)
Alle respondenten midterm	5.7	9.3	37.1	37.1	10.7	100.0 (=140)
<i>Ter vgl.: scores in 2018</i>	<i>2.4</i>	<i>2.9</i>	<i>42.9</i>	<i>38.2</i>	<i>13.5</i>	<i>100.0 (=170)</i>

Jongeren	7.1	0.0	21.4	35.7	35.7	100.0 (=14)
Participanten (**)	0.0	5.0	30.0	48.3	16.7	100.0 (=60)
Vrijwilligers ooit	5.5	8.3	40.4	27.5	18.3	100.0 (=109)
Vrijwilligers afgelopen jaar	2.2	13.3	24.4	44.4	15.6	100.0 (=45)

Opvallend:

- Een aanzienlijke groep respondenten vanuit de volledige steekproef (+/- 50%) is akkoord of helemaal akkoord met de meeste stellingen. (Dit was ook het geval tijdens de baseline en de midterm).
- Zoals ook tijdens de midterm en de baseline stelt een aanzienlijke groep zich neutraal op doorheen de verschillende stellingen. Dit geldt in het bijzonder voor de stelling dat men dankzij het consortium meer actie durft te ondernemen om de rechten van anderen te garanderen. 45,69% van de respondenten uit de volledige steekproef stellen zich hierover neutraal op.
- Slechts een kleine minderheid gaat niet akkoord met de stellingen .
- Participanten en vrijwilligers (zowel vrijwilliger ooit en vrijwilliger in 2020) gaan beduidend meer akkoord met de voorgelegde stellingen. De verschillen met niet-participanten en niet-vrijwilligers zijn bovendien statistisch significant. Hieruit kunnen we afleiden dat deelname aan vormingsmomenten of andere evenementen van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud of betrokkenheid als vrijwilliger wel degelijk effecten resorteert op de attitude over de rechtenbenadering. Tijdens de midline meting was er enkel een significant verschil tussen participanten en niet participanten. Bovendien was de significantie tijdens de midline minder uitgesproken dan bij de endline meting.
- Het positieve effect van deelname aan activiteiten wordt in zekere mate ook aangetoond door de verschillen die optreden wanneer we een onderscheid maken tussen vrijwilligers die al dan niet deelnamen aan activiteiten van het consortium. Daarbij zien we dat vrijwilligers die in 2020 wel deelnamen aan activiteiten van het consortium hun kennis en vaardigheden over bepaalde aspecten van de rechtenbenadering hoger inschatten dan vrijwilligers die daar het afgelopen jaar niet aan deelnamen (zie tabel 6.7). Dit ligt in lijn met de bevindingen vanuit de midline meting. Tijdens de midline meting was dit verschil echter meer uitgesproken en was dit ook statistisch significant voor de drie stellingen. Bij de endline meting is het verschil alleen statistisch significant voor de derde stelling.
- Voor een aanzienlijke groep heeft het consortium dus wel degelijk een bijdrage gehad in hun inzicht omtrent de visie die door het consortium uitgedragen wordt, en de bereidheid en durf om anderen hiervan te overtuigen. De overtuiging inzake deze bijdrage lijkt ook te zijn toegenomen overheen de drie metingen.

Tabel 6.7 Impact van het consortium op de kennis en vaardigheden rond de rechtenbenadering: vergelijking 'vrijwilligers niet-participanten' en 'vrijwilligers participanten' (2020)

“Dankzij KIYO, Solidagro of Viva Salud, ...			
Begrijp ik beter wat rechtenbenadering inhoudt (Niet significant)	Vrijwilliger–niet participant %	Vrijwilliger – participant %	Totaal %
Helemaal niet akkoord	5,00	0,00	1,82
Niet akkoord	5,00	5,71	5,45
Een beetje akkoord	15,00	17,14	16,36
Redelijk akkoord	60,00	48,57	52,73
Helemaal akkoord	15,00	28,57	23,64
Totaal	100.0 (=20)	100.0 (=35)	100.0 (=55)
Heb ik meer inzicht in de oorzaken van sociale onrechtvaardigheid (Niet significant)	Vrijwilliger–niet participant %	Vrijwilliger – participant %	Totaal %
Helemaal niet akkoord	0,00	0,00	0,00
Niet akkoord	0,00	0,00	0,00
Een beetje akkoord	15,00	14,29	14,55
Redelijk akkoord	50,00	48,57	49,09
Helemaal akkoord	35,00	37,14	36,36
Totaal	100.0 (=20)	100.0 (=35)	100.0 (=55)
Durf ik meer anderen te overtuigen dat zij een rol kunnen spelen in het doorvoeren van sociale verandering in de wereld (Significant p=0.005)	Vrijwilliger–niet participant %	Vrijwilliger – participant %	Totaal %
Helemaal niet akkoord	5,00	0,00	1,82
Niet akkoord	10,00	2,86	5,45
Een beetje akkoord	25,00	11,43	16,36
Redelijk akkoord	50,00	57,14	54,55
Helemaal akkoord	10,00	28,57	21,82
Totaal	100.0 (=20)	100.0 (=35)	100.0 (=55)

- Ook sympathisanten die hebben deelgenomen aan activiteiten van het consortium scoren hun toegenomen kennis en vaardigheden dankzij het consortium over bepaalde aspecten van de rechtenbenadering hoger dan zij die niet deelnamen (zie tabel 6.8). Net als bij de midterm waren de verschillen telkens significant. Echter bij de endline was de significantie nog iets meer uitgesproken.

Tabel 6.8 Impact van het consortium op de kennis en vaardigheden rond de rechtenbenadering: vergelijking voor 'sympathisanten niet-participanten' en 'sympathisanten participanten' (2020)

Begrijp ik beter wat rechtenbenadering inhoudt (Significant p=0.001)	Sympathisant–niet participant %	Sympathisant – participant %	Totaal %
Helemaal niet akkoord	13,01	1,72	9,80
Niet akkoord	4,11	8,62	5,39
Een beetje akkoord	36,30	22,41	32,35
Redelijk akkoord	39,73	44,83	41,18
Helemaal akkoord	6,85	22,41	11,27
Totaal	100.0 (=146)	100.0 (=58)	100.0 (=204)
Heb ik meer inzicht in de oorzaken van sociale onrechtvaardigheid (Significant p=0.000)	Sympathisant–niet participant %	Sympathisant – participant %	Totaal %
Helemaal niet akkoord	5,52	0,0	3,94
Niet akkoord	2,07	3,45	2,46
Een beetje akkoord	35,17	18,97	30,54
Redelijk akkoord	46,21	46,55	46,31
Helemaal akkoord	11,03	31,03	16,75
Totaal	100.0 (=145)	100.0 (=58)	100.0 (=203)
Durf ik meer anderen te overtuigen dat zij een rol kunnen spelen in het doorvoeren van sociale verandering in de wereld (Significant p=0.000)	Sympathisant–niet participant %	Sympathisant – participant %	Totaal %
Helemaal niet akkoord	8,22	0,0	5,88
Niet akkoord	10,27	6,90	9,31
Een beetje akkoord	42,47	18,97	35,78
Redelijk akkoord	32,88	50,00	37,75
Helemaal akkoord	6,16	24,14	11,27
Totaal	100.0 (=146)	100.0 (=58)	100.0 (=204)

6.3 Aandacht voor gender en milieu

In dit hoofdstuk wordt nagegaan in welke mate het consortium erin slaagt om de thema's gender en milieu te integreren in hun werking. Er wordt eerst gekeken hoe respondenten tijdens de endline bevraging hun inzicht rond deze thema's zelf inschat. Vervolgens wordt onderzocht in welke mate de respondenten herkennen dat het consortium bij haar activiteiten rekening houdt met gender en milieu. Tenslotte wordt ook nagegaan in welke mate respondenten aangeven dat hun kennis rond gender en milieu door toedoen van het consortium is toegenomen. Telkens wordt de vergelijking gemaakt met de resultaten van de midterm.

Indicatoren:

- % van de vrijwilligers die meer kennis hebben over gender, (gedifferentieerd naar het concept van gendergelijkheid, gender mainstreaming in de conceptualisering en programmering van acties en programma's en de integratie van genderaspecten in de organisatiestructuren en -processen).
- % van de vrijwilligers die meer kennis hebben over de relatie tussen milieuproblemen en mensenrechten.

6.3.1 Zelfevaluatie van inzicht in de relatie mensenrechten en milieu/gender

Tabel 6.9 illustreert hoe respondenten aan de midterm online bevraging hun inzicht in de relatie tussen mensenrechten en de thema's milieu en gender zelf inschatten. Hierbij vallen de volgende zaken op:

- Respondenten uit de volledige steekproef schatten hun inzicht in de relatie tussen mensenrechten en de thema's milieu en gender vrij hoog in, namelijk 67,77% van de respondenten voor het thema milieu en 62,81% voor het thema gender. Tijdens de midline meting was dit respectievelijk 79,7% en 75%.
- Voor de respondenten die vrijwilligerswerk uitvoerden in 2020 liggen de scores iets hoger dan voor de ganse steekproef (80,70% voor milieu en 73,68% voor gender. Tijdens de midline meeting was dit respectievelijk 88,4% en 79,9%)
- Jongeren schatten hun inzicht in beide thema's duidelijk het hoogste in, namelijk 100% voor milieu en 94,13% voor gender. Tijdens de midline meeting was dit respectievelijk 93,7% en 100%.

Tabel 6.9 Zelf-evaluatie van de kennis van de rechtenbenadering: aanvullende uitspraken – vergelijking algemene respons - jongeren (2020)

Uitspraak	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Een beetje akkoord	Redelijk akkoord	Helemaal akkoord	Totaal
Ik heb een goed inzicht in de relatie tussen klimaatverandering en mensenrechten (2020)						
Alle respondenten (2020)	4,13	5,79	22,31	46,28	21,49	(N=242)
Scores voor jongeren	0,00	0,00	0,00	58,83	41,18	(N=17)
Scores voor vrijwilligers (afgelopen jaar)	3,51	5,26	10,52	56,14	24,56	(N=57)
Alle respondenten (2019)	5,5	7,0	7,7	60,1	19,6	(N=143)
Scores voor jongeren	0,0	0,0	6,3	50,0	43,7	(N=16)
Scores voor vrijwilligers (afgelopen jaar)	4,4	6,6	4,4	64,6	20,0	(N=45)
Ik heb een goed inzicht in de impact van gender (2020)						
Alle respondenten (2020)	3,72	4,96	28,51	42,15	20,66	(N=242)
Scores voor jongeren	0,00	0,00	5,88	52,94	41,18	(N=17)
Scores voor vrijwilligers (afgelopen jaar)	1,75	1,75	22,81	49,12	24,56	(N=57)
Alle respondenten midterm (2019)	8,3	6,9	9,7	61,1	13,9	(N=144)
Scores voor jongeren	0,0	0,0	0,0	68,7	31,3	(N=16)
Scores voor vrijwilligers (afgelopen jaar)	6,6	8,9	4,4	66,6	13,3	(N=45)

6.3.2 Mate waarin het consortium in hun werking rekening houdt met milieu en gender

Tijdens de midterm online bevraging werd ook gepeild naar de appreciatie van de respondenten inzake het opnemen van de thema's milieu en gender in haar werking (zie tabel 6.10).

Tabel 6.10 Appreciatie van opnemen van gender- en milieudimensie in de werking van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud: overzicht en vergelijking voor subcategorieën (2020)

KIYO, Solidagro en/of Viva Salud houden in hun werking voldoende rekening met	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Neutraal	Akkoord	Helemaal akkoord	Totaal
GENDER						
Alle respondenten (endline)	0,88	0,44	40,79	33,33	24,56	100.0 (=228)
Jongeren (endline)	0,00	0,00	33,33	40,00	26,67	100.0 (=15)
Participanten (endline)	0,00	0,00	29,82	36,84	33,33	100.0 (=57)
Vrijwilligers ooit (endline)	1,01	1,01	31,31	35,35	31,31	100.0 (=99)
Vrijwilligers afgelopen jaar	0,00	0,00	22,22	38,89	38,89	100.0 (=54)
Alle respondenten (midterm)	1.4	0.7	38.6	45.0	14.3	100.0 (=140)
Jongeren (midterm)	0.0	0.0	42.9	21.4	35.70	100.0 (=14)
Participanten (midterm)	0.0	1.7	31.7	46.7	20.0	100.0 (=60)
Vrijwilligers ooit (midterm)	1.8	0.9	40.4	42.4	14.7	100.0 (=109)
Vrijwilligers afgelopen jaar (midterm)	0.0	2.2	28.9	48.9	20.0	100.0 (=45)
MILIEU						
Alle respondenten (endline)	0,88	0,44	42,11	35,53	21,05	100.0 (=228)
Jongeren (endline)	0,00	0,00	46,67	33,33	20,00	100.0 (=15)
Participanten (endline)	0,00	0,00	35,09	35,09	29,82	100.0 (=57)
Vrijwilligers ooit (endline)	1,01	0,00	33,33	39,39	26,26	100.0 (=99)
Vrijwilligers afgelopen jaar	0,00	0,00	25,93	40,74	33,33	100.0 (=54)
Alle respondenten (midterm)	1.4	3.5	36.4	43.5	15.7	100.0 (=140)
Jongeren (midterm)	0.0	0.0	42.9	35.7	21.4	100.0 (=14)
Participanten (midterm)	0.0	3.3	28.3	48.3	20.0	100.0 (=60)
Vrijwilligers ooit (midterm)	1.8	3.7	34.9	43.1	16.5	100.0 (=109)
Vrijwilligers afgelopen jaar (midterm)	0.0	2.2	28.9	51.1	17.8	100.0 (=45)

Uit tabel 6.10 blijkt dat, net als bij de midterm, een meerderheid van de respondenten tijdens de endline meting vindt dat het consortium voldoende rekening houdt met beide thema's. Een aanzienlijke groep stelt zich ook opnieuw neutraal op. Tegelijk zien we dat het percentage van respondenten die ooit of het afgelopen jaar vrijwilliger was zich in vergelijking met de midterm minder neutraal opstellen. Het betreft respectievelijk 31,31% en 22,22 % tijdens de endline tegenover 40,4% en 28,9% tijdens de midline. In lijn met deze trend zien we eveneens in vergelijking met de midterm een lichte stijging in het percentage van vrijwilligers ooit en vrijwilligers het afgelopen jaar dat akkoord of helemaal akkoord gaat met beide uitspraken. Voor milieu is dit respectievelijk 66,66% en 77,78% tijdens de endline tegenover 57,1% en 68,9% tijdens de midline. Voor gender gaat het respectievelijk om 65,65% en 74,07% tijdens de endline tegenover 59,60 en 68,90 tijdens de midline.

De nog steeds aanwezige terughoudendheid biedt een indicatie dat zowel gender als milieu mogelijk niet altijd op een even expliciete manier naar voor komt tijdens de activiteiten of in de communicatie

maar eerder op een impliciete manier wordt (h)erkend door een aanzienlijk deel van de respondenten uit de volledige steekproef. Daarentegen biedt de stijging in het percentage aan vrijwilligers die vindt dat de organisaties voldoende rekening houden met milieu en gender, een indicatie dat men wel degelijk meer expliciet rekening probeert te houden met deze transversale thema's.

Beide trends zien we ook terugkomen tijdens de endline interviews. Enerzijds is er een meerderheid van de respondenten die het moeilijk vinden om concrete voorbeelden te geven van de manier waarop de organisaties aandacht geven aan deze thema's of deze integreren in hun werking.

Ik veronderstel dat ze daar wel mee bezig zijn maar ik heb er niet genoeg zicht op om te kunnen zeggen wat ze er precies rond doen ... (V10 Vrijwilliger KIYO)

Anderzijds wijzen een aantal respondenten die sterker vertrouwd zijn met de werking van de organisaties op een positieve evolutie. Zo wordt meermaals verwezen naar de groeiende aandacht voor genderdiversiteit binnen de raden van bestuur en onder de medewerkers (werd ook reeds naar verwezen tijdens de midterm). Nieuw tegenover de midterm is dat een aantal respondenten (vrijwilligers) aangeven dat deze transversale thema's via de rechtenbenadering op een meer structurele manier aan bod komen. Ze wijzen erop dat hierdoor de onderliggende en structurele oorzaken van bepaalde problemen inzake milieu en gender aandacht krijgen.

Il y a une prise en compte certaine mais de manière transversale, à savoir sans jamais isoler cette dimension de la problématique générale. ... En mettant l'accent sur les déterminants structurels des problèmes environnementaux et leurs conséquences sur les droits humains. (Vrijwilliger Viva Salud V8)

Solidagro is actief op zoek naar vrouwen om leden van de RvB te worden. De reflectie rond integriteit was ook een goede oefening voor de organisatie. ...bovendien zit Solidagro nu wel in milieu platforms in Sint-Niklaas. Het is duidelijk aan het veranderen. (Vrijwilliger Solidagro V9)

De thema's milieu en gender zie ik toch wel voorbijkomen. Gender komt bijvoorbeeld prominent aan bod in het partnerschap die Viva Salud heeft met de Gabriela beweging in de Filipijnen en die zich inzet voor vrouwenrechten en vrouwen aanzet om zich te organiseren en te mobiliseren. Ook milieu is een belangrijk thema. Alhoewel beide thema's niet de hoofdthema's zijn binnen de werking worden ze wel meegenomen wanneer de onderliggende oorzaken van sociale problemen worden aangepakt (Vrijwilliger Viva Salud V8)

Solidagro legt via agro-ecologie sterke de link met gender en milieu. Trouwens, door mijn engagement bij Solidagro heb ik besloten om binnen mijn studies maatschappelijk werk een schakelaar te doen rond gender en diversiteit. (Vrijwilliger Solidagro V25)

6.3.3 In welke mate kan het consortium bijdragen tot een verhoogde kennis rond gender en milieu?

Tijdens de endterm online bevraging werd ook nagegaan in welke mate respondenten vinden dat hun kennis rond gender en milieu dankzij het consortium is toegenomen. Tabellen 6.11 en 6.12 tonen hiervan de resultaten en maken ook de vergelijking met de resultaten vanuit de midterm. Hieruit vallen de volgende zaken op:

- Beide tabellen bieden bijkomende indicaties van een positieve evolutie die zich lijkt voor te doen binnen de werking van de organisaties inzake gender en milieu. Zo zien we tegenover de midterm een aanzienlijke stijging in het percentage van de respondenten uit de volledige

steekproef die akkoord of helemaal akkoord gaan met de stelling dat hun kennis rond deze thema's dankzij het consortium is toegenomen. Voor gender gaat dit om 48,71% bij de endline tegenover 30,3% bij de midterm meting. Voor milieu komt dit percentage op 51,29% tijdens de endline tegenover 45,8% bij de midterm.

- De meest opvallende stijging tegenover de midterm doet zich weliswaar voor bij de vrijwilligers (zowel zij die ooit of in 2020 vrijwilliger waren) en in het bijzonder voor het thema gender. Voor gender gaat het om een stijging van respectievelijk 20,91% en 26,07% voor vrijwilligers in 2020 en respondenten die ooit vrijwilliger waren geweest. Bij milieu was de stijging iets minder uitgesproken namelijk 5,27% en 17,54% voor vrijwilligers in 2020 en vrijwilligers ooit.

Deze bevindingen lijken er op te wijzen dat de organisaties effectief stappen zetten om de transversale thema's sterker te integreren in hun werking. Tegelijk lijkt er zich ook een inhaalbeweging voor te doen rond het thema gender.

Tabel 6.11 Toename inzicht rond gender dankzij het consortium

Dankzij KIYO, Solidagro en/of Viva Salud heb ik meer inzicht in gender (gender gelijkheid, gender mainstreaming en hoe hieraan aandacht besteed moet worden in ontwikkelingssamenwerking)	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Neutraal	Akkoord	Helemaal akkoord	Totaal
Alle respondenten (endline)	4,31	6,47	40,52	31,47	17,24	100.0 (=232)
Jongeren	0,00	0,00	35,29	17,65	47,06	100.0 (=17)
Participanten consortium	0,00	7,00	35,00	37,00	21,00	100.0 (=100)
Vrijwilligers ooit	1,98	6,93	28,71	37,62	24,75	100.0 (=101)
Vrijwilligers afgelopen jaar	0,00	3,64	25,45	38,18	32,73	100.0 (=55)
Alle respondenten (midterm)	14,7	16,5	38,5	30,3	0,0	100.0 (=109)
Jongeren	0,0	28,6	42,9	28,6	0	100.0 (=7)
Participanten consortium	0,0	12,5	35,4	41,7	10,4	100.0 (=48)
Vrijwilligers ooit	10,2	17,0	36,4	29,5	6,8	100.0 (=88)
Vrijwilligers afgelopen jaar	8,8	17,6	23,5	41,2	8,8	100.0 (=34)

Tabel 6.12 Toename inzicht rond milieu dankzij het consortium

Dankzij KIYO, Solidagro en/of Viva Salud begrijp ik beter hoe klimaatverandering een impact heeft op mensenrechten	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Neutraal	Akkoord	Helemaal akkoord	Totaal
Alle respondenten (endline)	4,31	7,33	37,07	28,88	22,41	100.0 (=232)
Jongeren	0,00	0,00	29,41	23,53	47,06	100.0 (=17)
Participanten consortium	1,00	8,00	26,00	37,00	28,00	100.0 (=100)
Vrijwilligers ooit	0,99	9,90	23,76	34,65	30,69	100.0 (=101)
Vrijwilligers afgelopen jaar	0,00	5,45	27,27	25,45	41,82	100.0 (=55)
Alle respondenten	5,5	13,8	34,9	33,0	12,8	100.0 (=109)
Jongeren	0,0	0,0	57,1	28,6	14,3	100.0 (=7)
Participanten consortium	0,0	10,4	27,1	41,7	18,8	100.0 (=48)
Vrijwilligers ooit	6,8	15,9	29,5	36,4	11,4	100.0 (=110)
Vrijwilligers afgelopen jaar	5,9	17,6	14,7	44,1	17,6	100.0 (=34)

7 | De impact van het consortium op het hanteren van de rechtenbenadering door vrijwilligers

In dit hoofdstuk wordt nagegaan in welke mate de toegenomen kennis rond de rechtenbenadering zich toont via de activiteiten van de vrijwilligers. Er wordt onderzocht in welke mate en op welke manier vrijwilligers de rechtenbenadering bewust toepassen en of ze bijdragen tot een verhoogd bewustzijn bij de leden van de sociale basis. Er wordt ook nagegaan of het consortium hiertoe een bijdrage heeft kunnen leveren via haar activiteiten.

Indicatoren:

- % van de vrijwilligers die zich bewust zijn van de rechtenbenadering op het gebied van voedselzekerheid, gezondheid en kinderrechten in de ontwikkelingssamenwerking (zie hoofdstuk 5.6).
- % van de vrijwilligers bij wie de kennis rond rechtenbenadering op het gebied van voedselzekerheid, gezondheid en kinderrechten in de ontwikkelingssamenwerking is toegenomen, gedifferentieerd voor de vrijwilligers die deze kennis in hun acties toepassen en vrijwilligers die deze kennis niet in hun acties toepassen.
- % toename van het aantal acties uitgevoerd door de vrijwilligers ter bevordering van de rechtenbenadering.
- Kwalitatieve beschrijving van acties die worden uitgevoerd door vrijwilligers met nieuwe kennis over de rechtenbenadering op het gebied van voedselzekerheid, gezondheid en de rechten van kinderen in de ontwikkelingssamenwerking.
- % van de vrijwilligers die deelnemen aan vormingen of educatieve activiteiten en die een toegenomen kennis hebben van de rechtenbenadering op het gebied van voedselzekerheid, gezondheid en de rechten van kinderen in de ontwikkelingssamenwerking.
- % van de vrijwilligers die deelnemen aan vormingen of educatieve activiteiten en bij wie het zelfvertrouwen is toegenomen om de rechtenbenadering te bevorderen op het gebied van voedselzekerheid, gezondheid en de rechten van kinderen in de ontwikkelingssamenwerking.

7.1 Bewust toepassen van de rechtenbenadering

Tijdens de endline meting werd getracht om dieper inzicht te krijgen in de mate waarin vrijwilligers hun kennis rond de rechtenbenadering kunnen toepassen. Daartoe werd tijdens de jaarlijkse online bevraging aan de respondenten gevraagd of ze (ooit) tijdens hun vrijwilligerswerk of tijdens een eigen initiatief bewust de rechtenbenadering hebben toegepast. Tabel 7.1 toont de resultaten van deze bevraging waarop 146 respondenten een bruikbaar antwoord hebben gegeven en vergelekt met de scores van 2019.

Hieruit blijkt dat 34,25% van de vrijwilligers (38,1% tijdens de midterm) die op deze vraag heeft geantwoord aangeeft de rechtenbenadering op een bewuste manier te hebben toegepast. Het betreft hier vrijwilligers die zich voor het consortium en/of andere organisaties hebben ingezet.

Tabel 7.1 Bewust toepassen van de rechtenbenadering

Rechtenbenadering bewust toegepast?	2019		2020	
	Aantal	Pct.	Aantal	Pct.
Ja	40	38.1	50	34,25
Nee	13	12.4	14	9,59
Ik weet het niet	52	49.5	82	56,16
Totale groep (van toepassing)	105	100.0	146	100.0

Interessant is de bevinding dat, zoals ook reeds het geval was tijdens de midterm, dat vrijwilligers die in 2020 deelgenomen hebben aan een vorming of een evenement van het consortium ook vaker aangeven dat ze de rechtenbenadering op een bewuste manier toepassen. Tevens blijkt deze link tussen deelname en het bewust toepassen van de rechtenbenadering statistisch significant te zijn. Dit was ook het geval tijdens de midterm meting.

Tabel 7.2 Link deelname vormingen en toepassen rechtenbenadering: vergelijking 2019-2020

Hebben ze de rechtenbenadering toegepast?	Vrijwilligers die geparticipeerd hebben aan vorming	Vrijwilligers niet geparticipeerd hebben aan vorming	Totaal
Endline meting (Significant p=0.014)			
Ja	22 (46.81)	28 (28.28)	50 (34.25)
Nee (of onzeker)	25 (53.19)	71 (71.72)	96 (65.75)
Totaal	47	99	146
Midterm meting (Significant p=0.015)			
Ja	27 (49.1)	13 (26.0)	40 (38.1)
Nee (of onzeker)	28 (50.9)	37 (74.0)	65 (61.9)
Totaal	55 (100.0)	50 (100.0)	105 (100.0)

Bovendien tonen de resultaten van zowel de endline als de midterm dat vrijwilligers die aangeven dat ze de rechtenbenadering op een bewuste manier toepassen ook significant hoger scoren op de zelfevaluatie rond kennis en vaardigheden inzake de rechtenbenadering. Dit wordt geïllustreerd in tabel 7.3. In de tabel valt op dat in vergelijking met de midterm, diezelfde respondenten tijdens de endline beduidend vaker de optie ‘helemaal akkoord’ aanduiden, en dit voor de drie stellingen. Dit biedt een mogelijke indicatie van een positieve evolutie in de mate waarin vrijwilligers zich zelfzeker voelen over hun kennis en vaardigheid

Tabel 7.3 Link toepassing rechtenbenadering en scores kennis en vaardigheden

	2019			2020		
	RB niet toegepast	RB wel toegepast	Totaal	RB niet toegepast	RB wel toegepast	Totaal
Ik ben in staat om anderen uit te leggen wat de rechtenbenadering is (significant 2020 $p < 0.001$ / 2019 $p < 0.001$)						
Helemaal niet akkoord	36.2	0.0	22.8	34,09	0,00	21,9
Niet akkoord	22.4	5.9	16.3	14,77	2,04	10,22
Een beetje akkoord	15.5	11.8	14.1	22,72	12,24	18,98
Redelijk akkoord	22.4	73.6	41.4	21,59	63,26	36,5
Helemaal akkoord	3.4	8.8	5.4	6,82	22,45	12,41
Totaal	100.0 (=58)	100.0 (=34)	100.0 (=92)	100.0 (=88)	100.0 (=49)	100.0 (=137)
Ik kan anderen uitleggen waarom de rechtenbenadering in ontwikkelingssamenwerking belangrijk is (significant 2020 $p < 0.001$ / 2019 $p < 0.001$)						
Helemaal niet akkoord	32.8	0.0	20.7	31,82	0,00	20,44
Niet akkoord	20.7	0.0	13.0	12,5	2,04	8,76
Een beetje akkoord	15.5	5.9	12.0	20,45	8,16	16,06
Redelijk akkoord	24.1	76.4	43.4	22,73	57,14	35,04
Helemaal akkoord	6.9	17.6	10.9	12,50	32,65	19,71
Totaal	100.0 (=58)	100.0 (=34)	100.0 (=92)	100.0 (=88)	100.0 (=49)	100.0 (=137)
Ik heb een goed inzicht in de oorzaken van sociale onrechtvaardigheid (significant 2020 $p < 0.001$ / 2019 $p < 0.006$)						
Helemaal niet akkoord	8.6	0.0	5.4	4,55	2,04	3,65
Niet akkoord	13.8	0.0	8.7	7,95	0	5,11
Een beetje akkoord	8.6	5.9	7.6	19,32	10,2	16,06
Redelijk akkoord	60.4	64.7	62.0	51,14	51,02	51,1
Helemaal akkoord	8.6	29.4	16.3	17,05	36,73	24,09
Totaal	100.0 (=58)	100.0 (=34)	100.0 (=92)	100.0 (=88)	100.0 (=49)	100.0 (=137)

Tenslotte kan ook op een statistisch significante manier worden aangetoond dat de vrijwilligers die de rechtenbenadering toepassen ook een grotere impact ondervinden uit de activiteiten van het consortium. Dit wordt geïllustreerd in de onderstaande tabellen (zie tabel 7.4).

Wanneer we het gemiddelde percentage nemen overheen de drie stellingen dan zien we dat 63,26% van vrijwilligers die bewust de rechtenbenadering toepassen akkoord gaan met de stelling dat hun kennis en vaardigheden door het consortium zijn versterkt. Bij de vrijwilligers die de rechtenbenadering niet op een bewuste manier toepassen gaat slechts 48% hiermee akkoord. We zagen eenzelfde trend zij het nog iets meer uitgesproken, tijdens de midterm met respectievelijke percentages van 71% (zij die de rechtenbenadering toepasten) en 41% (zij die de rechtenbenadering niet toepasten).

Tijdens de endline toont men iets meer voorbehoudt voor de tweede stelling i.v.m. de oorzaken van sociale onrechtvaardigheid (32,65% gaat een beetje akkoord tijdens de endline t.o.v. 17,6% tijdens de midterm). Daar tegenover staat wel dat de percentages van zij die de rechtenbenadering toepasten en die 'helemaal' akkoord gaan met de drie stellingen hoger liggen bij de endline dan bij de midterm.

Tabel 7.4 link toepassing rechtenbenadering en verhoogde kennis dankzij consortium

	2019			2020		
“Dankzij KIYO, Solidagro of Viva Salud, ...”	RB niet toegepast	RB wel toegepast	Totaal	RB niet toegepast	RB wel toegepast	Totaal
Begrijp ik beter wat rechtenbenadering inhoudt (2020 p<0.001 significant / 2019 p=0.018 significant)						
Helemaal niet akkoord	14.3	2.9	10.0	13,1	2,04	9,02
Niet akkoord	14.3	2.9	10.0	9,52	2,04	6,77
Een beetje akkoord	33.9	26.5	31.1	39,29	28,57	35,34
Redelijk akkoord	33.9	50.0	40.0	32,14	44,9	36,84
Helemaal akkoord	3.6	17.6	8.9	5,95	22,45	12,03
Totaal	100.0 (=56)	100.0 (=34)	100.0 (=90)	100.0 (=84)	100.0 (=49)	100.0 (=133)
Heb ik meer inzicht in de oorzaken van sociale onrechtvaardigheid (2020 p=0,188 niet significant/ 2019 p=0.046 significant)						
Helemaal niet akkoord	3.6	2.9	3.3	3,57	2,04	3,01
Niet akkoord	10.7	0.0	6.7	2,38	4,08	3,01
Een beetje akkoord	33.9	17.6	27.8	35,71	32,65	34,59
Redelijk akkoord	44.6	58.8	50.0	44,05	36,73	41,35
Helemaal akkoord	7.1	20.6	12.2	14,29	24,49	18,05
Totaal	100.0 (=56)	100.0 (=34)	100.0 (=90)	100.0 (=84)	100.0 (=49)	100.0 (=133)
Durf ik meer anderen te overtuigen dat zij een rol kunnen spelen in het doorvoeren van sociale verandering in de wereld (significant 2020 p=0.045/ 2019 p=0.011 significant)						
Helemaal niet akkoord	5.4	2.9	4.4	4,76	2,04	3,76
Niet akkoord	17.9	0.0	11.1	9,52	2,04	6,77
Een beetje akkoord	37.5	32.4	35.6	38,1	34,69	36,84
Redelijk akkoord	35.7	44.1	38.9	36,9	36,73	36,84
Helemaal akkoord	3.6	20.6	10.0	10,71	24,49	15,79
Totaal	100.0	100.0	100.0	100.0 (=84)	100.0 (=49)	100.0 (=133)

Deze bevindingen tonen aan dat de vermeende bijdrage van het consortium in het versterken van de vrijwilligers inzake de rechtenbenadering overheen de midline en de endline relatief stabiel blijft en bij een deel van de vrijwilligers zelfs in sterkere mate wordt ervaren.

Ze bieden ook bijkomende indicaties dat het consortium via haar activiteiten kan bijdragen tot een versterking van de kennis en vaardigheden van de vrijwilligers en op die manier vrijwilligers kan stimuleren of in staat kan stellen om op een bewuste manier de rechtenbenadering vaker toe te passen tijdens hun vrijwilligerswerk.

7.2 Op welke manier passen vrijwilligers de rechtenbenadering toe in hun acties?

Zoals ook bij de voorgaande metingen werd tijdens endline gepeild naar voorbeelden van acties waarbij vrijwilligers de rechtenbenadering op een bewuste manier hadden toegepast. Alhoewel dit een

moeilijke vraag blijft voor een meerderheid van de respondenten zien we wel een aantal interessante trends, waarvan sommigen ook reeds in de midterm konden worden vastgesteld.

- Een aanzienlijk deel van de respondenten die deze vraag kon beantwoorden verwijst naar acties waarbij ze hun opgedane kennis rond de rechtenbenadering delen met anderen (zie ook sectie 7.4 verder in dit rapport). Dit kan gebeuren in de privésfeer tijdens gesprekken met familie en vrienden of met collega's op het werk, alsook tijdens activiteiten van het consortium of van andere organisaties. Tegelijk vindt men het niet gemakkelijk om het concept van de rechtenbenadering helder uitgelegd te krijgen laat staan om anderen hierrond in beweging te krijgen. Het audiovisueel en educatief materiaal van de organisaties van het consortium kwam voor een aantal respondenten in die zin wel goed van pas.

Ik heb de workshop gevolgd en propageer deze inzichten. Al valt dat niet mee... (respondent online bevraging)

Door uit te leggen wat dit betekent en hoe wij impact kunnen hebben want kansengelijkheid dient aangepakt te worden (respondent online bevraging)

Ik praat vaak over mijn reis op school of tijdens mijn stage (bv. als het gaat over andere culturen) ... want veel mensen hebben een verkeerd zicht over Afrika en daar durf ik wel tegen ingaan en probeer ik mensen hun idee daar rond te veranderen. Ik kan er nu met mensen meer over praten, alsook durven vragen stellen en minder snel oordelen en nu ook diepgaander in gesprek gaan..... (sympathisant vrijwilliger S1 Solidagro)

praat vaak enthousiast over de inleefreis met vrienden en kennissen maar wat betreft de rechtenbenadering, snap ik het nu beter dan voordien en mijn interesse is er ook voor aangewakkerd, maar ik vind niet dat ik het voldoende beheers om het aan anderen op een heldere manier uit te leggen..... (Vrijwilliger Solidagro, V3)

Tijdens corona stond onze jaarlijkse paasactie in het teken van Cuba en toegang tot gezondheidszorg. Deze actie is niet louter een geldinzameling via de verkoop van paaseieren. We geven hierbij ook uitleg hoe het probleem in mekaar zit en waarom we organisaties nodig hebben die bepaalde maatschappelijke problemen kunnen aanpakken en op die manier komen de mensenrechten en de rechtenbenadering wel aan bod. (Vrijwilliger Viva Salud V27)

Door mensen aan te spreken over wat bepaalde rechten betekenen en inhouden en hoe dat niet overal ter wereld als even evident wordt ervaren of anders wordt beleefd, laat staan ingevuld en toegepast. De evidentie van bepaalde privileges die door sommigen wordt ervaren is waarom bepaalde groeperingen er nog steeds geen toegang toe vinden.sensibiliseren en informeren (respondent online bevraging)

- Nieuw tegenover de midline is dat meerdere respondenten aangaven dat ze de rechtenbenadering ook effectief kunnen toepassen in hun professionele activiteiten. Terwijl dit vaak op een impliciete manier gebeurt, waren er eveneens een aantal respondenten die de rechtenbenadering op een expliciete manier konden binnenbrengen in hun werk.

Surtout au niveau professionnel dans le cadre de mon travail dans une association pour les droits des étrangers. Les personnes venaient nous voir (dans des procédures d'asile ou de demande de la nationalité belge) et nous insistions sur le fait qu'ils avaient des droits (même quand les communes ne les respectaient pas). C'était donc un travail qui liait l'assistance juridique à l'empowerment des personnes. (Sympathisant vrijwilliger S4 Viva Salud)

In mijn school waar ik cultuurwetenschappen geef en verantwoordelijk ben voor internationale projecten gebruik ik de ervaring die ik heb opgedaan rond de rechtenbenadering alsook de contacten met de organisaties van het consortium en Dwagulu Dekente om interculturele competenties binnen te brengen...Dit helpt mijn leerlingen om op een meer genuanceerde manier de wereld te ervaren... (Vrijwilliger Solidagro V1)

Ik kan mijn ervaring goed gebruiken tijdens mijn opleiding als leerkracht. In mijn lessen economie bijvoorbeeld zijn er Kan ik gemakkelijk de link maken met duurzame ontwikkeling en kinderrechten en dan grijp ik vaak terug naar de principes van de rechtenbenadering die ik heb meegekregen vanuit mijn engagement bij Solidagro en Dwagulu. Zo heb ik tijdens een les rond ontwikkelingssamenwerking een leuke YouTube filmpje van Solidagro kunnen gebruiken. Dit deed een hele nieuwe wereld opengaan voor mijn leerlingen. Zij waren verrast hoe je mensen kan ondersteunen zonder geld te geven. Veel leerlingen beseffen niet dat ontwikkelingssamenwerking meer is dan geld geven... (Vrijwilliger Solidagro V3)

Die rechtenbenadering kwam aan bod bij de uitwerking van het meerjarenplan van de NGO waar ik in de Raad van Bestuur zit. (respondent online bevraging)

- Ook nieuw ten opzichte van de midterm is de bevinding dat een aantal respondenten elementen van de rechtenbenadering gebruiken om zelf bij te dragen tot verandering. Zo gaf een respondent aan dat zijn engagement bij Viva Salud hem ertoe heeft aangezet om zelf een organisatie op te starten, terwijl een andere respondent de principes van de rechtenbenadering kan gebruiken om het militantisme' in de organisatie waar ze momenteel werkt te promoten.

Momenteel werk ik voor een organisatie die actief rond gezondheidszorg vooral op basis van Europese projecten. Ik merk dat ik tijdens het werk heel vaak praat over de rechtenbenadering en hierbij maak ik gebruik van getuigenissen van mensen die ik tijdens mijn stage bij Viva Salud heb gehoord. Zulke verhalen maken het veel gemakkelijker voor mij om de principes van de rechtenbenadering uit te leggen. En dit helpt me om een beetje meer 'militantisme' in mijn organisatie binnen te brengen want dat mis ik daar wel. (Vrijwilliger Viva Salud V4)

Je suis très impliquée dans les mouvements décoloniaux. Les formations très riches que j'ai suivies à Intel et à Viva Salud m'ont permis d'apprendre beaucoup de choses sur les luttes sociales, choses que je pourrais retranscrire dans les luttes sociales qui me concerne (antiracisme). Ce que j'ai appris à Viva Salud, c'est l'importance des alliés dans la mobilisation et l'appui (logistique administratif, soutien) de luttes menées par des personnes concernées. On est alliés tant qu'on ne prend pas la place de ceux qui sont concernés. (vrijwilliger Viva Salud V15)

Door mijn engagement bij YUKA en de informatie die ik kreeg van KIYO heb ik veel bijgeleerd over de rechtenbenadering. Dit heeft er toe geleid dat ik een VZW wil opstarten rond internationale solidariteit. Ik was dat eigenlijk al lang van plan maar via mijn ambassadeurschap bij YOUCA is dit idee sterker geworden... (Vrijwilliger KIYO V23)

Viva Salud et Intel ont un message fort pour revendiquer les droits des Palestiniens, je suis avec eux et j'aide la Palestine et le peuple à travers eux (respondent online bevraging)

- Bij een aantal respondenten lijkt de rechtenbenadering op een impliciete manier door te werken in hun acties of in hun reflecties over huidige en toekomstige acties. Dit gebeurt soms zonder dat men er zich noodzakelijk van bewust is.

Pas explicitement. Mais c'est une approche à laquelle j'adhère et qui guide ma participation à l'action collective (respondent online bevraging)

Dit was bijvoorbeeld het geval bij een respondent die aangaf dat hij het concept van de rechtenbenadering niet bewust meeneemt tijdens de acties waarin hij betrokken is. Tegelijkertijd gaf dezelfde respondent aan dat hij zich vragen stelde bij acties die al te veel gericht zouden zijn op fondsenwerving en dat hij in de toekomst als vrijwilliger meer wil inzetten op acties die vooral gericht zijn op inhoud. Zonder zich er van bewust te zijn blijkt deze respondent wel een gezond kritische ingesteldheid te hebben die goed aansluit bij de principes van een rechtenbenadering. Een tweede voorbeeld was een respondent die zijn IT kennis gebruikte om via het promoten van een corona App beleidsmakers bij het begin van de coronacrisis aan te zetten tot meer proactieve maatregelen voor sensibilisering en preventie. Deze respondent gaf aan de rechtenbenadering op een eerder impliciete manier toe te passen.

7.3 In welke mate voelen de vrijwilligers zich ondersteund door het consortium?

Zoals ook reeds het geval was tijdens de midterm tonen de resultaten van de endline meting duidelijk aan dat de overgrote meerderheid van de vrijwilligers zich voldoende ondersteund voelen door het consortium. Dit kon aangetoond worden op basis van de volgende bevindingen:

- Uit de endterm online bevraging blijkt dat zo goed als alle respondent vrijwilligers (85,9%) zich voldoende ondersteund voelden door het consortium (zie tabel 7.5). Dit geldt zowel voor de respondenten die in 2020 vrijwilligerswerk deden alsook degenen ooit (maar niet in 2020) vrijwilliger waren.

Tabel 7.5 Mate waarin men zich als vrijwilliger ondersteund voelt: overzicht & subcategorieën

Tijdens mijn vrijwilligerswerk of initiatief voel(de) ik me voldoende ondersteund.	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Neutraal	Akkoord	Helemaal akkoord	Totaal
Alle respondenten endline	0,97	1,94	20,39	44,66	32,04	100.0 (=103)
Jongeren	0,0	0,0	17,0	42,0	42,0	100.0 (=12)
Ooit-vrijwilliger	2,13	2,13	28,79	38,30	27,66	100.0 (=46)
Vrijwilliger in 2020	0,0	1,75	14,04	49,12	35,09	100.0 (=57)
Alle respondenten midterm	2.7	2.7	18.7	53.3	22.7	100.0 (=75)
Jongeren	0.0	0.0	9.1	63.6	27.3	100.0 (=11)
Ooit-vrijwilliger (*)	3.2	6.5	32.3	48.4	9.7	100.0 (=31)
Vrijwilliger in 2019 (*)	2.3	0.0	9.1	56.8	31.8	100.0 (=44)

- Bovendien werd in hoofdstuk 6.2.3 reeds vastgesteld dat vrijwilligers die in 2020 participeerden aan een evenement of vorming significant hoger scoorden op kennis en vaardigheden rond de rechtenbenadering dan zij die hier niet aan hadden deelgenomen. Voorts kon in hoofdstuk 7.1

worden vastgesteld dat deelname aan zulke activiteiten ook op een significante manier gelinkt was aan een hoger aantal vrijwilligers die zelf bewust de rechtenbenadering toepaste tijdens hun activiteiten. Zo bleek dat 56,8% van de vrijwilligers die deelnamen aan een vorming of evenement aangaf bewust de rechtenbenadering toe te passen. Bij de vrijwilligers die niet aan een vorming of evenement hadden deelgenomen daalde dit percentage naar 28,3%. Gelijkaardige trends werden ook tijdens de midterm meting vastgesteld.

- Bijkomend, zoals reeds aangetoond in hoofdstuk 6, kon vanuit de online bevraging eveneens een significant verband worden vastgesteld tussen deelname door vrijwilligers aan activiteiten van het consortium en een hogere zelfevaluatie van hun zelfvertrouwen om de rechtenbenadering toe te passen. Zo gaat 85,61% van de vrijwilliger participanten akkoord of helemaal akkoord met de stelling dat zij dankzij het consortium anderen meer durven te overtuigen dat zij een rol kunnen spelen in het doorvoeren van sociale verandering in de wereld (t.o.v. 60% van de niet participant vrijwilligers). Bij de midterm was dit verschil respectievelijk 68,5% en 30%.
- Tenslotte blijken de bevindingen vanuit de online bevraging grotendeels in lijn te zijn met de resultaten vanuit de interviews. De 29 geïnterviewde vrijwilligers toonden zich over het algemeen tevreden over de ondersteuning van de organisaties van het consortium. De interviews bieden bovendien ook een dieper inzicht in de manier waarop men de ondersteuning ervaart en hoe het hen helpt om zich in te zetten als vrijwilliger. De respondenten suggereren ook een aantal nuttige aanbevelingen. Hieronder geven we een overzicht van de belangrijkste bevindingen:
 - **Duidelijke en goed onderbouwde informatie en diverse types van informatie** (nieuwsbrief, korte berichten, audiovisuele info, ...) die via diverse kanalen kunnen verspreid worden (email, post, sociale media, website, ...) die vrijwilligers kunnen gebruiken om zichzelf te informeren maar ook voor sensibilisering naar anderen. Zoals eerder in dit rapport aangegeven verwijzen verschillende respondenten naar het belang van getuigenissen van mensen die de organisaties aanbrengen aangezien dit helpt om het concept rechtenbenadering concreet en herkenbaar te maken. Verschillende respondenten geven aan dat er binnen het educatieve werk ruimte is om personen vanuit de partnerlanden op een meer strategische manier te betrekken. Tevens verwijst men naar het belang om de link te maken tussen de mondiale en lokale dimensies van de thematieken die aan bod komen. Men raakt immers gemakkelijker geïnteresseerd in kwesties die ook herkenbaar en relevant zijn voor de lokale context waar men dagdagelijks mee geconfronteerd wordt.

to help me share the material, generic messaging that volunteers can use would be useful, (in French or Dutch on specific messaging on specific topics, e.g. templates volunteers can use when sharing socially or professionally. (Vrijwilliger Viva Salud V21)

Ik was vragende partij voor meer toegankelijk educatief materiaal dat niet alleen geschikt is voor mensen die hooggeschoold zijn. Dat heb ik ook gekregen en dat vind ik een positieve evolutie. Bovendien is er ook een mooie website over de rechtencampagne van Viva Salud, KIYO en Solidagro. Zoiets kan ik dan op mijn facebook pagina zetten. In een video van 2 minuten krijg je een perfecte uitleg van de rechtenbenadering op een manier die ik heel knap vind. (Vrijwilliger Viva Salud V28)

- **Een gevarieerd aanbod inzake vormingen dat aansluit bij diverse profielen.** Zo leren de interviews dat meer ervaren vrijwilligers vaker vragende partij zijn voor vormingen die

meer in de diepte gaan. Andere vrijwilligers die een meer punctueel engagement nastreven zijn eerder voorstander voor vormingen of presentaties die op een snelle manier de grote lijnen meegeven. Deze laatste groep verwijst ook vaker naar het gebrek aan tijd als belangrijke drempel. In die zin, zoals ook bleek tijdens de corona lockdown, bieden de online webinars een interessante opportuniteit die ook in de toekomst kan meegenomen worden in het vormingsaanbod.

Ik heb in november vorig jaar (2020) deelgenomen aan een vorming rond sociale media en online vergadertools. Ik vond dit heel ondersteunend en was hier ook een tijd vragende partij voor geweest. (Vrijwilliger Solidagro V6)

On reçoit généralement des formations sur les « fondamentaux » de l'approche de l'ONG et des thématiques/campagnes (par exemple sur le TTIP/CETA lors du Festival La Semo de 2018). Par ailleurs, j'ai aussi besoin d'approfondir alors je me prépare individuellement par des lectures/recherches complémentaires. (Vrijwilliger Viva Salud V8)

- **Betrokken worden als vrijwilliger in het mee uitdenken of inhoudelijk mee vormgeven van nieuwe acties in samenwerking met medewerkers** wordt door verschillende vrijwilligers als sterk ondersteunend en ook als heel motiverend ervaren. Men apprecieert hierbij ook een zeker coördinatie vanwege de medewerkers, die er voor zorgen dat vrijwilligers op regelmatige basis kunnen samen komen en dat ideeën gebundeld en opgevolgd worden. De interviews tonen ook aan dat het inhoudelijk betrekken van vrijwilligers op diverse manieren kan gebeuren, bijvoorbeeld bij het uitwerken van nieuwe acties, bij het ontwikkelen van educatief materiaal, bij het aanmaken van content voor de website of sociale mediakanalen, of door het inhoudelijk mee opvolgen van projecten als lid van een raad van bestuur, ...

Als ambassadeurs kunnen we zelf initiatieven uitdenken en deze worden dan besproken met de coördinator, die ons dan ondersteunt en begeleidt bij de uitvoering. Er zijn dan ook vaak overlegmomenten. zulke begeleiding werkt echt ondersteunend. We krijgen bovendien ook de kans om deel te nemen aan vormingen.... op die manier voel ik me ook sterk betrokken bij de organisatie. (Vrijwilliger Solidagro V3).

Het feit dat vrijwilligers zelf initiatieven kunnen voorstellen en deze dan met ondersteuning van de organisatie kunnen uitvoeren vind ik een heel leuke en ook effectieve manier om vrijwilligers te ondersteunen en ook om ze te werven. Sommige van die acties konden ook tijdens corona doorgaan. Zelf heb ik nog een actie gedaan maar ik denk er sterk aan om in de nabije toekomst zelf iets te organiseren (Sympathisant Viva Salud S13)

Zolang de energie er is binnen het team zal ik mij ook blijven inzetten als vrijwilliger. Deze energie zie je in het feit dat we nu met een sterk team nieuwe acties aan het uitwerken zijn. Een voorbeeld hiervan is de activiteit met jongeren uit een asielcentrum in Sint-Niklaas waarmee de jongeren die op inleefreis zouden gaan nu gedurende een week allerlei sociale activiteiten samen doen en op die manier mekaar leren kennen (bv. kayak in Gent, mindmaps gemaakt over elkaars cultuur, etc..). Op die manier komen onze activiteiten wat los van het traditionele 'inleefreis' verhaal. Ik ben benieuwd hoe dit verder gaat gaan. Het is belangrijk dat we kritisch kunnen zijn voor ons zelf. Het is misschien niet nodig om ver weg naar Afrika te gaan, we kunnen ook intercultureel leren om de hoek. In onze samenleving zijn er ok veel diverse culturen.... jongeren waren alvast heel enthousiast met deze nieuwe activiteit. (Vrijwilliger Solidagro V1)

Als lid van de raad van bestuur vind ik het fijn om tijdens deze vergaderingen ook meer te weten te over wat er gebeurt in Brussel en hoe projecten verlopen, wat goed of minder goed loopt. Op die manier wordt het ook concreter waar je als organisatie toe bijdraagt, en wat je impact is. Nu wordt er bij elke RVB een partnerland uitgelicht, het is niet zo gemakkelijk om voldoende tijd hiervoor vrij te maken want er zijn vaak dringende praktische zaken waarover we onze stem moeten uitbrengen. Maar ik merk dat het inhoudelijk betrokken zijn en de kans krijgen om ook advies te geven, mijn engagement versterkt (Vrijwilliger KIYO V10)

- **De sterke outreach van de organisaties van het consortium naar scholen of hogescholen** alsook de sterke aansluiting van het educatief aanbod met bepaalde leerplannen en curricula werden door betrokken leerkrachten en docenten die hier gebruik van maken als een belangrijke motiverende factoren aangewezen om zich als vrijwilliger te engageren. Het motiveert hen tevens ook om op regelmatige basis een beroep te blijven doen op het beschikbare vormingsaanbod voor educatieve trajecten, stages, workshops of lezingen met de leerlingen of studenten. Zulke samenwerking wordt gezien als een win-win zowel voor de betrokken leerkrachten en docenten die zich hierdoor in hun lesgeven ondersteund voelen maar ook voor de organisaties die hierdoor een breed bereik realiseren met jongeren die niet noodzakelijk geïnteresseerd zijn in de thema's die aan bod komen en dus kunnen behoren tot een moeilijk bereikbare groep. Een gelijkaardige win-win samenwerking werd aangehaald door respondenten die gelinkt zijn aan organisaties in het bredere netwerk van de organisaties van het consortium, zoals bijvoorbeeld de samenwerking tussen Viva Salud en les maisons médicales.
- **Praktische of logistieke ondersteuning**, bijvoorbeeld in de vorm van terugbetaling van treintickets werd door een aantal jongere respondenten als een belangrijke ondersteunende maatregel beschouwd. Eén respondent wees er op dat het begrip vrijwilligerswerk waarbij je je zonder vergoeding voor een organisatie engageert in de vorm van werk gerelateerde taken, bijvoorbeeld tijdens een stage, niet altijd even goed gekend is door mensen uit andere landen waar dit minder voorkomt. Dit is vooral het geval indien de stageplaats wordt ingenomen door iemand die reeds brede ervaring heeft en taken uitvoert die ook door andere medewerkers worden gedaan. Dit is een interessante observatie waar organisaties rekening mee dienen te houden indien ze de ambitie zouden hebben om hun vrijwilligersbestand te internationaliseren. Ongeacht het al dan niet voorzien van en vergoeding zal het belangrijk zijn om goed uit te leggen wat de betekenis en het doel is van vrijwilligerswerk, wat het precies inhoudt en wat de meerwaarde kan zijn voor personen die zich engageren als vrijwilliger.

7.4 Hoe dragen vrijwilligers bij tot een verhoogd bewustzijn rond de rechtenbenadering bij de leden van de sociale basis?

Indicator:

% van de vrijwilligers die een multiplicatorfunctie opnemen (bv. door er over te praten, lezingen, presentaties, informatie materiaal, sociale media, zelf acties of projecten initiëren).

Tijdens de endterm online bevraging werd aan de vrijwilligers gevraagd welke type acties ze hadden ondernomen. Tabel 7.6 toont het percentage van de vrijwilligers dat een bepaald type actie heeft uitgevoerd. Hierbij wordt een vergelijking gemaakt tussen respondenten die ooit vrijwilliger waren (al dan niet voor het consortium) en vrijwilligers die ook in 2020 vrijwilligerswerk hebben gedaan. De tabel toont eveneens de data van tijdens de midterm meting. Hieruit kan worden vastgesteld dat informatie verspreiden bij mensen in de directe omgeving en via sociale media alsook deelnemen aan manifestaties op vraag van de organisatie en logistieke ondersteuning bieden, de meest populaire types van vrijwilligerswerk zijn.

Tabel 7.6 Aantal vrijwilligers die een bepaald type actie verrichten

	2020			2019		
	% vrijwilligers 'ooit' die deze actie aanstipt (100% = 187)	% vrijwilligers 2020 die deze actie aanstipt (100%=63)	% van de jongeren die deze actie aanstipt (100% = 14)	% vrijwilligers 'ooit' die deze actie aanstipt (100%=128)	% vrijwilligers 2019 die deze actie aanstipt (100%=52)	% van de jongeren die deze actie aanstipt (100% = 20)
Informatie verspreiden bij vrienden, familie, bureu, collega's	52,9	47,6	50,0	63.3	57,7	90.0
Informatie verspreiden via sociale media	49,2	54,0	71,4	46.8	55,8	60.0
Fondsenwervende actie organiseren	33,2	31,7	35,7	28.1	30,8	30.0
Infostand bemannen	33,7	31,7	35,7	40.6	34,6	50.0
Logistieke ondersteuning evenementen kantoor	30,5	27,0	21,4	40.6	30,8	60.0
Administratieve ondersteuning evenementen kantoor	21,9	25,4	21,4	24.2	11,5	35.0
Lid van AV of RvB	31,6	42,9	35,7	30.4	32,7	25.0
Deelnemen aan manifestatie op vraag organisatie	43,3	41,3	42,9	52.3	51,9	55.0

Bovendien leren we uit de endline interviews dat de overgrote meerderheid van de vrijwilligers op een of andere manier een ambassadeursrol opneemt. 25 van de 29 vrijwilligers die deelnamen aan de endline interviews gaven immers aan dat ze zulke multiplicator rol opnemen. Dit was trouwens ook het geval voor 10 van de 19 geïnterviewde sympathisanten en 6 van de 10 respondent participanten. Zulke multiplicator rol vertaalt zich het vaakst in de vorm van informatie delen in de private sfeer via gesprekken met vrienden, familie en collega's of via het delen van berichten op sociale media.

Ik praat af en toe over de inleefreis en als ik er over bezig ben dan is er een stuk van het gesprek dat ik niet meer kan stoppen en dan kan mijn enthousiasme zeker duidelijk zijn en ik moedig mensen aan om deel te nemen aan inleefreizen bij Dwagulu. Ik weet niet of het lukt om mensen mee te krijgen maar ik krijg altijd wel oprechte respons en interesse. (vrijwilliger Solidagro V2)

Als er ambassadeursacties zijn probeer ik mijn familie te betrekken: familie, broer studeert biowetenschappen en heeft nu interesse in ambassadeurs project.... sommige vrienden uitgenodigd of ouders of vriendin, vooral naaste familieleden. (Vrijwilliger KIYO V3)

Je parle beaucoup de l'approche des droits...comme Viva Salud utilise des histoires des gens particuliers.... Ça aide à parler avec les amis (Vrijwilliger Viva Salud V4)

ik ben heel actief op sociale media en vooral Instagram waar ik veel berichten stuur over de activiteiten, en die berichten worden vaak gedeeld onder vrienden.... Ik praat ook over mijn engagement bij Solidagro en Dwagulu tijdens mijn vakantiejob ... het is wel gemakkelijker om dit uit te leggen aan mensen van Sint-Niklaas, maar moeilijker bij mensen uit Antwerpen... (Vrijwilliger Solidagro V5)

Het aanspreken van personen buiten de privésfeer gebeurt voornamelijk tijdens activiteiten van de organisaties van het consortium die men mee organiseert of waar men aan deelneemt of tijdens initiatieven die men zelf opstart. Zoals ook reeds werd aangehaald in de vorige sectie, is de ambassadeursrol bijzonder effectief wanneer dit gepaard kan gaan met een win-win voor de organisatie van de vrijwilliger en de organisaties van het consortium. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een leerkracht of docent de organisaties een platform biedt om hun aanbod bekend te maken of aan te bieden aan leerlingen of studenten. De ambassadeursrol die sommige vrijwilligers opnemen binnen het bredere netwerk van de organisaties van het consortium (bv. INTAL, Dwagulu, maisons médicales, ...) is een ander voorbeeld van zulke win-win.

Actions de Viva Salud nous permet aussi à parler avec les patients dans notre maison médicale sur ce qui se passe dans des autres pays. (Vrijwilliger Viva Salud V22)

V11 Durant mon stage et depuis, j'ai beaucoup parlé de Viva Salud autour de moi et répondu aux questions des gens de mon entourage qui s'intéressaient à ce que je faisais. Mon expérience à Viva Salud a aussi été très positive car j'avais jusque-là une image assez négative de l'humanitaire (marquée par la corruption et les scandales récents). La manière de travail d'égal à égal comme le fait Viva Salud m'a beaucoup plu. (Vrijwilliger Viva Salud V21)

8 | Conclusies

8.1 In welke mate kon het consortium bijdragen tot de mobilisatie van leden van het grote publiek tot sympathisant of vrijwilliger?

In deze sectie worden een aantal conclusies geformuleerd omtrent de eerste causale vraag die binnen de impact evaluatie wordt onderzocht, namelijk: *In welke mate en op welke manier heeft het consortium kunnen bijdragen tot het mobiliseren van leden vanuit het grote publiek (met focus op jongeren en jongvolwassenen) tot sympathisant en/of vrijwilliger?*

8.1.1 Werving van vrijwilligers en sympathisanten

Op basis van de bevindingen vanuit de voorgaande hoofdstukken en de resultaten van de contributieanalyse (zie bijlage 5 en 6) kunnen we besluiten dat het project een directe bijdrage heeft kunnen leveren tot het mobiliseren van leden vanuit het brede publiek tot sympathisant. Daarenboven laat het aanbod van het consortium toe dat een deel van de nieuwe sympathisanten ook kon doorstromen tot vrijwilliger. Dit wijst erop dat naast een verbreding van de sociale basis, er ook een verdieping van de sociale basis heeft opgetreden. De volgende bevindingen vanuit verschillende databronnen onderbouwen deze conclusie:

- **Werving van sympathisanten:** Op basis van de monitoring data van het consortium kan worden vastgesteld dat het aantal sympathisanten overheen de drie metingen gestegen is met 554 personen namelijk van 6482 tijdens de baseline tot 7036 personen tijdens de eindmeting. Gezien de covid-19 situatie in 2020/21 alsook de actualisering van het adressenbestand van Solidagro waarbij een aanzienlijk aantal niet-werkende adressen werd verwijderd uit het databestand is dit geen onverdienstelijk resultaat.
- **Bereik naar jongeren toe:** De impactevaluatie heeft kunnen vaststellen dat het consortium er in geslaagd is om jongeren geëngageerd te krijgen als sympathisant en sommigen ook als vrijwilliger. Het is echter moeilijk om op basis van de beschikbare data sterke uitspraken te doen over de mate waarin het aandeel jongeren binnen de sociale basis is toegenomen. De indicaties hiertoe vanuit de midterm meting waren minder uitgesproken tijdens de eindmeting. Zo blijkt uit de weliswaar beperkte leeftijd informatie vanuit de consortiumdatabase dat het aandeel jongeren in de sociale basis bij de eindmeting 19,26% bedroeg, tegenover 23,1% tijdens de midterm. Bovendien heeft de jaarlijkse online bevraging tijdens de eindmeting minder jongeren bereikt in vergelijking met de midterm meting. Het bereik naar de jongeren situeert zich tijdens de eindmeting wel iets hoger dan tijdens de baseline (9,6% t.o.v. 7,9%) maar lager ten opzichte van de midterm meting waar 17,4 van de respondenten behoorden tot de leeftijdscategorie 15-30 jaar. De terugval in het aantal jongeren dat deelnam aan de enquête kan mogelijk wel deels verklaard worden door het feit dat een aantal van de activiteiten die in 2019 nog de mogelijkheid boden om jongeren te motiveren om deel te nemen aan de bevraging (bv. evenementen zoals Villa Pace en Manifesta, inleefreizen), omwille van corona niet konden doorgaan in 2020.

- **Werving van vrijwilligers:** De monitoring data van het consortium overheen de drie metingen (baseline, midline en endline) tonen aan dat de organisaties 472 nieuwe vrijwilligers konden registreren die zich op één of andere manier geëngageerd hebben voor één van de organisaties. Zo is het vrijwilligersbestand gegroeid van 276 vrijwilligers bij de baseline tot 740 vrijwilligers bij de eindmeting. Afgezet tegenover de sociale basis van het consortium betekent dit een stijging van 2,2% tegenover de midterm (inclusief donateurs) en 4,6% tegenover de baseline (exclusief donateurs). Het kan hierbij gaan om personen die reeds behoorden tot de sociale basis als sympathisant en doorgroeiden tot vrijwilliger of om personen die nog niet tot de sociale basis behoorden, en bijvoorbeeld besloten om vrijwilliger (en sympathisant) te worden na deelname aan een activiteit van het consortium of na zelf proactief initiatief te nemen.

8.1.2 Belang van een divers en flexibel aanbod

De bevindingen vanuit de contributieanalyse betreffende de causale hypothesen en beïnvloedende factoren die betrekking hebben op de eerste causale vraag ondersteunen de stelling dat het consortium personen (waarvan deels jongeren) vanuit het brede publiek heeft kunnen motiveren om sympathisant of vrijwilliger te worden.

- 1) Vooreerst tonen de resultaten aan dat de verschillende mobilisatiestrategieën (nl. communicatie, publieke acties en evenementen, educatieve activiteiten gericht op dieper leerproces) effectief blijken te zijn voor het mobiliseren van sympathisanten en vrijwilligers. Dit wordt in tabel 8.11 toegelicht aan de hand van de beoordeling van de causale hypothesen gelinkt aan de verschillende mobilisatie strategieën van het programma.

Tabel 8.1. Beoordeling causale hypothesen gelinkt aan mobilisatiestrategieën van het consortium

Causale hypothesen	Bevestigende bevindingen (+) of tegensprekende bevindingen (-) inzake bijdrage project
Communicatie via nieuwsbrief en/of sociale media (facebook, website, whatsapp, ...) draagt bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden	(++) Een directe bijdrage van het consortium blijkt uit het feit dat meerdere deelnemers tijdens de midterm en endline interviews bevestigen dat hun deelname mede een gevolg is van de informatie die ze hierover gevonden hadden in de nieuwsbrief of via sociale media. Er wordt ook gewezen op belang van diversie communicatie aangepast aan diverse profielen. (bv. getuigenis respondent endline interview die via advertentie op INDEED website sympathisant en vervolgens vrijwilliger is geworden) (+) 27 respondenten van de jaarlijkse online bevraging (16,4% van de totale steekproef) verwijzen tijdens de endline naar informatie van het consortium als een van de redenen om deel te nemen aan activiteiten. Respondenten verwijzen er eveneens naar als een van de motiverende factoren om vrijwilligerswerk te doen, nl respectievelijk 8,9 en 10 respondenten tijdens de endline, midterm en baseline meting. (+) Groot percentage (+80%) van de respondenten tijdens de baseline, midterm en endterm online bevraging geeft aan de informatie van het consortium effectief te lezen. Een kleine meerderheid gaat ook zelf op zoek naar informatie. Wel rekening houden met het feit dat respondenten online bevraging wellicht meer gemotiveerd zijn dan zij die niet antwoorden. Kunnen dus niet veralgemenen, vandaar slechts 1+.
Inleefreistrajecten & educatieve activiteiten/vormingen (acties gericht op dieper leerproces) dragen bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden, inclusief sensibiliseren van anderen rond RBA (multiplicatorfunctie).	(++) Een meerderheid van de respondenten van de online enquête alsook van de deelnemers aan educatieve activiteiten opgevolgd door het evaluatie team (bv. inleefreizen, act for 'y'our rights weekend tijdens de midterm en Youca kick-off event tijdens de endline, ...) geeft aan dat deelname aan de acties hen ertoe aanzette om zich in te schrijven voor de nieuwsbrief. Dit geldt ook voor deelnemers die de NGO's vooraf nog niet kenden (was bv. het geval voor 8 van de 17 respondent deelnemers aan youca kick-off tijdens endline, zie ook tabel 5.5). (-) Deelname aan activiteiten is niet altijd voldoende om sympathisant te worden. 3 respondenten tijdens de endline interviews kregen geen info meer van het consortium na deelname aan een inhoudelijke activiteit. Opvolging na activiteiten is belangrijk. (++) Meerderheid deelnemers geeft aan dat hun bewustzijn over het belang van de rechtenbenadering door deelname aan activiteiten versterkt wordt. Dit blijkt ook uit het feit dat deelnemers aan inhoudelijke activiteiten beter in staat zijn om een definitie te geven van de rechtenbenadering (zie hoofdstuk 6). Dit is in lijn met het feit dat respondenten zich vooral gemotiveerd voelen door maatschappelijke relevantie en de link met globale gebeurtenissen of problemen. Men wordt minder gemotiveerd door een caritatief discours. Dit wijst op de relevantie van het aanbod en de focus op een mondiale rechtenbenadering om mensen vanuit het brede publiek te werven.

Werving via Publieke evenementen/one-off acties (acties breed bereik)	(+) Zij het in minder sterke mate dan de inhoudelijke activiteiten zijn er indicaties dat het consortium via evenementen gericht op een breed publiek (bv. Manifiesta festival of Villa Pace, acties voor defend the defenders, ...) mensen bereid vindt om hun gegevens te delen zodat ze informatie ontvangen (nieuwsbrief of via sociale media) en op die manier sympathisant worden. Dit werd voornamelijk tijdens de midline vastgesteld op basis van monitoring informatie van het consortium en door deelname door het evaluatieteam aan zulke events. Zulke deelname werd echter tijdens de endline bemoeilijkt door de coronasituatie. (++) Tijdens de baseline, midterm en endline wordt er tijdens diepte interviews expliciet op gewezen dat publieke evenementen en one/off acties voor breed publiek opportuniteiten bieden aan sympathisanten en vrijwilligers om zich op een actieve manier in te zetten.
---	---

- 2) Bovendien kon worden vastgesteld dat de combinatie van de verschillende mobilisatiestrategieën (nl. communicatie, publieke acties en evenementen, educatieve activiteiten gericht op dieper leerproces) er heeft toe bijgedragen dat diverse profielen via vier verschillende routes (zie box 8.1) konden gemotiveerd worden om sympathisant en/of vrijwilliger te worden.

Box 8.1: Verschillende routes langs waar leden vanuit het brede publiek geworven worden

- **Eigen initiatief:** Een eerste route verloopt via mensen uit het brede publiek (voornamelijk jongeren) die zelf proactief contact opnemen met een NGO van het consortium en op die manier geëngageerd raken als deelnemer, sympathisant of vrijwilliger. Vaak betreft het jongeren die een job beogen binnen de internationale samenwerking of die in het kader van hun studies op zoek zijn naar specifieke informatie of een stage plaats.
- **Actieve outreach door organisaties:** Een tweede route omvat het actief outreachend werken om mensen te bereiken die zich nog niet binnen hun achterban bevinden. (bv. via het aanbieden van inleefrestrajecten, lezingen in hogescholen en samenwerking met scholen, ...). Naast het kenbaar maken van het aanbod aan een breed publiek is het voor sommige deelnemers een trigger om ook deel te nemen aan andere activiteiten en is het eveneens een opstap om verder door te groeien tot sympathisant en vrijwilliger.
- **Acties voor een breed publiek:** Een derde route omvat acties voor het grote publiek waardoor mensen op een laagdrempelige manier in contact komen met de organisaties (bv. via info standen op festivals, manifestaties, fondsenwervingscampagnes,). Alhoewel het aantal mensen die hierdoor op een directe manier gemobiliseerd raakt beperkt blijft biedt het wel een belangrijk aanbod van activiteiten waar vrijwilligers of sympathisanten zich kunnen voor engageren. Tegelijk draagt het ook bij tot naambekendheid en het uitdragen van de visie van het consortium bij een breed publiek.
- **Via het bredere netwerk van de organisaties:** Het bredere netwerk waartoe de organisaties behoren vertegenwoordigt een vierde route langs waar mensen vanuit de bredere achterban in contact kunnen komen met de organisaties van het consortium. In die zin biedt de samenwerking met de organisaties vanuit dit netwerk (bv. Solidagro en Dwagulu Dekkente, Viva Salud en Intal, alsook KIYO en YOUCA) een belangrijke meerwaarde. Ook de samenwerking tussen de organisaties van het consortium wordt door meerdere respondenten gezien als een meerwaarde om nieuwe sympathisanten en vrijwilligers te werven.

- 3) Een divers aanbod dat aansluit bij verschillende profielen is belangrijk omdat de impactevaluatie ook heeft aangetoond dat het engagement van deelnemers, sympathisanten of vrijwilligers beïnvloed wordt door een veelheid aan motivaties en contextfactoren. De resultaten van de contributieanalyse bevestigen dat het consortium met succes kon inspelen op deze verschillende motieven dankzij een divers en flexibel aanbod. Dit wordt in tabel 8.2 toegelicht aan de hand van de beoordeling van de betreffende onderliggende causale hypothese vanuit de veranderingstheorie.

Tabel 8.2. Beoordeling causale hypothesen gelinkt aan veronderstelde meerwaarde van een divers aanbod

causale hypothesen	Bevestigende bevindingen (+) of tegensprekende bevindingen (-) inzake bijdrage project
Een divers aanbod met een mix aan audiovisueel materiaal, educatieve activiteiten en vormingen, en publieke evenementen en adhoc acties dragen bij tot een breed bereik en laat verschillende routes toe voor werving van deelnemers, sympathisanten en vrijwilligers	(++) Gedurende de interviews wordt zowel tijdens de midterm als de endline meting door verschillende respondenten verwezen naar vier routes waarop het consortium personen vanuit het brede publiek kunnen mobiliseren tot participant, sympathisant, vrijwilliger: 1) eigen initiatief van de persoon); outreach van het consortium aan de hand van educatief aanbod vaak via intermediaire actoren zoals scholen, hogescholen, 3) werving via publieke evenementen (beperkt als wervingskanaal) maar belangrijk voor actieperspectief en zichtbaarheid, 4) werving via bredere netwerk van organisaties van het consortium. (++) stijgend bereik overheen de drie metingen...toont effectiviteit aan van het aanbod dat de vier wervingsroutes mogelijk maakt. (ook meer participanten tijdens corona periode dankzij online tools en innovatieve acties (bv. samenwerking met jongeren uit vluchtelingencentrum) (++) Bevindingen vanuit verschillende databronnen (jaarlijkse survey, feedback deelnemers aan activiteiten en diepte interviews) overheen de drie metingen bevestigen dat meerdere respondenten de acties van het consortium als motiverend ervaren om zich als vrijwilliger in te zetten of om zelf initiatief te nemen, bv. door erover te praten (grote meerderheid), door zich te engageren binnen acties van het consortium, door elementen van RBA toe te passen in hun professionele activiteiten of koopgedrag, door eigen initiatieven op te zetten. (zie ook tabellen in hoofdstuk 5) (+) respondenten verwijzen naar het actiegericht aanbod van de organisaties waarbij vrijwilligers zich tijdens diverse acties en in diverse functies kunnen inzetten (concrete voorbeelden vanuit de panels). De publieke evenementen bieden hier een goed kader voor. (-) Een kleine minderheid van de respondenten geeft aan geen aansluiting te vinden bij het huidige aanbod. 12,9% of de respondenten aan de survey geeft aan niet te weten wat men zou kunnen doen. Tijdens de interviews wees één respondent op het beperkte aanbod voor jongere kinderen (13,14 & 15 jaar) als belemmering om vrijwilliger te worden. Ook de interview respondenten vanuit partnerorganisaties in de partnerlanden waren vragende partij voor een geschikt aanbod waar zij ook als vrijwilliger een rol zouden kunnen spelen

8.1.3 Omgaan met verschillende vrijwilligersstijlen en mogelijke drempels

Het belang van een divers aanbod wordt ook ondersteund door recent academisch onderzoek dat wijst op een groeiend aantal vrijwilligersstijlen mede als gevolg van de veranderingen die zich voordoen in de maatschappij. Zo wordt verwezen naar de opkomst van de ‘nieuwe’ vrijwilliger. Dit is iemand die drukbezet is, zich maar voor een beperkte tijd kan engageren en die het vrijwilligerswerk opvat als een win-win en als een opportuniteit om zich te kunnen ontwikkelen. Er is vaak een verwachting om er ook wat voor terug te krijgen (Hustinx 2017³⁶, Alfes et al. 2017³⁷). De klassieke vrijwilliger daarentegen verbindt zich sterker met collectieve identiteiten zoals sociale klasse, gender, religie of ideologie en volgen een meer gestandaardiseerd levenstraject. Tegelijk staan deze collectieve identiteiten onder druk omwille van de maatschappelijke veranderingen en de toenemende individualisering (Hustinx 2017). Een gevolg van deze evolutie is dat het voor organisaties moeilijker kan worden om vaste vrijwilligers te vinden voor structurele activiteiten of vrijwilligers die zich voor lange tijd aan een bepaalde organisatie willen verbinden.

Dit zien we ook in de resultaten van de midterm en endline evaluatie waarbij respectievelijk 57,4% en 45% van de respondenten aan de jaarlijkse online bevraging aangaf dat ze vrijwilligerswerk gedaan hadden voor andere organisaties. Voor jongeren liep dit op tot respectievelijk 63,3% in 2019 en 50% in 2020. Bovendien blijkt de concurrentie van andere organisaties eveneens uit het feit dat 85

36 Hustinx, L. (2017). De tirannie van de nieuwe vrijwilliger. In: Hambach, E., Pelsmakers, L. & Verdée, J. (red.) 40 jaar prikk(ell)end vrijwilligerswerk, (pp. 25-26), Antwerpen: Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vzw

37 Alfes, K., Antunes, B., Shantz, A.D. (2017). The Management of Volunteers – What Can Human Resources Do? A Review and Research Agenda. The International Journal of Human Resource Management 28, 1 (2), 62–97. <https://doi.org/10.1080/09585192.2016.1242508>.

respondenten (30,47%) tijdens de endline en 62 respondenten (30,8%) tijdens de midterm aangaven dat zij het afgelopen jaar geen vrijwilligerswerk hadden gedaan voor het consortium maar wel voor andere organisaties. Bovendien blijft tijdsgebrek een belangrijke belemmerende factor omwille van professionele of familiale verplichtingen, studies, hobby's en persoonlijke situatie (bv. gezondheidsproblemen). Bovendien verwijzen meerdere respondenten (vooral studenten) naar het feit dat de verplaatsing naar bepaalde activiteiten te veel tijd zou vergen en dat het daardoor moeilijk was voor hen zich als vrijwilliger in te zetten. Tabel 8.3 illustreert een aantal bevindingen vanuit de contributieanalyse rond rivaliserende causale hypothesen en beïnvloedende factoren inzake diverse vrijwilligersstijlen en mogelijke drempels.

Tabel 8.3. Beoordeling rivaliserende causale hypothesen gelinkt aan verschillende vrijwilligersstijlen en mogelijke drempels

causale hypothesen	Bevestigende bevindingen (+) of tegensprekende bevindingen (-) inzake bijdrage project
Versterkte kennis, overtuiging of engagement wordt gevoed door activiteiten van andere organisatie die rond RBA werkt.	(-/+) Overheen de drie metingen (online surveys en interviews) blijkt dat een meerderheid van de sympathisanten en vrijwilligers zich ook inzet voor andere organisaties. 31% van de respondenten tijdens de endline en 57% tijdens de midterm had het afgelopen jaar bovendien geen vrijwilligerswerk voor consortium gedaan maar wel voor andere organisatie. Dit draagt bij tot een vaak gehoorde drempel van gebrek aan tijd. Het toont ook aan dat de sympathisanten zonder de acties van het consortium wellicht hun weg naar maatschappelijk engagement zouden vinden. Tegelijk is het aantal jongeren dat zich in België inzet rond rechten eerder beperkt (Hustinx et al. 2015). Dus blijft het een verdienste van het consortium om jongeren ongeacht de bestaande competitie rond deze aanpak te kunnen mobiliseren.
Tijdsgebrek (studies, werk, familie, andere verplichtingen en VW, ...) belemmeren doorstroming sympathisant tot vrijwilliger	(-) het gebrek aan tijd en de vele andere verplichtingen (familie, studies, werk, andere hobby's, engagement bij andere organisaties, ...) vormen aanzienlijke drempels. In die zin ook vaker jongeren met profiel van projectvrijwilliger met engagement dat afgebakend is in de tijd (Szekér et al. 2019) ³⁸ . Gebrek aan tijd en andere verplichtingen is ook een argument die tijdens de interviews door oudere vrijwilligers en sympathisanten als drempel naar voor wordt geschoven. Tijdens endline interviews werd gewezen op belang van divers aanbod dat ook een meer punctueel engagement door jongeren toelaat. Men wijst ook op het belang om contact te houden met jongeren die omwille van hun studies tijdelijk minder geëngageerd zijn maar op een later moment zich terug sterker als vrijwilliger willen engageren.
Engagement wordt belemmerd omdat Jongeren zich niet voor langere termijn voor één zaak of één organisatie engageren	(+) Deze belemmerende factor lijkt te gelden voor een aanzienlijk deel van de respondenten. Expliciete getuigenissen van sommige respondenten hierover tijdens interviews. Engagement in andere organisaties is voor grote groep respondenten belemmerende factor voor deelname aan activiteiten van consortium.

Tegelijk toont onderzoek ook aan dat er niet mag uitgegaan worden van een tweedeling waarbij een 'nieuwe' meer individualistische vrijwilligersstijl een klassieke en meer collectieve vorm zou uitsluiten. Recent vergelijkend onderzoek bij vrijwilligersorganisaties in Vlaanderen toonde bijvoorbeeld aan dat taakvrijwilligerschap waarbij vrijwilligers een duidelijk afgebakende taak op zich nemen gedurende een langere tijd nog steeds wijdverspreid is (Szekér et al. 2019). De realiteit, is dat er nu gewoon meer keuze bestaat tussen verschillende stijlen of benaderingen van vrijwilligerswerk (Hustinx 2017). In die zin is het belangrijk dat organisaties hun vrijwilligersaanbod en management zoveel mogelijk diversifiëren. Op die manier kan het aanbod beter afgestemd worden op de verschillende profielen van vrijwilligers met verschillende verwachtingen en dus ook diverse motieven om zich in te zetten als vrijwilliger of om deel te nemen aan een activiteit. Een divers aanbod kan ook een antwoord bieden op een aantal praktische uitdagingen of drempels die (potentiële) vrijwilligers kunnen ondervinden.

³⁸ Szekér L., Lamberts M. & Vermeersch L. (2019). Vrijwilligers (en hun kenmerken) in Vlaamse middenveldorganisaties. Spotlight Paper 17, CSI Flanders. <https://www.middenveldinnovatie.be/sites/default/files/2019-05/17%20-%20Vrijwilligers%20in%20Vlaamse%20middenveldorganisaties.pdf>

8.1.4 Inzetten op diverse motieven waarom men sympathisant of vrijwilliger wil worden

Een analyse overheen de resultaten van de baseline, midterm en endline biedt een dieper inzicht in de motieven waarom iemand besluit om vrijwilliger te worden alsook in mogelijke aanbevelingen voor de organisaties van het consortium:

1. **Persoonlijke overtuiging en interesse:** Tijdens een meerderheid van de interviews wordt verwezen naar een persoonlijke overtuiging als belangrijke motiverende factor. Deze overtuiging is vaak gelinkt aan een sterke affiniteit of bezorgdheid rond de thema's waarrond de organisaties werken (bv. agro-ecologie en klimaat, toegang tot gezondheidszorg, kinderrechten). Het zich kunnen engageren rond deze thema's op een maatschappelijk relevante manier en vanuit het perspectief van een mondiale rechtenbenadering waarbij op een niet-caritatieve manier gewerkt wordt aan de structurele oorzaken van mondiale uitdagingen wordt door vrijwilligers gezien als een belangrijke motiverende factor. Dit laatste blijkt ook uit de resultaten van de verschillende surveys tijdens de drie metingen, waarbij interesse in maatschappelijke kwesties en globale wereldproblematiek telkens door een meerderheid van de respondenten als reden wordt aangeduid voor hun vrijwillig engagement (idem trouwens voor het lezen de nieuwsbrief en voor deel te nemen aan activiteiten). Nieuw tegenover de baseline en de midterm waren verschillende respondenten ook sterk aangesproken door de thema's migratie, diversiteit en racisme. Bij meerdere respondenten is de persoonlijke overtuiging gelinkt aan een persoonlijke band met landen (bv. omwille van stage, reis, werk, afkomst, of een partner die er werkzaam is). Ook wordt meermaals gewezen naar het belang dat men hecht aan het opnemen van engagement rond de rechten van specifieke bevolkingsgroepen (bv. vluchtelingen, migranten, inwoners in de bezette Palestijnse gebieden, ...). Vrienden, kennissen en/of familie lijken eveneens een niet onbelangrijke motiverende factor. Tabel 8.4 illustreert een aantal bevindingen vanuit de contributieanalyse rond rivaliserende causale hypothesen inzake persoonlijke motieven om zich als vrijwilliger te engageren.

Tabel 8.4. Beoordeling rivaliserende causale hypothesen gelinkt aan verschillende vrijwilligersstijlen en mogelijke drempels

causale hypothesen	Bevestigende bevindingen (+) of tegensprekende bevindingen (-) inzake bijdrage project
Jongeren gaan op zoek naar meer informatie en ervaringen rond RBA omwille van specifieke gebeurtenissen (oorlog, ramp, problemen in de buurt, ...) of interesse (ervaring willen opdoen in buitenland, zich willen inzetten voor een goed doel, ...) eerder dan omwille van de activiteiten van het consortium	(++) expliciete getuigenissen respondenten in de interviews die aangeven dat men vanuit persoonlijke overtuiging of bezorgdheid rond specifieke thema's of affiniteit met bepaald land proactief contact opneemt met organisaties of deelneemt aan activiteiten en sympathisant/vrijwilliger wordt. Dit biedt ook bevestiging van route 1 (proactief engagement) waarlangs deelnemers geworven kunnen worden. Versterkt engagement/interesse kan bij gevolg niet volledig aan het consortium worden toegeschreven. Consortium slaagt er wel in om interesse/engagement te kanaliseren via hun activiteiten (route 1) (ook weer indirect indicatie van het belang van divers aanbod en de verschillende mogelijke wervingsroutes).
Engagement wordt belemmerd omdat jongeren liever concrete hulp bieden (liefdadigheid) i.p.v. bezig zijn met structurele oorzaken van globale problemen die hen overstijgen	(-) Caritatief discours is duidelijke geen motiverende factor bij overgrote meerderheid van de respondenten (dit blijkt zowel uit de survey als interviews). Deze trend werd ook vastgesteld in recent onderzoek rond wereldburgerschapeducatie (Van Bourn, 2015; Ongevalle et al. 2018).
Jongeren worden gemotiveerd door opportuniteiten voor professionele carrière of sociale contacten i.p.v. interesse of overtuiging rond RBA	(+) Zeer waarschijnlijk bij een deel van de respondenten. Getuigenissen van sommige respondenten doorheen de drie metingen tijdens de diepte-interviews refereren hier expliciet naar. Ook in de online survey verwijst tot 20% van de respondenten naar bijleren en werkervaring opdoen als motivator. Dit biedt dus een parallel mechanisme waar consortium kan op inspelen om deelnemers te werven en verder te laten doorgroeien tot sympathisanten en vrijwilligers.

2. **Persoonlijk aangesproken worden:** Het persoonlijk benaderen van sympathisanten door medewerkers of andere vrijwilligers met de vraag om zich als vrijwilliger voor de organisatie in te zetten wordt door meerdere respondenten expliciet aangeduid als een belangrijke motiverende factor om vrijwilliger te worden. Men geeft aan dat men zich hierdoor erkend voelt in wat men kan bijdragen. Tevens voelt men zich hierdoor ook meer onderdeel van een grotere groep waarmee je zaken kan verwezenlijken. Het persoonlijk in gesprek gaan met sympathisanten of participanten biedt ook een mogelijkheid om dieper in te gaan op de visie en de manier van werken van de organisatie wat voor verschillende respondenten ook en belangrijke reden was om zich te willen engageren.
3. **Responsief en warm onthaal:** Voor verschillende respondenten was de ondersteuning en warme ontvangst, na zelf contact te hebben genomen met de organisaties, een belangrijke motiverende factor om sympathisant of vrijwilliger te worden. Dit was bijvoorbeeld het geval bij jongeren die in het kader van hun studies op zoek waren naar een stageplaats of naar specifieke informatie over de thema's waarrond de organisaties werken.
4. **Ondersteuning en omkadering:** Vrijwilligers vinden het belangrijk om zich gewaardeerd te voelen door de NGO's alsook om deel uit te kunnen maken van een team. De appreciatie door de NGO medewerkers en de omkadering die zij bieden alsook het actief onderhouden van de relatie met de vrijwilligers speelt hierbij een belangrijke rol. Bovendien vinden meerdere vrijwilligers het heel motiverend en ondersteunend om betrokken te worden bij het mee uitdenken of inhoudelijk mee vormgeven van nieuwe acties in samenwerking met medewerkers. Ook praktische ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van terugbetaling van treintickets of logistieke steun bij het opzetten van een eigen initiatief, was voor verschillende respondenten een belangrijke motiverende factor.
5. **Communicatie:** Naar communicatie toe leggen meerdere respondenten de nadruk op het belang van sociale media. Men ziet vooral opportuniteiten om nog sterker in te zetten op communicatie via Instagram en TikTok aangezien dit de kanalen zijn die jongeren momenteel gebruiken (in tegenstelling tot facebook). Jongeren (in België en in partnerlanden) zelf aan het woord laten (bijvoorbeeld via korte filmpjes) en zelf laten vertellen wat ze hebben meegemaakt werd eveneens gezien als een mogelijke manier om meer jongeren mee te krijgen. Het gebruik van diverse sociale mediakanalen kan ook helpen om de nodige follow up te verzekeren na bepaalde activiteiten. Zo is het niet altijd voldoende om tijdens een activiteit het vrijwilligersaanbod van de organisatie kenbaar te maken. Ook na de activiteit is het belangrijk om deelnemers hierover terug aan te spreken en sociale media bieden hiervoor een nuttig medium.
6. **Internationalisering van het vrijwilligersaanbod:** De opportuniteit om in contact te komen en uit te wisselen met jongeren uit de Global South werd door verschillende Belgische respondenten gezien als een belangrijke meerwaarde. Volgens hen kunnen hierdoor meer diverse perspectieven binnengebracht worden en wordt het werken op basis van de rechtenbenadering een stuk concreter. Tegelijk tonen meerdere respondenten, voornamelijk jongeren, die vanuit de partnerlanden betrokken zijn bij activiteiten van de organisaties van het consortium een sterke interesse om op een meer structurele manier als vrijwilliger betrokken te worden. Deze bevindingen wijzen op een interessante opportuniteit voor de organisaties van het consortium om in de toekomst sterker in te zetten op de internationalisering van de sociale basis en zowel Belgische jongeren als jongeren uit de partnerlanden gezamenlijk te betrekken in activiteiten rond wereldburgerschap.

7. **Gevarieerd, concreet en flexibel aanbod:** Gezien de grote diversiteit in profielen, interesses, voorkeuren en persoonlijke situaties van vrijwilligers is het belangrijk om te beschikken over een voldoende gevarieerd en flexibel aanbod. Zo tonen de resultaten van de evaluatie bijvoorbeeld aan dat meer ervaren vrijwilligers vaker vragende partij zijn voor vormen die meer in de diepte gaan. Andere vrijwilligers die een meer punctueel engagement nastreven (vaak jongeren) zijn eerder voorstander voor vormen of presentaties die op een snelle manier de grote lijnen meegeven en die ook gemakkelijk via sociale media (Tiktok, Instagram,) kunnen gedeeld worden. Zij zijn ook vragende partij voor opportuniteiten om zich voor korte en punctuele acties in te zetten, bijvoorbeeld tijdens publieke evenementen.

Gezien de diverse motieven en verwachtingen kan een functionele benadering van vrijwilligerswerk (Vermeersch, 2019)³⁹ een interessante insteek zijn voor het consortium omdat het aandacht schenkt aan de functies die het vrijwilligerswerk heeft voor de vrijwilligers (individueel en in groep). Deze benadering is vooral geschikt bij vrijwilligers die weten wat ze willen en welk doel ze nastreven (bv. uiting kunnen geven aan een mening, professionele groeimogelijkheden, nieuwe mensen leren kennen, zich zinvol kunnen inzetten, ...). Als vrijwilliger wil men ook iets terugkrijgen (erkenning, professioneel of persoonlijk groeiproces). Deze benadering is ook in lijn met sommige aanbevelingen voor het consortium die de respondenten naar voor schuiven, bv. beter informeren, meer concretiseren en persoonlijk aanspreken. Zulke benadering vergt een aanpak die meer op maat is van de specifieke verwachtingen van de vrijwilligers en vergt natuurlijk meer inspanningen van de organisaties.

Tevens blijkt uit de interviews dat altruïsme naast persoonlijke motieven eveneens een belangrijke drijfveer blijft voor verschillende vrijwilligers of sympathisanten. Het is dan ook belangrijk dat er voldoende nadruk wordt gelegd op het feit dat men als vrijwilliger zijn energie en tijd kan stoppen in een waardevolle publieke zaak. De visie van het consortium om te werken naar duurzame sociale verandering op basis van een rechtenbenadering (in tegenstelling tot een caritatieve benadering) sluit hier heel goed bij aan. Zulke visie wordt immers door een aanzienlijk deel van de respondenten als een doorslaggevende factor gezien om zich te blijven inzetten als vrijwilliger.

8.2 Capaciteitsversterking van vrijwilligers en sympathisanten rond de rechtenbenadering

In deze sectie worden een aantal conclusies geformuleerd omtrent de tweede causale vraag die binnen de impactevaluatie wordt onderzocht, namelijk: *In welke mate en op welke manier heeft het consortium via haar aanbod van educatieve activiteiten bij de vrijwilligers en sympathisanten bijgedragen tot een verhoogde capaciteit en versterkt engagement inzake de rechtenbenadering?*

Op basis van de bevindingen vanuit de drie metingen en de resultaten van de contributieanalyse (zie tabel 8.5) kunnen we eveneens een aantal conclusies naar voor schuiven over de bijdrage van het consortium aan de versterking van de vrijwilligers en sympathisanten inzake de rechtenbenadering.

³⁹ Vermeersch L. (2019). THEORIE OP MAAT VAN DE PRAKTIJK. Een overzicht van actuele praktijktheorieën in/voor het sociaal-cultureel werk. Leuven: HIVA - Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving.

Tegelijk laat het ons toe om een aantal uitspraken te doen over de mate waarin zulke capaciteitsversterking vervolgens kan bijdragen tot een sterkere mobilisatie van deze vrijwilligers en sympathisanten rond de rechtenbenadering.

Tabel 8.5 Resultaten contributieanalyse inzake bijdrage consortium tot capaciteitsversterking van de vrijwilligers

causale hypothesen	Bevestigende bevindingen (+) of tegensprekende (-) bevindingen inzake bijdrage project
Inhoudelijke activiteiten leiden bij vrijwilligers en sympathisanten tot versterking van kennis en vaardigheden rond RBA en Gender/milieu waardoor men zich met meer zelfvertrouwen kan engageren rond RBA	(++) hogere inschatting van kennis en vaardigheden rond RBA bij vrijwilligers die deelnamen aan activiteiten (statistisch significant voor drie stellingen tijdens midterm en voor twee van de drie stellingen tijdens de endline)). (++) vrijwilligers die deelnamen aan activiteiten vertonen hogere inschatting van kennis en vaardigheden rond RBA, scoren de bijdrage van consortium hieraan hoger in en geven vaker aan dat ze RBA bewust toepassen in vergelijking met vrijwilligers die niet deelnamen. (++) Zowel tijdens de midterm als de endline schatten vrijwilligers die het afgelopen jaar vrijwilligerswerk uitvoerden hun kennis rond gender en milieu hoger in dan de volledige steekproef alsook de bijdrage van het consortium hiervoor. (++) Sympathisanten die hebben deelgenomen aan activiteiten van het consortium scoren hun kennis en vaardigheden over bepaalde aspecten van de rechtenbenadering hoger dan zij die niet deelnamen (zie tabel 6.5). (++) Meerderheid deelnemers geeft aan dat hun bewustzijn over het belang van de rechtenbenadering door deelname aan activiteiten versterkt wordt. Dit blijkt ook uit het feit dat deelnemers aan inhoudelijke activiteiten beter in staat zijn om een definitie te geven van de rechtenbenadering (zie hoofdstuk 6).
Consortium biedt de nodige ondersteuning aan vrijwilligers en sympathisanten om zich in te zetten als vrijwilliger of om zelf initiatief te nemen	(++) Grote meerderheid respondent vrijwilligers voelt zich voldoende ondersteund door het consortium (79% endline; 76% midline). Bevestiging vanuit de endline interviews en survey (zie tabel 6.6 en 6.8) wat betreft relatie tussen ondersteuning door project en gevoel van versterkte capaciteit, en indicatie dat dit er toe bijdraagt dat vrijwilligers hun engagement blijven opnemen. (++) bevestiging relatie tussen ondersteuning project en opnemen van multiplicator functie (verspreiding van info door over te praten en via sociale media of tijdens evenementen op infostands. Wordt bevestigd door interviews en survey tijdens de verschillende metingen
Vrijwilligers worden ondersteund door activiteiten van andere organisatie die rond RBA werkt en is niet noodzakelijk gevolg van project	(+/-) Aanzienlijke competitie met andere organisaties: 85 respondenten (30,47%) aan online survey geeft aan dat zij in 2020 geen vrijwilligerswerk hebben gedaan voor het consortium maar wel voor andere organisaties. Tijdens de midterm ging het om 65 respondenten (30,8%). Er is echter niet altijd sprake van competitie, zeker indien het gaat om organisaties vanuit het bredere netwerk van de consortium organisaties (bv. Intal, Dwagulu, Youca.). In dat geval is er eerder sprake van synergie of positieve bijdrage.
Vrijwilligers zijn gemotiveerd maar vinden niet de tijd om zich blijvend te engageren	(-) Tijdsgebrek komt op tweede plaats als belangrijke belemmerende factor. Het wordt door 15,05% van de respondenten aangeduid tijdens de endline, (24,9 % tijdens de midterm). Het wordt ook meermaals aangehaald tijdens de interviews en dit tijdens de verschillende metingen. Als oorzaak hiervan verwijst men naar professionele of familiale verplichtingen, studies, sociale activiteiten, persoonlijke situatie (bv. gezondheidsproblemen) of engagement bij andere organisaties. Nieuw tegenover de midterm en de baseline is dat verschillende respondenten (vooral studenten) verwijzen naar het feit dat de verplaatsing naar bepaalde activiteiten te veel tijd zou vergen. Tegelijk wordt een toekomstig engagement vaak niet uitgesloten en geven meerdere respondenten aan dat ze bereid zijn om na hun studies toch nog een vrijwillig engagement op te nemen
Vrijwilligers engagement wordt belemmerd omdat jongeren zich niet voor langere termijn voor één zaak of één organisatie engageren	(-) Zowel tijdens de midterm als tijdens de endline wordt tijdens de interviews door verschillende jongeren gewezen op de vele andere zaken waar men bij betrokken is bv. vrijwilligerswerk bij andere organisaties, hobby's, sport, vrije tijd, vrienden, studies etc.

Zo kunnen we stellen dat het consortium via haar activiteiten en evenementen kon bijdragen tot een versterking van de kennis en vaardigheden van de vrijwilligers en sympathisanten inzake de rechtenbenadering. De bevindingen tonen ook aan dat zulke capaciteitsversterking de vrijwilligers motiveert en in staat stelt om op een bewuste manier de rechtenbenadering vaker toe te passen tijdens hun vrijwilligerswerk of tijdens de initiatieven die ze zelf opzetten. We zien gelijkaardige trends bij de sympathisanten die in sommige gevallen via deelname aan de activiteiten of door interactie met de medewerkers van de organisaties doorgroeien tot vrijwilliger.

De bevindingen vanuit de impactevaluatie bieden dan ook ondersteuning voor de onderliggende hypothese van de veranderingstheorie van het consortium, namelijk dat “*Nieuwe kennis, inzichten en ervaringen aangebracht door de activiteiten van het consortium stimuleren jongeren en jongvolwassenen en zetten hen aan om meer info en ervaringen rond RBA op te zoeken en vandaaruit ook anderen hierrond te sensibiliseren en te overtuigen. Op die manier dragen zij ook bij tot het versterken van het draagvlak rond dit thema. Bovendien staan jongeren op voor een mondiale lezing van globale problemen.*”

Immers, een meerderheid van de vrijwilligers betrokken bij de bevragingen voelt zich voldoende ondersteund door het consortium en geeft aan dat deze ondersteuning hun capaciteit rond RBA heeft versterkt. Deze capaciteitsversterking toont zich niet alleen in de vrijwilligers’ zelfevaluatie over hun eigen kennis en vaardigheden en de bijdrage hieraan door het project, maar ook via de manier waarop ze RBA onder woorden kunnen brengen en door de verschillende getuigenissen en voorbeelden die vrijwilligers geven tijdens de interviews. Het feit dat een grote meerderheid van de vrijwilligers die zich versterkt voelt rond RBA hun opgedane kennis ook deelt met anderen en soms ook andere tracht gemotiveerd te krijgen om zich ook te engageren, toont aan dat ondersteunende en educatieve activiteiten niet alleen kunnen bijdragen tot verdieping maar ook tot verbreding van de sociale basis.

Tegelijkertijd heeft de evaluatie inzichten opgeleverd over de bevorderende en belemmerende factoren voor vrijwilligers en waar het consortium ook in de toekomst rekening mee kan houden in het uitbouwen van hun educatieve aanbod. Zoals reeds aangegeven in de vorige paragraaf wijzen respondenten voornamelijk op het belang van concrete actiemogelijkheden die inspelen op maatschappelijk relevante problematieken en die ook een globale dimensie bevatten. Een focus op de rechtenbenadering is hierbij een sterke meerwaarde. Men wordt duidelijk minder en minder aangesproken door een louter caritatief discours. Vrijwilligers willen ook goed geïnformeerd worden via diverse media (met groeiende nood aan communicatie via diverse sociale media), willen weten wat hun engagement precies zal inhouden, willen weten waar de organisatie voor staat en wat ze concreet doet. Tevens tonen de resultaten van de evaluatie aan dat vrijwilligers en sympathisanten zich op diverse manieren ondersteund, erkend en welkom voelen, en dat dit belangrijke factoren zijn om vrijwilliger te worden en te blijven. Dit verwijst naar de toegankelijkheid van het vrijwilligerswerk en de persoonlijke relaties die worden opgebouwd en onderhouden tussen vrijwilligers en medewerkers alsook tussen vrijwilligers onderling. Het betreft eveneens de mate waarin vrijwilligers zich deel voelen van een team waarin zij erkend worden voor hun bijdrage en expertise en in sommige gevallen ook betrokken worden bij het inhoudelijk uittekenen van activiteiten. Bovendien zijn er tal van praktische factoren die de toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het vrijwilligerswerk beïnvloeden. Zo mag voor velen het engagement niet te tijdsintensief zijn, geen lange verplaatsingen vergen, en best niet bovenop andere engagementen komen. Dit vergt een gevarieerd, concreet en flexibel aanbod dat een antwoord kan bieden op de diversiteit aan persoonlijke profielen onder de vrijwilligers.

Rekening houden met al deze factoren is uiteraard een aanzienlijke uitdaging. Zoals ook wordt aangegeven door recent vrijwilligersonderzoek in Vlaanderen veronderstelt een toegankelijk vrijwilligerswerk een divers aanbod waarbinnen verschillende profielen van vrijwilligers een plaats kunnen vinden; het vergt een investering in professionalisering en tijd voor begeleiding alsook het continu oog hebben voor mogelijke drempels en timmeren aan een organisatiecultuur waar de vrijwilligers een ‘klik’ kunnen mee hebben (De Bruyn et al. 2021)⁴⁰. Het is aan de organisaties om op een strategische manier en in synergie met elkaar of met hun partnerorganisaties prioriteiten te bepalen en voort te bouwen op de expertise en ervaring die duidelijk reeds aanwezig is. Dit zal ook

40 De Bruyn, S., Lamberts, M., Plovie, E., Pollet, I., Schoffelen, J., Szekér, L., & Vermeersch, L. (2021). De toegankelijkheid van vrijwilligerswerk. Analyse van praktijk en beleid. <https://www.vlaanderen.be/cjm/sites/default/files/2021-10/onderzoeksrapport-toegankelijkheid-vrijwilligerswerk.pdf>

een organisatie-brede inspanning vergen die verder gaat dan het uittekenen van specifieke capaciteitsversterkingsactiviteiten zoals vormingen of lezingen. Volgens het door Piot (Piot & Heylen, 2017)⁴¹ ontwikkelde TRS-model (Taken-Relatie-Structuur; zie figuur 9.1) vereist het voldoen aan deze verwachtingen drie dimensies: de structuur (vergadering, functie, regel), de taken (verhaal, activiteit, aanpak) en de relatie (contact, beleving, motivatie). De vraag is dan hoe het consortium naar de toekomst de structuur van het aanbod zo kan uitbouwen dat het aansluit bij de verwachting en noden van zowel de organisaties als de diverse profielen van de vrijwilligers en hun vormen van engagement; hoe kan de persoonlijke interactie tussen vrijwilligers en medewerkers en tussen vrijwilligers onderling versterkt worden; en op welke manier kan de specifieke aanpak van de rechtenbenadering en het verhaal errond het beste vorm gegeven worden zodat vrijwilligers zich hier in kunnen herkennen en er zich ook kunnen mee identificeren. In het volgende hoofdstuk worden hier rond een aantal praktische aanbevelingen geformuleerd.

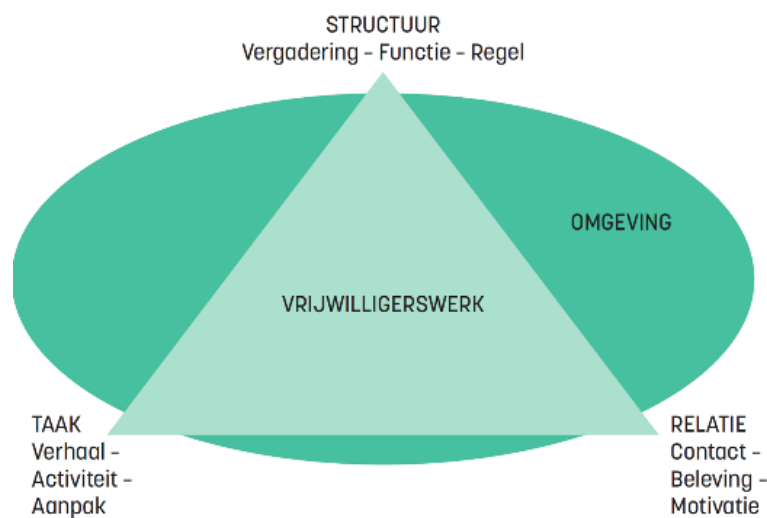

Fig. 9.1: Taken-Relatie-Structuur (Piot & Heylen, 2017)

41 Piot J. & Heylen M. (2017). Eat Love Volunteer: hoe vrijwilligers ondersteunen, Pekchmans Pro, Kalmthout.

9 | Aanbevelingen

Net zoals in het midterm evaluatierapport kunnen we ook hier terug stellen dat het een aanzienlijke uitdaging is om jongeren of leden van het brede publiek geëngageerd te krijgen als sympathisant of vrijwilliger voor een bepaalde organisatie. Recent onderzoek rond vrijwilligerswerk in Vlaanderen wijst er bijvoorbeeld op dat de gemiddelde vrijwilliger momenteel vaker de voorkeur heeft voor episodisch of punctueel vrijwilligerswerk en ook meer dan vroeger steeds reflecterend of het vrijwilligerswerk voldoende het verschil maakt wat betreft persoonlijke ontwikkeling of maatschappelijke bijdrage. Hierdoor voelt de gemiddelde vrijwilliger zich ook minder trouw of gebonden aan één bepaalde organisatie (Hustinx & Lammertyn, 2003⁴²; Vermeersch et al., 2020⁴³; De Bruyn et al. 2021⁴⁴).

In die zin is het een belangrijke verwezenlijking dat het consortium erin geslaagd is om haar sociale basis tegenover de baseline in stand te houden en zelfs lichtjes uit te breiden en te verdiepen. De resultaten overheen de drie metingen (baseline, midterm en endline) wijzen tevens op een aantal nuttige inzichten over de manier waarop het consortium hieraan heeft kunnen bijdragen.

Op basis van deze inzichten, formuleert dit hoofdstuk in eerste instantie een aantal inhoudelijke aanbevelingen. Deze zijn gericht op de organisaties van het consortium, maar zijn ook relevant voor de bredere sector van organisaties die werken rond wereldburgerschap alsook voor de federaties en DGD. Bovendien worden specifiek voor DGD en de federaties nog een aantal bijkomende inhoudelijke aanbevelingen meegegeven. Ten slotte worden een aantal methodologische aanbevelingen geformuleerd rond de aanpak van de impactmeting die voor deze evaluatie werd gebruikt. Deze methodologische aanbevelingen zijn niet alleen geformuleerd voor de organisaties van het consortium maar zijn relevant voor de bredere sector van organisaties die werken rond wereldburgerschap alsook voor de federaties, DGD en de Dienst Bijzondere Evaluatie.

9.1 Inhoudelijke aanbevelingen voor de organisaties van het consortium en voor de sector in het algemeen

1. Een divers en flexibel aanbod

- 1.1. Het is belangrijk om sterk in te zetten op een divers en flexibel aanbod met een mix van laagdrempelige acties die een breed publiek kunnen bereiken (bv. interactieve stands op festivals zoals Manifesta of Villa Pace, gedecentraliseerde acties zoals defend de

42 Hustinx, L., & Lammertyn, F. (2003). Collective and reflexive styles of volunteering: a sociological modernization perspective. *VOLUNTAS*, 14(2), 167–187

43 Vermeersch, L., Szekér, L., Smits, I. & Lamberts, M. (2020). Hoe middenveldorganisaties hun vrijwilligers managen: een casestudy onderzoek. Leuven: HIVA-KU Leuven. <https://lirias.kuleuven.be/retrieve/567578> [freely available]

44 De Bruyn, Saskia, Lamberts, Miet, Plovie, Elke, Pollet, Ignace, Schoffelen, Jessica, Szekér, Lise, & Vermeersch, Lode. (2021). De toegankelijkheid van vrijwilligerswerk. Analyse van praktijk en beleid. <https://lirias.kuleuven.be/retrieve/637080> [freely available]

defenders in verschillende steden, ...) alsook activiteiten die een dieper leerproces beogen (inleefreizen, seminars, reflectiemomenten na een inleefreis, vormingsweekends, lezingen, ...) en die zich richten op meer specifieke doelgroepen. Op die manier kunnen verschillende profielen van mensen met verschillende motivaties en verwachtingen hun weg vinden (via verschillende routes) naar het aanbod. De impactevaluatie leert dat zulk gevarieerd aanbod aan activiteiten heel wat mogelijkheden biedt aan personen binnen de sociale basis om zich in te zetten als vrijwilliger bij de voorbereiding, organisatie of omkadering van zulke activiteiten. Bovendien laat het inbouwen van voldoende flexibiliteit in het aanbod toe dat zulk engagement naargelang de voorkeur van de vrijwilliger vorm kan krijgen op een eerder adhoc en tijdelijke basis (bv zich voor korte tijd inzetten tijdens een festival) of op een meer langdurige en continue manier (bv. als vertaler, vormgever van de website, ...).

- 1.2. Ook is het nuttig om zo goed mogelijk de verschillende vrijwilligersprofielen en specifieke motivaties, interesses en noden binnen de sociale basis in kaart te brengen. Zulke mapping kan helpen om het aanbod hier zo goed mogelijk te laten op aansluiten en een gepersonaliseerde aanpak te bevorderen. Resultaten van recent onderzoek kunnen hier praktische handvaten bieden, zie Hustinx et al. 2015⁴⁵, Vermeersch, 2019⁴⁶, Székér et al. 2019⁴⁷. (zie ook aanbeveling 2.2).

2. Een database met geactualiseerde informatie over de sociale basis en de verschillende profielen van vrijwilligers

- 2.1. Het consortium heeft sinds de baseline meting belangrijke stappen vooruitgezet in het op punt stellen van hun database van de personen die deel uitmaken van de sociale basis. Zo is er nu een duidelijker beeld van het aantal personen dat behoort tot bepaalde categorieën in de sociale basis. Het gaat dan bijvoorbeeld over het aantal vrijwilligers, of het aantal personen die zelf een initiatief namen of deelnamen aan een inhoudelijke activiteit, het aantal personen die een nieuwsbrief of magazine ontvangt, etc. (Zie tabel 4.1 in hoofdstuk 4). Naar de toekomst toe is het belangrijk om, in de mate van het mogelijke, voldoende achtergrondinformatie te verzamelen zoals leeftijd en gender. Deze gegevens zijn immers belangrijk om een goed zicht te hebben op de populatie van de sociale basis. Deze informatie kan dan gebruikt worden om te bepalen of bepaalde bevragingen een goede afspiegeling zijn van deze sociale basis.
- 2.2. Een up-to-date database met een goed zicht op de verschillende profielen vormen eveneens een belangrijke management tool die organisaties kan helpen bij het uitwerken van een aanbod dat zoveel mogelijk aansluit bij de diverse noden en verwachtingen die leven binnen de sociale basis.
- 2.3. Tenslotte is het belangrijk om, bij het bepalen van de sociale basis rekening te houden met de bevinding dat deelnemers aan inhoudelijke activiteiten zich niet noodzakelijk inschrijven voor een nieuwsbrief of achteraf informatie blijven ontvangen van de organisaties van het consortium. Het lijkt daarom minder relevant om deze categorie van personen mee op te nemen in de berekening van de sociale basis.

45 Hustinx L., Maree M., De Keyser L., Verhaeghe L. & Xhaufilair V., (2015). Het vrijwilligerswerk in België, Koning Boudewijnstichting, 2015. https://media.kbs-frb.be/nl/media/8751/ZOOM_vrijwilligerswerk_NL

46 Vermeersch L. (2019). THEORIE OP MAAT VAN DE PRAKTIJK. Een overzicht van actuele praktijktheorieën in/voor het sociaal-cultureel werk. Leuven: HIVA - Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving.

47 Székér L., Lamberts M. & Vermeersch L. (2019). Vrijwilligers (en hun kenmerken) in Vlaamse middenveldorganisaties, Spotlight Paper 17, CSI Flanders. <https://www.middenveldinnovatie.be/sites/default/files/2019-05/17%20-%20Vrijwilligers%20in%20Vlaamse%20middenveldorganisaties.pdf>

3. Communicatie

- 3.1. Om te kunnen beantwoorden aan de specifieke voorkeuren van de diverse vrijwilligersprofielen is het belangrijk om sterk in te zetten op voldoende variatie in de manier van communiceren en dit zowel naar inhoud, vorm alsook het medium dat wordt gebruikt. Zulke afstemming is belangrijk omdat een aanzienlijk deel van de respondenten tijdens de enquêtes en de interviews expliciet verwijzen naar de communicatie van de organisaties van het consortium als een motiverende factor om deel te nemen aan activiteiten of om zich als vrijwilliger in te zetten.
- 3.2. Jongeren zijn veelal voorstander voor informatie dat een jong publiek kan aanspreken (korte berichten, video's gemaakt door en met jongeren, ...) en dat ook via sociale media (Tiktok, Instagram, WhatsApp...) gemakkelijk kan gedeeld worden. Anderen (vaak oudere sympathisanten of meer ervaren vrijwilligers) zijn vragende partij voor meer inhoudelijke informatie die meer in de diepte gaat.
- 3.3. Tevens geeft een meerderheid van de respondenten tijdens de interviews aan dat zij in het bijzonder aangesproken worden door getuigenissen van mensen. Jongeren (in België en in partnerlanden) zelf aan het woord laten (bijvoorbeeld via korte filmpjes) en zelf laten vertellen wat ze hebben meegemaakt wordt tevens gezien als een mogelijke manier om meer jongeren mee te krijgen.
- 3.4. Vooral ouderen krijgen nog graag een papieren nieuwsbrief maar zijn er zich van bewust dat dit in de toekomst moeilijk kan zijn en staan open voor overschakeling naar digitaal.
- 3.5. Het is ook belangrijk om regelmatig te communiceren via diverse kanalen (bv. via website, nieuwsbrief, korte berichten op sociale media). Er werd tijdens de interviews meermaals op gewezen dat men op die manier 'herinnerd wordt' aan het werk of aanbod van de organisaties en in sommige gevallen is dit ook een trigger om deel te nemen aan bepaalde activiteiten of om zich als vrijwilliger in te zetten. Het bevordert tevens een zekere bekendheid in de publieke sfeer wat er toe kan bijdragen dat organisaties door het brede publiek meer herkend en erkend worden voor een specifieke thematische expertise of een specifiek aanbod aan activiteiten. Verschillende respondenten vonden op die manier de weg naar de organisaties, bijvoorbeeld wanneer ze proactief zelf contact opnamen in het kader van hun studies of uit persoonlijke interesse.

4. Opvolging, follow-up en persoonlijk aanspreken

- 4.1. Deelname aan activiteiten is niet noodzakelijk voldoende om sympathisant te worden. Het blijft noodzakelijk om deelnemers expliciet te vragen of ze in de toekomst verder informatie willen verkrijgen en om deze informatie ook regelmatig door te sturen.
- 4.2. Zulke opvolging kan ook voorzien worden aan de hand van een trajectmatig aanbod, waarbij deelnemers aan een eerste activiteit (bv. een infosessie of een gastles) de kans krijgen om zich in te schrijven voor specifieke vervolgactiviteiten (bv. inleefreistraject of stage traject, onderzoeksproject of specifiek vrijwilligerswerk). Dit was voor een aanzienlijk deel van de respondenten een belangrijke motiverende factor om door te groeien van participant tot sympathisant en vrijwilliger.
- 4.3. Het gebruik van diverse sociale mediakanalen kan ook helpen om de nodige follow up te verzekeren na bepaalde activiteiten. Het opzetten van facebook groepen na een bepaalde activiteit of medewerkers die via facebook of whatsapp na een activiteit contact houden met deelnemers bleek een belangrijke motiverende factor om zich verder te engageren.
- 4.4. Een meerderheid van de respondenten wijst op het motiverende effect van een goede relatie met medewerkers en het persoonlijk aangemoedigd of uitgenodigd worden om verder engagement op te nemen. Dit vergt persoonlijke communicatie alsook het

opvolgen en onderhouden van relaties met sympathisanten en vrijwilligers. Dit is uiteraard tijdsintensief en het is wellicht niet mogelijk om dit op grote schaal te realiseren. De ambassadeurprogramma's van Solidagro en YOUCA bieden een interessant en ook een effectief kader om zulke relaties uit te bouwen en om een sterke groep van actieve vrijwilligers uit te bouwen.

- 4.5. Voor verschillende respondenten was de ondersteuning en warme ontvangst, na zelf contact te hebben genomen met de organisaties, een belangrijke motiverende factor om sympathisant of vrijwilliger te worden. Dit was bijvoorbeeld het geval bij jongeren die in het kader van hun studies op zoek waren naar een stageplaats of naar specifieke informatie over de thema's waarrond de organisaties werken. Het snel en constructief ingaan op specifieke vragen voor informatie is daarom aangewezen.

5. Ondersteuning van vrijwilligers:

Zoals reeds in het begin van dit hoofdstuk werd aangegeven is het een aanzienlijke uitdaging voor organisaties om vrijwilligers op een meer langdurige manier geëngageerd te krijgen. De resultaten van de evaluatie wijzen op een aantal pistes die hier op een positieve manier kunnen toe bijdragen en die door de organisaties van het consortium kunnen opgenomen worden in de ondersteuning die ze voorzien voor hun vrijwilligers. De mogelijke pistes die hieronder worden aangereikt zijn ook relevant voor andere organisaties die werken rond wereldburgerschap.

- 5.1. Het is aangewezen om **vrijwilligers waar mogelijk te betrekken** in het mee uitdenken of inhoudelijk mee vormgeven van nieuwe acties in samenwerking met medewerkers en andere vrijwilliger. Zulke (inhoudelijke) betrokkenheid wordt door verschillende vrijwilligers als sterk ondersteunend en ook als heel motiverend ervaren. Men apprecieert hierbij de coördinatie vanwege de medewerkers, die er voor zorgen dat vrijwilligers op regelmatige basis kunnen samenkomen en dat ideeën gebundeld en opgevolgd worden. De interviews tonen ook aan dat het inhoudelijk betrekken van vrijwilligers op diverse manieren kan gebeuren, bijvoorbeeld bij het uitwerken van nieuwe acties, bij het ontwikkelen van educatief materiaal, bij het aanmaken van content voor de website of sociale media kanalen, of door het inhoudelijk mee opvolgen van projecten als lid van een raad van bestuur, ...
- 5.2. **Inzetten op een gevarieerd aanbod** inzake vormingen dat aansluit bij diverse profielen van vrijwilligers. Uit de interviews blijkt immers dat meer ervaren vrijwilligers vaker vragende partij zijn voor vormingen die meer in de diepte gaan. Andere vrijwilligers die een meer punctueel engagement nastreven zijn eerder voorstander voor vormingen of presentaties die op een snelle manier de grote lijnen meegeven. Deze laatste groep verwijst ook vaker naar het gebrek aan tijd als belangrijke drempel. In die zin, zoals ook bleek tijdens de corona lockdown, bieden de online webinars een interessante tool die ook in de toekomst kan meegenomen worden in de uitbouw van het vormingsaanbod.
- 5.3. **Flexibel aanbod.** Engagement voor andere organisaties en gebrek aan tijd blijven belangrijke uitdagingen. Een mix van offline en online activiteiten die ook tijdens de corona lockdown konden georganiseerd worden en die gemakkelijker vanop afstand kunnen bijgewoond worden, bieden hier een antwoord op. Een flexibel aanbod dat beter aansluit met het drukke leven van de jongeren en ook de mogelijkheid biedt voor een eerder beperkt en minder tijdsintensief engagement, werd door een aanzienlijk deel van de respondenten gezien als een interessante optie.
- 5.4. **Duidelijke en goed onderbouwde informatie en diverse types van informatie** (nieuwsbrief, korte berichten, audiovisuele info, ...) die via diverse kanalen kunnen verspreid worden (email, post, sociale media, website, ...). en die vrijwilligers kunnen

gebruiken om zichzelf te informeren maar ook voor sensibilisering naar anderen. Een vrijwilliger van Viva Salud was tijdens één van de interviews bijvoorbeeld heel enthousiast over een korte video die werd gemaakt door het consortium en die op 2 minuten het concept van de rechtenbenadering duidelijk maakt. Zulk video kon de vrijwilliger dan gebruiken om zelf te delen op haar sociale mediakanalen en hielp haar ook om de rechtenbenadering aan anderen uitgelegd te krijgen.

- 5.5. **Capaciteitsversterking van de vrijwilligers rond het concept van de rechtenbenadering** blijft ook naar de toekomst toe belangrijk. De resultaten van de evaluatie tonen immers aan dat dit belangrijke impact kan hebben op hun motivatie en zelfvertrouwen om bewust de rechtenbenadering toe te passen en uit te leggen aan anderen. Zoals reeds aangegeven in de vorige paragrafen vergt zulke capaciteitsversterking niet altijd specifieke trainingen of vormingsmomenten. Vrijwilligers hebben zelf sowieso al niet veel tijd om aan zulke vormingen deel te nemen; Wellicht kunnen er al heel wat capaciteitsversterkende elementen ingebouwd worden in bestaande educatie- of sensibiliseringsactiviteiten waar vrijwilligers zich kunnen voor inzetten. De voorbereidingsmomenten of de begeleidende informatie die bij zulke activiteiten wordt gegeven wordt als een belangrijke vorm van capaciteitsversterking ervaren door vrijwilligers. Dit biedt dan ook een interessante opportuniteit om werk te maken van de capaciteitsversterking van de vrijwilligers zonder dat dit een onrealistische investering zou vergen zowel voor de vrijwilligers als voor de vrijwilligersorganisaties om dit te organiseren.

6. **Uitbouwen en onderhouden van partnerschappen:**

- 6.1. Een aantal respondenten zagen opportuniteiten in het uitbouwen van een sterkere link met andere jongerenorganisaties en hogescholen of universiteiten om bredere uitwisseling mogelijk te maken binnen een groter netwerk. De sterke outreach van de organisaties van het consortium naar scholen of hogescholen alsook de sterke aansluiting van het educatief aanbod met bepaalde leerplannen en curricula werden door betrokken leerkrachten en docenten die hier gebruik van maken als een belangrijke motiverende factoren aangewezen om zich als vrijwilliger te engageren. Het motiveert hen tevens om op regelmatige basis een beroep te blijven doen op het beschikbare vormingsaanbod voor educatieve trajecten, stages, workshops of lezingen met de leerlingen of studenten. Zulke samenwerking wordt gezien als een win-win zowel voor de betrokken leerkrachten en docenten die zich hierdoor in hun lesgeven ondersteund voelen maar ook voor de organisaties die hierdoor een breed bereik realiseren met jongeren die niet noodzakelijk geïnteresseerd zijn in de thema's die aan bod komen en dus kunnen behoren tot een moeilijk bereikbare groep.
- 6.2. Een gelijkaardige win-win samenwerking werd aangehaald door respondenten die gelinkt zijn aan organisaties in het bredere netwerk van de organisaties van het consortium, zoals bijvoorbeeld de samenwerking tussen Viva Salud en les maisons médicales. Het bredere netwerk van de consortium organisaties (bv. Dwagulu, Intal, PVDA, YOUCA, ...) was ook een belangrijke toegangsroute voor een aanzienlijk deel van de respondenten. Een aandachtspunt is het feit dat de complementariteit tussen de organisaties van het consortium niet heel duidelijk is voor respondenten. Het organiseren van gemeenschappelijke activiteiten zoals het empowerment weekend waar elke organisatie vanuit haar eigen expertise kan toe bijdragen (bv. aan de hand van inhoudelijke input of specifieke getuigenissen), biedt een interessante hefboom om zulke complementariteit te operationaliseren en te verduidelijken naar de deelnemers en de vrijwilligers toe.

7. Internationalisering van de sociale basis

- 7.1. Meerdere respondenten (voornamelijk jongeren) die vanuit de partnerlanden betrokken zijn bij activiteiten van de organisaties van het consortium, tonen een sterke interesse om op een meer structurele manier betrokken te worden in wereldburgerschapseducatieprocessen in België. Deze bevinding biedt opportuniteiten voor organisaties die werken rond wereldburgerschapseducatie om hun programma's te internationaliseren en om jongeren vanuit diverse contexten te betrekken in het leerproces. Dankzij de online communicatie tools is het nu gemakkelijker voor jongeren vanuit de partnerlanden om deel te nemen aan online activiteiten waardoor uitwisseling met Belgische doelgroepen mogelijk wordt en waardoor verschillende perspectieven aan bod kunnen komen rond gemeenschappelijke mondiale uitdagingen en de manieren waarop deze kunnen worden aangepakt. Jongeren uit de partnerlanden zijn ook vragende partij om sterker betrokken te worden bij het inhoudelijk uitwerken van zulke online activiteiten. Het is belangrijk dat organisaties Dit biedt kansen aan wereldburgerschaporganisaties in België om actoren uit het globale Zuiden.
- 7.2. Het draagvlak voor deze aanbeveling toont zich eveneens in het feit dat verschillende Belgische respondenten aangeven dat er binnen het educatieve werk ruimte is om personen vanuit de partnerlanden op een meer strategische manier te betrekken. Dit biedt volgens hen immers opportuniteiten voor het doelpubliek in België. Zo geven verschillende Belgische respondenten aan dat de opportuniteit om in contact te komen en uit te wisselen met jongeren uit de Global South een belangrijke meerwaarde is. Volgens hen kunnen hierdoor meer diverse perspectieven binnengebracht worden en wordt het werken op basis van de rechtenbenadering een stuk concreter. Meerdere respondenten geven ook aan dat zulke interactie en uitwisseling een motiverende factor is die deels heeft bijgedragen tot hun huidige engagement als vrijwilliger. Zulke internationalisering kan ook helpen om sterker de link te maken tussen de mondiale en lokale dimensies van de thematieken die aan bod komen. De bevindingen vanuit de impactevaluatie tonen aan (zoals ook reeds was vastgesteld in eerder onderzoek) dat men gemakkelijker geïnteresseerd raakt in kwesties die ook herkenbaar en relevant zijn voor de lokale context waar men dagdagelijks mee geconfronteerd wordt.

9.2 Inhoudelijke aanbevelingen voor DGD en de federaties

8. Verbreding en/of verdieping van de sociale basis als doelstelling van wereldburgerschapseducatie?

De resultaten van de impactevaluatie bieden een aantal interessante inzichten die verband houden met de vraag of de verbreding van de sociale basis van organisaties die werken rond wereldburgerschap op zich al dan niet kan beschouwd worden als een doelstelling van wereldburgerschapseducatie. De bevindingen wijzen op de meerwaarde van een divers en flexibel aanbod aan activiteiten (incl. communicatie, publieke events en evenementen voor breed publiek alsook educatieve activiteiten die een dieper leerproces beogen) om zowel nieuwe sympathisanten als nieuwe vrijwilligers te werven. Ook het strategisch en complementair samenwerken tussen organisaties lijkt hierbij een troef te zijn. Deze elementen helpen immers om een antwoord te bieden op de diverse profielen van potentiële sympathisanten en vrijwilligers. Bovendien biedt zulk divers aanbod aan activiteiten belangrijke opportuniteiten

voor zowel de nieuwe als oudere vrijwilligers om zich effectief te engageren (dankzij breed pallet van mogelijke activiteiten waarvoor ze zich kunnen inzetten). Ook zien we dat deelname van de vrijwilligers aan de educatieve activiteiten die vaak ook toegankelijk zijn voor het brede publiek effectief kan bijdragen aan het versterken van hun capaciteit (nl. kennis, attitude en vaardigheden) en hen kan motiveren om actie te ondernemen als vrijwilliger of eigen initiatief of in sommige gevallen door het opnemen van een ambassadeursfunctie.

Op basis van deze bevindingen lijkt het ons aangewezen dat programma's die werken rond het versterken van engagement rond wereldburgerschap juist gestimuleerd worden om werk te maken van een geïntegreerd en divers aanbod op basis van een uitgewerkte veranderingstheorie die duidelijk maakt naar welke doelstellingen men op welke manier wil toewerken bij welke actoren. Het feit dat zulk divers aanbod eveneens activiteiten kan omvatten die deels ook bijdragen tot een verbreding van de sociale basis lijkt ons niet problematisch. Integendeel, dit kan immers een intermediaire outcome zijn die op zich bijdraagt tot het mobiliseren van nieuwe vrijwilligers of het versterken van reeds bestaande vrijwilligers die dan op hun beurt als intermediaire actor hun engagement uitdragen naar andere potentiële doelgroepen. Bij zulke insteek of doelstelling is het weliswaar belangrijk om goed duidelijk te maken wat er juist bedoeld wordt met 'verbreding' van de sociale basis als een opstap naar 'verdieping' ervan (namelijk door het betrekken van leden van deze sociale basis in een dieper leerproces met het oog op de versterking van hun engagement). Vanuit dit perspectief zou men het verbreden van de sociale basis (bv. aan de hand van het aantal sympathisanten die zich inschrijft voor een nieuwsbrief of op andere manieren in contact staat met de organisatie) kunnen beschouwen als een output. Veranderingen op het niveau van kennis, attitude en gedrag zowel bij sympathisanten als bij vrijwilligers zouden zich dan wel op outcome niveau kunnen situeren. Daarbij dient ook te worden opgemerkt dat een versterkt engagement bij de doelgroepen zich niet noodzakelijk vertaalt in een vrijwillige inzet voor de organisaties die hebben bijgedragen tot versterking van dat engagement. Bovendien kan zulk engagement of een eventuele ambassadeursfunctie diverse vormen aannemen. En als ondersteunende organisatie heeft men hier eerder weinig controle over. Bij het beoordelen van indicatoren of progress markers op outcome niveau zal hier rekening moeten worden mee gehouden. Vandaar ook het belang van een degelijk uitgewerkte veranderingstheorie op actor niveau waar met enige duidelijkheid over de (brede) types van veranderingen waar men bij de verschillende directe of indirecte doelgroepen tracht toe bij te dragen. De bevindingen vanuit de impactevaluatie kunnen hier inspiratie toe bieden.

9. Het SDG-kader als hefboom voor de internationalisering van wereldburgerschapeducatie programma's

In aanbeveling nr.7 werd reeds verwezen naar een aantal belangrijke opportuniteiten om jongeren vanuit partnerlanden waarin NGO's/organisaties actief zijn sterker te betrekken in hun initiatieven rond wereldburgerschapeducatie. Vanuit haar onderliggende principes van 'leaving no one behind' en 'interlinkages' biedt het SDG-kader een interessant handvat aan DGD om zulke internationalisering aan te moedigen.

Zo leren de resultaten van de impactevaluatie alsook bevindingen vanuit ander relevant onderzoek⁴⁸ dat het **'leaving no one behind principe'** zulke internationalisering op verschillende manieren kan bevorderen.

- Dit principe kan bijvoorbeeld deels in de praktijk worden gebracht door het actief opzoeken van moeilijk bereikbare en kwetsbare groepen via nieuwe

48 Briones Alonso, E., Molenaers, N., Vandenbroucke, S. & Van Ongevalle, J. (2021). SDG Compass guide - Practical frameworks and tools to operationalise agenda 2030. Leuven: HIVA - KU Leuven. <https://hiva.kuleuven.be/nl/nieuws/docs/zkd7915-paper-sdg-compass-guide-eind-en.pdf> [freely available]

samenwerkingsverbanden met diverse types van actoren (bv. diaspora, jongerenorganisaties, burgerbewegingen, sociale bewegingen, opvangcentra voor vluchtelingen, socio-culturele organisaties, organisaties vanuit de partnerlanden...). Dit biedt mogelijkheden om het bereik te verbreden en te diversifiëren naar jongeren met een uiteenlopende socio-economische en culturele achtergrond. Bij die laatste groep kan het zowel gaan om jongeren in België met een migratieachtergrond of jongeren die zich engageren bij organisaties of bewegingen in de partnerlanden). Op die manier kunnen ook diverse perspectieven op een meer actieve manier binnengebracht worden in wereldburgerschapeducatieprocessen. Met de veelheid aan digitale communicatie tools die tijdens de covid-pandemie hun nut duidelijk hebben bewezen, is zulke verbreding en internationalisering van wereldburgerschapeducatie ook praktisch haalbaar geworden.

- Ook bij het uitwerken van de veranderingstheorie en het conceptualiseren van nieuwe strategieën of activiteiten kan het ‘leaving noone behind principe’ aanzetten om sterker rekening te houden met mogelijke risico’s op negatieve effecten van een programma op kwetsbare groepen. Men kan zich bijvoorbeeld de vraag stellen of programma activiteiten wel voldoende toegankelijk zijn voor bepaalde actoren (b.v. financiële drempels of tijdsgebrek of logistieke uitdagingen bijvoorbeeld omwille van beperkte toegang tot internet of uurverschil met andere landen) of dat de stem of het perspectief van kwetsbare groepen (ook vanuit de partnerlanden) niet voldoende wordt gehoord, of dat bepaalde activiteiten of aanpakken (ongewild) bepaalde stereotiepe beeldvorming kunnen versterken, of dat jongeren of andere actoren vanuit het globale zuiden mogen opdraven als “showcase” voor acties in België waardoor een programma het risico loopt om een zeker exotisme te bevorderen.

Ook het **SDG principe van ‘interlinkages’** kan de internationalisering en diversifiëring van het bereik van wereldburgerschapeducatieprogramma’s bevorderen.

- Dit principe vraagt immers om een sterkere aandacht voor de onderlinge verbanden (zowel positief als negatief) tussen de SDG’s en tussen SDG targets. Dit betekent dat men vanuit dit principe verondersteld wordt om na te gaan wat de mogelijke positieve of negatieve gevolgen kunnen zijn van bepaalde oplossingen die tijdens wereldburgerschapeducatietrajecten naar voor worden geschoven (bv. wat zijn de gevolgen voor producenten in partnerlanden die werkzaam zijn in internationale aanvoerketens wanneer men in Europa meer tracht in te zetten op de aankoop van korte keten producten met het oog op ecologische duurzaamheid?). Het actief betrekken van jongeren uit de partnerlanden kan zulke analyses verdiepen door verschillende perspectieven vanuit verschillende contexten binnen te brengen. Het laat hen tevens toe om samen met Belgische jongeren op zoek te gaan naar contextueel relevante oplossingen en waar mogelijk om samen actie te ondernemen.
- Bovendien wordt vanuit het interlinkages principe een transversale manier van werken sterk aangemoedigd. Binnen de sector kan zulke transversale werking geoperationaliseerd worden via een sterkere afstemming enerzijds tussen de verschillende actiedomeinen waar meerdere wereldburgerschapeducatie organisaties op een of andere manier rond werken, namelijk educatie, bewegingswerk, beleidsbeïnvloeding en internationale samenwerking. Evaluatieonderzoek toont aan dat een sterkere afstemming tussen deze actiedomeinen er kan toe bijdragen dat organisaties vanuit de partnerlanden en hun achterban op een meer betekenisvolle manier betrokken worden in wereldburgerschapeducatie processen waarbij gezamenlijk via educatie, mobilisatie, beleidsbeïnvloeding en capaciteitsontwikkeling specifieke uitdagingen worden aangepakt. Een voorbeeld hiervan is de actieve betrokkenheid op lange termijn

van vakbondspartners in Latijns-Amerika in opeenvolgende meerjarenprogramma's van vakbonden in België waarin samen via de vier verschillende actiedomeinen samen toegewerkt wordt naar het verbeteren van werkomstandigheden in verschillende sectoren (bv. textiel, cacao, mijnbouw,...).

10. **Brede netwerken met diverse actoren als hefboom voor het bereiken van moeilijk bereikbare groepen.**

Zoals ook reeds werd vermeld in aanbeveling 6.1, tonen de resultaten aan dat brede netwerking met diverse actoren een potentieel handvat biedt aan organisaties om via deze actoren een doelpubliek te bereiken dat moeilijk bereikbaar is of dat niet noodzakelijk reeds interesse heeft in wereldburgerschapseducatie initiatieven. De samenwerking met scholen en hogescholen in het geval van KIYO en Solidagro maar ook de samenwerking met vakbonden, politieke partijen, of les maisons médicales in het geval van Viva Salud bieden hier voorbeelden van. Zonder zulke samenwerkingsverbanden op te leggen kunnen deze wel aangemoedigd worden via de richtlijnen voor de beoordeling van programmadosiers. Zoals ook eerder in aanbeveling 9 werd gesuggereerd, biedt het SDG kader ook een hefboom om samenwerking met diverse actoren aan te moedigen.

9.3 **Methodologische aanbevelingen inzake impact evaluatie (voor de NGO sector, DGD en de Dienst Bijzondere Evaluatie)**

In deze sectie beschrijven we een aantal aanbevelingen op basis van de overkoepelende methodologische lessen die we hebben kunnen trekken vanuit de baseline, midterm en endline meting en die met het oog op toekomstige evaluaties of het design van monitoring- en evaluatiesystemen binnen wereldburgerschapseducatieprogramma's, relevant kunnen zijn voor de bredere NGO sector alsook voor DGD en de dienst bijzondere evaluatie.

11. **Belang van een actorgericht veranderingstheorie**

De complexe aard van de doelstellingen van wereldburgerschapseducatie vraagt om een meer complexiteitsgerichte benadering van veranderingstheorieën die inspelen op de onvoorspelbaarheid en niet-lineariteit van het veranderingsproces dat zulke programma's voor ogen hebben. Zoals uit onderzoek alsook uit deze impactevaluatie blijkt, zijn veranderingstheorieën die op een actorgerichte manier zijn opgezet, goed geschikt voor programma's die willen bijdragen aan complexe verandering (Van Ongevalle, et al. 2018⁴⁹). Actorgerichte veranderingstheorieën kunnen een programma helpen om expliciet te zijn over de actoren die het direct of indirect wil ondersteunen of beïnvloeden om zo bij te dragen aan de specifieke doelstelling, en om de veranderingen te specificeren die bij die actoren worden beoogd. Zij helpen ook de aanpak en de activiteiten te verduidelijken die een programma wil uitvoeren om bij te dragen tot deze veranderingen, alsook de causale hypothesen (namelijk waarom denkt men dat een bepaalde aanpak of activiteiten zullen werken?). Zulke duidelijkheid kan programmateams helpen te bepalen welke monitoringinformatie nodig is (bijv. welke veranderingen of effecten zij bij welke actoren moeten opvolgen) en wat praktisch haalbaar is (bijv. welke monitoring- en evaluatiemethoden het meest geschikt zijn voor hun context). De

49 VAN ONGEVALLE, J., GREGA, P., FONTENEAU, B., KNIPPRATH, H. et JASPERS, N. 2018. Évaluation des actions d'éducation au développement financées ou cofinancées par la coopération belge au développement entre 2014 et 2017. Service de l'Évaluation spéciale de la Coopération belge au Développement. HIVA, DRIS, CAMINO.

veranderingstheorie die werd uitgewerkt voor de impactevaluatie van het youth engagement programma biedt een praktisch voorbeeld van hoe dit kan aangepakt worden. Zoals ook eerder werd aangegeven in dit hoofdstuk is het belangrijk dat DGD in haar programmarichtlijnen het uitwerken van zulke actorgerichte veranderingstheorie aanmoedigt.

12. Belang van methodologische diversiteit.

Zoals ook wordt bevestigd in de literatuur rond monitoring en evaluatie van programma's die complexe (i.e. onvoorspelbare en niet lineaire) verandering nastreven, wijzen de methodologische lessen vanuit deze impactevaluatie op het belang van methodologische diversiteit waarbij zowel kwantitatieve als kwalitatieve onderzoeksmethoden worden ingezet. Dit is nodig om een meer leergerichte benadering van monitoring en evaluatie (incl. impactevaluatie) mogelijk te maken die toelaat om diepere inzichten te verkrijgen over de veranderingen die doelgroepen kunnen ervaren als gevolg van hun deelname aan of interactie met bepaalde wereldburgerschapseducatie initiatieven. Zo zijn kwantitatieve survey instrumenten bijvoorbeeld goed geschikt om snel een inzicht te krijgen in de zelf-gerapporteerde stand van zaken met betrekking tot de kennis, houding of gedrag van een groot aantal mensen. Een eenzijdig gebruik van zulke instrumenten zal echter vaak ontoereikend zijn om diepere inzichten te verwerven in de diepmenselijke veranderingen die mensen kunnen ervaren door hun betrokkenheid in of interactie met wereldburgerschapseducatie interventies. Daarom is het belangrijk om ook meer kwalitatieve methoden te gebruiken die een programma in staat stellen inzicht te krijgen in de minder tastbare en meetbare individuele veranderingen die iemand tijdens het leerproces kan ervaren, het belang dat iemand hecht aan deze verandering en in de manier waarop het programma aan die veranderingen heeft kunnen bijdragen. Zoals ook het geval was bij de impactevaluatie van het youth engagement programma kan een mix van kwantitatieve en kwalitatieve methodes bijdragen tot een brede data set met data vanuit verschillende databronnen hetgeen een belangrijke voorwaarde is voor triangulatie van de bevindingen en de conclusies.

Naar DGD toe is het aangewezen om geen specifieke monitoring en evaluatie methoden op te leggen, maar in plaats daarvan methodologische diversiteit aan te moedigen en ook expliciet te vragen om grondig verslag uit te brengen over de lessen die zijn getrokken uit de effecten van een programma en hoe deze lessen zijn gebruikt om de planning of uitvoering van het programma waar nodig aan te passen. Bovendien is het eveneens aangewezen dat organisaties toelichten op welke data deze lessen gebaseerd zijn en dat triangulatie van de conclusies op basis van diverse databronnen zoveel mogelijk wordt aangemoedigd.

13. Capaciteitsversterking en ondersteuning bij het gebruik van complexiteitsgerichte monitoring en evaluatiemethodes.

Er is een groeiende hoeveelheid onderzoek, waaronder deze impactevaluatie, die wijst op de toegevoegde waarde van het gebruik van kwalitatieve en complexiteitsgerichte monitoring- en evaluatiemethoden en -benaderingen (zowel in wereldburgerschapseducatie-programma's als in programma's voor internationale ontwikkelingssamenwerking), bijv. Outcome Mapping, Outcome Harvesting, most significant change, appreciative inquiry, contributieanalyse,

elementen van process tracing, (Van Ongevalle 2013⁵⁰, 2020⁵¹; Stern et al. 2012⁵²; Liddy 2020⁵³). Sommige NGO's zijn al vertrouwd met deze methoden, en uit onderzoek blijkt dat de toepassing ervan niet noodzakelijk onrealistische inspanningen vergt en dat zij het leren over de effecten van GCE-programma's (evenals internationale ontwikkelingsprogramma's) kunnen bevorderen, zowel op outcome niveau (d.w.z. effecten op actoren in de directe invloedssfeer van het programma) als op impactniveau (effecten op actoren in de invloedssfeer van het programma). Het zal van belang zijn de uitwisseling en documentatie van ervaringen met het gebruik van deze methoden verder te ondersteunen en experimenten met deze methoden aan te moedigen, bijvoorbeeld door middel van gefaciliteerde leertrajecten omkaderd door de federaties en met ondersteuning van DGD en de Dienst Bijzondere evaluatie.

14. **Contributieanalyse als praktische tool voor diepere analyse van monitoring en evaluatie data.**

De pragmatische wijze waarop contributieanalyse in combinatie met een lichte vorm van process tracing werd toegepast tijdens de midterm en endline meting, toont aan dat zulke aanpak nuttige inzichten kan opleveren over de bijdrage van het programma aan de geobserveerde veranderingen bij de doelgroepen (= outcomes). Een belangrijke voorwaarde weliswaar is de beschikbaarheid van voldoende data vanuit verschillende bronnen die de nodige triangulatie toelaat. Zo bleek de triangulatie van de bevindingen vanuit de interviews, online bevraging, korte bevragingen na specifieke activiteiten en de monitoring data van het consortium een essentiële voorwaarde om de contributie analyse op een geloofwaardige manier te kunnen uitvoeren. Belangrijk voor de bredere sector van organisaties die werken rond wereldburgerschapseducatie is ook de bevinding dat zulke pragmatische aanpak van contributieanalyse niet heel ingewikkeld hoeft te zijn. Mits de mogelijkheid voor triangulatie moet het voor heel wat organisaties mogelijk zijn om zelf binnen het interne monitoring en evaluatiewerk zulke contributieanalyse toe te passen. Ook voor toekomstige programmaevaluaties kan het gebruik van contributieanalyse wellicht een meerwaarde zijn voor het evaluatiedesign en voor het verdiepen van de analyses van de beschikbare data. Zulke analyses laten immers toe om dieper in te gaan op het proces of het mechanisme waarop bepaalde veranderingen zich konden voordoen en welke factoren hier al dan niet hebben kunnen toe bijdragen. Voor wereldburgerschapseducatieprogramma's die complexe en onvoorspelbare verandering beogen die beïnvloed wordt door veel (vaak ongekende) factoren en actoren, is dit wellicht meer haalbaar en/of nuttiger dan het louter kwantificeren van impact.

15. **Uitdagingen en beperkingen bij het design van de impactevaluatie en mogelijke oplossingen**

15.1. Beperkte kwantitatieve representativiteit van de resultaten vanuit de survey: Deze beperking is een gevolg van de lage responsgraad van de jaarlijkse online bevraging bij de leden van de sociale basis van het consortium (313 respondenten van de 9506 personen in het volledige adressenbestand). Bovendien is de informatie over profielkenmerken van de leden van de sociale basis (bv. leeftijd en gender) eerder onvolledig waardoor er geen sterke uitspraken

50 Van Ongevalle, J., Huyse, H., Van Petegem, P. (2013), Learning about the effects of development education programmes. Strengthening planning, monitoring, and evaluation (PME) through reflective practice. The International Journal of Development Education and Global Learning. vol:5 issue:2 pages:47-70

51 Van Ongevalle, J. (2020). GLOBAL CITIZENSHIP EDUCATION - How to measure and improve the impact. Frame, Voice, Report project. CISU. (<https://www.outcomemapping.ca/resource/global-citizenship-education-how-to-measureand-improve-the-impact>)

52 Stern, E., Stame, N., Mayne, J., Forss, K., Davies, R., et Befani, B. (2012). Broadening the range of designs and methods for impact evaluations. Department of International Development. Working Paper 38. London.

53 LIDDY, M., et GALLWEY, S. 2020. The wrong tool for the job? The application of resultsbased approaches in development education learning. Policy et Practice: A Development Education Review 31.

kunnen worden gedaan over de mate waarin de respondenten van de survey een kwantitatief representatieve afspiegeling bieden van de sociale basis. Om hiermee om te gaan werd er ook gekeken of er voldoende kwalitatieve representativiteit was. Er werd met andere woorden nagegaan of er binnen de respondenten (zowel binnen de online survey als bij de diepte-interviews) voldoende vertegenwoordiging was van de verschillende profielen (vrijwilligers, sympathisanten, deelnemers) vanuit de drie organisaties van het consortium. Bovendien heeft de impactevaluatie de organisaties ertoe kunnen aanzetten om hun database sterker op punt te zetten.

15.2. Uitval respondenten bij de panels van respondenten die aan verschillende metingen deelnamen en uitval tijdens de survey: Door bij te houden wie overheen verschillende metingen deelnam aan de interviews of de survey (elke respondent kreeg bij het invullen van de anonieme vragenlijst een unieke identificatiecode), werden panels samengesteld van respondenten die overheen de tijd konden opgevolgd worden. Echter, omwille van de aanzienlijke uitval van het aantal respondenten binnen deze panels was het moeilijk om op basis van de bevindingen vanuit de panels al te sterke conclusies te trekken, zeker voor wat betreft externe validiteit (nl. het veralgemenen van de bevindingen over impact van het consortium buiten de individuele cases). Dit werd deels opgevangen via triangulatie met bevindingen vanuit andere databronnen, bijvoorbeeld door binnen elke meting verschillende groepen van respondenten te vergelijken. Zo gaven participanten en vrijwilligers vaker aan dat ze de rechtenbenadering kennen en dat ze het aandurven om anderen te overtuigen dan niet-participanten en niet-vrijwilligers. Ook bij het invullen van de jaarlijkse enquête kon een aanzienlijke uitval worden vastgesteld (nl. ongeveer 70% tijdens de endline meting). Het beperken van het aantal vraagitems bij sommige vragen zijn hierbij aangewezen. Ook meermaals communiceren over het belang en het nut van bevestigingen bij de achterban en achteraf de resultaten terugkoppelen naar de achterban kan er toe bijdragen dat de leden van de achterban meer bereid zijn om een vragenlijst in te vullen.

bijlage 1 Profiel van de respondenten aan de kwalitatieve interviews

Code	Geslacht V/M/X	Taal	Leeftijd	Organisatie van het consortium	Andere categorie	Andere engagementen
Vrijwilliger						
V1	V	NL	33	Solidagro	Sympathisant, participant	Sociaal activisme
V2	M	NL	19	Solidagro	Sympathisant	-
V3	M	NL	22	Solidagro	Sympathisant, participant	-
V4	V	FR	23	Viva Salud	Sympathisant, participant	Sociaal en politiek activisme
V5	V	NL	20	Solidagro	Sympathisant, participant	Sociaal activisme
V6	M	NL	27	Solidagro	Sympathisant, participant	Sociaal activisme
V7	M	NL	19	Solidagro	Sympathisant, participant	Sociaal en politiek activisme
V8	M	FR	39	Viva Salud	Sympathisant, participant	Sociaal activisme
V9	M	NL	42	Solidagro	Sympathisant, participant	Sociaal en politiek activisme
V10	V	NL	30	KIYO	Sympathisant	Sociaal activisme (human rights)
V11	V	FR	28	Viva Salud/Solidagro	Sympathisant, participant	Sociaal en politiek activisme (sociale rechtvaardigheid, decolonisatie)
V12	M	FR	23	Viva Salud	Sympathisant, participant	Sociaal activisme (sociale rechtvaardigheid, migratie)
V13	V	FR	35	Viva Salud	Sympathisant, participant	-
V14	M	NL	29	KIYO	Sympathisant	Sociaal activisme (human rights, migratie)
V15	V	FR	30	Viva Salud	Sympathisant, participant	Sociaal en politiek activisme
V16	V	NL	52	Solidagro, Viva Salud	Sympathisant, participant	Sociaal activisme
V17	M	NL	38	Viva Salud	Sympathisant, participant	Sociaal activisme
V18	V	FR	37	Viva Salud	Sympathisant, participant	Sociaal en politiek activisme
V19	V	NL	26	KIYO	Sympathisant	Humanitaire sector
V20	V	Eng	34	KIYO	Sympathisant	Humanitaire sector
V21	V	Eng	31	Viva Salud	Sympathisant, participant	Social activism
V22	V	Fr		Viva Salud	Sympathisant, participant	Social activism
V23	M	NL	27	KIYO	Sympathisant, participant	Sociaal activisme en int. solidariteit
V24	V	NL	25	KIYO	Sympathisant, participant	Sociaal activisme en int. solidariteit
V25	V	NL	21	Solidagro	Sympathisant, participant	Sociaal activisme
V26	M	FR	38	Viva Salud	Sympathisant	Sociaal en politiek activisme
V27	M	NL	56	Viva Salud	Sympathisant, participant	Sociaal en politiek activisme
V28	M	NL	53	Viva Salud	Sympathisant, participant	Sociaal activisme
V29	M	NL	54	Solidagro	Sympathisant, participant	Sociaal activisme
Deelnemers						
D1	V	NL	16	Solidagro	Sympathisant	Niet actief omwille van studies. Mogelijk VW later.

D2	V	NL	18	Solidagro	Sympathisant	Niet actief omwille van studies. Mogelijk VW later
D3	M	NL	40	Viva Salud	Sympathisant/vrijwilliger	Sociaal en politiek engagement
D4	V	NL	27	Kiyo	Enkel participant	Sociaal activisme in de buurt
D5	V	FR	40	Viva Salud	Sympathisant	Voelt zich getriggerd om in toekomst sterker te engageren
D6	V	NL	20	Solidagro	Sympathisant/vrijwilliger	Vooral focus op studies. Mogelijk VW later
D7	V	NL	17	Solidagro	Sympathisant	Vooral focus op studies. Mogelijk VW later
D8	V	NL	17	Solidagro	Sympathisant	Wíl VW worden in de toekomst.
D9	V	NL	15	KIYO	Sympathisant enkel voor youca	Sociaal activisme
D10	V	NL	17	KIYO	Sympathisant enkel voor youca	Sociaal activisme
D11	V	NL	28	Sol/viva salud/Kiyo	Enkel participant in 2018	Sociaal activisme vooral rond migratie/integratie en voedselvoorziening
Sympathisanten						
S1	V	NL	20+	Solidagro	sympathisant	Sociaal activisme jeugdbeweging, instelling met kinderen
S2	V	NL	30	KIYO / Viva Salud	Sympathisant	Sociaal activisme binnen gemeente
S3	V	NL	40	Viva Salud	Sympathisant	Sociaal activisme (ouderenzorg, instilling voor mensen met mentale beperking)
S4	V	FR	27	Viva Salud	Sympathisant	Sociaal en politiek activisme (migratie, voedselvoorziening)
S5	M	FR	?	KIYO	Sympathisant	Sociaal activisme bij ontwikkelingsNGO
S6	V	NL	39	KIYO	Sympathisant	Sociaal activisme bij 4 ^e pijler organisatie
S7	M	FR	30	KIYO	Sympathisant	Sociaal activisme ontwikkelingsNGO
S8	M	FR	28	KIYO	Sympathisant	Sociaal activisme ontwikkelingsNGO
S9	V	NL	44	KIYO/Viva Salud	Sympathisant	Sociaal activisme
S10	M	NL	54	Viva Salud	Sympathisant	Sociaal activisme
S11	M	NL	23	Solidagro	Sympathisant	Weinig tijd voor ander engagement omwille van studies
S12	M	NL	51	Viva Salud/KIYO	Sympathisant/ Participant	Sociaal engagement
S13	V	NL	46	Viva Salud	Sympathisant/ maar meer nog participant en vrijwilliger	Sociaal engagement rond toegang tot gezondheidszorg
S14	V	F	43	Viva Salud	Sympathisant	Sociaal engagement bij verschillende organisaties
S15	M	NL	57	Viva Salud	Sympathisant/Vrijwilliger	Sociaal engagement
S16	V	NL	62	Solidagro	Sympathisant (beetje vrijwilliger/participant)	Sociaal engagement rond voedselvoorziening

bijlage 2 Overzicht activiteiten consortium in 2019 voor verbreding en mobilisering sociale basis

Activiteiten 2020	Aantal deelnemers 2020
Solidagro	Totaal 872
24/10/2020 & 10/11/2020 Infoavond inleefreis Senegal Info geïnteresseerde jongeren	5
15/10/2020 Werkbezoek voedselbos Nokere - uitwerken van een alternatief, in lijn met agro-ecologie	9
17/10/2020 Werkbezoek voedselbos Nokere uitwerken van een alternatief, in lijn met agro-ecologie	11
19/12/2020 Werkdag 1 Solidagro/Pomona - participatieve werkdag: theorie rond AE gekoppeld aan de praktijk	2
12/12/2020 Vorming_informatieverspreiding, webinar- UNFSS: voedseltop: Wat houdt dit in? Wat is het belang hiervan?	16
23/11/2020 Vertoning Dry Paradise - Sensibilisering agro-ecologie, eindbegunstigde/partner komt aan het woord	10
26/10/2020 Vorming (Voedselbos als perfect huwelijk tussen landbouw en biodiversiteitsherstel) agro-ecologie, België	11
26/05/2020 Vorming (inleiding in de wereld van biodiversiteit) agro-ecologie, België	18
17/01/2020 Virtuele nieuwjaarsreceptie met vertoning van film Dry Paradise - Sensibilisering agro-ecologie, eindbegunstigde/partner komt aan het woord	77
Viva Salud	
22/02/2020 Formation pour les participants du voyage Palestina Marathon (++ visite partenaire)	11
Février/mars 2020 réunion de rencontre avec les participants du voyage MPLP - soins de santé ; empowerment, SOM	14
Mars 2020 rencontre bénévoles/ambassadeurs – capaciteitsversterking	33
Mars 2020 campagne de Pâques – inhoud + action	31
Mars 2020 séance info voyage philippines personnel mplp – soins de santé	14
Avril 2020 campagne PHC/corona (Webinaires Congo, Palestine, Covid & social justice, philippines, philippines (bis),	240
Aout 2020 - Zara action - engagement/action	21
11/09/2020 formation bénévoles campagne OFW + banderole pour grande manifestation - Inhoud + vrijwilligersverteking	9
13/09/2020 grande manifestation - inhoud, mobilisatie, ...	10
Semaine de 14/09 formation bénévole vidéo - capaciteitsversterking	4
19/09/2020 Webinar ManiFiesta	31
12/11/2020 Webinar EMSA	70
28/11/2020 Déballade CNCD – inhoud santé	7
30/11/2020 Conférence feminism around the world - Comac LLN	35
1/12/2020 Projection film: images Philippines Sang Terra + partenaire quinoa	34
03/12/2020 Les Hogent – inhoud campagne	30
KIYO	
YOUCA Kick-Off : Informatieverspreiding _jongeren leren het Action4Rights project van KIYO kennen in Brazilië, België en de Filipijnen. Zij verspreiden als ambassadeurs het project in hun scholen. KIYO geeft één sessie tijdens deze dag.	69
Dag van de 4de pijler in het Vaams Parlement - Persoonlijke verhaal van een jonge Braziliaan : Youth Leader from Rio with a mission: realising sustainable impact for young people in his community and beyond .	18
ZOOM meeting rond youth empowerment - Feestweek Impact House - Verhaal van KIYO rond Youth empowerment in de kijker zetten (nav 15 jarig bestaan YOUCA)	32

YOUCAravan - Getuigenis KIYO rond samenwerking met YOUCA via audio/video/foto ter ondersteuning van de komende campagnes (interview)	20
Vorming en uitwisseling RB - KIYO's visie op Ontwikkelingssamenwerking - Rechtenbenadering en link met Youth empowerment	9
Informatiesessie - SDG kader	12

bijlage 3 Interview guides

4.1. Guide d'entretiens - Sympathisants

1. Nom
2. Date de l'entretien
3. Durée de l'entretien
4. ONG du consortium
4. Profil: Age/Genre/Étude/Profession/autres engagements
5. Comment avez-vous connu l'ONG?
6. Comment décririez-vous votre lien avec cette ONG? • Sympathisant • Membre • Participant • Volontaire ponctuel • Volontaire régulier
7. Vous rappelez-vous quand et pourquoi vous vous êtes inscrit pour recevoir la newsletter?
8. Qu'est-ce qui vous semble particulièrement intéressant/fort dans l'approche/les actions de cette ONG?
9. Avez-vous participé à des activités/campagnes de l'ONG? Si oui, lesquelles (réponses détaillées pour 2018 et 2019) (Sur base de chaque activité à laquelle la personne a participé en 2018 et 2019): qu'est-ce qui vous a motivé à participer à cette campagne/activité?
10. Avez-vous vous-même entrepris des actions concrètes (devenir volontaire, participer/initier d'autres actions, diffuser des informations, etc.) après avoir participé à une activité ou à la campagne de l'ONG (? Si oui, pourquoi l'avez-vous fait?), Si non, pourquoi ne l'avez-vous pas fait (en particulier le fait de ne pas devenir volontaire pour l'ONG ou une autre organisation) Qu'est-ce qui vous empêche de le faire?
11. Dans quelle mesure avez-vous été interpellé par l'ONG pour vous engager concrètement (comme volontaire au sein de l'ONG ou à l'extérieur)? Si oui, comment et cela vous a-t-il conduit à prendre des engagements volontaires?
12. Qu'est-ce qui vous a amené à devenir volontaire dans cette ONG? (Distinguer les facteurs liés à la personnes des incitants liés à l'organisation et à ses stratégies)
13. Connaissiez-vous l'approche basée sur les droits avant d'entrer en contact avec l'ONG?
14. Si oui, dans quelle mesure l'ONG vous a-t-elle permis de prendre connaissance de l'approche basée sur les droits? Certaines activités/produits de l'ONG (revue, newsletter, film) en particulier vous-ont-elles permis de prendre connaissance de l'approche basée sur les droits? Si oui, quels activités/produits en particulier?
15. Si non, dans quelle mesure l'ONG vous a-t-elle permis d'accroître votre compréhension/connaissance de l'approche basée sur les droits? Certaines activités en particulier vous-ont-elles permis d'approfondir cette connaissance/compréhension de l'approche basée sur les droits
16. Comment comprenez-vous l'approche basée sur les droits de l'ONG? Dans quelle mesure cette approche vous convainc-elle?
17. Dans quelle mesure les activités de l'ONG intègre-t-elle les dimensions de genre? Par rapport à quels aspects en particulier (gender equality, gender mainstreaming in the conceptualisation and programming of actions and programmes and the integration of gender aspects into organisational structures and processes). Vous rappelez-vous d'un exemple en particulier?
18. Dans quelle mesure les activités de l'ONG intègre-t-elle les liens entre causes et impact environnemental et droits humain? Vous rappelez-vous d'un exemple en particulier?
19. Qu'est-ce que l'ONG pourrait faire pour vous inciter à participer à des activités ou à vous engager comme volontaire?

4.2. Guide d'entretiens - Participants

1. Nom
2. Date de l'entretien
3. Durée de l'entretien
4. ONG du consortium
5. Profil: Age/Genre/Etude/Profession/autres engagements
6. Comment avez-vous connu l'ONG?
7. Comment décririez-vous votre lien avec cette ONG?
• Sympathisant • Membre • Participant • Volontaire ponctuel • Volontaire régulier
8. Qu'est-ce qui vous semble particulièrement intéressant/fort dans l'approche/les actions de cette ONG?
9. Comment avez-vous été amené à participer à cette activité (celle dans le cadre de laquelle la personne est interrogée)?
10. Qu'avez-vous pensé du contenu de cette activité?
11. Dans quelle mesure, vous êtes-vous senti interpellé par l'ONG pour vous engager concrètement (comme volontaire au sein de l'ONG ou à l'extérieur)?
12. Est-ce que cette activité vous donne envie de vous engager concrètement? Si oui, comment et pourquoi?
13. Avez-vous participé à d'autres activités/campagnes de l'ONG (ou des deux autres du consortium)? Si oui, lesquelles (réponses détaillées pour 2018 et 2019)
14. (Sur base de chaque activité à laquelle la personne a participé en 2018 et 2019): qu'est-ce qui vous a motivé à participer à cette campagne/activité?
15. Avez-vous vous-même entrepris des actions concrètes autour des thématiques sur lesquelles travaille l'ONG (devenir volontaire, participer/initier d'autres actions, diffuser des informations, etc.)?
16. Si oui, qu'avez-vous fait et pourquoi l'avez-vous fait? Quels sont les facteurs (autres organisations) qui ont joué dans votre décision?
17. Si non, pourquoi?
18. Comment comprenez-vous l'approche basée sur les droits de l'ONG? Dans quelle mesure cette approche vous convainc-elle et vous semble pertinente?
19. Connaissiez-vous l'approche basée sur les droits avant d'entrer en contact avec l'ONG?
20. Si non, qu'est-ce que votre participation à cette activité vous a permis de mieux connaître/comprendre sur l'approche basée sur les droits?
21. Si oui, dans quelle mesure l'ONG vous a-t-elle permis d'accroître votre compréhension/connaissance de l'approche basée sur les droits? Si déjà participé à d'autres activités: quelles activités en particulier vous-ont-elles permis d'approfondir cette connaissance/compréhension de l'approche basée sur les droits?)
22. Dans quelle mesure les activités de l'ONG intègre-t-elle les dimensions de genre? Par rapport à quels aspects en particulier (gender equality, gender mainstreaming in the conceptualisation and programming of actions and programmes and the integration of gender aspects into organisational structures and processes). Vous rappelez-vous d'un exemple en particulier?
23. Dans quelle mesure les activités de l'ONG intègre-t-elle les liens entre causes et impact environnemental et droits humain? Vous rappelez-vous d'un exemple en particulier?
24. Qu'est-ce que l'ONG pourrait faire pour vous inciter à participer à d'autres activités ou à vous engager comme volontaire?

4.3. Guide d'entretiens - Volontaires

1.	Nom
2.	Date de l'entretien
3.	Durée de l'entretien
4.	ONG du consortium
5.	Profil: Age/Genre/Etude/Profession/autres engagements
6.	Comment avez-vous connu l'ONG?
7.	Comment décririez-vous votre lien avec cette ONG?: Sympathisant; Membre; Participant; Volontaire ponctuel; Volontaire régulier
8.	Qu'est-ce qui vous semble particulièrement intéressant/fort dans l'approche/les actions de cette ONG?
9.	Depuis et comment êtes-vous devenu volontaire au sein de l'ONG?
10.	Etiez-vous sympathisant avant de devenir volontaire?
11.	Quelles types de tâches faites –vous? (distinguer: support administratif (traduction inclus), support logistique, support à la mobilisation, support lié au contenu des actions)
12.	Qu'est-ce qui vous motive à continuer à être volontaire (distinguer les motifs propres à la personne et les incitants venant de l'ONG?)
13.	(Le cas échéant) Pourquoi n'êtes-vous plus volontaire (ou en voie d'arrêter)? (Distinguer les motifs propres à la personne et les facteurs relatifs à l'ONG?)
14.	Quelle activité/campagne en particulier vous a motivé à devenir volontaire?
15.	Dans quelle mesure avez-vous été interpellé par l'ONG pour vous engager concrètement (comme volontaire au sein de l'ONG ou en dehors de celle-ci?)
16.	De quelle manière avez-vous été interpellé par l'ONG pour devenir volontaire?
17.	Comme (futur) volontaire, avez-vous pu bénéficier d'appui méthodologique/contenu sur l'approche basée sur les droits (si oui, sous quelle forme)? De quel type et sous quelle forme?
18.	Est-ce que cet appui vous a permis de vous sentir plus confiant dans votre fonction de volontaires?
19.	Connaissiez-vous l'approche basée sur les droits avant d'entrer en contact avec l'ONG?
20.	Si non, qu'est-ce que le contact/volontariat avec l'ONG vous a permis de mieux connaître/comprendre sur l'approche basée sur les droits?
21.	Si oui, est-ce que votre engagement vous a permis d'accroître vos connaissances sur l'approche basée sur les droits?
22.	Si oui, dans quelle mesure l'ONG vous a-t-elle permis d'accroître votre compréhension/connaissance de l'approche basée sur les droits? Certaines activités en particulier vous-ont-elles permis d'approfondir cette connaissance/compréhension de l'approche basée sur les droits?
23.	Comment comprenez-vous l'approche basée sur les droits de l'ONG? Dans quelle mesure cette approche vous convainc-elle?
24.	Dans quelle mesure les activités de l'ONG intègre-t-elle les dimensions de genre? Par rapport à quels aspects en particulier (gender equality, gender mainstreaming in the conceptualisation and programming of actions and programmes and the integration of gender aspects into organisational structures and processes)
25.	Vous rappelez-vous d'un exemple en particulier?
26.	Dans quelle mesure les activités de l'ONG intègre-t-elle les liens entre causes et impact environnemental et droits humains? Vous rappelez-vous d'un exemple en particulier?
27.	Avez-vous eu l'opportunité de participer/initier des actions (au sein ou en dehors de l'ONG) en y intégrant l'approche basée sur les droits? Si oui, quels types d'activités? Si non, pourquoi?
28.	Comment voyez-vous l'effet multiplicateur que vous pouvez avoir comme volontaire de l'ONG?
29.	Comment cela s'est-il concrétisé les deux dernières années (passing on knowledge by mouth-to-mouth propaganda, lectures, presentation, information material, social media, initiating actions or projects on their own)?
30.	Qu'est-ce que l'ONG pourrait faire vous inciter (ainsi que d'autres personnes) à être (rester) volontaire?

bijlage 4 Verband rollen en geslacht, onderwijsniveau, taal en uitnodigende organisatie

Tabel b5.1 Het verband tussen rollen en geslacht

	Man	Vrouw	X	Totaal
Geen rol	7,6	10,5	0,0	10,3
Participant	0,0	0,0	0,0	1,1
Sympathisant en niet-participant	36,6	33,7	0	33,6
Sympathisant en participant	15,3	8,4	50	13,4
Vrijwilliger en niet-participant	12,2	13,7	0,0	12,4
Vrijwilliger en participant	28,2	33,7	50,0	29,3
Totaal (N=283)	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Opvallend: Net zoals bij de midterm gelijkaardige verdeling van mannen en vrouwen over de verschillende rollen.

Tabel b5.2 Het verband tussen rollen en onderwijsniveau

	Geen diploma hoger onderwijs	Wel diploma hoger onderwijs	Totaal
Geen rol	4,8	9,7	10,3
Participant	0,0	0,0	1,1
Sympathisant en niet-participant	38,1	34,1	33,6
Sympathisant en participant	28,6	9,2	13,4
Vrijwilliger en niet-participant	7,1	14,1	12,4
Vrijwilliger en participant	21,4	33,0	29,3
Totaal (N=283)	100,0%	100,0%	100,0%

Opvallend: Geen significante tussen onderwijsniveau en rol

Tabel b5.3 Het verband tussen rollen en taalgroep

	Nederlandstaligen	Franstaligen	Totaal
Geen rol	10,8	8,9	10,3
Participant	0,5	2,5	1,1
Sympathisant en niet-participant	35,3	29,1	33,6
Sympathisant en participant	15,2	8,9	13,4
Vrijwilliger en niet-participant	10,3	17,7	12,4
Vrijwilliger en participant	27,9	32,9	29,3
Totaal (N=283)	100,0%	100,0%	100,0%

Opvallend: Geen significante verschillen tussen taal en rol

Tabel b5.4 Het verband tussen rollen en uitnodigende organisatie

	Kiyo	Solidagro	Viva Salud	Totaal
Geen rol	12,5	12,7	8,9	10,3
Participant	0,0	0,0	1,6	1,1
Sympathisant en niet-participant	40,0	27,3	35,1	33,6
Sympathisant en participant	12,5	14,6	13,1	13,4
Vrijwilliger en niet-participant	7,5	16,4	12,0	12,4
Vrijwilliger en participant	27,5	29,1	29,3	29,3
Totaal (N=283)	100,0% (=31)	100,0% (=62)	100,0% (=113)	100,0% (=201)

Opvallend: geen statistisch significant verschil tussen taal en uitnodigende organisatie

bijlage 5 Evidence table (resultaten contributie analyse en process tracing)

No.	Related to which causal question	Related to which factor/explanation	Item of evidence	Statement (What does the evidence say?)	Data source	Confirming or refuting	Validity and Reliability of data (* zie onderstaande rij voor toelichting criteria: weak, moderate and strong)	Comments
-----	----------------------------------	-------------------------------------	------------------	---	-------------	------------------------	---	----------

* Judgement criteria Validity and reliability of the data

- Weak: only indirectly/weakly related to/measuring the factor or hypothesis
- Moderate: Directly related to/measuring the factor or hypothesis but only confirmed by a minority of respondents
- Strong: Directly related to/measuring the factor or hypothesis and confirmed by a majority of respondents

Causale vraag 1: In welke mate en op welke manier heeft het consortium kunnen bijdragen tot het mobiliseren van leden vanuit het grote publiek (met focus op jongeren en jongvolwassenen) tot sympathisant en/of vrijwilliger?

1	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Communicatie via nieuwsbrief en/of sociale media (facebook, website, whatsapp,...) draagt bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden.	Monitoring info consortium	Overheen de drie metingen (baseline, midline en endline) is het aantal sympathisanten (personen die nieuwsbrief ontvangen) gestegen met 608 personen.	database consortium	confirm	weak	Deze stijging is opmerkelijk gezien de eerdere daling tijdens de midterm t.g.v. een aanpassing van het databestand omwille van de GDPR alsook de corona situatie in 2020. De uitbreiding op zich is geen indicatie dat men meer bewust is van RBA of zich hier rond meer engageert. In combinatie met indicaties dat lezen van nieuwsbrief kan leiden tot sterker
---	---	---	----------------------------	---	---------------------	---------	------	---

								engagement wordt deze bevinding wel belangrijk
2	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Communicatie via nieuwsbrief en/of sociale media (facebook, website, whatsapp,...) draagt bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden.	jaarlijkse online bevraging	(*) Grote meerderheid van de leden van de sociale basis ontvangt nieuwsbrief (wel daling t.o.v. midterm van 81% naar 74%). (*) Overheen drie metingen blijkt dat 80% van respondenten aan jaarlijkse enquête info van consortium (nieuwsbrief of sociale media) lezen. (tabel 5.2) (*) 51% van de respondenten enquête in 2020, (tov 55% in 2019 en 51% in 2018) is zelf op zoek gegaan naar informatie over de werking of activiteiten van de consortiumpartners (zie tabel 5.3). Specifiek voor jongeren stijgt dit percentage in 2019 tot 63% en in 2020 tot 73,3%	Monitoring informatie consortium resultaten jaarlijkse online bevraging	Confirm	moderate	(*) indicatie dat mensen die nieuwsbrief ontvangen die ook lezen (maar personen die deelnemen aan survey wellicht meer gemotiveerd dan zij die niet antwoorden dus niet helemaal representatief) (*) Indicatie van de relevantie van inhoud die consortium aanbiedt voor lezers. (*) belangrijke vaststelling gezien het feit . dat sympathisanten tijdens de interviews verwijzen naar de communicatie van het consortium als een motiverende factor om zich als vrijwilliger in te zetten.
3	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Communicatie via nieuwsbrief en/of sociale media (facebook, website, whatsapp,...) draagt bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden.	jaarlijkse online bevraging	(*) Meerderheid respondenten jaarlijkse online bevraging tijdens endline en midterm (51,3% 2020, 61% 2019) tov . 40,6% tijdens baseline) verwijst naar interesse in activiteiten van consortium naast maatschappelijke kwesties (63,6%) en interesse in wereldproblematiek (53,5%) als belangrijkste redenen om nieuwsbrief te lezen.	resultaten jaarlijkse online bevraging	Confirm	moderate	(*) indicatie van de relevantie van inhoud die consortium aanbiedt voor lezers. (*) Indicatie van het belang van de nieuwsbrief om leden van sociale basis op de hoogte te houden van de activiteiten

4	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Communicatie via nieuwsbrief en/of sociale media (facebook, website, whatsapp,...) draagt bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden.	interviews	(*)zowel tijdens midline als endline interviews wordt verwezen naar duidelijke communicatie over activiteiten via nieuwsbrief of media die hen heeft kunnen overtuigen om zich in te zetten als VW... appreciëren zeer sterk het vormend aspect voor VWs gelinkt aan deze acties. (*) Meerderheid van de interview respondenten vond het belangrijk dat ze op regelmatige basis gerichte communicatie konden ontvangen via een nieuwsbrief (al dan niet digitaal) of via korte berichten op sociale media. Er werd op gewezen dat men op die manier 'herinnerd wordt' aan het werk of aanbod van de organisaties en in sommige gevallen is dit ook een trigger om deel te nemen aan bepaalde activiteiten of om zich als vrijwilliger in te zetten. (*) een respondent is via advertentie op INDEED website sympathisant en vervolgens vrijwilliger geworden	Interview transcripts	Confirm	strong	(*) consortium communicatie slaagt erin om personen vanuit het brede publiek aan te zetten om sympathisant en/of vrijwilliger te worden alsook om een aantal respondenten die reeds sympathisant waren te overtuigen of aan te zetten om VW te worden. (*) Ter nuancering dient wel gewezen te worden op het algemene hoge bewustzijn en de positieve zelfinschatting van de steekproef i.v.m. RBA en kennis hierover en dit overheen de drie metingen. (zie ook de volgende lijn : lijn 5)
5	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Communicatie via nieuwsbrief en/of sociale media (facebook, website, whatsapp,...) draagt bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden.	online survey, diepte interviews	In meerdere interviews wordt eveneens aangegeven dat men de nieuwsbrief en de info van het consortium niet altijd leest en men is ook over het algemeen tijdens de interviews minder uitgesproken rond mate waarin het bijdraagt specifiek rond kennis RBA. (*) Tabel 6.3 wijst bovendien op het algemene hoge bewustzijn en de positieve zelfinschatting van de steekproef i.v.m. RBA en kennis hierover (was ook het geval bij de baseline en	resultaten survey en interviews	refute	moderate	gezien het algemene hoge bewustzijn en positieve zelfinschatting van de steekproef i.v.m. RBA en kennis hierover zou dit er kunnen op wijzen dat men reeds te doen heeft met de overtuigen en mensen die al voldoende kennis hebben. Deze bevinding verzwakt de contributieclaim van het project via de nieuwsbrief en de informatie die ze verstrekt

				midterm) Dit zou er kunnen op wijzen dat men reeds te doen heeft met de overtuigden en mensen die al voldoende kennis hebben.				
6	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Publieke evenementen/one off acties (acties breed bereik) dragen bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden.	Monitoring info consortium Observaties evaluatie team	Geobserveerd tijdens de midterm (niet tijdens de endline omwille van corona) beperkt aantal deelnemers aan publieke events die zicht toch inschrijven voor nieuwsbrief en zo sympathisant worden.	monitoring formulieren consortium gebruikt tijdens activiteiten observatie nota's evaluatie team	Confirm	moderate	Hoe interactiever/educatiever (bv. Via debat, info ...) hoe meer mensen zich bereid voelen zich in te schrijven voor nieuwsbrief. Wellicht speelt ook hier intrinsieke interesse een stuk mee
7	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Publieke evenementen/one off acties (acties breed bereik) dragen bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden.	interviews	Tijdens de baseline, midterm en endline wordt er tijdens diepte-interviews op gewezen dat publieke evenementen en one/off acties voor breed publiek opportuniteiten bieden aan sympathisanten en vrijwilligers om zich op een actieve manier in te zetten. Het feit dat de organisaties een concreet vrijwilligers aanbod hebben tijdens zulke publieke acties wordt tijdens de interviews met vrijwilligers als een belangrijke meerwaarde aangegeven (ook naar capaciteitsversterking rond RBA)	resultaten interviews	Confirm	moderate	belang van actiegericht aanbod voor vrijwilligers en omkadering (bv. Via duidelijke info en voorbereiding) voor capaciteitsontwikkeling van VWs rond RBA.

8	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	inleefreistrajecten & educatieve activiteiten/vormingen (acties gericht op dieper leerproces) dragen bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden, inclusief sensibiliseren van anderen rond RBA (multiplicatorfunctie).	bevraging deelnemers activiteiten en diepte-interviews	(*) meerderheid deelnemers activiteiten waaraan ze uit intrinsieke interesse aan deelnemen schrijven zich in voor nieuwsbrief en lezen die (tabel 5.5). Dit werd zowel tijdens de midline als tijdens de endline vastgesteld. (*) een meerderheid van de deelnemers die consortium nog niet kenden, achteraf actief op zoek naar info over het consortium.(zie tabel 5.5)	Resultaten bevraging deelnemers Interviews deelnemers	Confirm	moderate	Deelnemers die reeds geïnteresseerd zijn in de activiteiten (reeds overtuigden - intrinsieke motivatie) schrijven zich dus in Het betekent wel dat de info relevant is voor hen en dat men meer wil leren over de organisaties van het consortium na deelname
9	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	inleefreistrajecten & educatieve activiteiten/vormingen (acties gericht op dieper leerproces) dragen bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden, inclusief sensibiliseren van anderen rond RBA (multiplicatorfunctie).	Diepte interviews deelnemers	bij drie interviews met deelnemers aan een activiteit die georganiseerd werd in samenwerking met NGO's van buiten het consortium (bv. de Youca Kickoff meeting), gaven de respondenten aan dat ze na de activiteit geen informatie meer kregen van de consortium NGO	Interviews deelnemers	Refute	moderate	Dit toont aan dat deelname niet noodzakelijk voldoende is om sympathisant te worden. Het blijft noodzakelijk om de deelnemers expliciet te vragen of ze in de toekomst verder informatie willen verkrijgen en om deze informatie ook regelmatig door te sturen.
10	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	inleefreistrajecten & educatieve activiteiten/vormingen (acties gericht op dieper leerproces) dragen bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden, inclusief sensibiliseren van anderen rond RBA (multiplicatorfunctie).	diepte interviews, online survey, bevraging deelnemers activiteiten	(*) Zowel tijdens de baseline, midterm als tijdens endline wordt telkens door verschillende survey respondenten aangegeven dat zij door acties van het consortium gemotiveerd zijn om zelf actie te ondernemen. (bv. activiteit, nieuwsbrief of aangesproken door mensen van de orgs)(zie tabel 5.12a, 5.12b, 5.18) (*) Dit wordt ook bevestigd door bevraging deelnemers specifieke activiteiten die werden opgevolgd door het evaluatieteam(zie tabel 5.11)	resultaten survey, bevraging activiteiten en diepte interviews	Confirm	Strong	Bevindingen vanuit verschillende databronnen (jaarlijkse survey, feedback deelnemers aan activiteiten en diepte-interviews) bevestigen dat meerdere respondenten de acties van het consortium als motiverend ervaren om zich als vrijwilliger in te zetten of om zelf initiatief te nemen.

				(*) meerderheid van geïnterviewde deelnemers aan educatieve activiteiten geeft aan actie te ondernemen na deelname (meestal door er over te praten, maar ook persoonlijk koopgedrag, etc. maar ook in acties consortium...				
11	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	inleefreistrajecten & educatieve activiteiten/vormingen (acties gericht op dieper leerproces) dragen bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden, inclusief sensibiliseren van anderen rond RBA (multiplierfunctie).	bevraging deelnemers activiteiten en diepte-interviews	(*) Zowel tijdens de midterm als endline meting gaat een meerderheid van de deelnemers aan educatieve activiteiten opgevolgd door het evaluatieteam akkoord met stelling dat deelname aan activiteiten hun bewustzijn over belang RBA versterkt heeft. Zie ook tabel 5.15: (*) Dit wordt ook bevestigd door verschillende respondenten tijdens de diepte-interviews. zie ook getuigenissen op einde hoofdstuk 5.1 (*) Net als bij de midterm kan een aanzienlijk deel van de respondenten aan activiteiten die opgevolgd werden door evaluatie team een definitie geven van de rechtenbenadering. Een deel van deze respondenten was voor deelname nog niet noodzakelijk vertrouwd met dit concept of met de organisaties van het consortium (bv. deelnemers aan de youca kick off) zie tabel 5.15.	resultaten bevraging deelnemers	Confirm	moderate	blijft eerder indicatief aangezien de overgrote meerderheid vanuit de online enquête overheen de drie metingen aangeeft bewust te zijn en dat we ook geen significant verschil zien bij deelnemers (vrijwilligers) en zij die niet deelnemen rond de meeste stellingen i.v.m. bewust zijn. wel één stelling waar significant verschil is in stelling waar RBA expliciet vermeld wordt.

12	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	inleefreistrajecten & educatieve activiteiten/vormingen (acties gericht op dieper leerproces) dragen bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden, inclusief sensibiliseren van anderen rond RBA (multiplierfunctie).	online survey	Sympathisanten die hebben deelgenomen aan activiteiten van het consortium scoren hun kennis en vaardigheden over bepaalde aspecten van de rechtenbenadering hoger dan zij die niet deelnamen (zie tabel 6.5). Dit verschil is tijdens de endterm voor de meeste stellingen statistisch significant. Tijdens de midterm was dit verschil er ook maar net niet statistisch significant. (*) Net zoals bij de midterm, scoren participanten hun verhoogde kennis en vaardigheden rond RBA dankzij het consortium hoger in dan de rest van de steekproef. Dit verschil is net zoals bij de midterm ook statistisch significant. (zie tabel 6.6) Dit statistisch significant verschil wordt bovendien bevestigd in tabel 6.8 waar sympathisant participanten worden vergeleken met sympathisant niet participanten. Dit geldt tijdens de endline trouwens ook voor de vrijwilligers. (ook in tabel 6.6 en in tabel 6.7 alhoewel dat het verschil in deze tabel in vergelijking met de midterm minder uitgesproken was))	resultaten online survey	Confirm	strong	In vergelijking met de midterm is het verschil nog sterker uitgesproken aangezien er nu wel een statistisch significant verschil wordt vastgesteld tussen sympathisanten die hebben deelgenomen aan activiteiten in 2020 en zij die dit niet hebben gedaan.. In combinatie met de vaststelling dat een aantal deelnemers aan opgevolgde activiteiten hun kennis rond RBA is toegenomen en dat er opnieuw een significant verschil is wanneer men expliciet vraagt naar bijdrage van consortium toont aan dat er aanwijsbare contributie is van consortium via deelname van sympathisanten aan inhoudelijke activiteiten aan bewustwording en versterking rond RBA.
----	---	---	---------------	---	--------------------------	---------	--------	---

13	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Een divers aanbod met een mix aan audiovisueel materiaal, educatieve activiteiten en vormingen, en publieke evenementen en adhoc acties dragen bij tot een breed bereik en laat verschillende routes toe voor werving van deelnemers, sympathisanten en vrijwilligers.	Diepte-interviews	Gedurende de interviews wordt zowel tijdens de midterm als de endline meting door verschillende respondenten verwezen naar vier routes waarop het consortium personen vanuit het brede publiek kunnen mobiliseren tot participant, sympathisant, vrijwilliger: 1) eigen initiatief van de persoon (eigen interesse vaak vanuit opleiding of affiniteit met thema of land en persoonlijke overtuiging); outreach van het consortium aan de hand van educatief aanbod vaak via intermediaire actoren zoals scholen, hogescholen, .3) werving via publieke evenementen (beperkt als wervingskanaal) maar belangrijk voor actieperspectief en zichtbaarheid, 4) werving via bredere netwerk van organisaties van het consortium.	Diepte interviews	Confirm	strong	(*) Bevestiging van de verschillende routes langs waar het consortium deelnemers, sympathisanten en vrijwilligers kan werven. (*) men hoeft niet noodzakelijk eerst deelnemer te zijn om vervolgens sympathisant en vrijwilliger te worden. Verschillende respondenten vanuit route 1 (eigen initiatief) worden dadelijk sympathisant en vrijwilliger (bv. in het geval van studenten of stagiairs) zonder eerst participant te zijn.
14	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Een divers aanbod met een mix aan audiovisueel materiaal, educatieve activiteiten en vormingen, en publieke evenementen en adhoc acties dragen bij tot een breed bereik en laat verschillende routes toe voor werving van deelnemers, sympathisanten en vrijwilligers	Monitoring info consortium en jaarlijkse online bevraging	(*) overheen de drie metingen bereikt het consortium telkens een groter aantal deelnemers (volgens de monitoring info van het consortium). (*) Deze stijging toonde zich ook in online bevraging tijdens de midterm maar niet in de endline. Zo gaf 24,56% van de respondenten aan dat ze hadden deelgenomen aan een activiteit in 2020, tegenover 31,2% in 2018 en 41,3% in 2019). (zie tabel 5.7).	data base consortium en monitoring formulieren tijdens activiteiten	Confirm	moderate	(*) indicatie dat consortium er in slaagt om een actieperspectief te bieden aan mensen van brede publiek en ook voor jongeren, en dit ook tijdens de covid periode.. Het is weliswaar niet geweten hoeveel van deze deelnemers al dan niet reeds deel uitmaken van sociale basis. (*) mogelijke verklaring van lager aantal deelnemers in de endline online bevraging, kan zijn dat online activiteiten toch minder betrokkenheid stimuleren, wat zich dan ook vertaalt in een kleiner aantal van de deelnemers die zich bereid toont om deel te nemen aan een online bevraging.

15	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Een divers aanbod met een mix aan audiovisueel materiaal, educatieve activiteiten en vormingen, en publieke evenementen en adhoc acties dragen bij tot een breed bereik en laat verschillende routes toe voor werving van deelnemers, sympathisanten en vrijwilligers	online survey, bevraging deelnemers activiteiten	(*) Overheen de drie metingen, worden gelijkaardige redenen om deel te nemen aan activiteiten zoals bij nieuwsbrief het vaakst aangeduid (+50%) nl. interesse in maatschappelijke kwesties (meest aangeduid+60%) , wereldproblematiek & het Zuiden. (*) Minder caritatieve motieven (19,4% tijdens endterm, 33,3% midterm, 20,3% baseline). (*) zinvol bijdragen aan de maatschappij (43%) en om bij te leren (41,8%)worden ook vaak gescoord door respondenten (40,7% van jongeren verwijst naar onderdeel van opleiding) (*) aantal respondenten verwijst (endline) naar audiovisueel materiaal en interactie met personen van consortium of andere organisaties als motiverende factor (zie tabel 5.9 & 5.10)	resultaten survey	Confirm	strong	(*) indicatie van relevantie van het aanbod voor bepaalde personen uit het brede publiek. (*) Indicatie van verschuiving van caritatieve naar rechtenbenadering binnen wereldburgerschapseducatie. (*) Ook bevestiging van ambassadeurschap van sommige vrijwilligers of medewerkers en de effectiviteit ervan om een aantal mensen te overtuigen om deelnemer te worden...(die dan vaak evolueren tot sympathisant, zie lijn 5).... (*) wijst op belang van communicatie en nieuwsbrief om potentiële deelnemers te werven (*) Dit wijst ook op de meerwaarde van een breder consortium waarbij teruggevallen kan worden op een breder netwerk....om leden van het publiek aan te spreken
16	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Versterkte kennis, overtuiging of engagement wordt gevoed door activiteiten van andere organisatie die rond RBA werkt.	online survey, diepte interviews	(*) 45% van steekproef (57,4% tijdens de midterm) die VW voor anderen deed en tot 68,8% van de jongeren (63,3% tijdens midterm). 30,47% van de respondenten (30,8% tijdens midterm) geeft aan geen VW voor cons. maar wel voor andere gedaan te hebben.	resultaten survey en interviews	Confirm	moderate	Dit is sterke indicatie dat men ongeacht het project ook wel een weg naar VW werk zou gevonden hebben bij andere orgs. Echter, een meerderheid van andere VW organisaties werkt niet rond RBA (zie Hustinx et al. 2015). In die zin blijft de RBA insteek een verdienste van het consortium.

				(*) engagement voor andere organisaties kwam ook duidelijk naar voor tijdens diepte-interviews.				
17	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	tijdsgebrek (studies, werk, familie, andere verplichtingen en VW,...) belemmeren doorstroming sympathisant tot vrijwilliger	online survey, diepte interviews	(*) Zowel tijdens midterm als endterm wijzen ongeveer 25% van de respondenten aan de jaarlijkse onlinesurvey naar tijdsgebrek als belemmerende factor. Tijdsgebrek wordt ook als belangrijke belemmering aangewezen tijdens interviews. (*) Interview respondenten verwijzen meermalen naar prof. en familiale verplichtingen, studies, sociale activiteiten, persoonlijke situatie, engagement voor andere orgs, verplaatsing naar activiteiten,(tijdens endline ook meer verwijzing naar opportuniteiten voor online activiteiten).	resultaten survey en interviews	confirm	strong	(*) bevestiging van belang van gevarieerd aanbod met mix van punctuele acties die meer punctueel engagement van jongeren toelaat naast meer langdurig engagement voor anderen.: (*) ook belangrijk om contact te houden met jongeren die omwille van studies tijdelijk minder geëngageerd zijn. Tijdens interview wordt meermalen aangegeven dat men na studies terug meer engagement wil oppakken.
18	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Jongeren gaan op zoek naar meer informatie en ervaringen rond RBA omwille van specifieke gebeurtenissen (oorlog, ramp, problemen in de buurt, ...) of interesse (ervaring willen opdoen in buitenland, zich willen inzetten voor een goed doel, ...) eerder dan	online survey, diepte interviews	(*) Meerderheid van de interview respondenten die vrijwilliger waren verwijzen naar persoonlijke overtuiging. Gelinkt aan affiniteit of bezorgdheid met thema's of landen. (was het geval tijdens de drie metingen) (*) aanzienlijke meerderheid van de survey respondenten die VW was en die wijst op interesse in maatschappelijke kwesties zoals armoede, mensenrechten en milieu als motiverende factor, (67,6% endline, 66,7%	Interview transcripts online survey	Confirm	strong	Consortium slaagt erin om in te spelen op persoonlijke motieven sympathisanten om VW te worden....(inhoudelijk, visie rond RBA, etc., wel mogelijk dat deelnemers weg naar VW werk zouden vinden (mogelijk voor andere organisaties) zonder invloed van consortium

		omwille van de activiteiten van het consortium		midline, 60,7% baseline) in combinatie met een aanzienlijk aantal respondenten die overtuigd zijn dat men zelf iets kan doen 30,9%endline, 39,2% midline, 40,5% baseline)				
19	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Jongeren worden gemotiveerd door opportuniteiten voor professionele carrière of sociale contacten i.p.v. interesse of overtuiging rond RBA	Online survey	(*) Jongeren scoren op alle motieven om deel te nemen hoger dan rest van steekproef, met een opmerkelijk hoge score voor ‘om bij te leren of ervaring op te doen’. (*)Tijdens de endline, verwijst 40,7% van jongeren en 41,8 van alle respondenten naar willen bijleren en werkervaring opdoen als motiverende factor om deel te nemen aan activiteit.(tov respectievelijk 87,5% en 54,3% tijdens midterm en 31,3% van alle respondenten tijdens baseline). (*) Als reden om in 2020 VW te doen verwijst 19,1% naar bijleren en 13,2% naar werkervaring opdoen. (tov 23,5% en 15,7% tijdens midterm en 16,7% en 7,1% tijdens baseline).	Online survey	Confirm	moderate	zelfs indien men werk of ervaring als motief heeft of specifieke bezorgdheid of sociale motieven slaagt het consortium er nog steeds in om via hun communicatie een aantal van deze mensen te bereiken...en de resultaten tonen bovendien aan dat hun deelname grote kans heeft om bij te dragen tot versterkt bewustzijn en kennis en vaardigheden rond RBA. Dit is dus bijkomende aanwijzingen voor verschillende motieven en profielen van vrijwilligers en nood voor aangepast en tailor-made aanbod....?
20	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Jongeren worden gemotiveerd door opportuniteiten voor professionele carrière of sociale contacten i.p.v. interesse of overtuiging rond RBA	interviews	(*) Door sommige interview respondenten werd expliciet gewezen op zoektocht naar info of stageplaats voor opleiding als route om sympathisant en vrijwilliger te worden (dit was het geval tijdens endline, midline en baseline) (*) Uit interviews blijkt dat deelname van sommige deelnemers deels werd aangezet door	interview extracts,	confirm	strong	(*) indicatie dat eigen intrinsieke motivatie belangrijke reden is die mee een rol speelt om deel te nemen.... eerder dan getriggerd te zijn door de kennis versterking rond RBA. (*) Ook sociale contacten kan een motivator zijn en biedt een mogelijke wervingsstrategie voor het consortium.

				de sociale contacten met vrijwilligers, en om bij een vrijwilligersgroep te kunnen horen (*) Een aantal respondenten verwijzen ook naar het belang van zich gewaardeerd te voelen en appreciatie vanwege ngo medewerkers... ook het linken van plezier met iets doen voor goede doel (bv. op evenementen...)				(*) bevestiging 'eigen initiatief' route om vrijwilliger te worden. (*) meeste interview respondenten die uit eigen interesse deelnemen aan activiteit werden daarna ook sympathisant en vrijwilliger.
21	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Engagement wordt belemmerd omdat jongeren liever concrete hulp bieden (liefdadigheid) i.p.v. bezig zijn met structurele oorzaken van globale problemen die hen overstijgen	online survey & interviews	Zowel bij midterm als endline, lage percentages bij jongeren en respondenten in de online survey rond het item mensen helpen. Dit biedt indicatie dat men minder gemotiveerd wordt door een caritatief discours. Deze trend bleek ook een rode draad doorheen de diepteinterviews waarbij het afstappen van het caritatief discours door het consortium expliciet als motiverende meerwaarde werd vermeld. Dit is bovendien ook een trend die ook werd vastgesteld in recent onderzoek rond wereldburgerschapseducatie (Van Bourn, 2015; Ongevalle et al. 2018).25:25	resultaten online survey, interview extracts,	refute	strong	men wordt duidelijk minder gemotiveerd door een caritatief discours
22	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Engagement wordt belemmerd omdat Jongeren zich niet voor langere termijn voor één zaak of één organisatie engageren	Online survey Interviews	(*) Net als bij de redenen waarom men een nieuwsbrief leest worden interesse in maatschappelijke kwesties en interesse in wereldproblematiek het vaakst aangestipt; (*) 63% jongeren neemt ook deel aan activiteiten van andere orgs. (68,8% in 2020) (*)meerderheid van respondenten wijzen 'vrijwilligerswerk verrichten voor andere	resultaten online survey, interview extracts,	Confirm	strong	(*) sterke interesse in maatschappelijke kwesties en wereldproblematiek kan een belangrijk startpunt zijn dat deelnemers naar verschillende organisaties leidt. (*) engagement voor andere organisaties toont zich duidelijk in de survey resultaten (bij jongeren het meest uitgesproken)

				organisaties' het vaakst aan als belemmerende factor voor deelname.				(*) Engagement in andere organisaties duidelijk belemmerende factor voor deelname aan activiteiten van consortium.
Causale vraag 2: In welke mate en op welke manier heeft het consortium via haar aanbod van educatieve activiteiten bij de vrijwilligers bijgedragen tot een verhoogde capaciteit en versterkt engagement inzake de rechtenbenadering?								
23	Effect Consortium op capaciteit en engagement vrijwilligers	Inhoudelijke activiteiten leiden tot versterking van kennis en vaardigheden rond RBA en Gender/evt. waardoor ze met meer zelfvertrouwen zich engageren rond RBA	online survey	(*) Zowel tijdens de midterm als de endline, zijn er statistisch significante verschillen wanneer we een onderscheid maken tussen vrijwilligers die al dan niet deelnamen aan activiteiten van het consortium. * Daarbij zien we dat vrijwilligers die in het afgelopen jaar wel deelnamen aan activiteiten van het consortium hun kennis en vaardigheden over bepaalde aspecten van de rechtenbenadering hoger inschatten dan vrijwilligers die daar het afgelopen jaar niet aan deelnamen (zie tabel 6.4). Bij de midterm was het verschil statistische significant voor alle drie de stellingen terwijl dit bij de endline voor twee van de drie stellingen het geval was. Vrijwilliger participanten scoren ook tijdens de endline hun kennis en vaardigheid rond RBA voor alle drie de stellingen hoger dan de niet participant vrijwilligers.	resultaten online survey	Confirm	strong	duidelijke bijdrage project via inhoudelijke activiteiten aan positievere zelfevaluatie kennis en vaardigheden bij vrijwilligers. Iets minder statistische significantie in vergelijking met de midterm (desalniettemin sterke indicatie van bijdrage)

				(*)vrijwilligers die deelnamen aan activiteiten scoren de bijdrage van consortium aan versterkte kennis en vaardigheid rond RBA hoger dan zij die niet deelnamen. (tijdens endline Statistisch significant voor 1 van de stellingen rond vaardigheid, tijdens midterm significantie voor de drie stellingen)				
24	Effect Consortium op capaciteit en engagement vrijwilligers	Inhoudelijke activiteiten leiden tot versterking van kennis en vaardigheden rond RBA en Gender/evt. waardoor ze met meer zelfvertrouwen zich engageren rond RBA	online survey, interviews	(*) survey resultaten tonen aan dat, zoals ook reeds het geval was tijdens de midterm, vrijwilligers die in 2020 deelgenomen hebben aan een vorming of een evenement van het consortium ook vaker aangeven dat ze de rechtenbenadering op een bewuste manier toepassen. Tevens blijkt deze link tussen deelname en het bewust toepassen van de rechtenbenadering statistisch significant te zijn. Dit was ook het geval tijdens de midterm meting. (zie tabel 7.2) (*) Tijdens endline interviews verwijzen meerdere respondenten naar het audiovisueel materiaal van het consortium als hulpmiddel om het concept van RBA uitgelegd te krijgen. Ook kunnen een aantal respondenten RBA toepassen in hun professionele activiteiten.(zie vbn hst.7.2).	resultaten online survey en interviews	Confirm	strong	Sterke indicatie van bijdrage consortium in het versterken en motiveren van de vrijwilligers om RBA uitgelegd te krijgen alsook om het toe te passen in hun vrijwilligerswerk (en bij sommigen ook in hun professionele activiteiten)

25	Effect Consortium op capaciteit en engagement vrijwilligers	Inhoudelijke activiteiten leiden tot versterking van kennis en vaardigheden rond RBA en Gender/evt. waardoor ze met meer zelfvertrouwen zich engageren rond RBA	online survey, interviews	(*) zowel tijdens de midterm als de endline: significant verschil tussen VW die RBA bewust toepassen of niet en verhoogde kennis en vaardigheid i.v.m. RBA. (zie tabel 7.3) (*) Bovendien valt in tabel 7.3 op dat in vergelijking met de midterm, respondenten vrijwilligers die RBA toepasten, tijdens de endline beduidend vaker de optie 'helemaal akkoord' aanduiden, en dit voor de drie stellingen. Is mogelijke indicatie van een positieve evolutie in de mate waarin vrijwilligers zich zelfzeker voelen over hun kennis en vaardigheid (*) op een statistisch significante manier voor 2 van de drie stellingen in tabel 7.4 kan worden aangetoond dat de vrijwilligers die de rechtenbenadering toepassen ook een grotere impact ondervinden uit de activiteiten van het consortium. Weliswaar tijdens de endline iets meer voorbehoud voor de tweede stelling ivm de oorzaken van sociale onrechtvaardigheid en geen statistisch significant verschil voor deze stelling tijdens de endline (*) Meerderheid respondenten die aangeven RBA bewust toe te passen kan ook een definitie van RBA geven (weliswaar meestal vrij onvolledig) (zowel tijdens midterm als endline)	resultaten online survey en interviews	Confirm	strong	Deze bevindingen tonen aan dat de vermeende bijdrage van het consortium in het versterken van de vrijwilligers inzake de rechtenbenadering overheen de midline en de endline relatief stabiel blijft en bij een deel van de vrijwilligers zelfs in sterkere mate wordt ervaren. Ze bieden ook bijkomende indicaties dat het consortium via haar activiteiten kan bijdragen tot een versterking van de kennis en vaardigheden van de vrijwilligers en op die manier vrijwilligers kan stimuleren of in staat kan stellen om op een bewuste manier de rechtenbenadering vaker toe te passen tijdens hun vrijwilligerswerk.
----	---	---	---------------------------	---	--	---------	--------	--

26	Effect Consortium op capaciteit en engagement vrijwilligers	Inhoudelijke activiteiten leiden tot versterking van kennis en vaardigheden rond RBA en Gender/evt. waardoor ze met meer zelfvertrouwen zich engageren rond RBA	online survey,	(*) Grote meerderheid respondent vrijwilligers voelt zich voldoende ondersteund door het consortium (79% endline; 76% midline).	resultaten surveys	Confirm	strong	Indicatie dat consortium er wel degelijk in slaagt om haar vrijwilligers de nodige ondersteuning te bieden. In combinatie met vorige lijnen
27	Effect Consortium op capaciteit en engagement vrijwilligers	Inhoudelijke activiteiten leiden tot versterking van kennis en vaardigheden rond RBA en Gender/evt. waardoor ze met meer zelfvertrouwen zich engageren rond RBA	Interviews	Interviewrespondenten (waaronder 29 personen die in 2020 vrijwilligerswerk deden) tonen zich tevreden over de ondersteuning en geven aan hoe de ondersteuning hen helpt om zich als vrijwilliger in te zetten: - Duidelijke en goed onderbouwde informatie en diverse types van informatie, Een gevarieerd aanbod inzake vormen dat aansluit bij diverse profielen; betrekken van VW in inhoudelijk mee vorm geven van activiteiten, goede aansluiting met leerplannen scholen en hogescholen, praktische ondersteuning van initiatieven, (zie hoofdstuk 7.3)	Resultaten interviews	Confirm	Strong	Expliciete verwijzing door merendeel van respondenten naar acties van het consortium die men ervaart als ondersteunend voor het opnemen van vrijwillige engagement. Dit biedt bevestiging dat het consortium erin slaagt om nodige ondersteuning te bieden alsook het belang ervan om ervoor te zorgen dat vrijwilligers hun engagement blijven opnemen.
26	Effect Consortium op capaciteit en engagement vrijwilligers	Inhoudelijke activiteiten leiden tot versterking van kennis en vaardigheden rond RBA en Gender/evt. waardoor ze met meer zelfvertrouwen zich engageren rond RBA	online survey	Tijdens interviews wordt door meerderheid van de respondenten gewezen op de relatie tussen ondersteuning project (bv. via het aanleveren van nodige informatie en vorming) en opnemen van multiplicatorfunctie: respondenten geven aan dat de informatie van consortium hen helpt om informatie over de werking van de organisatie te verspreiden binnen hun kennissenkring of via sociale media. (Zie ook tabel 7.6)	resultaten online survey en interviews	Confirm	strong	Bevestiging van het belang om verder in te zetten op inhoudelijke ondersteuning VWs aangezien dit hun ambassadeursfunctie kan versterken.

28	Effect Consortium op capaciteit en engagement vrijwilligers	Volunteers worden ondersteund door activiteiten van andere organisatie die rond RBA werkt en is niet noodzakelijk gevolg van project	Interviews & Survey	(*) Zoals reeds het geval was tijdens de midterm, blijkt ook uit de endline bevraging dat meerdere respondenten aangeven dat ze ook ondersteuning ondervinden van andere organisaties dan het consortium. In veel gevallen betreft het organisaties die deel uitmaken van het bredere netwerk van de consortium organisaties. (*) Sterke concurrentie van andere organisaties: 85 respondenten (30,47%) tijdens de endline geeft aan het afgelopen jaar geen vrijwilligerswerk te hebben gedaan voor consortium maar wel voor andere organisaties. Tijdens de midterm ging het 62 respondenten (30.8%). (*) Bij andere organisaties verwijzen respondenten ook naar organisaties vanuit het bredere netwerk van het consortium (bv. Dwagulu, Intal, ...). In die gevallen is er sprake van synergie en niet van competitie	Interviews & Survey	confirm	moderate	consortium is niet enig mechanisme die bijdraagt tot ondersteuning van haar vrijwilligers. Andere organisaties spelen hierin ook een rol. Het gaat echter niet alleen om concurrentie maar betekent in heel wat gevallen ook een positieve synergie, zeker als het gaat om andere organisaties die behoren tot het bredere netwerk van de consortium organisaties.
29	Effect Consortium op capaciteit en engagement vrijwilligers	Volunteers nemen zelf hun capaciteitsversterking rond RBA in handen omwille van intrinsieke motivatie of omwille van specifieke gebeurtenissen (oorlog, ramp, problemen in de buurt, ...)	interviews	Net als in de midterm wijzen verschillende respondenten op het feit dat ze ook zelf op zoek gaan naar aanbod en informatie van andere organisaties ivm de rechtenbenadering. In heel wat gevallen gaat het dan over organisaties die behoren tot het bredere netwerk van de organisaties.	extract interviews	confirm	moderate	consortium is niet enig mechanisme die bijdraagt tot ondersteuning van haar vrijwilligers. Andere organisaties en eigen initiatief van vrijwilligers spelen hierin ook een rol. Wijst ook op het belang voor bredere netwerking en samenwerking tussen organisaties.

30	Effect Consortium op capaciteit en engagement vrijwilligers	Volunteers zijn gemotiveerd maar vinden niet de tijd om zich blijvend te engageren	online survey en interviews	Zoals reeds het geval was tijdens de midterm, blijkt ook uit de endline bevraging dat 'vrijwilligerswerk verrichten voor andere organisaties' het vaakst als reden werd aangeduid waarom men geen vrijwilliger was namelijk 35,84% van de respondenten tijdens de endline en 52,7% tijdens de midterm. (*)Tijdsgebrek komt op de tweede plaats als belangrijke belemmerende factor (zie tabel 5.16). Deze belemmering wordt door 15,5% van de respondenten aangeduid, een vergelijkbaar percentage als bij de midterm (24,9 %). (*) Tijdsgebrek wordt ook meermalen aangehaald tijdens de interviews en dit tijdens de verschillende metingen. Als oorzaak hiervan verwijst men naar professionele of familiale verplichtingen, studies, sociale activiteiten, persoonlijke situatie (bv. gezondheidsproblemen) of engagement bij andere organisaties. Nieuw tegenover de midterm en de baseline is dat verschillende respondenten (vooral studenten) verwijzen naar het feit dat de verplaatsing naar bepaalde activiteiten te veel tijd zou vergen	resultaten online survey. resultaten interviews	Confirm	strong	belangrijk voor consortium om hiermee rekening te houden in hun planning (zie ook suggesties respondenten in rapport, bv. opportuniteiten voor online activiteiten en flexibel aanbod dat beter aansluit met het drukke leven van de jongeren en ook de mogelijkheid biedt voor een eerder beperkt en minder tijdsintensief engagement werd gezien als een optie.
----	---	--	-----------------------------------	---	---	---------	--------	--

31	Effect Consortium op capaciteit en engagement vrijwilligers	Vrijwilligers engagement wordt belemmerd omdat Jongeren zich niet voor langere termijn voor één zaak of één organisatie engageren	Interviews	Net als tijdens de midterm wijzen verschillende jongeren tijdens de interviews op meerdere engagementen waartussen ze soms keuzes moeten maken (studies, hobby's, engagementen voor verschillende organisaties, ...	extract interviews	confirm	strong	aanzienlijk deel van jongeren is moeilijk te engageren voor langere trajecten....(dit geldt wel niet voor alle jongeren). Meerdere jongeren geven ook aan dat ze na hun studies terug meer vrijwillig engagement willen opnemen. Opnieuw indicatie van het belang van voldoende flexibel en punctueel aanbod.
32	Effect Consortium op capaciteit en engagement vrijwilligers	Aanbod sluit niet voldoende aan bij het profiel of de noden van potentiële vrijwilligers.	Interviews en online survey	Een kleine minderheid van de respondenten geeft aan geen aansluiting te vinden bij het huidige aanbod. 12,9% of de respondenten aan de survey geeft aan niet te weten wat men zou kunnen doen. Tijdens de interviews wees één Belgische respondent op het beperkte aanbod voor jongere kinderen (13,14 & 15 jaar) als belemmering om vrijwilliger te worden. Een meerderheid van de interview respondenten vanuit partnerorganisaties in de partnerlanden waren vragende partij voor een geschikt aanbod waar zij ook als vrijwilliger een rol zouden kunnen spelen	Extract interviews	Confirm	moderate	Het aandeel van respondenten die aangeeft geen vrijwilligerswerk te doen omdat hij of zij geen geschikt aanbod vond is vrij klein. Toch levert het een aantal interessante ideeën op zoals de opportuniteit om de sociale basis te internationaliseren via het betrekken van vrijwilligers uit de partnerorganisaties in de partnerlanden. Het openstellen van het aanbod voor jonge vrijwilligers onder de 15 jaar is ook een interessante denkpiste.

bijlage 6 Analyse verklarende en rivaliserende hypothesen en factoren (resultaten contributie analyse en process tracing)

	Causal question	Explaining mechanisms/factor <i>(Provide a description of the factor or explanation)</i>	Type (Distinguish the following types: primary explanation; direct rival; commingled rival; Implementation rival; influencing factors)	Likelihood <i>(Review of evidence for each of the factors/ explanations about likelihood that the factor/ explanation actually occurred, taking into account the strength of the pieces of the evidence (validity/ reliability))</i>	Implication <i>(Based on the likelihood that the factor/ explanation occurred, what does this imply for the contribution claim about the intervention(s)?)</i>
Causale vraag 1: Causale vraag 1: In welke mate en op welke manier heeft het consortium kunnen bijdragen tot het mobiliseren van leden vanuit het grote publiek (met focus op jongeren en jongvolwassenen) tot sympathisant en/of vrijwilliger?					
1	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Communicatie via nieuwsbrief en/of sociale media (facebook, website, whatsapp, ...) draagt bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden.	- Primary explanation: mechanism related to the intervention)	Straw in the wind (pass)→smoking gun: (pass) Expliciete verwijzing deelnemers naar nieuwsbrief en communicatie als motiverende factor om deel te nemen Meerderheid respondenten leest nieuwsbrief en zoekt info op Belang van diversiteit naar vorm en inhoud & vraag voor meer focus op sociale media Bovenstaande geldt wel maar voor een deel van de respondenten. Deel respondenten interviews geeft ook aan dat ze de nieuwsbrief niet lezen en bij hen draaft de nieuwsbrief dus niet bij tot versterkte kennis rond RBA.	- Dit causaal mechnaisme doet zich voor voor een deel van de respondenten (vooral zij die reeds bewust zijn en geëngageerd éijn). Dit kan niet veralgemeend worden voor de hele populatie. - Indicatie van de (stijgende) relevantie van inhoud die consortium aanbiedt voor lezers (inhoud nieuwsbrief vind aansluiting bij interesses van de sympathisanten). - opportuniteit voor gebruik van diverse sociale media tools
2	Effect Consortium op het	Publieke evenementen/one off acties (acties breed	- Primary explanation: mechanism related to the intervention)	Straw in the wind: pass Observatie tijdens baseline en midterm (niet tijdens endline	- Een beperkt aantal personen vanuit brede publiek wordt

	bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	bereik) dragen bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden.		omwille van corona) dat beperkt aantal deelnemers aan publieke events zich inschrijven voor de nieuwsbrief. Echter geen getuigenissen van deze personen zelf over hun doorgroei parcours (dus geen smoking gun) Enigszins aannemelijk maar niet noodzakelijk en voldoende (mogelijkheid dat deelnemers die zich inschrijven voor de nieuwsbrief reeds bewust waren rond RBA of intrinsiek gemotiveerd). Wel belangrijk voor het actieperspectief voor vrijwilligers. Werd ook door interview respondenten aangegeven die er naar uitkijken om zich bij zulke evenementen na Corona terug te kunnen inzetten als vrijwilliger	langs deze route sympathisant . - Belangrijk strategie die actieperspectief biedt voor vrijwilligers
3	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Inleefreistrajecten & educatieve activiteiten/vormingen (acties gericht op dieper leerproces) dragen bij tot bewustwording rond RBA en motivatie om er meer actief rond te worden, inclusief sensibiliseren van anderen rond RBA (multiplierfunctie).	- Primary explanation: mechanism related to the intervention)	- Straw in the wind: pass – meerderheid van de respondenten aan bevraging via vragenlijst na activiteit waaraan ze deelnamen uit intrinsieke interesse zonder consortium vooraf te kennen (bv. inleefreis, empowerment weekend), worden ook sympathisant en geven aan gemotiveerd te zijn om zelf actie te ondernemen, Sommige respondenten kunnen ook definitie geven van RBA. - Smoking gun: pass - expliciete quotes tijdens interviews van deelnemers die aangeven dat hun deelname aan educatieve activiteiten heeft bijgedragen tot meer	Bevestiging dat een aantal deelnemers aan educatieve activiteiten effectief kan doorgroeien naar sympathisant en mogelijk ook verder tot vrijwilliger. Deelname aan educatieve activiteiten bevordert bij een aanzienlijk deel van de respondenten ook kennis en bewustzijn rond RBA en de motivatie om er actie rond te ondernemen. Men kan er weliswaar niet vanuit gaan dat zo iets automatisch

				kennis en bewustwording rond RBA alsook de motivatie om er zich rond te engagem. over contributie. (Ook statistisch significante verschillen deelnemers en niet deelnemers in survey). - Echter deelname is soms niet voldoende om sympathisant t worden. opvolging na deelname is belangrijk voor sommige deelnemers	gebeurt. Het is belangrijk om dit expliciet te vragen op einde van activiteitn en eventueel achteraf op te volgen.
4	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Een divers aanbod met een mix aan audiovisueel materiaal, educatieve activiteiten en vormingen, en publieke evenementen en adhoc acties dragen bij tot een breed bereik en laat verschillende routes toe voor werving van deelnemers, sympathisanten en vrijwilligers	- Primary explanation: mechanism related to the intervention)	Smoking gun: pass -tijdens diepteinterviews werd expliciet verwezen naar vier routes waarop het consortium personen vanuit het brede publiek kunnen mobiliseren tot participant, sympathisant, vrijwilliger: 1) eigen initiatief 2) outreach door consortium, 3) werving via publieke evenementen, 4) werving via bredere netwerk van organisaties van het consortium.	- Bevestiging van de verschillende routes langs waar het consortium deelnemers, sympathisanten en vrijwilligers kan werven. (niet noodzakelijk eerst deelnemer te zijn om vervolgens sympathisant en vrijwilliger te worden. bv. studenten die rechtstreeks sympathisant of vrijwilliger worden) - Bevestiging belang om te beschikken over divers aanbod voor werven en mobiliseren van leden vanuit brede publiek
5	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Versterkte kennis, overtuiging of engagement wordt gevoed door activiteiten van andere organisatie die rond RBA werkt.	Direct rival (different mechanism that undermines the contribution story of the intervention)	Straw in the wind: pass. aanzienlijk aandeel respondenten (zowel survey als interviews) engageeert zich ook voor andere organisaties, echter deze organisatis werken meestal niet direct rond RBA. Eerder waarschijnlijk dat andere organisaties bij deel	Effecten kunnen niet volledig aan het consortium worden toegeschreven

				van de deelnemers hiertoe bijdragen.	
6	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Tijdsgebrek (studies, werk, familie, andere verplichtingen en VW, ...) belemmeren doorstroming sympathisant tot vrijwilliger	Implementation rival (influencing factors that modify the outcomes)	Smoking gun: pass. Expliciete verwijzing van interview respondenten alsook 25% in survey zowel in midterm als endline.: verwijzing naar prof. en familiale verplichtingen, studies, sociale activiteiten, persoonlijke situatie, engagement voor andere orgs, verplaatsing naar activiteiten,	- Tijdsgebrek is duidelijk belemmerende factor voor deelnemers om zich verder te engageren. - Belang van divers aanbod dat punctueel engagement toelaat, tijdens endline ook meer verwijzing naar opportuniteiten voor online activiteiten).
7	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Jongeren gaan op zoek naar meer informatie en ervaringen rond RBA omwille van specifieke gebeurtenissen (oorlog, ramp, problemen in de buurt, ...) of interesse (ervaring willen opdoen in buitenland, zich willen inzetten voor een goed doel, ...) eerder dan omwille van de activiteiten van het consortium	Commingle (other mechanism that occurs alongside target mechanism)	Smoking gun: expliciete getuigenissen respondenten in de interviews die aangeven dat men vanuit persoonlijke overtuiging of bezorgdheid rond specifieke thema's of affiniteit met bepaald land proactief contact opneemt met organisaties of deelneemt aan activiteiten en sympathisant/vrijwilliger wordt. Dit biedt ook bevestiging van route 1 (proactief engagement) waarlangs deelnemers geworven kunnen worden.	Versterkt engagement/interesse kan niet volledig aan het consortium worden toegeschreven. Consortium slaagt er wel in om interesse/engagement te kanaliseren via hun activiteiten (route 1) (ook weer indirect indicatie van het belang van divers aanbod en de verschillende mogelijke wervingsroutes).
8	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Jongeren worden gemotiveerd door opportuniteiten voor professionele carrière of sociale contacten i.p.v. interesse of overtuiging rond RBA	Commingle rival (other mechanism that occurs alongside target mechanism)	Smoking gun: pass - Zeer waarschijnlijk bij een deel van de respondenten. Getuigenissen van sommige respondenten doorheen de drie metingen tijdens de diepteinterviews refereren hier expliciet naar. Ook in de online survey verwijst tot 20% van de respondenten naar bijleren en werkervaring opdoen als motivator	Parallel mechanisme waar consortium kan op inspelen om deelnemers te werven en verder te laten doorgroeien tot sympathisanten en vrijwilligers.

9	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Engagement wordt belemmerd omdat jongeren liever concrete hulp bieden (liefdadigheid) i.p.v. bezig zijn met structurele oorzaken van globale problemen die hen overstijgen	Implementation rival (influencing factors that modify the outcomes)	Hoop test: Fail. Caritatief discours is duidelijke geen motiverende factor bij overgrote meerderheid van de respondenten (survey en interviews).	Caritatief discours is duidelijk minder wervend voor de respondenten zowel bij interviews als bij online survey en deze trend wordt sterker overheen de drie metingen
10	Effect Consortium op het bereiken en mobiliseren van leden vanuit het brede publiek	Engagement wordt belemmerd omdat Jongeren zich niet voor langere termijn voor één zaak of één organisatie engageren	Implementation rival (influencing factors that modify the outcome)	Smoking gun: pass - Zeer waarschijnlijk voor een aanzienlijk deel van de respondenten. Expliciete getuigenissen van sommige respondenten hierover tijdens interviews.	Engagement in andere organisaties is voor grote groep respondenten belemmerende factor voor deelname aan activiteiten van consortium.

Causale vraag 2: In welke mate en op welke manier heeft het consortium via haar aanbod van educatieve activiteiten bij de vrijwilligers bijgedragen tot een verhoogde capaciteit en versterkt engagement inzake de rechtenbenadering?

1	Effect Consortium op capaciteit en engagement vrijwilligers	Inhoudelijke activiteiten leiden tot versterking van kennis en vaardigheden rond RBA en Gender/milieu waardoor ze met meer zelfvertrouwen zich engageren rond RBA	Primary explanation	Smoking gun: pass - statistisch significant verschil in online survey resultaten waarbij vrijwilligers aan inhoudelijke activiteiten hun kennis en vaardigheden rond RBA, gender en milieu ten gevolge van hun deelname positiever inschatten. Meerderheid respondenten die aangeven RBA bewust toe te passen kan ook een definitie van RBA geven (weliswaar meestal vrij onvolledig) (zowel tijdens midterm als endline). Meerderheid respondenten voelt zich ook voldoende ondersteund door consortium. Tijdens interviews ook expliciete getuigenissen hierover met illustraties hoe de activiteiten of het educatief materiaal hen helpt om bv. RBA uit te leggen (ambassadeursfunctie) of toe te passen.	Duidelijke bijdrage project via inhoudelijke activiteiten aan positievere zelfevaluatie kennis en vaardigheden bij vrijwilligers. bevestiging dat het consortium erin slaagt om nodige ondersteuning te bieden alsook betreffende het belang ervan om ervoor te zorgen dat vrijwilligers hun engagement en ambassadeursfunctie (blijven) opnemen.
2	Effect Consortium	Volunteers worden ondersteund door	Direct rival (different mechanism that	Straw in the wind. Aanzienlijk deel respondenten engageert	Consortium is niet enig mechanisme die

	op capaciteit en engagement vrijwilligers	activiteiten van andere organisatie die rond RBA werkt en is niet noodzakelijk gevolg van project	undermines the contribution story of the intervention)	zich voor andere organisaties. Een aanzienlijk deel van deze organisaties bevindt zich weliswaar in het netwerk van de consortiumorganisaties. Wanneer dit gebeurt via het bredere netwerk van de organisaties dan kan er sprake zijn van synergie en is deze rivaliserende hypothese minder sterk uitgesproken.	bijdraagt tot ondersteuning van haar vrijwilligers. Andere organisaties spelen hierin ook een rol. Het gaat echter niet alleen om concurrentie maar betekent in heel wat gevallen ook een positieve synergie, zeker als het gaat om andere organisaties die behoren tot het bredere netwerk van de consortiumorganisaties.
3	Effect Consortium op capaciteit en engagement vrijwilligers	Volunteers nemen zelf hun capaciteitsversterking rond RBA in handen omwille van intrinsieke motivatie of omwille van specifieke gebeurtenissen (oorlog, ramp, problemen in de buurt, ...)	Direct rival (different mechanism that undermines the contribution story of the intervention)	Straw in the wind: pass - deelnemers die tijdens interviews aangeven zich ook te engageren bij andere organisatie hetgeen een mogelijke indicatie biedt dat men zelf op zoek gaat naar aanbod en informatie en zelf capaciteitsversterking in handen neemt. smoking gun: pass – Verschillende respondenten die tijdens interviews expliciet aangeven dat ze zelf info opzoeken of erover schrijven, soms ook vanuit opleiding of sterke persoonlijke interesse.	Consortium is niet enig mechanisme die bijdraagt tot ondersteuning van haar vrijwilligers. Andere organisaties en eigen initiatief van vrijwilligers spelen hierin ook een rol. Belangrijk voor consortium om op deze interesses en intrinsieke motivatie zo goed mogelijk in te spelen met relevant en divers aanbod, met de mogelijkheid voor vrijwilligers om ook inhoudelijk betrokken te worden
4	Effect Consortium op capaciteit en engagement vrijwilligers	Volunteers zijn gemotiveerd maar vinden niet de tijd om zich blijvend te engageren	Implementation rival (influencing factors that modify the outcomes). Redenen: professionele of familiale verplichtingen, studies, sociale activiteiten, persoonlijke situatie (bv. gezondheidsproblemen)	Smoking gun: pass – Zeer waarschijnlijk. Blijkt uit getuigenissen tijdens interviews alsook uit online survey. Belangrijke redenen n: professionele of familiale verplichtingen, studies, sociale activiteiten, persoonlijke situatie (bv. gezondheidsproblemen) of	Belangrijk voor consortium om hiermee rekening te houden in hun planning (zie ook suggesties respondenten in rapport). bv. opportuniteiten voor online activiteiten en flexibel aanbod dat

			of engagement bij andere organisaties.	engagement bij andere organisaties.	beter aansluit met het drukke leven van de jongeren en ook de mogelijkheid biedt voor een eerder beperkt en minder tijdsintensief engagement werd gezien als een optie.
5	Effect Consortium op capaciteit en engagement vrijwilligers	Vrijwilligers engagement wordt belemmerd omdat Jongeren zich niet voor langere termijn voor één zaak of één organisatie engageren	Implementation rival (influencing factors that modify the outcomes)	Smoking gun: pass – Expliciete getuigenissen van jongeren ivm het feit dat men continu keuzes maakt tussen meerdere opportuniteiten om zich rond te engageren (studies, hobby's, engagementen voor verschillende organisaties,) en hierbij aangeeft dat men het engagement niet kan/wil beperken tot een specifieke organisaties.	Belang van divers en flexibel aanbod: korte adhoc activiteiten vs. langere trajecten voor engagement, ...ook de mogelijkheid dat men tijdelijk geen engagement vertoont en dan later het engagement voor de organisatie terug opnemen (bv. engagement terug sterker opnemen na studies)
6	Effect Consortium op capaciteit en engagement vrijwilligers	Vrijwilligers engagement wordt belemmerd omdat het aanbod niet voldoende aansluit bij het profiel of de noden van potentiële vrijwilligers	Implementation rival (influencing factors that modify the outcomes)	Straw in the wind: pass – voor de Belgische respondenten. Kleine minderheid verwijst naar deze belemmerende factor. Smoking gun: pass – voor respondenten vanuit partnerorganisaties in de partnerlanden waarvan meerderheid vragende partij is voor opportuniteiten om als vrijwilliger betrokken te worden in het educatiewerk.	Het aandeel van Belgische respondenten die aangeeft geen vrijwilligerswerk te doen omdat hij of zij geen geschikt aanbod vond is vrij klein. Er is echter wel opportuniteit om de sociale basis te internationaliseren via het betrekken van vrijwilligers uit de partnerorganisaties in de partnerlanden die vragende partij zijn om meer betrokken te worden als vrijwilliger. Met de online tools zijn hier zeker mogelijkheden voor.

bijlage 7 Vragenlijst – jaarlijkse bevraging

Beste,

Van harte bedankt om deel te nemen aan deze derde jaarlijkse bevraging over KIYO, Solidagro en Viva Salud. Deelname aan de vorige twee bevragingen is geen vereiste om deel te kunnen nemen aan deze derde bevraging.

KIYO, Solidagro en Viva Salud vormen sinds 2017 een samenwerkingsverband. Samen willen ze hun sociale basis versterken en ook meer jongeren enthousiasmeren. Met deze bevraging willen KIYO, Solidagro en Viva Salud hun huidige werking evalueren en versterken.

De resultaten van de studie worden anoniem verwerkt in een rapport door onderzoekers van de KU Leuven. De bevindingen zullen door KIYO, Solidagro en Viva Salud via een nieuwsbrief of via hun website aan u bekend gemaakt worden.

Het duurt ongeveer 15 min om de vragenlijst in te vullen. Deelname is vrijwillig. Anonimiteit is gegarandeerd en het databeheer is in lijn met de GDPR-privacyrichtlijn van de Europese Commissie.

Heeft u nog vragen? U kan de onderzoekers van de KU Leuven bereiken via jan.vanongevalle@kuleuven.be

Deze bevraging is anoniem. Om de bevindingen van opeenvolgende bevragingen te kunnen vergelijken geven we aan iedere deelnemer een unieke code. Deze code stellen we samen op basis van de antwoorden op de volgende vragen. Op die manier hoeven de onderzoekers uw naam niet te weten en blijft de bevraging anoniem.

* 1. Wat is uw geboortjaar?

* 2. Wat zijn de twee eerste letters van de voornaam van uw moeder?

* 3. Wat zijn de twee eerste letters van de stad waar uw geboren bent?

* 4. Via welke organisatie(s) kreeg u de uitnodiging voor deze bevraging?

☐ KIYO

☐ Viva Salud

☐ Solidagro

* 5. Heeft u ooit een nieuwsbrief of informatie via de sociale media of de website van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud gelezen?

☐ Ja

☐ Nee

* 6. Hoe vaak las u het afgelopen jaar (2020) een nieuwsbrief van of informatie via de sociale media of de website van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud?

- ☐ Niet
- ☐ 1 keer
- ☐ 2 tot 5 keer
- ☐ Vaker dan 5 keer

* 7. Hoe vaak bent u het afgelopen jaar (2020) zelf actief op zoek gegaan naar informatie over de werking of activiteiten van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud?

- ☐ Niet
- ☐ 1 keer
- ☐ 2 tot 5 keer
- ☐ Vaker dan 5 keer

8. Waarom leest/las u een nieuwsbrief of informatie via de sociale media of de website van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

☐ Vanwege interesse in de globale wereldproblematiek	☐ Omdat ik geïnteresseerd ben in de activiteiten of evenementen van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud
☐ Vanwege interesse in het Zuiden (ontwikkelingslanden)	☐ Om bij te leren
☐ Vanwege interesse in maatschappelijke kwesties zoals armoede, mensenrechten, milieu etc.	☐ Om na te gaan hoe ik andere mensen kan helpen

Andere redenen (geef nadere toelichting)

* 9. Heeft u ooit deelgenomen aan een evenement of vorming van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud? B.v. een inleefreis, een vormingsweekend, een manifestatie, een workshop op school of buiten de school, ...

☐ Ja

☐ Nee

* 10. Hoe vaak nam u het afgelopen jaar (2020) deel aan een evenement of vorming van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud? B.v. een inleefreis, een vormingsweekend, een manifestatie, een workshop op school of buiten de school, ...

☐ Niet

☐ 2 tot vijf keer

☐ 1 keer

☐ Vaker dan 5 keer

Indien niet, waarom niet?

* 11. Heeft u het afgelopen jaar (2020) deelgenomen aan een evenement of vorming van andere organisaties dan KIYO, Solidagro en Viva Salud (b.v. UNICEF, Oxfam, 11.11.11, Dwagulu Dekkente, Intal, Cubanismo, YOUCA, ...)?

☐ Ja

☐ Nee

Indien ja, van welke organisaties?

* 12. Indien u **ooit** deelnam aan een evenement of vorming van KIYO, Solidagro, Viva Salud en/of een andere organisatie, wat heeft u hiertoe aangezet? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

Indien niet van toepassing mag u dat aanduiden en naar de volgende vraag gaan

☐ Niet van toepassing. Ik heb niet deelgenomen aan een evenement of vorming	☐ Omdat het een onderdeel van mijn opleiding of werk was
☐ Vanwege interesse in de globale wereldproblematiek	☐ Omdat een nieuwsbrief, een film, informatiecampagne of -brochure van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud me inspireerde
☐ Vanwege interesse in het Zuiden (landen in ontwikkeling)	☐ Omdat een nieuwsbrief, een film, informatiecampagne of -brochure van een andere NGO me inspireerde
☐ Vanwege interesse in maatschappelijke kwesties zoals armoede, mensenrechten, milieu etc.	☐ Omdat mensen van KIYO, Solidagro of Viva Salud me hierover aanspraken
☐ Om bij te leren of ervaring op te doen	☐ Omdat mensen van een andere NGO me hierover aanspraken
☐ Om na te gaan hoe ik andere mensen kan helpen	☐ Omdat vrienden, kennissen en/of familie die zich inzetten voor ontwikkelingssamenwerking of maatschappelijke kwesties me inspireerden.
☐ Om zinvol bij te dragen aan de maatschappij	

Overige (geef nadere toelichting)

--

* 13. Heeft u ooit vrijwilligerswerk gedaan bij KIYO, Solidagro en/of Viva Salud? Bv. helpen bij het organiseren van een evenement of activiteit, administratief werk, deelname aan een Algemene Vergadering

...

☐ Ja

☐ Nee

* 14. Heeft u ooit op eigen initiatief een actie ondernomen ten voordele van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud? Bv. fondsenwerving, een blog schrijven, anderen overtuigen om deel te nemen aan activiteiten, een petitie organiseren, ...

☐ Ja

☐ Nee

* 15. Hoe vaak deed u het afgelopen jaar (2020) vrijwilligerswerk bij KIYO, Solidagro en/of Viva Salud?

- ☐ Niet
- ☐ 1 keer
- ☐ 2 tot 5 keer
- ☐ Vaker dan 5 keer

* 16. Hoe vaak ondernam u het afgelopen jaar (2020) op eigen initiatief een actie ten voordele van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud?

- ☐ Niet
- ☐ 1 keer
- ☐ 2 tot 5 keer
- ☐ Vaker dan 5 keer

* 17. Heeft u het afgelopen jaar (2020) vrijwilligerswerk verricht of zelf een initiatief genomen voor andere organisaties dan KIYO, Solidagro en Viva Salud? (b.v. UNICEF, Oxfam, 11.11.11, Dwagulu Dekkente, Intal, Cubanismo, YOUCA, ...)?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Indien ja, voor welke organisaties?

* 18. Indien u **ooit** vrijwilligerswerk verrichtte of zelf initiatieven nam, al dan niet voor KIYO, Solidagro, en/of Viva Salud, wat heeft u hiertoe aangezet? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

Indien niet van toepassing mag u dat aanduiden en naar de volgende vraag gaan

☐ Niet van toepassing. Ik heb geen vrijwilligerswerk verricht of een initiatief genomen	☐ Omdat een les of een workshop over maatschappelijke kwesties zoals armoede, mensenrechten, milieu etc. me inspireerde
☐ Vanwege mijn interesse in de globale wereldproblematiek	☐ Omdat mensen van KIYO, Solidagro of Viva Salud me hadden aangesproken
☐ Vanwege mijn interesse in het Zuiden (ontwikkelingslanden)	☐ Omdat een stage in een organisatie die zich inzet voor ontwikkelingssamenwerking of maatschappelijke kwesties me inspireerde
☐ Vanwege mijn interesse in maatschappelijke kwesties zoals armoede, mensenrechten, milieu etc.	☐ Vanwege een persoonlijke gebeurtenis of een gebeurtenis in mijn nabije omgeving
☐ Omdat een activiteit of een evenement van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud me inspireerden	☐ Om op deze manier andere mensen te kunnen helpen
☐ Omdat een activiteit of een evenement van andere organisaties me inspireerde	☐ Omdat er veel ongelijkheid is in de wereld
☐ Omdat een nieuwsbrief, een film, informatiecampagnes of – brochures van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud me inspireerden	☐ Omdat ik overtuigd ben dat wij invloed kunnen uitoefenen op wat er in het Zuiden (ontwikkelingslanden) gebeurt
☐ Omdat een nieuwsbrief, een film, informatiecampagnes of – brochures van andere organisaties me inspireerden	☐ Omdat ik overtuigd ben dat NGO's een invloed kunnen uitoefenen op wat er in het Zuiden (ontwikkelingslanden) gebeurt
☐ Omdat vrienden, kennissen en/of familie die zich inzetten voor ontwikkelingssamenwerking of maatschappelijke kwesties me inspireerden	☐ Om bij te leren
☐ Omdat een les of een workshop over de situatie in ontwikkelingslanden me inspireerde	☐ Om werkervaring op te doen
☐ Overige (geef nadere toelichting)	

* 19. Indien u vrijwilligerswerk hebt verricht, of een eigen actie hebt ondernomen al dan niet voor KIYO, Solidagro of Viva Salud, welke soort acties waren dit? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ (Mondeling) informatie verspreid bij vrienden, familie, buren of collega's...
- ☐ Informatie verspreid via sociale media
- ☐ Een fondsenwervende actie georganiseerd
- ☐ Een (info)stand bemand
- ☐ Logistieke ondersteuning bij evenementen of op kantoor
- ☐ Administratieve ondersteuning bij evenementen of op kantoor
- ☐ Lid van de Algemene Vergadering of van de Raad van Bestuur
- ☐ Deelgenomen aan een manifestatie op vraag van een organisatie

Overige (geef nadere toelichting)

* 20. Indien u vrijwilligerswerk hebt verricht, of een eigen actie hebt ondernomen al dan niet voor KIYO, Solidagro of Viva Salud, heeft u dan bewust de rechtenbenadering toegepast?

- ☐ Niet van toepassing
- ☐ ja
- ☐ Nee
- ☐ Ik weet het niet

Indien ja, hoe heb je de rechtenbenadering toegepast?

Indien nee, waarom niet?

21. In welke mate voelde u zich ondersteund door KIYO, Solidagro en/of Viva Salud toen u voor deze organisatie(s) vrijwilligerswerk hebt verricht of een initiatief heeft ondernomen.

Indien niet van toepassing, mag u naar de volgende vraag gaan.

	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Neutraal	Akkoord	Helemaal akkoord
Tijdens mijn vrijwilligerswerk of initiatief voelde ik me voldoende ondersteund	☐	☐	☐	☐	☐

Geef toelichting waarom je je al dan niet ondersteund voelde

22. Indien u geen vrijwilligerswerk hebt verricht, of geen eigen actie hebt ondernomen voor KIYO, Solidagro of Viva Salud, welke redenen waren daarvoor van toepassing? Meerdere antwoorden mogelijk.

Indien niet van toepassing, mag u naar de volgende vraag gaan.

- ☐ Ik had geen tijd
- ☐ Ik doe al vrijwilligerswerk voor andere organisaties of mensen
- ☐ Ik wist niet wat ik kon doen
- ☐ Ik heb geen interesse

Overige (geef nadere toelichting)

23. Wat zouden KIYO, Solidagro en/of Viva Salud (nog meer) moeten doen om u te overtuigen vrijwilligerswerk (blijven) te verrichten bij een van deze organisaties?

* 24. Hieronder volgen enkele stellingen over de impact van overheden, burgers en NGO's. In welke mate gaat u akkoord met deze stellingen?

	Helemaal niet akkoord	2	Een beetje akkoord	4	Redelijk akkoord	6	Helemaal akkoord
	1	2	3	4	5	6	7
De overheden, zowel in het Zuiden als in het Noorden, hebben een belangrijke rol in het realiseren van mensenrechten in het Zuiden.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Organisaties moeten beleidsmakers sensibiliseren om de rechten van iedereen te garanderen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Veranderingen kunnen pas optreden als men opkomt voor zijn eigen rechten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Burgers van landen in het Zuiden kunnen veranderingen teweegbrengen door op te komen voor hun rechten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Om sociale rechtvaardigheid te realiseren, is het belangrijk om de oorzaken van sociale onrechtvaardigheid te kennen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

25. KIYO, Solidagro en Viva Salud vinden de rechtenbenadering belangrijk in hun werking. Wat betekent de rechtenbenadering volgens u? Indien u niet zeker bent, mag u dit vermelden en naar de volgende vraag gaan.

* 26. Hieronder volgen enkele stellingen over de rechtenbenadering. In welke mate gaat u akkoord met de volgende stellingen?

[illegible]

* 27. Hierna volgen enkele stellingen over de impact van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud. In welke mate ga je akkoord met de volgende stellingen?

Dankzij KIYO, Solidagro en/of Viva Salud

	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Neutraal	Akkoord	Helemaal akkoord
begrijp ik beter wat de rechtenbenadering inhoudt	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik meer inzicht in de oorzaken van sociale onrechtvaardigheid	☐	☐	☐	☐	☐
durf ik meer anderen te overtuigen dat zij een rol kunnen spelen in het doorvoeren van sociale verandering in de wereld	☐	☐	☐	☐	☐
begrijp ik beter hoe klimaatverandering een impact heeft op mensenrechten	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik meer inzicht in gender (gender gelijkheid, gender mainstreaming en hoe hieraan aandacht besteed moet worden in ontwikkelingssamenwerking)	☐	☐	☐	☐	☐

* 28. In welke mate ga je akkoord met de volgende stellingen over de werking van KIYO, Solidagro en/of Viva Salud?

KIYO, Solidagro en/of Viva Salud houden in hun werking voldoende rekening met

	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Neutraal	Akkoord	Helemaal akkoord
gender (b.v. mix van mannelijke en vrouwelijke sprekers bij debat, ruimte voor zowel mannen als vrouwen om zich uit te drukken, enz.)	☐	☐	☐	☐	☐
milieu (b.v. bereikbaarheid evenementen via openbaar vervoer, milieubewust gebruik van papier, enz.)	☐	☐	☐	☐	☐

Geef nadere toelichting

De vragenlijst over de werking van KIYO, Solidagro en Viva Salud is bijna ten einde. Hieronder volgen nog enkele vragen die voor het wetenschappelijk onderzoek relevant zijn.

* 29. Wat is uw gender?

- ☐ Man
- ☐ Vrouw
- ☐ X

* 30. Heeft u een diploma van het hoger onderwijs?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Ik weet niet

Van harte bedankt voor uw deelname aan de bevraging! Graag zouden we respondenten willen interviewen om een aantal bijkomende vragen te stellen over de redenen waarom mensen wel of liever niet zich inzetten voor ontwikkelingssamenwerking.

Indien u bereid bent om deel te nemen aan een kort telefonisch interview, gelieve hier uw emailadres of telefoonnummer achter te laten. Uw deelname aan een telefonisch interview is erg waardevol voor dit onderzoek, ook indien u niet geïnteresseerd bent in KIYO, Solidagro of Viva Salud. Uw contactgegevens worden vertrouwelijk behandeld volgens de GDPR richtlijnen en vernietigd na het onderzoek.

31. Uw e-mail adres:

32. Uw telefoon/gsm nummer:

bijlage 8 Referentietermen

Directorate General for Development Cooperation
Special Evaluation Office
ACODEV
NGO Federatie
FIABEL

Annex 1: Methodological Note for

lot 1

'Youth Engagement'

Consortium G3W-M3M, Solidagro, KIYO
June 2017

Table of Contents

Table of Contents	2
1 Project description	3
2 Evaluation Design	5
3 Methodological Approach	8
3.1 Methodological Design.....	8
3.2 Sampling Strategy	9
3.3 Essential Remarks for the Implementation of the Evaluation	10
4 Indicative Work Plan.....	11
5 Detailed Cost Estimation	12
6 Theory of Change	13
7 Assessment Grid	14

1 Project description

'Youth Engagement' Consortium G3W-M3M, Soligagro, KIYO

Pays	Belgique
Groupes-cibles/bénéficiaires	
- Les jeunes (à partir de 15 ans) et les jeunes adultes en-dehors du contexte scolaire (dans le cadre du public étendu), qui peuvent jouer un rôle en tant que sympathisants ou bénévoles dans la promotion et l'application de l'approche des droits via l'approche du droit à la santé, du droit à l'alimentation et des droits des enfants. Ils peuvent à leur tour informer et sensibiliser leur entourage et, si possible, le mobiliser. - Les sympathisants et bénévoles du consortium. Il s'agit de jeunes actifs individuellement (dans leur ville ou commune, ou au sein du consortium) ou au sein d'autres organisations. - Les jeunes et les jeunes adultes en Flandre, ainsi qu'à Bruxelles et en Wallonie.	
Description générale de l'intervention	
Pour accroître le soutien à l'approche des droits, le consortium se mobilisera, de manière accessible, en faveur de l'élargissement et de la sensibilisation de la base sociale. Il se mobilisera aussi plus largement au profit de l'engagement de jeunes dans le consortium. Sur le plan thématique, le consortium abordera le droit à la santé, à l'alimentation et les droits des enfants. 1. Élargissement de la base : faire connaissance, informer, sensibiliser, mobiliser. <i>Offre éducative et méthodologie pédagogique</i> : • Accompagnement de jeunes à partir du fonctionnement éducatif : il s'agit de jeunes qui, au terme du projet mené à l'école, souhaitent continuer à s'investir au profit de l'organisation. Ils forment un groupe central qui sensibilise et mobilise à son tour d'autres bénévoles et sympathisants. • Accompagnement de jeunes après leur participation à une activité de sensibilisation du consortium. <i>Offre éducative pour l'élargissement de la base</i> : Conférence sur l'approche des droits, basée sur des témoignages de partenaires du Sud et les résultats des programmes dans le Sud. • Débats sur les thèmes actuels, en collaboration avec des orateurs issus d'autres organisations. • Stands d'information lors d'événements afin de faire connaître l'activité et sensibilisation. • Actions de sensibilisation par les jeunes eux-mêmes, par exemple des pétitions, discussions en ligne, stands d'information, documents d'opinion, images par et pour des jeunes. 2. Approfondissement de la base : changement de comportement, éducation, renforcement des capacités, engagement. <i>Approche éducative et méthodologie pédagogique</i> : le consortium crée des trajets de formation, de stage et d'expérience internationale. <i>Offre éducative pour le renforcement des connaissances en matière d'approche des droits</i> : • Trajet de formation comprenant des week-ends durant lesquels les participants peuvent suivre plusieurs workshops. • Trajets de stage en collaboration avec les écoles supérieures et les partenaires du Sud du consortium. • Matériel didactique réalisé suivant un mode participatif (numérique ou non). • Renforcement des capacités des bénévoles au sein des organisations sociales : par exemple la coopérative Fair Local, qui mène des actions sur la durabilité pour et par les jeunes en-dehors de l'environnement scolaire ; l'asbl Dwagulu Dekkente, qui organise des trajets d'expérience vers le sud à partir de divers groupes de travail. • Renforcement des capacités des bénévoles au sein de leur propre organisation : trajet de formation et de coaching thématique spécifique pour acquérir une connaissance étayée et stimuler le développement d'une vision de l'approche des droits et pouvoir de ce fait mieux faire passer la vision (et la mission) des partenaires du consortium auprès des sympathisants (en vue d'obtenir un effet multiplicateur).	

Nederlands

Land	België
Doelgroepen/begunstigden	
• Jongeren (vanaf 15j) en jongvolwassenen buiten de schoolcontext (als onderdeel van het brede publiek) die een rol kunnen spelen als sympathisant of vrijwilliger bij de promotie en toepassing van de rechtenbenadering via de insteek van het recht op gezondheid, voedsel en kinderrechten. Zij kunnen op hun beurt hun omgeving informeren, sensibiliseren en waar mogelijk mobiliseren. • De sympathisanten en vrijwilligers van het consortium. Het gaat om jongeren die zowel individueel (in hun gemeente of stad, of binnen het consortium) als binnen andere organisaties actief zijn. • Jongeren en jongvolwassenen in zowel Vlaanderen, Brussel als Wallonië.	
Algemene omschrijving van de interventie	
Om het draagvlak voor de rechtenbenadering te vergroten, zal het consortium op een laagdrempelige manier inzetten op het verbreden en sensibiliseren van de sociale basis, en op een meer verdiepende manier inzetten op het engageren van jongeren bij het consortium. Thematisch zal het consortium daarbij het recht op gezondheid, het recht op voedsel en kinderrechten als insteek nemen. 1. Verbreden van de achterban: kennismaken, informeren, sensibiliseren, mobiliseren <i>Educatief aanbod en pedagogische methodiek:</i> - Begeleiden van jongeren uit de educatieve werking: dit zijn jongeren die zich na het project op school blijvend willen inzetten voor de organisatie. Zij vormen een kerngroep die op hun beurt andere vrijwilligers en sympathisanten sensibiliseert en mobiliseert. - Begeleiden van jongeren nadat ze hebben deelgenomen aan een sensibiliserende activiteit van het consortium. <i>Educatief aanbod voor de verbreding van de achterban:</i> - Lezingen rond de rechtenbenadering, gebaseerd op getuigenissen van zuidpartners en resultaten van de programma's in het Zuiden - Debatten rond actuele thema's in samenwerking met sprekers van andere organisaties - Info-standen op evenementen ter bekendmaking van de werking, en sensibilisering - Sensibiliserende acties door de jongeren zelf, bv. Petities, discussies online, infostanden, opinie papers, beeldmateriaal door en voor jongeren 2. Verdiepen van de achterban: gedragsverandering, educatie, capaciteitsversterking, engagement <i>Educatieve aanpak en pedagogische methodiek:</i> het consortium zet vormings-, stage- en internationale inleeftrajecten in voor jongeren. <i>Educatief aanbod voor de versterking van kennis ivm de rechtenbenadering:</i> - Vormingstraject met weekends waarbij deelnemers verschillende workshops kunnen volgen - Stagetrajecten in samenwerking met hogescholen en zuidpartners van het consortium - Didactisch materiaal dat op een participatieve manier wordt aangemaakt (al dan niet digitaal) - Capaciteitsversterking van vrijwilligers in sociale organisaties: bv. Het samenwerkingsverband Fair Local dat acties rond duurzaamheid opzet voor en door jongeren buiten de schoolomgeving; vzw Dwagulu Dekkente die vanuit verschillende werkgroepen inleeftrajecten naar het Zuiden organiseert. - Capaciteitsversterking van vrijwilligers binnen eigen organisatie: specifieke thematische vorming- en coachingstraject om gefundeerde kennis te verwerven en visieontwikkeling te stimuleren rond de rechtenbenadering en dus de visie (en missie) van de consortium partners naar sympathisanten beter te kunnen uitdragen (voor een multiplicatoreffect).	

2 Evaluation Design

The evaluation design of the evaluation of the programme component “Youth Engagement” implemented by the consortium G3W-M3M, Solidagro and KIYO will be based on the combination of the following approaches to causal inference:

- A **regularity approach** to causal inference which assess causality depending on the frequency of association between a given cause and an effect. This means that causality can be verified when several cases (e.g. sympathisers and volunteers) that were subjected to the same intervention have the same effects. Since several cases are analysed when using this approach, it will be possible to know with certainty whether the intervention works (namely, whether it has the desirable effects) or not. A requirement for this approach hence is to have a high number of diverse cases. Its strength lies in the fact that this approach can discover “laws” among the set of chosen cases, while its weakness is that it does not explain “how” or “why” observed effects occur.
- An **experiments / counterfactuals approach** which requires an “intervened” and a “control/comparison” group, where the first one was subjected to the intervention while the second one was not. That means that causality is evaluated by analysing the differences between these two groups. This is a robust method which avoids several types of bias, since the groups are randomly selected or matched. Nevertheless, this approach does not focus on the “why” or “how” and it is weak at generalizing the results of the experiment (external validity) since it excludes the analysis of the context. Therefore, a pitfall of this approach is that an experiment that worked in a given context might not work in a different one.
- A **generative / mechanisms approach** which relies on identifying the “causal mechanisms” that generate the desirable effects. In order to use this approach, the existence of at least one case with good quality data sources is sufficient. The approach is based on an existing theory for the intervention in question which allows the evaluator to understand the factors that cause the observed effect. As a result this approach permits an in-depth understanding of the case and its context, proving a detailed explanation of both of them. Nevertheless, this approach has a larger risk of bias on behalf of the researcher, since the estimation of the effect and its causality depends in a greater manner on qualitative appreciations, rather than quantitative data.

These three approaches to causal inference form the basis of the suggested before-and-after evaluation design with a comparison group. This will be combined with a contribution analysis which uses process-tracing and the Most Significant Change (MSC) approach to analyse the impact of the programme component “Youth Engagement”.

Before-and-after designs are regularity approaches to causal inference to measure impact. It is done by comparing key measures after the intervention began with measures taken before the intervention began. Pretests and posttest are common before-and-after measures, whereby the “before” is often called baseline. Ideally these designs have several points of measurement as it is the case in this evaluation in which a baseline, a mid-term and a final evaluation will take place.

This before-and-after design will be paired with a **quasi-experimental design**; an experiments/counterfactuals approach for causal inference. For this purpose a comparison group on the level of the participants from campaigns and actions of the programme component will be established. They will be questioned through an online-survey and the participants who stay participants (no effect of the intervention) will be closely matched with (participants, who become sympathisers of the organisations (effect of the intervention). On this basis impact of the programme component if participants of this programme component become sympathisers can be answered by comparing both groups (see chapter 2 for more details).

Furthermore, these two designs will be combined with a **contribution analysis** to evaluate the impact hypotheses of the programme component where counterfactual approaches are not feasible. Contribution analysis is an approach to evaluation to assess the performance of policies and programmes towards an impact or impacts. This type of analysis was developed for situations where designing an 'experiment' to test cause and effect is impractical. Contribution analysis attempts to address this by focusing on questions of "contribution", specifically to what extent observed results (whether positive or negative) are the consequence of the policy, programme or in this case the programme component "Youth Engagement".

By developing a "theory of change" showing the links between the outputs, outcomes, impacts and the contexts of the programme component and collecting evidence from various sources to test this theory, the aim is to build a credible "performance or contribution story". This can demonstrate whether the programme component "Youth Engagement" was indeed an important influencing factor in driving change, perhaps along with other factors.

Simplistically, the implementation of a contribution analysis can be broken down into six steps:

1. *Set out the attribution problem to be addressed*: In the case of this programme component it is the question e.g. of how and why participants become sympathisers or volunteers and sympathisers become volunteers (see Theory of Change and Assessment Grid in the annex).
2. *Develop a Theory of Change*: The Theory of Change was already developed (see annex).
3. *Populate the model with existing data and evidence*: Data to populate the model will be collected through online-surveys and narrative interviews (see chapter 2).
4. *Assemble and assess the "performance story"*: The assembled performance story of the programme component has to be continuously assembled and critically assessed on the basis of the online-survey with the consortium (see chapter 2).
5. *Seek out additional evidence*: New data and evidence to close data gaps or to gather more in-depth data on interesting findings in the online-survey will be collected during the narrative interviews (see chapter 2).
6. *Revise the "performance story"*: In an iterative process the "performance story" of the programme component will be refined and elaborated during the mid-term and final evaluation (see chapter 2).

The contribution analysis will be deepened by using **process-tracing**. Process tracing is a generative / mechanisms approaches for causal inference that sets out to unwrap the causal links between putative causes and outcomes by identifying the intervening causal processes or mechanisms at work. Hence, process tracing is an analytical tool for drawing descriptive and causal inference from diagnostic pieces of evidence or phenomena.

The basic idea about applying process tracing to causal inference can be summarised in terms of the following four empirical tests, which are used to test the impact as well as rival hypothesis of an intervention: straw-in-the-wind, hop, smoking-gun and doubly decisive. Based on the test results, it is also possible to assess the tested impact and rival hypotheses by using the Bayesian probability test. The assessment is thereby conducted through a researcher triangulation which assesses the probability of the tested hypothesis in terms of qualitative as well as quantitative statements.

Process tracing can thereby be broken down into the following three steps:

1. *Process induction*: Based on the available body of evidence (e.g. existing evaluation on volunteer schemes or the general literature on the topic), competing hypotheses or putative explanations on the basis of the developed Theory of Change about the intended impact of the programme component "Youth Engagement" have to be developed. Each hypothetical explanation should thereby detail the processes or causal mechanisms that should be observed if they function as expected.

2. *Data collection*: Then data has to be collected with regard to the (rival) hypothesis in order to explicitly construct the chronology of the process under investigation. This will be done by using online-survey and the narrative interviews in this evaluation (see chapter 2).
3. *Process verification*: Finally, to infer causality the collected evidence is analysed for congruence or incongruence. For this purpose the aforementioned four process tracing tests are used to substantiate or invalidate the causal claims of the (rival) hypotheses (see above).

Finally this evaluation design will use the **Most Significant Change** (MSC) approach to add further valuable insight to the contribution analysis and the process tracing. The MSC approach is a form of participatory evaluation that involves the collection and selection of stories of “significant changes”, which have occurred in the field. Its central element is the systematic collection and selection of a purposive sample of significant change stories. The stories themselves are elicited from participants, sympathisers or volunteers of the programme component by asking them to relate what positive or significant changes have occurred to cause a change in their engagement in the recent past, and enquiring why they think that these changes occurred and why they regard them as being significant. A further key step in MSC is the process by which the most significant of the “significant change stories” are selected and categorised according to domains of change. After stories of significant change have been collected, they are then passed upwards through the organisational hierarchy and systematically reviewed by the members of the consortium. The intention is for members of the consortium to engage in in-depth discussion at each stage of the selection process regarding the significance of each story, the wider implications of the changes that they relate, and the quality of evidence which they contain. The use of multiple levels of selection enables large numbers of significant change stories to be reduced to a smaller number of stories viewed as being most significant by a majority of the consortium’ members. Selected stories should be verified for authenticity by drawing on participants’ own experiences or through direct observation.

These selected stories will underscore the analysis of the contribution analysis and the process tracing with regard to the identified impact hypothesis in the developed Theory of Change. In doing so the evaluation design will give a rich account of the programme component’s impact in qualitative as well as quantitative terms.

3 Methodological Approach

3.1 Methodological Design

At the beginning of the project, the evaluators should have a **constitutive coordination meeting** with the consortium to discuss the details of the assignment and to adjust the organisation and detailed planning of the project.

Starting point of the evaluation should be a **desk research** of key documents in order to gain a thorough understanding of the subject and to build the foundation for the following steps of the analysis. Thus, the desk research has multiple objectives: on the one hand, it will deliver a first description of the content and objectives of the programme component for the evaluators. On the other hand, it will situate the programme component in the wider framework the overall programme. Moreover, an in-depth study of the proposed evaluation design and methodology as well as the Theory of Change and the assessment grid should also be conducted by the evaluators.

Simultaneously to the desk research the evaluators should conduct several **semi-structured in-depth interviews** with the relevant persons from the consortium. The aim of the interviews is to gain a deeper understanding of the structures, objectives, relevance and effectiveness of the programme's component and the developed Theory of Change.

Based on the previous analytical steps the evaluators should amend – if necessary – the proposed evaluation design and methodology in a **short methodological note**. In this note they should briefly explain the reasons why and which changes in the evaluation's design and methodology are necessary or not. The proposed changes should be discussed with the steering committee and the consortium. In case that the evaluators deem the proposed evaluation design and methodology as feasible, the methodological note does not have to be compiled.

In a next step the evaluators should develop the **questionnaires for the three foreseen online-surveys among volunteers, sympathisers and participants**. The drafts of the questionnaires should be developed in close cooperation with the consortium in order to guarantee that all relevant analytical aspects and questions are incorporated in the questionnaires. Furthermore, they should be adapted – if the need arises – after each phase. The objective of the surveys are to collect data on the causal mechanisms and the impacts of the programme's component. The questionnaires should be available in Dutch and French. These versions should be used to conduct a **pretest** before the actual online-surveys will start.

At the same time the evaluators should also develop the **qualitative interview guides for the narrative interviews with the volunteers, sympathisers and participants**. Hereby it is important that the suggested approaches to causal inference, process tracing and most significant change, are reflected in the design of the interview guidelines.

Once the preparatory steps have been concluded by the evaluators, the data collection will begin. The data collection can be divided into three phases: baseline, mid-term and final evaluation. In each phase the same data collection methods will take place, albeit with different objectives.

One core data collection method will be the **online-survey among volunteers and sympathisers**. If possible these online-surveys should be developed as panel surveys. The survey should be implemented within three weeks using a professional online-survey software. To guarantee a high response rate an E-mail reminder should be send out to the participants, who have not yet participated in the survey, after an agreed timeframe. The consortium will provide the necessary E-mail addresses of the respondents.

The **online-survey among the participants** should be carried out at the latest 1 month after the participants have participated in a specific activity of the programme's component. The online-survey should thereby be restricted to one format of an activity of the programme's component (e.g. summer

schools). As a consequence this online-survey is a rolling survey which has to take place every time the agreed upon activity has taken place.

The broad objectives of the online-surveys differentiated by the three phases should be the following:

- *Baseline*: Collect baseline data on the indicators provided in the assessment grid for all three groups in order to assign them target values in close cooperation with the consortium.
- *Mid-term*: Identify causal mechanisms which hinder or foster the development from participants to sympathisers to active volunteers and vice-versa.
- *Final*: Assess the programme's component impact on the basis of the indicators in the assessment grid and the developed target values. Determine the net-effect of the programme's component by comparing the results of the treatment and comparison group.

In each phase the survey data should be verified and validated. Subsequently to this quality assurance the **data analysis** should start. From a methodological standpoint the data analysis should be divided into two steps. In a first step the data should be analysed using univariate statistical analysis such as frequencies, percentages or mean. In a second step causal relations between variables should be identified using bi- and multivariate data analysis methods; for example cross tables, chi square tests, regression analysis of factor analysis.

Based upon the data analysis of the online-surveys **selection criteria for the qualitative narrative interviews** should be developed in close cooperation with the consortium. The main selection criteria should be based on identifying good and poor practices in terms of transitions from e.g. sympathisers to volunteers and vice-versa.

Afterwards the narrative interviews with volunteers, sympathisers and participants should be conducted in each phase. The broad objectives of these interviews can be described for the different phases as follows:

- *Baseline*: Identify the basic motivations of the target groups for their (non) involvement as well as their knowledge about the right-based approach.
- *Mid-term*: Give an in-depth account of the most-significant change stories which changed their involvement as well as the causal mechanism which caused this.
- *Final*: Validate the described causal mechanisms and most significant change stories as well as collect missing data.

For the **analysis of the qualitative data** either coding or systematic review analysis can be used.

At the end of each phase the collected data should be analysed, synthesised and triangulated using a method, data and researcher triangulation. Based on the synthesised results there should be a **report and a workshop with the consortium** at the end of each phase to discuss results and identify lessons learned. Each report should include an Executive Summary, the used evaluation methodology, the evaluations results as well as all data collection instruments in an annex. The mid-term and final report should also include recommendations for the further development of the programme's component.

3.2 Sampling Strategy

For the evaluation the sampling strategy should be based on a representative randomised sample for each of the three groups for the online-survey (stratified random sampling). For the qualitative interviews the sampling is criteria-based in order to select good and poor practices (see chapter 2.1).

The current total population of the consortium's volunteers and sympathisers includes 230 volunteers and 10.840 sympathisers. The population of the participants is unknown and has to be estimated based on the online-surveys during the baseline phase. Hereby it is important to decide upon criteria for the representativeness of the sample in close cooperation with the consortium during the baseline

phase in order to come to a realistic estimation of the sample size for the mid-term and final evaluation phase.

Furthermore, we suggest a four-time oversampling for the samples of the volunteers and sympathisers as the survey should be conducted as a panel survey and thus has to compensate for panel mortality. This leaves us in most cases with a complete survey of the whole population (see figure 1). We calculated the sample sizes by using a confidence interval of 95% and a threshold value of 5%.

Figure 1: Suggested Sample Sizes – Quantitative Methods

	Participants			Sympathisers			Volunteers		
	G3W-M3M	Solidargo	KIYO	G3W-M3M	Solidargo	KIYO	G3W-M3M	Solidargo	KIYO
Population	N/A	N/A	N/A	5.441	3.788	1.611	108	112	10
Representative Sampling Size	To be determined	To be determined	To be determined	359	349	311	85	87	10
Oversampling	To be determined	To be determined	To be determined	1.436	1.396	1.244	108	112	10
Total Sample Size	To be determined			4.076			230		

Hence, in total 4.076 sympathisers and 230 volunteers have to be questioned through the online-survey in each phase while the exact number of the sample size for the online-survey among the participants has to be determined in the baseline phase.

For the qualitative interviews the sample sizes should be following for each phase in order to identify causal mechanisms and most significant change stories (see figure 2).

Figure 2: Suggested Sample Sizes – Qualitative Methods

	Participants			Sympathisers			Volunteers		
	G3W-M3M	Solidargo	KIYO	G3W-M3M	Solidargo	KIYO	G3W-M3M	Solidargo	KIYO
Total Sample Size	15	15	10	15	15	10	15	15	10

However, the consortium argued that also a sample size of 10, 10 and 8 would be sufficient for the qualitative interviews. This has been taken into consideration in the cost estimation in form of an option (see chapter 4).

3.3 Essential Remarks for the Implementation of the Evaluation

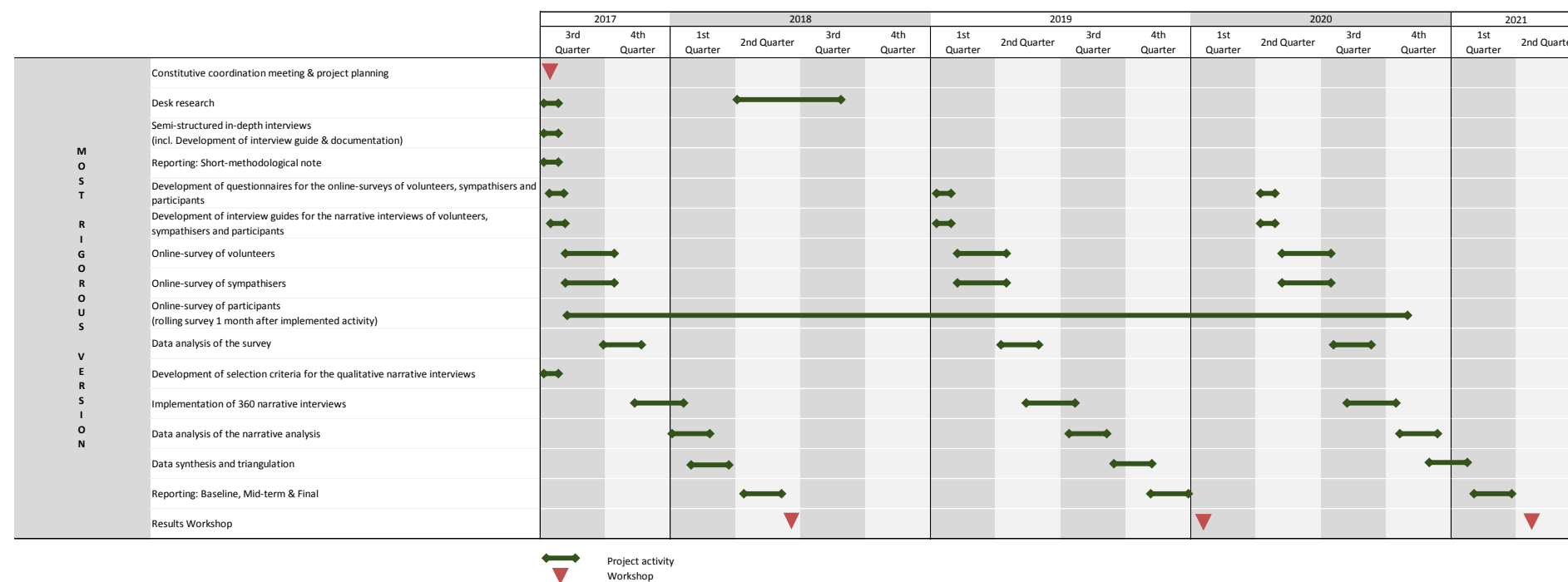
During the development of the evaluation design and methodology the following remarks were raised which have to be taken into account when implementing this evaluation:

- The consortium was not sure if it is feasible to establish a comparison group among the participants as they until now have not collected the contact information of these persons. However, they deem it a worthwhile endeavour to establish a comparison groups. As a result they will work closely together with the evaluators to construct such a comparison group.
- The volunteers of all three organisation have time constraints as they do volunteering work next to other activities. As a consequence they have to be approached in a sensitive manner to motivate them to participate in the evaluation.

4 Indicative Work Plan

The following work plan is indicative. Delays in starting date will have to be taken into account for the definitive work plan.

Figure 3: Indicative Work Plan

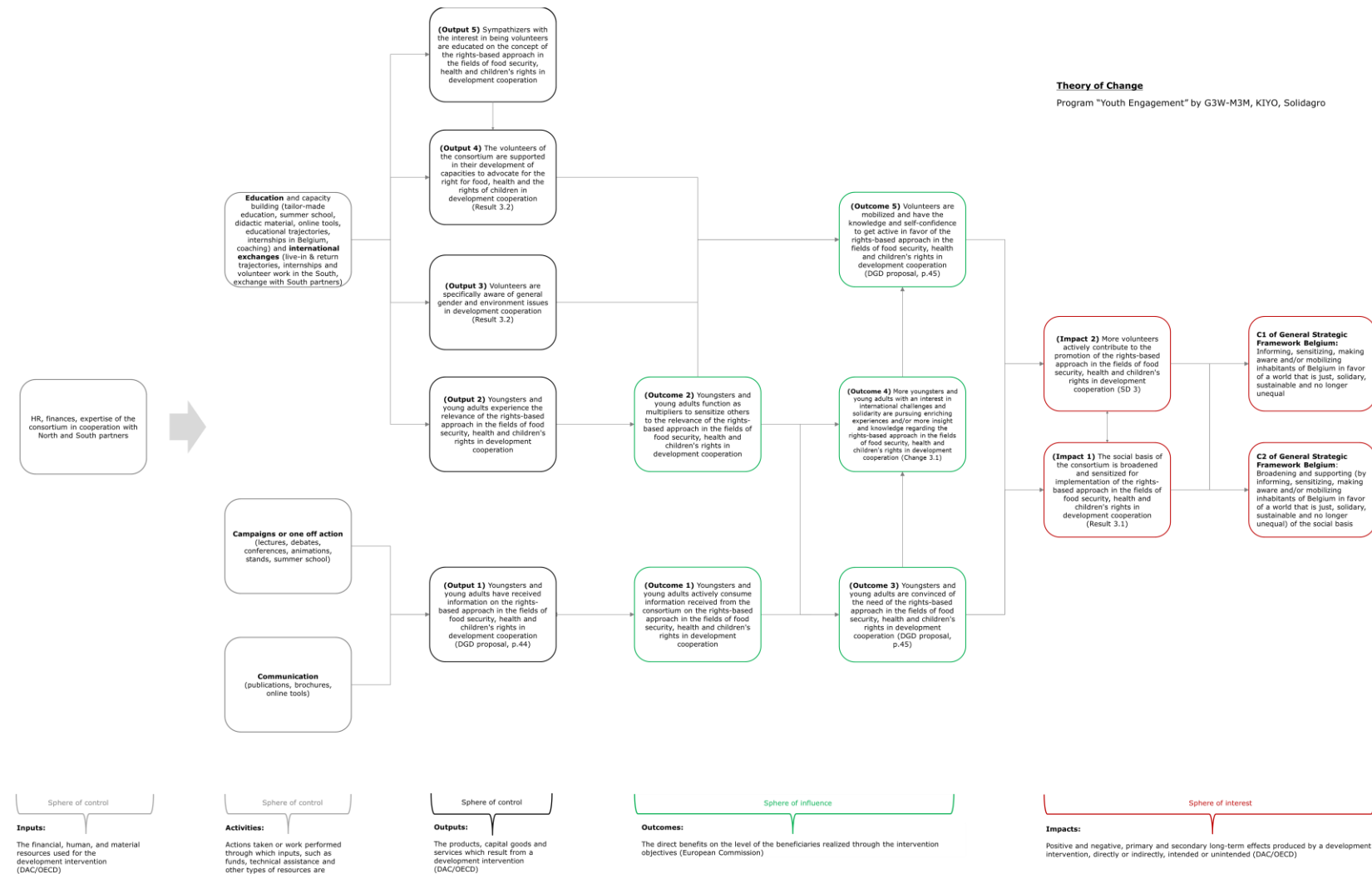
5 Detailed Estimation of Workdays

On the basis of the proposed evaluation design, Syspons estimates that the total necessary man days needed for the implementation of the most rigorous design for this evaluation amount to **187 days**. A detail can be found in figure 4.

Figure 4: Cost Estimation

Estimation in Man Days				
	2017	2019	2021	Total
Constitutive coordination meeting & project planning	3			3
Desk Research	3			3
Semi-structured in-depth interviews (incl. Development of interview guide & documentation)	3			3
Reporting: Short-methodological note	2			2
Development of questionnaires for the online-surveys of volunteers, sympathisers and participants	5	1	1	7
Development of interview guides for the narrative interviews of volunteers, sympathisers and participants	4	1	1	6
Online-survey of volunteers	2	2	2	6
Online-survey of sympathisers	2	2	2	6
Online-survey of participants (rolling survey 1 month after implemented activity)	3	3	3	9
Data analysis of the survey	10	10	10	30
Development of selection criteria for the qualitative narrative interviews	1			1
Implementation of 252 narrative interviews	21	21	21	63
Data analysis of the narrative interviews	4	4	4	12
Data synthesis and triangulation	5	5	5	15
Reporting: Baseline, Mid-term & Final	6	6	6	18
Results Workshop	2	2	2	6
Total amount in person x days	75	56	56	187

6 Theory of Change

7 Assessment Grid

Priorisation	Evaluation questions	Analytical Aspect	Indicators/ Descriptors	Sources of Verification							
				Desk Research	In-depth Interviews	Online-Survey with Volunteers	Online-Survey with Sympathisers	Online-Survey with Participants of their Campaigns or Actions	Narrative Interviews with Volunteers	Narrative Interviews with Sympathisers	Narrative Interviews with Participants (non-sympathisers) of their Campaigns or Actions
2 Points	What factors makes a member of the general public become a sympathiser and/or volunteer?	Outcome 1	1. Number of participants at the campaigns and actions of the consortium, differentiated by a) Number of persons who sign up for the newsletter b) Number of persons who do not sign up for the newsletter c) Number of persons who implement actions based on the rights-based approach within 1 month after attending the campaign or action 2. Qualitative reasons of the persons to sign or not to sign up for the newsletter 3. Qualitative reasons of the persons to implement actions based on the rights-based approach within 1 month after attending the campaign or action 4. Qualitative description of the reasons of the persons to consume the campaigns or actions, differentiated by a) Information received via the consortium directly b) Information received by third parties c) Self-initiative	✓	✓			✓			✓
		Outcome 3	1. % of persons who are convinced of the added value of the rights-based approach in the fields of food security, health and children rights in development cooperation, differentiated by a) Persons who signed up for the newsletter b) Persons who read the newsletter frequently c) Persons who did not sign up for the newsletter d) Persons who implement actions based on the rights-based approach within 1 months after attending the campaign or action	✓	✓			✓			✓
2 Points	How does the increased knowledge of the rights-based-approach reflect in the volunteers' activities?	Outcome 5	1. % of volunteers who are aware of the rights-based approach in the fields of food security, health and children rights in development cooperation 2. % of volunteers who have an increased knowledge of the rights-based approach in the fields of food security, health and children rights in development cooperation, differentiated by a) volunteers implementing this knowledge in their actions b) volunteers that do not implement this knowledge in their actions		✓	✓			✓		
		Impact 2	1. % of increase in actions to promote the rights-based approach in the fields of food security, health and children rights in development cooperation by volunteers 2. Qualitative description of actions implemented by volunteers with new knowledge on the rights-based approach in the fields of food security, health and children rights in development cooperation	✓		✓			✓		

Priorisation	Evaluation questions	Analytical Aspect	Indicators/ Descriptors	Sources of Verification							
				Desk Research	In-depth Interviews	Online-Survey with Volunteers	Online-Survey with Sympathisers	Online-Survey with Participants of their Campaigns or Actions	Narrative Interviews with Volunteers	Narrative Interviews with Sympathisers	Narrative Interviews with Participants (non-sympathisers) of their Campaigns or Actions
2 Points	What factors make a volunteer stay active or not?	Supportive or hindering factors for volunteering	1. Qualitative description of reasons why volunteers continue to or do not implement actions, differentiated by a) Support given by the consortium b) External factors c) Intrinsic motivation d) Available time e) Distance f) Culture of the organisation (e.g. integration into the organisation as a volunteer) g) Incentives by the organisations (e.g. CV building or give-a-ways) h) Other		✓	✓			✓		
2 Points	To what extent did the capacity building and educational activities of the consortium support the volunteers in their actions?	Outcome 5	1. Number of volunteers who participate in the capacity building and educational activities 2. % of volunteers participating in capacity building or educational activities who have an increased knowledge of the rights-based approach in the fields of food security, health and children rights in development cooperation 3. % of volunteers participating in capacity building or educational activities who feel more self-confident to promote the rights based approach in the fields of food security, health and children rights in development cooperation, differentiated by a) Organisational competencies b) Intercultural competencies c) Competencies in advocacy work 4. Assessment by the volunteers about the capacity building and educational activities, differentiated by a) Quality and range of the content b) Didactical methods c) Frequency of organisation d) Quality of the organisation of the activity e) Quality of the communication/ information about the activity f) Composition of the group	✓		✓			✓		
1 Point	How do volunteers contribute to an increase in the awareness of the rights-based approach in the social basis?	Outcome 2 & Impact 2	1. % of volunteers who function as multipliers, differentiated by a) mouth-to-mouth propaganda b) Passing on knowledge in form of lectures, presentation, etc. c) Passing on received information material d) Using social media to publish their experiences, ideas and lessons learned e) Initiating actions/ projects on their own			✓			✓		
1 Point	Why do some sympathizers stay sympathizers and not become volunteers?	Supportive or hindering factors for volunteering	1. Qualitative description of reasons why sympathisers do or do not implement actions, differentiated by a) Support given by the consortium b) External factors c) Intrinsic motivation d) Available time e) Distance f) Culture of the organisation (e.g. integration into the organisation as a volunteer) g) Incentives by the organisations (e.g. CV building or give-a-ways) h) Other		✓		✓			✓	

Priorisation	Evaluation questions	Analytical Aspect	Indicators/ Descriptors	Sources of Verification							
				Desk Research	In-depth Interviews	Online-Survey with Volunteers	Online-Survey with Sympathisers	Online-Survey with Participants of their Campaigns or Actions	Narrative Interviews with Volunteers	Narrative Interviews with Sympathisers	Narrative Interviews with Participants (non-sympathisers) of their Campaigns or Actions
1 Point	To what extent has the consortium been effective in increasing the social base?	Impact 1	1. % in increase of volunteers 2. % in increase of sympathisers	✓			✓	✓		✓	✓
new	How do participants or sympathisers receive information about the rights-based approach?	Outcome 4	1. % of participants or sympathisers who received information about the rights based approach in the fields of food security, health and children rights in development cooperation, differentiated by a) mouth-to-mouth propaganda b) Receiving knowledge through lectures, presentation, etc. c) Receiving information material d) Receiving Information via social media e) Participating in actions/ projects				✓	✓		✓	✓
0 Points	To what extent was the consortium able to spread the right understanding/awareness on the rights-based approach in its social basis through its interventions?	Impact 1 & 2	1. % of volunteers who are aware of the rights-based approach in the fields of food security, health and children rights in development cooperation, differentiated by the activities they participated in (e.g. lectures, debates, trainings, etc.) (operationalised in the survey on a scale from e.g. full awareness to no awareness) 2. % of volunteers who have an increased knowledge of the rights-based approach in the fields of food security, health and children rights in development cooperation, differentiated by the activities they participated in (e.g. lectures, debates, trainings, etc.) (operationalised in the survey in form of items testing the understanding) 3. % of sympathisers who are aware of the rights-based approach in the fields of food security, health and children rights in development cooperation, differentiated by the activities they participated in (e.g. lectures, debates, trainings, etc.) (operationalised in the survey on a scale from e.g. full awareness to no awareness) 4. % of sympathisers who have an increased knowledge of the rights-based approach in the fields of food security, health and children rights in development cooperation, differentiated by the activities they participated in (e.g. lectures, debates, trainings, etc.) (operationalised in the survey in form of items testing the understanding)			✓	✓		✓	✓	
0 Points	To what extent has the intervention increased the knowledge on gender & environmental issues in development cooperation within the consortium's volunteers base?	Output 3	1. % of volunteers who have an increased knowledge in gender, differentiated by a) The concept of gender equality (obligatory) b) Gender mainstreaming in the conceptualisation and programming of actions and programmes (obligatory) c) The integration of gender aspects into organisational structures and processes (optional) 2. % of volunteers who have an increased knowledge about the causes and impacts of environmental issues on human rights		✓	✓			✓		